PLATO

PLATONIS

PROTAGORAS.

blue

RECENSUIT,

PROLEGOMENIS ET COMMENTARIIS

INSTRUXIT

GODOFREDUS STALLBAUM.

EDITIO SECUNDA MULTIS PARTIBUS AUCTA ET EMENDATA.

GOTHAE
SUMPTIBUS FRIDERICAE HENNINGS.
MDCCCXL.

Londini apud Black et Armstrong.

PLATONIS

PROTAGORAS.

PRAEFATIO
AD
PROTAGORAM.

Protagoram Abderitam primum ferunt sese non dubitavisse *) appellare sophistam: quod quidem ita esse ipse Plato quoque in cognomine hoc dialogo p. 349. A., quo loco eum de sua professione dicentem fecit, non obscure significat. Et certe magnificum quiddam fuit, in quo ille se praeter ceteros excellere existimabat, ut mirum videri non debeat voluisse eum sapientiae opinionem, quam affectabat, etiam nomine sapientis assumto augere atque confirmare. Nam ut taceam de inventis illis, quibus philosophiae doctrinam locupletavit **), aperte ille se virtutis magistrum ausus est profiteri, ac praeter hanc ipsam professionem iactavit etiam artis dialecticae maximeque eloquentiae iudicialis docendae eximiam facultatem, invexitque primus notissimum illud *τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν*. Qua utraque re id consequutus est, ut Platone teste ***) quadraginta fere annos magistri munus maxima cum laude obierit eiusque disciplina ab omnibus studiosissime sit expetita.

---

*) V. Suidas in v. Protagoras. De vita et doctrina huius Sophistae v. Diog. L. IX, 8 sqq., ut taceam recentiores scriptores, qui de eo exposuerunt.

**) De his v. Prolegg. ad Theaetetum.

***) Menon. p. 91. E.

Nec mirum est virtutis nomen plures adolescentes atque viros tunc ad se advertisse, quam fieri plerumque solet. Quam enim Protagoras aliique intelligebant virtutem, ea longe alia erat quam quae vulgo dici haberique solet *). Quippe abusus ille nominis ambiguitate non honestatis ac probitatis pollicitus est disciplinam, sed illud potius egit, ut prudentiae civilis ac domesticae artifex haberetur, siquidem eius institutio omnis maxime ad politicam et oeconomicam rediit **). Quis est autem quin sponte videat hanc viri eruditi et praeclaro praediti ingenio professionem mentes animosque hominum eo vehementius percellere debuisse, quo magis inter Athenienses illis temporibus regnabat publicorum honorum cupiditas maláque ambitio? Nimirum ita paene necessitate quadam factum est, quod factum esse novimus, ut fere nullus esset laudis cupidior adolescens, quin se tali disciplina et institutione frui quam maxime vellet. Ac tanto vehementius haec studia plurimorum hominum excitata sunt, quod Protagoras consilio sane prudentissimo cum institutione ad virtutem civilem coniungebat artis dicendi disciplinam, qua ii omnes vel maxime indigere videbantur, qui vellent in sua ipsorum civitate ad aliquam gloriam et auctoritatem pervenire. Etenim quidquid vel ad disserendi subtilitatem vel ad dicendi facultatem pertinere videretur, id omne ille doctrina et institutione sua complexus est. Itaque operam dedit grammaticae ***), quam etiam scriptis illustravit; tractavit item rhetoricam, cuius efficaciam atque vim augere et amplificare studuit adsumta poetarum interpretatione, quae singulorum locorum sententias subtiliter rimaretur ****); sed omnium studiosissime elaboravit in dialecticis, ut adeo Socraticam disputandi rationem quodammodo praeivisse vel formavisse indicatus sit †). Quanquam eo in genere argutae subtilitati atque acumini tantum tribuit ††), ut

---

*) V. Prolegg. ad Menonem.

**) V. Plat. Protag. p. 319. A. Men. p. 91. A. Euthydem. p. 273. D.

***) V. Plat. Phaedr. p. 267. C. Cratyl. p. 391. A.

****) V. Plat. Prot. p. 336 sqq. Themist. Oratt. XXXIII. p. 289.

†) V. Diog. Laert. III, 37. IX, 57.

††) V. Plat. Soph. p. 232. D. Diog. L. IX. 55.

qui sectati sunt eius disciplinam, ii mox in malam quandam deferrentur contra omnia disserendi consuetudinem, quae nihil non callidè perverteret ac variis usa calumniationibus vel ea, quae aperta ac manifesta deberent esse, rursus in dubitationem vocare conaretur *). Quum igitur homo doctissimus ista omnia profiteretur nullumque disputationis genus a se alienum esse diceret **), facile apparet, cur si a Gorgia discesseris, ceterorum sophistarum famam longissime apud Graecos superaverit ac tanto in honore sit habitus, ut eum paene tanquam aliquem deum venerarentur ***).

Haec igitur fuit nobilissimae illius disciplinae ratio, quam Protagoras profitebatur. Qui si quis alius, profecto sibi illud debuit certissime persuasisse virtutem doceri posse. Alioquin enim fieri nullo modo potuit, ut se palam profiteretur illius magistrum.

Longe alia fuit Socratis de his rebus sententia, alia illius ratio ac disciplina. Qui, etsi in quibusdam cum istis opinionibus convenisse videri potest, tamen re accuratius considerata ab iis dissensit plurimum. Nam primum quidem ille virtutem neutiquam referebat unice ad vitae utilitates atque commoda, sed inesse volebat in eo, quod bonum et honestum esset, et in animo honestorum consiliorum factorumque sibi conscio ****). Deinde Protagorei quum propter id ipsum, quod virtutem ad commoda et utilitates maxime referebant, si verum quaerimus, omnem ad illam institutionem ad unam opinationem et quandam hariolandi coniiciendique sollertiam revocarent, hic quod virtutem non putabat in rerum fluxarum et incertarum studio contineri, sed ad id, quod in se bonum esset et honestum, spectare volebat, recti bonique sensum ac scientiam, quae interiore quadam animi confisione niteretur, ad eam plane necessariam esse iudicavit. Quamobrem si quaerebatur illud, quod sophistae utique affirmabant, possetne virtus doctrina et institutione comparari, quam quaestionem con-

---

*) V. Prolegg. ad Euthydem.

**) Plat. Prot. p. 334. C. 335. B. al.

***) V. Plat. Protag. p. 315. A sqq. De Rep. X. p. 600. C.

****) Ita certe de Platonico Socrate statuendum. Aliter sane Socrates Xenophonteus, de quo v. Dissen. De philosophia morali in Xenophontis Mem. Götting. 1812.

stat inter Socraticos et sophistas studiosissime agitatam esse *), non poterat aliud quid ex his disputationibus consequi, quam ut e ratione sophistarum, quippe quorum tota virtus certo careret fundamento, admodum dubius et incertus videretur omnis ad virtutem institutionis fructus; quum Socratis sententia, qui virtutem omnem a boni cognitione officiique persuasione repetebat, utique fieri liceret, ut rimandis explicandisque mentis notionibus ad virtutis constantiam et firmitatem adduceremur. Tertia sententiarum diversitas pertinet ad singularum virtutum necessitudinem et coniunctionem. Socrates enim, quum vim et naturam virtutis omnem in una scientia maxime contineri sibi persuasisset, hanc ipsam ob causam etiam virtutem omnem in se unam esse atque simplicem rectissimo iudicio statuit. Quanquam ille neutiquam sustulit singularum virtutum discrimina, quas tanquam diversos unius solis radios spectari oportere iudicabat. Ita igitur facillime perspexit, quae esset earum coniunctio ac necessitudo. Quid vero Sophistae? Nimirum hi, quum varia esset et vero etiam instabilis quam docebant rerum vel utilium vel iucundarum nanciscendarum ratio ac scientia, profecto nec certum habebant fundamentum, quo virtutem istam suam inniti arbitrarentur. Quamobrem hac in re misere semper fluctuabat eorum iudicium. Quodsi enim de singularum virtutum interrogabantur coniunctione ac necessitudine, quum non unam aut immutabilem sentirent esse venandae consequendaeque utilitatis vel iucunditatis rationem, nec commune reperiebant vinculum, quo omnes inter se continerentur, nec tamen negare poterant virtutes omnes inter ipsas arctius cohaerere. Quocirca consilii inopes modo singulas distinguebant, modo sublato omni earum discrimine unam tantummodo esse aiebant. Quae quidem opinionis fluctuatio et inconstantia certissimo sane argumento fuit eos penitus ignorare, quidnam illud esset, in quo vera virtutis vis et natura cerneretur.

Sed haec atque alia multa quum possent unumquemque satis edocere, quanti facienda esset ista virtutis disciplina, tamen dici non potest quam multos ea

---

*) V. Euthydem. p. 274. D. — 275. B. 282. C. Gorg. p. 519. C. Men. p. 70. A. al. Cratyl., ad quos libros v. Prolegg. nostra.

nacta sit amicos et assectatores. Blandiebatur enim mirifice hominum lubidini et ambitioni. Quamobrem Socrates inprimis id operam dedit, ut perversitatem eius demonstraret, id quod eo facilius suscipere potuit, quod sibi penitus persuaserat vim naturamque virtutis omnem in scientia repositam esse, h. e. in boni et honesti cognitione cum certa officii conscientia copulata. Nam ita quum sentiret, ad vanam istam detegendam virtutis speciem plurimum valere dialecticam facile existimare potuit.

Atque huius ex disciplina profectus Plato eandem persequutus est viam, adeo ut hinc maxime philosophandi initium fecisse videatur. Nam quum et ipse pro ingenii sui acumine vanitatem ac perversitatem opinionum sophisticarum perspiceret; ex quo tempore philosophiae quasi tirocinium posuit, nihil sibi studiosius putavit agendum esse, quam ut sophistarum rationem scriptis suis exagitaret, et, quanto praestabilior esset Socratica disciplina, eo modo doceret, ut illorum inscitia et ignorantia detegeretur. Quum enim ipse tunc quidem magistri sequutus sententiam virtutem in scientia positam putaret, quantum illi ab hac scientia abessent eo maxime docuit, quod eos identidem ostendit a vera dialectica multum abhorrere, virtutis notitiam habere nullam, genera notionum atque partes pessime inter se confundere, denique miscere omnia atque miserrime conturbare. Distinxit autem philosophus iam mature varios ac diversos virtutis quasi gradus, prouti ea ad scientiae constantiam et aequabilitatem vel propius accederet vel longius inde abesset. Nam alios censuit temerario quodam casu et coeca consuetudine, quae rationis lumine careret, bene honesteque agere; alios vidit divina quadam ingenii felicitate ad bonum rectumque ferri, quibus quidem *θείᾳ μοίρᾳ* virtutem obtingere arbitratus est *); alios denique indicavit ita bene facere honesteque vivere, ut consiliorum factorumque suorum rationem exploratam haberent. Et priora quidem virtutis genera, quae vel a casu et fortuna vel a divini numinis favore et benignitate proficiscerentur, etiam imperitae multitudini et hominibus a philosophia alienis concessit: tertium autem genus, quod

*) Nam ita illud *θείᾳ μοίρᾳ* intelligendum esse vel unus ille docet locus Legg. I. p. 642. C.

unice virtutis nomine dignum habuit, quippe quod cum boni honestique cognitione et recti conscientia coniunctum esset, veris philosophis tanquam proprium vindicavit. Quam quidem sententiam suam illustravit sic, ut unum germanum philosophum, Socratem, huius virtutis perfectae et consummatae participem esse docuerit, sophistas autem et viros civiles vel casu tantum et fortuito, vel munere quodam divino (*θείᾳ μοίρᾳ*), h. e. singulari quadam naturae bonitate divinitus accepta, ad minorem quidem virtutis praestantiam, at ad virtutem tamen aliquam pervenire posse non sine quadam cavillatione affirmaverit et contenderit *).

Putamus autem Platonem in hoc argumento illustrando ita versatum esse, ut a singularum virtutum consideratione initium fecerit, ac deinde paullatim ad alios locos finitimos pervestigandos transierit. Quod ut ita statuamus, quum ipsa rei natura, tum eorum dialogorum, qui huc pertinent, ratio et argumentum suadere videtur. Accedit, quod inter eos libros sunt, quos ante Socratis mortem literis consignatos esse satis certo exploratum habemus. Itaque in Lachete et Charmide in uno Socrate veram et philosopho dignam fortitudinem fuisse ita docetur, ut vulgares de his virtutibus opiniones ad normam philosophiae Socraticae exigantur lepideque perstringantur; similiter in Euthyphrone illi uni maxime pietas vindicatur, dum ceteris abiudicatur, utpote superstitioni addictis; in Menone porro explodantur sophistae ac viri civiles, quorum alteri sibi temere virtutis scientiam docendaeque facultatem arrogabant, alteri in summo sophistarum contemtu tamen praeclara virtutis civilis exercitatione, quam sibi scilicet propriam esse volebant, inani fastu superbiebant; quibus omnibus dum ea tantummodo virtus, si quae insit, relinquitur, quae scientia sit destituta, et una recta opinatione aut naturali quadam ingenii bonitate contineatur, consequens est, ut in Socrate tantummodo ea sapientia inesse existimanda sit, quae omni virtuti fundamenti loco subesse debeat. Pertinet denique huc etiam Euthydemus, in quo opere explosit vanam illam garrulamque sophistarum,

---

*) Neque enim credimus Platonem hancce virtutem scientia carentem vulgo hominum sine contemtione quadam attribuisse.

maximeque Protagoreorum, dialecticam, quae se perquam ridicule virtutis magistram iactabat.

Iam vero cum his libris omnibus maximam cognationem ac necessitudinem habet Protagoras. Quem si quaeris quorsum pertinere arbitremur, paratam habemus responsionem satis, opinor, idoneam. Nam festive reprehenditur in hoc sermone ac nulla esse docetur virtutis ista disciplina, quam vel maximus et celeberrimus virtutis magister ille profitebatur. Ex quo sponte apparet, quam arcto vinculo hic dialogus cum iis libris omnibus contineatur, quos modo significavimus. Nam quum in illis scriptis vel de singularum virtutum natura vel de argutae dialecticae ad virtutis institutionem abusu disseratur: tum in hoc libro ipsa virtutis disciplina laudatissima quam nihili aestimanda sit, eleganti et copiosa disputatione evincitur. Fit autem hoc duplici ratione, siquidem et ipsae opiniones, quas de virtute informatas tenebant istiusmodi virtutis doctores tanquam incertae atque falsae arguuntur, et sophisticam docendi rationem ostenditur ad verum inveniendum aut pervestigandum fere nihil valere. Quod utrumque quomodo perficiatur, age paucis exponamus.

Itaque primum quidem probatur hoc, magnificos istos virtutis promissores rerum gravissimarum ignoratione captos teneri, quas scire vel maxime eorum interesse debeat, qui talia profiteantur. Nam ne illud ipsum quidem ab iis posse diiudicari, num aut quatenus virtus doctrina et institutione comparari queat. Quippe referri ab iis virtutem solere ad res vel publicas vel domesticas bene prudenterque gerendas, et ad consequenda externa vitae humanae commoda atque utilitates; ignorari autem veram virtutis indolem et naturam, in recti honestique conscientia positam; inde evenire, ut nec intelligant aut perspiciant, quanam necessitudine et coniunctione singulae virtutes inter se contineantur; nam quum singulas a ceteris seiunctas ac separatas alicui impertiri posse statuant, tamen vel captiosis et ad veri speciem compositis argumentationibus facile eo perduci, ut eas omnes unum idemque esse ultro largiantur; at, si quis iis significet scientia tanquam fundamento illas niti, hanc ipsam scientiam protenus ab iis referri ad callidam quandam prudentiam, qua res iucundae et iniucundae, utiles aut inutiles, discernendae sint, quo quam pluri-

PLATO

PLATONIS

PROTAGORAS.

blue

RECENSUIT,

PROLEGOMENIS ET COMMENTARIIS

INSTRUXIT

GODOFREDUS STALLBAUM.

EDITIO SECUNDA MULTIS PARTIBUS AUCTA ET EMENDATA.

GOTHAE
SUMPTIBUS FRIDERICAE HENNINGS.
MDCCCXL.
Londini apud Black et Armstrong.

PLATONIS

P R O T A G O R A S.

Enimvero Socrates Platonicus quum ipse sic sentiat, ut virtutem in boni honestique cognitione consistere arbitretur, virtutem autem istam civilem, cuius doctores sophistae volebant videri, incerto casu et temeraria tantum rerum utilium aut iucundarum hariolatione ac veluti divinatione contineri existimet, profecto non sine idonea causa ambigit, num fieri queat, quod Protagoras profitetur. Quamobrem eum rogat, ut ipsum edoceat meliora.

Itaque Protagoras, precibus eius satisfacturus, more sophistarum longam orditur orationem. Quae quo magis capiat deliniatque audientium animos, exordium ducit a fabulae narratione ad rem praesentem satis lepide excogitatae. Quum tempus, inquit, venisset, quo ordine fatorum varia animalium genera ex telluris gremio in solis lucem prodirent, Prometheo et Epimetheo hoc muneris a diis mandatum est, ut singulis vires facultatesque suas tribuerent. Rem Prometheo absente suscipit Epimetheus, atque ita administrat, ut aliis robur, aliis pernicitatem, aliis alia largiatur, prudenter id curans, ne quod genus interire aut ab aliis deleri possit. Sed ecce! peracta munerum distributione nihil reliquum videt, quo genus hominum ornet. Dum inops consilii haeret, quid faciendum sit, improviso advenit Prometheus. Hunc vero sortis humanae valde poenituit. Itaque ne genus hominum nudum et inerme relinqueretur, artis facultatem cum igne Vulcano et Minervae surripuit eamque hominibus impertiit. Verum enim vero etsi illi insigni hac facultate egregie erant ornati, tamen, quum civitatis ordinandae gubernandaeque arte etiamtunc carerent ideoque dispersi habitarent, bestiarum impetui impares misere ab iis dilaniati perierunt. Itaque mutui auxilii gratia condiderunt societates atque urbes, quo ferarum arcerent crudelitatem. At enim haec res nullam iis attulit salutem. Nam vix coierunt, quum intestinis bellis subito coortis rursus dissipantur ac denuo pristinae fortunae crudelitati obiiciuntur. Tum vero Iovem tangit generis humani misericordia. Ne igitur funditus illud deleretur, Mercurium in terras demisit, qui feris hominum pectoribus iustitiam et pudorem iniiceret. Hinc vero, ita pergit Protagoras, hinc factum est, ut homines antea dispersi conderent urbes et civitates, civilisque societatis vinculis coniuncti vivere inciperent. P. 320 C. — 322. D. Hac autem ratione quoniam omnes pariter

iustitiae et pudoris participes facti sunt, mirandum non est, quod in publicarum rerum deliberationibus cuivis sententiae suae publice dicendae potestas datur. Sed quum omnes iustitiae et pudoris munere fruantur, tamen homines virtutem non casu et fortuna sibi contingere, sed institutione, disciplina, exercitatione comparandam esse arbitrantur, ut plane mecum consentiant. Etenim qui naturae culpa in se habet turpitudinem, eum tantum abest ut puniant, ut omnes talis fortunae misereat; si quis autem vitiis laborat, quae a socordia aut inertia proficiscuntur, eum vero castigant ac gravissimis poenis afficiunt, idque non alio consilio, nisi ut malefici ad bonam frugem revocentur, ceteri autem de vitiis fugiendis admoneantur. Neque illud, quod de filiis clarorum et excellentium virorum dictum est, ullo modo videtur demonstrare virtutem doceri non posse. Etenim communi hominum consensione iustitia, temperantia, aliae virtutes, omnibus civibus tam necessariae iudicantur, ut sine iis respublica stare posse nullo pacto videatur. Quocirca universa educatio, quum privata tum publica, eo spectat, ut iuvenes, quantum fieri possit, ad virtutis exercitationem conformentur. Neque dicere recte licet hac ratione nihil profici. Imo vero omnes aliquatenus certe ad virtutis rationem facultatemque adducuntur, id quod cognosci facile potest comparatione rudium et barbarorum hominum cum gentibus eruditis instituta. Itaque ne ii quidem, qui a parentum virtute desciverunt, propterea degeneres habentur, quod omni omnino virtute destituti sunt, sed quia propter minorem ingenii bonitatem ad maiorum suorum praestantiam pervenire non potuerunt. — Finita hac oratione Protagoras denuo se profitetur virtutis magistrum, suamque disciplinam ait multo grandiore dignam esse pretio, quam quod ipse a discipulis exigere soleat. P. 322. D. — 328. D.

Videmus hic primum sophistam quasi specimen quoddam exhibere institutionis suae. Habet enim copiosam et multis verborum lenociniis exornatam orationem, qua Socrati persuadere conatur virtutem, etiamsi omnibus communis quaedam prudentia civilis tribuenda videatur, tamen utique doctrina et institutione comparari posse. Quod exinde explicat, quod Mercurius, qui feros cultus hominum formaverit, Iovis iussu omnibus iustitiam et pudorem iniecerit, eoque homines a fera et agresti vita avocaverit; hic ipse vero iustitiae et pietatis sensus cul-

tura et exercitatione indigeat. Verum etsi in his quaedam vera insunt, tamen ordo sententiarum adeo est perturbatus atque notionum ea est obscuritas, ut quid rei sit ex his minime possit intelligi. Quod ipsum argumento est longas illas atque splendidas sophistarum declamationes, praesertim ubi argumenta tractent e fabulis petita, ad persuadendum aptas esse minime iudicari licere. Atque id ipsum etiam Socrates Platonicus ita iudicat.

Quod enim speraverat sophista, se hac oratione sua Hippocratis et Socratis animos esse deliniturum, id adeo non consequitur, ut ei deinde hoc declamitandi genus totum relinquendum sit. Socrates enim, ut perpetuum istud orationis flumen quasi restinguat et obstruat, sese admodum obliviosum simulat esse, ita ut quae in longioribus eiusmodi sermonibus dicantur mox sibi e memoria rursus excidant. Praeterea se orationum habendarum plane imperitum dicit. Rogat igitur Protagoram, ut hac molestia ipsum levare et interrogando respondendoque negotium secum transigere velit. Quibus precibus sophista eo lubentius concedit, quod ita novam artis suae ostentandae occasionem sibi oblatam arbitratur. Tum vero Socrates, simulans se Protagorae, virtutem doceri posse affirmanti, facile fidem habere, sermonem infert de alio argumento: quod tamen cavendum est ne temere fieri existimemus; cohaeret enim haec disputatio utique arctissime cum rei antea tractatae quaestione, nec frustra Socrates se ait Protagorae opinioni accedere; nam ita significat e ratione quidem Socraticorum id sane fieri posse concedi oportere; id quod ex parte colloquii extrema clarissime perspicietur. Quum enim Protagoras in superioribus plurium virtutum mentionem iniecisset, Socrates nunc ex eo quaerit, utrum hae omnes pro una tantum eademque virtute habendae videantur, an variae unius virtutis partes iudicandae sint. Amplectitur sophista posteriorem sententiam. Itaque ille: Si igitur sunt, inquit, o bone, unius partes virtutis, hae ipsae partes aut plane eandem habere possunt naturam, quam totum, quemadmodum auri particulae a toto non differunt; aut inter se diversae poterunt esse sic, ut singulae suam sibi propriam habeant naturam, veluti partes faciei, os, nasus, oculus, a se invicem differunt. Utrum igitur tibi placet? Probat sophista eam rationem, qua singulae virtutes inter se diversae iudicantur. Hoc vero

eius iudicio ita utitur Socrates, ut eum dehinc dialectica subtilitate in summam consilii inopiam coniiciat. Colligit enim inde satis captiose rebus ita comparatis iustitiam, quippe quae a sanctitate diversa sit, plane nihil sanctitatis esse habituram, ac vicissim, sanctitati nihil fore commune cum iustitia. Respondet quidem ad haec Protagoras iustitiam ac sanctitatem non per omnia sibi similes esse, nec tamen etiam prorsus dissimiles videri. Sed etsi verissima est haec eius sententia, tamen comparatione illa a partibus faciei repetita in fraudem inductus et quid sit, in quo omnis virtutis natura contineatur, ignarus sese ex his difficultatibus adeo non potest expedire, ut iustitiam ac pietatem non inter se differre concedere coactus Socrati porro respondere gravetur. P. 328. D. — 332. A.

Hoc loco utique aliquis miretur, quod Socrates protenus pergit ad quaestionem de virtutum inter se vel diversitate vel convenientia. At enim vero reputandum est universae argumentationis, qua sermonis summa continetur, rationem hanc fere esse: Si virtus est scientia, potest disciplina et institutione parari; est autem scientia, ergo disciplina parari potest. Verum ne Protagoras statim ab initio sentiat, quo res evasura sit, Socrates disputationem iam sic exorditur, ut virtus num una tantum sit sciscitetur. Quo quidem demonstrato denique id, quo omnis virtus contineatur, scientiam esse evincit; et hinc, si id verum sit, iam exeunte sermone illam doceri posse significat. Hic igitur quum sit universae disputationis ordo ac progressus, facile apparet, cur iam quaestio de virtutis unitate inferatur. Egregie vero ita institutum est, ut Protagoras primum statuat singulas virtutes ita inter se discrepare, nulla ut cum alia quidquam commune habeat. Nam sophistae eas utique ita segregabant atque distinguebant, ut unamquamque putarent per se solam et a ceteris seiunctam disci et exerceri posse: praeterea etiam nullum agnoscebant commune earum vinculum, quo inter ipsas continerentur; de qua re iam antea diximus. Sed ubi idem sensit absurdum esse, quod iudicaverat, iustitiae et sanctitati nullum plane esse commercium, protenus in eam compellitur consilii inopiam, ut qua ratione pietas et iustitia possit diversa haberi ideoque non una eademque sit, nullo modo ostendere queat. Nimirum ita facile apparet egregium scilicet virtutis magistrum naturam eius rationem-

que minime perspectam habere neque in dialecticis vel mediocriter esse exercitatum. Sed haec paucis exposuisse sufficiet. Pergimus ad ea, quae deinceps disseruntur.

Itaque Socrates, missa huius rei disputatione, repente ad alia progreditur, scilicet similibus laqueis hominem deinceps denuo irretiturus. Estne, inquit, uni rei semper unum tantum contrarium, veluti parvo magnum, bono malum, turpi honestum opponimus? Ait ille. Quid igitur? respondet Socrates; itane etiam singulae virtutes, quas commemorabas, tantummodo unum quiddam habebunt contrarium, veluti sapientiae opposita erit insipientia? Rursus assentitur Protagoras. Tum vero ille hoc superioribus adversari arguens s a p i e n t i a m et prudentiam unum idemque esse probare conatur, quemadmodum antea iustitiam et pietatem non inter se differre captiose concluserat. Quid? inquit: haeccine adversantur iis, quae antea de partibus virtutis inter se diversis et contrariis dixisti? nam secundum ista sapientiae praeter insipientiam etiam prudentia erat opposita. Quum igitur uni rei unum semper sit contrarium, rectius utique s a p i e n t i a m et p r u d e n t i a m a se invicem nihil differre statuemus. P. 332. A. — 333. B. — Sed pergamus, inquit, ad alias virtutes, videamusque, quae tandem inter p r u d e n t i a m et i u s t i t i a m ratio intercedat. Potestne fieri, ut vir iniustus agat prudenter? Respondet ad haec sophista vulgo quidem certe ita videri. Itaque hanc quoque sententiam refutaturus Socrates prudentiam et iustitiam pro una eademque virtute habendas esse hac fere argumentatione demonstrare instituit. Omnes, inquit, ea, quae sibi utilia esse putant, unice appetere solent. Quae sunt utilia, ea etiam bona. Qui facit quae bona sunt, is recte facit. Qui recte facit, prudenter facere iudicandus est. Quum igitur qui prudenter agit faciat item recte, sequitur ut, si quis iniuste agit, is neutiquam prudenter agere putari debeat. Nemo enim prudens quae iustitiae adversantur velle unquam potest. Unde colligitur i u s t i t i a m et p r u d e n t i a m s. t e m p e r a n t i a m non esse diversas virtutes. P. 332. A. — 333. E.

Nemini facile obscurum erit, hoc quoque loco Protagoram argutis conclusiunculis deludi atque callide eo permoveri, ut quum antea virtutes omnes inter se plane seiunctas ac separatas esse iudicaverit, tamen iam sapientiam (σοφίαν) et σωφροσύνην, itemque σωφροσύνην et

iustitiam idem esse largiatur. Sed haec demonstratio ne ad iustae argumentationis perspicuitatem perducatur, prohibet Protagorae pervicacia, qui ne rursus Socrati concedere cogatur, bona semper utilia esse praefracte negat. Rogante autem Socrate, an quae nemini sint utilia bonorum nomine recte appellari queant, longam orditur orationem, in qua non sine speciosa doctrinae ostentatione, quod huic bonum sit, idem alteri damnum afferre docet, plurimasque res enumerat, quae modo utiles, modo noxiae sint, scilicet hac ratione audientium animos ad sui admirationem abrepturus atque artem Socratis dialecticam callide elusurus. P. 333. E. — 334. C. Nec vero negari potest Protagoram recte iudicare utilitatem rerum variam esse et multiplicem nec per se constantem. Quamobrem utique quod iam bonum alicui esse videtur, idem alteri malum esse potest. At enim vero alia certe sententia Socratis est, qui quod arctissimam statuit inter bonum atque utile necessitudinem et coniunctionem, non tam utile pro bono habuit, quam quidquid bonum esset, idem in se utile esse arbitratus est. Qua de re disputat apud Xenoph. Mem. IV, 6, 8. et Plat. Menon. p. 88., ubi recte: *πάντα γὰρ τἀγαθὰ ὠφέλιμα,* nec inverso ordine: *πάντα γὰρ τὠφέλιμα κἀγαθά.* Hoc ipsum igitur Socrates Platonicus ei, quam alibi prodidit, doctrinae convenienter ita urget, ut inde argumentum suae sententiae repetat. Quanquam nemo erit quin videat callide deludi Protagoram, ubi ex eo, quod qui iniuste faciat, is neutiquam agat *σωφρόνως*, protenus colligitur iustitiam et *σωφροσύνην* unum idemque esse. Verum redeamus ad sermonem Platonicum.

Etsi igitur Protagorae familiares illius orationis copiam ac splendorem admirantur, tamen Socratem non fugit fraudulentum illius consilium. Rogat igitur sophistam, ut missis splendidarum orationum ambagibus breviloquentia utatur, in qua et ipsa sese excellere dixerit. Ille vero iniquum putat sibi praescribi, quemadmodum disputandum sit. Quibus auditis Socrates, nugarum sophisticarum impatiens, abrupto sermone discessum parat. Hic vero amici eum obnixe rogant, ut ne discedat, precibusque suis id efficiunt, ut non modo remaneat, verum etiam rursus cum Protagora sermonem conferre velit. Quoniam autem declamationes longiores omnino censet a colloquio arcendas esse, sophistae respondendi interrogandive optione data, ipse iam respondentis suscipit partes, ita qui-

dem, ut, postquam ille interrogando sibi satisfecerit, vicissim illum sit interrogaturus. Postquam igitur de his inter eos convenit, Protagoras magnam liberalioris eruditionis partem positam esse censet in carminibus interpretandis, ideoque de dicto illo Simonidis, difficile esse virum bonum fieri, sese disputare velle profitetur. Itaque docere conatur poetam inepte loqui et secum pugnantia dicere. Scilicet magni acuminis laudem aucupatur homo vanissimus, poetam celebratissimum erroris coarguens. Sed vana haec eius superbia gravissime castigatur a Socrate, qui deinde sophistam et ipsum erroris coarguit. Hic enim postquam admirabili cum irrisione Lacedaemonios et Cretenses laudavit tanquam sophistas antiquissimos et breviter acuteque dictis clarissimos, idem illud carmen Simonideum ita interpretatur, ut Protagorae sententiam per omnia refellat, atque poetam, Pittaci dictum aliquod reprehendentem, haec fere dicere demonstret: „Difficile esse virum bonum fieri, ac falli Pittacum, qui virum bonum esse vel manere difficile esse dixerit: hoc enim in solos deos cadere; humanae imbecillitati esse negatum *).“ P 334. C. — 347. A.

Atque hanc Socraticam carminis interpretationem mirifice probat Hippias sophista. Qui tamen, ut scilicet suae quoque sapientiae specimen aliquod exhibeat, de eodem carmine orationem habere instituit. Sed enim homo admodum ambitiosus ab Alcibiade, sermonum Socraticorum summo amatore, opportune admonetur, ne id faciat: colloquium enim, a Socrate et Protagora institutum, esse profligandum et ad exitum perducendum. Nimirum constitutum erat antea, ut, postquam Protagoras sibi interrogando satisfecisset, Socrates vicissim interrogantis partes susciperet, sophista huic responderet. Et Socrates quidem se paratum ostendit ad sermonem peragendum,

*) Vere, opinor, Schleiermacherus Praef. ad Protagor. p. 234: „Was des Socrates Deutung von dem Gedichte des Simonides betrifft, von dem uns nichts erhalten ist als eben diese Bruchstücke, dass es nämlich eine Rüge sein soll gegen den Spruch des Pittakus, so ist sie gar nicht lediglich als Scherz zu nehmen. Wenigstens besitzen wir noch ein allgemein dem Simonides zugeschriebenes und diesem hier in Sprache und Manier unverkennbar ähnliches Gedicht, welches sich eben so polemisch auf das im Phaedrus angeführte Epigramm des Kleobulus bezieht, der ja auch zu den Sieben gehörte.“

modo ne rursus de carminibus disseratur: horum enim interpretationem admodum dedecere homines liberaliter institutos, quippe ingenii atque eruditionis magnam arguentem penuriam. Protagoras autem, aegerrime ferens, quod antea denuo erat refutatus, cum eo porro colloqui gravatur, ac multis demum amicorum precibus eo permovetur, ut illi quaerenti respondeat. P. 347. A. — 348. B.

Dignus est hic locus diligenti animadversione. Nam primo quidem adspectu a proposito videtur plane alienus esse, quum inchoatae disputationis filum repente abrumpatur et ad alia omnia transeatur. At enim vero recordandum hic est illud, de quo supra exposuimus: per universum dialogum id agi maxime, ut disciplinam et institutionem ad virtutem, quam sophistae sibi unis vindicabant, revera nullam esse ostendatur. Quod ipsum etiam hoc loco respectatur. Enimvero quum omnino antiquitas omnis sapientiae origines ad poetas tanquam auctores et parentes referret; tum etiam sophistae in interpretandis eorum operibus plurimum operae atque studii posuisse reperiuntur. Id de Protagora imprimis constat, quem Themistius Orat. XXXIII. p. 289. ed. Hard. auctor est poemata Simonidis accepta mercede interpretatum esse. Itaque laudatissimum virtutis doctorem hic ita disserentem videmus induci, ut argutiarum studio abreptus vel in interpretanda simplicissima sententia, quaeque de virtutis exercitatione agat, mirifice coecutiat et poetae sibi maxime adamati mentem plane pervertat. Quo ipso efficitur, ut eius disciplina ne hoc quidem in genere magni aestimanda videatur. Quin quod deinceps significatur pauperis et egeni esse ex poetarum interpretatione quaerere sapientiam, id clarissime indicat, quodnam pretium philosophus toti huic doctrinae statuerit, siquidem ipsos poetas alias iudicavit magis opinione quam scientia atque recti cognitione duci solere. Quae qui reputaverint, ii, quorsum haec pertineant, iam minime dubitabunt.

Revertitur tandem Socrates post satis longas ambages ad quaestionem in superioribus tractatam, denuo interrogans: virtutesne nihil nisi varia nomina unius eiusdemque rei esse videantur? Respondet ille iustitiam quidem, sanctitatem, prudentiam et sapientiam esse inter se simillimas — has enim virtutes Socrates antea ostendere conatus erat unum idemque esse — sed plurimum ab his differre fortitudinem: saepenumero enim acci-

dere, ut qui ceteris careant virtutibus, ii longe fortissimi sint. Sed hic denuo laqueis dialecticis ab Socrate irretitur, qui hominis sententiam hac argumentatione refutare instituit. Qui fortes sunt, inquit, eos audaces esse facile largieris. Iam qui audacter aggrediuntur id, cuius periti sunt, ii laudantur; contra qui audaces in eo sunt, cuius nullam habent cognitionem, ii merito insani iudicantur. Omnis autem virtus propter naturam suam necesse est careat vitio ac reprehensione, quia alioquin virtutis nomine indigna foret. Ex quo consequitur, ut ea audacia, quae non habeat scientiam sibi adiunctam, non recte queat pro virtute haberi. Hoc autem probato, consequens est fortitudinem scientia vacare nullo modo posse, adeoque scientiam et fortitudinem inter se non differre. P. 348. D. — 350. C. — Respondet ad haec Protagoras: ex sua sententia fortitudinem quidem non carere audacia posse, neque tamen inde consequi, ut qui audaces sint, ii continuo etiam fortes iudicari debeant. Deinde falsum esse docere conatur, quod Socrates dixerat, fortitudinem scientia esse contentam. P. 350. C. — 351. A. Neque dubium est, quin hanc sententiam facile tueri potuisset, si quidem ad fortitudinem praeter scientiam etiam aliud quid requiri animadvertisset. Sed Socrates, magis etiam hominem perturbaturus, hac disputatione repente relicta alio modo eius opinionem refellere conatur.

Etenim sciscitatur iam ex eo, an omne iucundum etiam bonum sit, et an ipsa iucunditas per se spectata bona censeri queat. Dubitante autem illo, quomodo de hac re iudicandum sit, voluptatem vel iucunditatem per se bonam esse ideoque ab omnibus appeti solere deinceps hac argumentatione docere instituit. Scientia una est, inquit, omnium cupiditatum nostrarum moderatrix, adeoque universam regit ac gubernat hominum vitam. Qua qui utitur, is, quum bona et mala probe discernat, a nulla re superabitur aut vincetur, quippe nihil faciens, nisi quod scientia fieri iubeat. Quodsi igitur reperiuntur qui se dicant non quod bonum est, licet illud cognóverint, amplecti, sed a voluptatibus victos ad alia omnia abripi; ii in magno versantur opinionis errore. Etenim quae iucunda sunt, ea non propterea, quod in praesenti afferunt voluptatem, mala putantur, sed quia futuro tempore maiora mala videntur allatura: vicissimque bona, cum doloris acerbitate coniuncta, propterea, quod in praesenti dolorem admixtum habent, acerba quidem appellan-

tur; sed eadem tamen pro bonis habentur, si in posterum speramus per illa effectum iri maiorem voluptatis ac iucunditatis sensum. Quaecunque igitur bona aut mala censentur, ea metiri solemus voluptatum aut dolorum, quibuscum coniuncta sunt, magnitudine vel parvitate, adeoque ipsam voluptatem, si maiorem aufert quam affert iucunditatem, malum arbitramur, atque contra dolorem bonum, si voluptatem acerbitate sua habet maiorem. Ex quo consequitur omnes omnino voluptatem tanquam bonum perpetuo consectari, dolorem ut malum aversari. P. 351. A. — 354. E. — Haec autem si vera sunt, ridiculum est dicere hominem, licet mala saepe cognoscat, tamen ea facere, quum non facere liceat, et vicissim, licet cognoscat bona, tamen ea amplecti nolle propter praesentium voluptatum vim et magnitudinem. Nam quum voluptas *per se* bona sit; is, qui mala, quatenus mala sunt, sua sponte faciat, bonis succumbens male facere videatur necesse erit, id quod per est absurdum. Itaque quod vulgo vocant succumbere voluptatibus, vel ab illis vinci, id nihil est aliud, nisi pro maioribus bonis maiora mala sumere, et quidem deceptum opinionis errore. Quippe in eligendis bonis plurimum refert, ut rerum iucundarum et iniucundarum rationem plane perspectam habeamus; qua cognitione qui carent, ii fieri non potest quin in fraudem et errorem incurrant. Quocirca scientiam apparet voluptate esse multo potiorem, quippe quae omnes actiones nostras universamque vitam regere ac moderari debeat, neque fieri unquam potest, ut quis a voluptatibus victus, quum bona cognoscat, tamen contraria amplectatur: neque enim quisquam sciens malus; sed qui voluptati succumbentes mala sequuntur, ii propter imprudentiam, et quia errore decepti sunt, minora bona pro maioribus amplecti videntur.. Quae si vere disputavimus, vir sapiens nunquam sua sponte mala appetet aut faciet. P. 354. E. — 357. E.

His expositis Socrates revertitur ad illud, quod Protagoras in superioribus dixerat, fortitudinem a ceteris virtutibus propterea plurimum differre videri, quod saepenumero homines insipientissimi, intemperantissimi et iniustissimi alios audacia et fortitudine sua longissime antecellerent. Postquam enim concessum est neminem volentem res periculosas unquam suscipere; ne fortem quidem virum temere se in mala et calamitates esse coniecturum asseverat. Nam quae quis timet, inquit, ea mala

existimat: nemo autem sua sponte suscipit ea, quae sibi malum aliquod afferre arbitratur. Itaque vir fortis ea, quae sunt honesta, id est, iucunda — nam honestum et iucundum idem esse vidimus — semper et ubique sequitur, ideoque nec turpiter metuit nec turpiter audax est, quum timidus ac temere audax vel metu vel audacia turpi corripiatur. Est autem turpiter audere vel timere nihil aliud, nisi propter recti ignorantiam peccare, quandoquidem nemo prudens, ut vidimus, quae sibi perniciosa fore praevidet, unquam suscipiet. Unde efficitur, ut fortitudinem scientia contentam esse iudicari oporteat: est enim nihil aliud nisi rerum metuendarum aut non metuendarum scientia cum recto usu coniuncta. — His omnibus magna subtilitate explicatis, Socrates concludit falsam esse Protagorae sententiam, qui homines imprudentissimos saepenumero fortissimos esse dixisset. P. 357. E. — 360. D.

Quae hic de fortitudine disseruntur, ea item cavendum est ne protenus pro decretis mere Platonicis habeantur. Disputat enim Socrates pleraque omnia ad mentem ipsius Protagorae, ita quidem ut eum per suam ipsius rationem in fraudem et errorem inducat. Etenim Socrates ipse, etsi fortitudinem quoque in scientia positam esse iudicabat, tamen neutiquam eam volebat inesse in callida quadam rerum iucundarum aut iniucundarum, metuendarum aut non metuendarum deliberatione, ad quam unam sane illam referebant qui virtutis dignitatem uno utilitatis studio terminabant: imo eum pro certo et explorato habemus eam scientiam, quae requireretur ad fortitudinem, item in boni rectique cognitione atque certa officii persuasione positam iudicavisse. Quanquam igitur illud suum tuetur decretum, quo scientiam statuit omni virtuti fundamenti loco subesse, tamen illud urbanissima cavillatione ad sophistae mentem interpretatur, vel sic videlicet eum commovens, ut fortitudinem quoque scientia contineri fateatur, sed simul hoc efficiens, ut quorsum istorum hominum virtus tendat et quid propositum habeat, clarissime appareat. Quae quidem disputandi ratio prorsus eodem modo tenetur in eo dialogo, in quo peculiari opera de fortitudine disputatur, hoc est in Lachete, qui dignus est ut ad totum hunc locum conferatur. Iam his auditis sophista, quum se praeter exspectationem denuo confutatum videat, tanta ira et indignatione commovetur, ut amplius respondere nolit. Itaque Socrates, hominis animum rursus placaturus: *Ego vero,*

inquit, *non aliam ob causam haec omnia ex te quaero, nisi quod perspicere cupio, quomodo se habeant quae ad virtutem referuntur, et quid sit ipsa virtus. Nam probe novi, hoc ubi patefactum fuerit, etiam illud manifestum fore, de quo disputavimus, utrum virtus doceri possit, necne.* P. 360. D. — 361. A.

At mirum quiddam nobis in hac disputatione accidit. Ego enim, qui antea virtutem doceri posse negabam, nunc hoc ipsum affirmo, quod meae rationi mirum quantum adversatur, quippe demonstrare studens omnes virtutes, et iustitiam et temperantiam et fortitudinem, scientia contineri: qua quidem ratione probata virtus maxime doceri posse videbitur. Tu contra, qui virtutem disciplina comparari posse antea aiebas, nunc contrarium statuere videris, quippe quum id efficere studeas, ut quavis alia re potius quam scientia contenta esse videatur. — *Quocirca, quum omnia mire perturbata temereque mixta videamus, equidem pervelim, ut ad virtutis naturam contemplandam accedamus, ac tum demum iterum quaeramus, utrum ea doceri possit, necne.* P. 361. A. — D.

Sed Protagoras, colloquii istius pertaesus, in praesenti non vult diutius de hac re disputari: ut tamen dolorem et indignationem animi dissimulet, Socratem, adhuc iuvenem, magnificis laudibus ornat, eumque vaticinatur aliquando talem exstiturum, qui merito inter viros sapientiae laude conspicuos numerari possit.

Hoc igitur argumentum dialogi est. Quod etsi ad perspiciendum iudicandumque non tam facile est, quam multis videri meminimus, tamen illud quidem inde certissime apparere existimamus, universam disputationem pertinere eo, ut disciplinam virtutis sophisticam nullius pretii esse festivissima disputatione doceatur, et unum Socratem significetur optimum esse virtutis magistrum. Quanquam postremum istud non diserte indicatur, sed ipsis legentibus ex universi libri argumento divinandum relinquitur: quod ipsum etiam in ceteris operibus, in quibus eadem res disceptatur, similiter fieri meminimus.

Est vero hic liber in numero eorum sermonum, qui insignem habent artis perfectionem. Nam tanta in eo regnat orationis elegantia et venustas, argumenti varietas atque facilitas, iocandi ridendique in summa rerum gravitate

hilaritas, ut nemo eum sine limpidissimae voluptatis sensu legere queat, nisi ad omnem elegantiae suavitatem prorsus hebes fuerit et obtusus. Itaque equidem in ea semper fui opinione, ut, qui illum inter primitios Platonis fetus retulerunt, eos a vero multum aberrasse putarem. Neque enim verisimile est philosophum plurimos sermones, qui ad artis praestantiam cum eo vix comparandi sunt, post opus perfectissimum in lucem edidisse, aut statim a primo scribendi conatu ad tantam scribendi elegantiam et perfectionem contendisse, ut postea tam multum ab ea remittendum fuerit. Sed quanquam libri complures a philosopho editi videntur, priusquam hunc sermonem litteris consignaret, tamen eum iam illo tempore scriptum putamus, quo adhuc plane deditus fuit disciplinae Socraticae *). Nam nulla dum in eo cernuntur sapientiae sublimioris vestigia, qualia invenimus in iis operibus, quae composita sunt, posteaquam philosophus Megaricorum et Pythagoreorum sapientiam cognovisset atque cum sua ratione copulavisset. Imo omnia spirant Socraticam disciplinam ac disserendi simplicitatem, licet ad maiorem artis perfectionem excultam. Ridentur enim sophistae more plane Socratico, quia inter genera et partes notionum quid discriminis obtineat, plane ignorent; neque tamen de ea re quidquam diligentius explicatur, imo plurima de industria miscentur et confunduntur, quo magis appareat, quam facile isti sapientiae professores arte dialectica possint perturbari et in fraudem induci. Neque quemquam fugere potest placita illa ac decreta, quibus ad sophistam ludendum Socrates abutitur, repetita esse e doctrina morum Socratica. Nam, ut omittam quaestionem illam de modo adipiscendae virtutis, quam a Socraticis imprimis agitatam esse novimus, quod singulae virtutes ad unam sapientiam revocantur, idque sic, ut Protagoras acutis conclusiunculis mirifice conturbetur, id quidem ad rationem Socratis accommodate fieri iam in superioribus dictum est. Porro inter virtutes cardinales, quas vocant, praeter iustitiam, prudentiam, temperantiam et fortitudinem numeratur etiam s a n c t i t a s s. p i e t a s **), quum in libris posteriore tempore scriptis nonnisi quatuor illae virtutis formae commemorentur ***),

*) V. Prolegomm. ad T. I. Selector. Dialog. p. XXXI. sqq.
**) V. p. 328. D. — 332. A.
***) V. annot. ad Phaedon. p. 63. = 69. B.

pietatis mentio non iniiciatur. Nimirum hac quoque in re philosophus Socratis auctoritatem adhuc secutus est, quem quinque virtutis partes imprimis discrevisse, certe pietatem non ultimo loco habuisse, e Memorabilibus Xenophontis *) apparet. Neque illud a Socratica disciplina prorsus abhorret, quod honestum et iucundum idem esse ait, adeoque voluptate ita fruendum arbitratur, ut ad eius usum sapientia adhibeatur **). Quanquam haud scio, an Socrates in eo loco potius ipsorum sophistarum opiniones ***) sophistae proponat, quo facilius eum deinde laqueis dialecticis irretiat. Etenim Platonem ipsum haec non probasse, sed e vulgi opinione et mente explicasse, vel illud non obscure significat, quod absoluta huius argumenti disputatione p. 354. E. sq. adduntur haec: ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἀναθέσθαι ἔξεστιν, εἴ πῃ ἔχετε ἄλλο τι φάναι εἶναι τὸ ἀγαθὸν ἢ τὴν ἡδονήν, ἢ τὸ κακὸν ἄλλο τι ἢ τὴν ἀνίαν· ἢ ἀρκεῖ ὑμῖν τὸ καταβιῶναι τὸν βίον ἄνευ λυπῶν; Quid quod ille bonum a iucundo diversum esse in aliis sermonibus subtili disputatione explicare conatus est? Denique prorsus Socraticum est, quod virtutem doceri posse significatur, si quidem insit in scientia. Socratem enim novimus ad perfectam virtutem tria requiri iudicavisse, naturae bonitatem, exercitationem, doctrinam ****).

Sed haec ipsa ita comparata sunt, ut ad tempus, quo dialogus conscriptus sit, accuratius definiendum aliquid conferre videantur. Quod enim philosophus eo, quem adscripsimus, loco significavit de iucundo atque honesto etiam aliter posse iudicari; hanc sententiam in Gorgia accurata disputatione illustravit, in quo libro honestatem

*) Xenoph. enim libr. IV, 8, 10., ubi quae de Socrate exposuit, paucis comprehendit, eius *pietatem*, iustitiam, temperantiam, sapientiam laudans. Quid quod Socratem libr. I, 1, 16. de pietate ita disputantem facit, ut ei prae ceteris virtutibus palmam tribuat.

**) V. p. 351. A. sqq. Conf. Stäudlin. Geschichte der Moralphilosophie p. 97 — 99., ubi de Socratis sententia acute disputatur.

***) Nam sophistas omnia ad vitae iucunditatem et voluptatem retulisse satis constat. v. Praefat. ad Gorgiam.

****) V. Xenoph. Mem. II, 6, 39. III, 9, 1 — 3. IV, 1, 3. 4. IV, 2, 2. coll. Plat. de Rep. VI. p. 484. — 487. A. VII. p. 518. B. sqq.

a voluptate esse separandam egregrie docuit *). Quod si suspicamur eum fecisse ideo, ut quae in Protagora e sophistarum vulgique mente disseruisset, erroris convinceret simulque suam ipsius sententiam dilucide exponeret, non veremur ne temere hariolari videamur. Nam alia etiam in illo libro reperiuntur, quae non inepte ad Protagoram retuleris. Quorsum pertinent quae de scientiae et voluptatis discrimine deque fortitudinis cum scientia coniunctione exponuntur **). Quodsi autem ea, quae in Protagora sophistae ridendi causa e vulgi atque sophistarum ratione disseruntur, in Gorgia ex ipsius philosophi mente et sententia vel brevius proponuntur vel copiosius disputantur, nemo est quin facile largiatur Protagoram ante Gorgiam in lucem prodiisse videri. Quippe altera hac scriptione philosophus cavere voluit, ne quae in illo sermone propter ridendi ludendique consilium scripserat sinistre acciperentur. Iam si verum est, quod Praefat. ad Gorg. p. 24. sq. observavimus, Gorgiam haud ita multo post Socratis obitum scriptum videri, Protagoras certe ante eiusdem damnationem et supplicium litteris consignatus est. Quam sententiam etiam hoc confirmat, quod ne litterula quidem in eo reperitur, quae tristem magistri sortem significare videatur, licet argumentum sit eiusmodi, ut huius rei mentio facillime iniici potuerit. Quemadmodum vero Gorgiam probabile est non ita multis annis post Menonem editum esse, quo cum libro magna ei intercedit tum argumenti tum consilii et rationis similitudo; ita Protagoras, quippe cum eodem libro argumenti quadam cognatione coniunctus, item non magno ab eo remotus videtur temporis intervallo. Neque tamen Schleiermachero assentior, qui Menonem post Protagoram editum arbitratur. Neque enim in Menone istam elegantiam et suavitatem, copiam atque ubertatem, denique artem atque perfectionem invenias, quam omnes in Protagora admirantur. Accedit, quod non difficile est ad intelligendum, qui factum sit, ut philosophus, quum in illo libro ostendisset sophistas et viros civiles non esse idoneos virtutis magistros, quippe qui a verae virtutis cognitione et exercitatione longissime abessent, in Protagora rursus sophistas carpere voluerit. Quippe uni-

*) V. Gorg. p. 495. sqq.
**) V. p. 495. C. sqq

versam eorum veri vel quaerendi vel explicandi rationem docere luculentius instituit ita comparatam esse, ut qui ea utantur, ii nunquam possint ad certam veri cognitionem aut scientiam pervenire. Quemadmodum igitur Gorgias ad ridendam vanam illam sophistarum et virorum politicorum eloquentiam atque artem civilem compositus est; ita in Protagora, exemplo rei a quaestione studiosissime agitata repetito, aperiuntur causae et rationes, cur sophistarum docendi ratio ad verum investigandum et illustrandum nihil momenti habeat. Quod utrumque argumentum quam arcta necessitudine cum disputatione in Menone tractata contineatur, nemo est quin primo statim obtutu videat. Quum igitur probabile sit Protagoram aliquanto post Menonem, nec multo ante Gorgiam esse compositum, Menonis autem scriptio in illud tempus incidat, quo simultas et inimicitia inter Anytum atque Socratem haud ita pridem exarsisset *); consequi arbitramur, ut hunc sermonem nostrum paullo ante Socratis accusationem litteris mandatum esse verisimiliter coniicere liceat. Quem si circiter Olymp. 94. 3. vel 4. scriptum putamus, haud scio, an non multum a vero aberremus. Ceterum iam antea significavimus Protagoram etiam cum Charmide, Euthyphrone et Lachete arctissima contineri necessitudine, ex qua re item colligi licebit, quo tempore litteris consignatus sit.

Quo tempore colloquium habitum fingatur, multum a viris doctis dubitatum est **). Nam quod Protagoras senex grandi aetate, quem Olymp. 92. 2. mortuum esse verisimile est ***), cum Socrate adhuc iuvene colloquens inducitur ****); quod Alcibiades, qui iam Olymp. 90. 1. dux Atheniensium Peloponnesum invasit, appellatur πρῶτον ὑπηνήτης †); quod Agatho, poeta tragicus, qui Olymp. 90. extr. in Lenaeis reportavit victoriam, voca-

*) V. Prolegg. ad Menon.

**) V. Athenaeus Deipn, V, 18. p. 339. ed. Schweig. Schleiermacher. Praefat. ad Protagor. p. 218 sqq. Heindorf. ad Protagor. p. 466. Ast. de Vita et Scriptis Platon. p. 76 sqq.

***) V. Geelius Act. Novv Traiect. T. II. p. 70. a. 1827.

****) P. 317. C. coll. 320. C. et p. 314. B.

†) V. init. et p. 309. B.

tur νέον ἔτι μειράκιον *); quod Pericles tanquam adhuc vivus commemoratur, eiusque filii, quos novimus pestilentia initio belli Peloponnesiaci exorta Olymp. 87. 3. obiisse, colloquio interfuisse dicuntur **); denique quod Protagoras teste Plutarcho Consol. ad Apollon. c. 38. p. 118. E. Olymp. 87. 3. Athenis versatus est; haec omnia sermonem recte ad Olymp. 87. an. 3. referri posse docere videantur. At enim vero plura sunt, quae huic sententiae mirifice adversantur. Unde Athenaeus, acerrimus ille Platonis censor atque obtrectator, philosophum chronologiae in hoc dialogo temere neglectae non uno loco accusavit. Neque profecto adhuc repertus est qui temporum rationes accurate observatas esse demonstraret, ut verisimile putemus philosophum hac in re fingendi libertati aliquid dedisse, quemadmodum in aliis quoque libris fecit. Sed videamus singula. Primum igitur Protagoras apud Calliam, Hipponici filium, qui iam paternorum bonorum dominus factus esset, devertisse dicitur ***). Iam vero Hipponicum constat Olymp. 89. 1 in proelio ad Delium interfectum esse. Ex quo apparet eo loco colloquium post illud demum tempus habitum cogitari: quod repugnat superioribus. Sed praeterea etiam alia sunt, quae quum post Olymp. 87. evenerint, tamen in hoc sermone commemorantur. Nam, ut omittam dubitationes de tempore, quo Protagoras iterum ****) Athenis commoratus sit, quas removere conatus est Contarenus Varr. Lectt. c. XIIII., Pherecratis Ἄγριοι dicitur †) anno superiore (πέρυσι) in scenam producta esse, quam actam testatur Athenaeus praetore Aristione Olymp. 89. 4. Quod si verum est, consequitur, ut colloquium hoc rursus ad Olymp. 90. 1. referendum sit. Verum enim vero haec omnia quantumvis cum iis pugnent, quae antea commemoravimus; tamen hoc

---

*) P. 315. D.

**) V. p. 319. E. p. 329. A. p. 314. E sqq.

***) P. 311. A, ubi v. Heindorf. coll. p. 315. D.

****) Herbstius in Petersen Philolog. histor. Studien, Hamburg. 1832. p. 90. Protagoram censet iam Olymp. 84. Atheniensibus innotuisse; conf. etiam Bergkium Reliqq. Com. Vet. p. 104 sq. Athenaeus autem secundum eius adventum in illa urbe lib. XI, 113. refert ad Olymp. 89. 2.

†) V. p. 327. D.

certum est, Platonem sermonem habitum finxisse eo tempore, quo Socrates nondum aetate provectus erat, ideoque illam temporum rationem, quam primo loco indicavimus, praecipue esse secutum *). In aliis autem rebus, quae minoris momenti videbantur, minus accurate observavit temporum rationes. Quae licentia philosopho poetae eo facilius condonabitur, quod quae in sermone narrantur, ea minime sua verisimilitudinis specie per illam privantur. Quid quod vir sapientissimus non temere tales errores sermonibus suis videtur immiscuisse? Nam, ego si quid video, eiusmodi indiciis attentis lectoribus voluit significare tempus, quo habitum fingatur colloquium, probe discernendum esse ab eo tempore, quo liber scriptus sit. Quocirca in ea sum opinione, ut ista annorum confusione putem obscure indicari librum non ante Olymp. 90., sed aliquanto post esse litteris consignatum. Similem rationem in Sympos. c. XVI. animadvertimus, ubi quod dirutae urbis Mantineensium obiter mentio inlicitur, id non alia de causa fieri persuasum habemus, nisi ut sermonem post Olymp. 98. 2. vel 3. scriptum esse significetur.

Sed satis haec de argumento libri aliisque rebus eo pertinentibus. Quae si cui non satisfaciant, is adeat praeterea Schleiermacherum Opp. Platon. in German. Conversion. T. I. P. I. p. 217 sqq. Astium de Vita et Scriptis Platon. p. 56 sqq. Socherum de Scriptis Platon. p. 226 sqq. Carol. Frid. Hermannum Histor. Philos. Platon. T. I. p. 457 sqq.

Codices ad hunc librum integros hodie collatos habemus octodecim. Inter quos praestantissimi sunt Clarkianus s. Bodleianus, cuius varias lectiones edidit Gaisfordus, Vatican. 226, Θ. insignitus, Venet. 184. et 189., litteris Ξ et Σ notati, quos contulit Bekkerus, Vindob. 54., a Bastio diligentissime in gratiam Weigelii nostri excussus. Neque spernendi sunt Paris. 1808. 1809. 1811. litteris B C E signati. Ceteri, Ambros. 56. Angel. C. 1. 9. Barberin. Vatic. 175. Vat. 1029. litteris r w y e r a Bekkero notati, quam rationem ego quoque secutus sum,

*) Ex ea ipsa re autem recte colligas Protagoram Olymp. 89. 2. non secundum, sed tertium advenisse. conf. p. 310. E.

item Florentini a b c o nonnisi paucis quibusdam locis bonas lectiones, ipsis proprias, obtulerunt.

Separatim hic liber, quod sciam, semel tantum editus et illustratus est. Curavit enim praestantissimam eius editionem Heindorfius: Platonis Dialogi III., Phaedo, Sophistes, Protagoras. Emendavit et annotatione instruxit Lud. Fr. Heindorfius. Berolini 1810. 8. mai. Quod est quartum volumen Selectorum, quos edidit, Platonis Dialogorum.

Nuper commentarios in eum locupletissimos conscripsit Fridericus Astius Opp. Plat. T. X. p. 1 — 212.

Praeterea memorantur a bibliographis:

Io. Iac. Tengström. Diss. acad. super dialogo Platonis, qui Protagoras inscribitur. Aboae 1824. 4.

Geo. Frid. Richteri Commentat. de loco Platonis in Protagora, cur voluptates quaedam malae sint, Lips. 1742. 4., quam non vidimus.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΕΤΑΙΡΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ, ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ, ΚΑΛΛΙΑΣ, ΚΡΙΤΙΑΣ, ΠΡΟΔΙΚΟΣ, ΙΠΠΙΑΣ.

Steph. 309

Cap. I. ΕΤ. Πόθεν, ὦ Σώκρατες, φαίνει; ἢ δῆλα δή, ὅτι ἀπὸ κυνηγεσίου τοῦ περὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ὥραν; καὶ μήν μοι καὶ πρώην ἰδόντι καλὸς μὲν ἐφαίνετο ἀνὴρ ἔτι, ἀνὴρ μέντοι, ὦ Σώκρατες, ὥς γ'

Cap. I. P. 309. ἢ δῆλα δή, ὅτι] V, ἢ δηλαδή. Bodl. ἢ v. annot.

ἐφαίνετο ἀνὴρ ἔτι] V. ἀνήρ. Athenaeus V, 19: ὁ ἀνήρ, inserto articulo. Recte Bekkerus ἀνήρ.

Cap. I. P. 309. Πόθεν, ὦ Σ., φαίνει] Cicero fragment. Protagorae Platon. ap. Priscian. L. VI. p. 706. ed. Putsch.: Quid tu? unde tandem appares, Socrate? an id quidem dubium non est, quin ab Alcibiade? Formulae occursantium: ποῖ καὶ πόθεν; πόθεν φαίνει; et ap. Homerum τίς πόθεν εἶ; satis frequentes. v. Lysid. p. 203. A. Phaedr. p. 227. A. ibique intpp. Vulgatum ἢ δηλαδή recte mutavit Stephanus in ἢ δῆλα δή, quod vel istud ὅτι exigebat. Nec audiendus est qui ἢ δῆλα δή scribendum iudicavit. Nam ἢ in hac formula vi corrigendi ponitur, quia alia quaedam interrogatio aut praemissa est, aut apud animum intelligenda. Verissime Cicero: an id quidem dubium non est. v. ad Criton. p. 43. C. ad Phileb. p. 8. — ἀπὸ κυνηγεσίου. De Socrate Alcibiadis amatore v. Sympos. p. 213. B. C. Plutarch. Vit. Alcib. c. I. Maxim. Tyr. XXIV, 5. Verbum venatorium

ἐν αὐτοῖς ἡμῖν εἰρῆσθαι, καὶ πώγωνος ἤδη ὑποπιμπλάμενος. ΣΩ. Εἶτα τί τοῦτο; οὐ σὺ μέντοι Ὁμή-
B ρου ἐπαινέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριεστάτην ἥβην εἶναι τοῦ ὑπηνήτου, ἣν νῦν Ἀλκιβιάδης ἔχει; ΕΤ. Τί οὖν τὰ νῦν; ἢ παρ' ἐκείνου φαίνει; καὶ πῶς πρός σε ὁ νεανίας διάκειται; ΣΩ. Εὖ ἔμοιγε ἔδοξεν, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τῇ νῦν ἡμέρᾳ· καὶ γὰρ πολλὰ ὑπὲρ ἐμοῦ εἶπε βοηθῶν ἐμοί, καὶ οὖν καὶ ἄρτι ἀπ' ἐκείνου ἔρχομαι. ἄτοπον μέντοι τί σοι ἐθέλω εἰπεῖν· παρόντος γὰρ ἐκείνου, οὔτε προσεῖχον τὸν νοῦν, ἐπελανθανό-

B. *Τί οὖν τὰ νῦν; ἢ π.*] V. *τί οὖν τανῦν ἢ παρ' ἐκ.*, quod cum Heindorfio et Bekkero correximus.

καὶ οὖν καὶ ἄρτι] Alterum *καί* additum nunc est ex plurimis optimisque codicibus. Vett. editt. om.

ad amorem translatum usu frequenti, de quo v. Dorvill. ad Char. p. 556. Wyttenbach. Ep. crit. p. 268. ed. Lips. al. — *ὥρα*, iuvenilis venustas et pulchritudo, ut Menon. p. 76. B. Xenoph. Mem. IV, 1, 2. al. — *ἐφαίνετο — ἔτι*, pulcher mihi visus est vir (h. e. ille) adhuc, sed vir tamen, quod inter nos dictum sit, atque barbae lanugine iam oppletus. Nam ita haec intelligenda sunt, ut *ἀνήρ* pro subiecto accipiatur. De structura verborum *ὥς γ' ἐν αὐτοῖς ἡμῖν εἰρῆσθαι* v. Viger. p. 205. sq. *Αὐτός* in hac quoque formula esse solus scite monuit Heindorfius. De verbis *καὶ πρώην ἰδόντι* v. ad Sympos. p. 172. A.

οὐ σὺ μέντοι Ὁμ. ἐπ.] an *vero* tu Homero non adstipularis? stimmest du *wirklich* nicht dem Homer bei? h. e. putabam vero te Homerum probare, dicentem etc. Nam ita *μέντοι*, quod alias etiam habet vim confirmandi, in huiusmodi interrogationibus accipiendum puto. Exempla voculae post *οὐ* sic in interrogatione usurpatae laudavit Heindorfius ad h. l. conf. De Rep. VII. 521. C. IX. 581. A. Theaet. 163. E. Phaedr. p. 229. B. Hipp. min. p. 366. C. Cratyl. p. 439. A. al. Respicitur versiculus Odyss. p. 279: *πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη.* De proximis conf. De Rep. IV. p. 426. B: *οὐκ ἐπαινέτης εἶ τῶν τοιούτων ἀνδρῶν.* Ion. p. 536. D: *Ὁμήρου δεινὸς εἶ ἐπαινέτης.*

B. *πολλὰ ὑπὲρ ἐμοῦ εἶπε*] in sermonibus eo die cum sophistis habitis.

καὶ οὖν καὶ ἄρτι ἀπ' ἐκ.] und daher komme ich auch eben erst von ihm. Eleganter igitur codices meliores alterum *καί* addiderunt, quod vulgo aberat.

οὔτε προσεῖχον τὸν νοῦν — θαμά] etsi ille aderat, tamen animum non ad eum advertebam, adeoque eius frequenter obliviscebar: id quod erat mirum quiddam in eo, qui summo adolescentis amore tenebatur. Parum accurate Ficinus: praesentem il-

μην τε αὐτοῦ θαμά. ΕΤ. Καὶ τί ἂν γεγονὸς εἴη περὶ σὲ κἀκεῖνον τοσοῦτον πρᾶγμα; οὐ γάρ δήπου C τινὶ καλλίονι ἐνέτυχες ἄλλῳ ἔν γε τῇδε τῇ πόλει. ΣΩ. Καὶ πολύ γε. ΕΤ. Τί φῄς; ἀστῷ, ἢ ξένῳ; ΣΩ. Ξένῳ. ΕΤ. Ποδαπῷ; ΣΩ. Ἀβδηρίτῃ. ΕΤ. Καὶ οὕτω καλός τις ὁ ξένος ἔδοξέ σοι εἶναι, ὥστε τοῦ Κλεινίου υἱέος καλλίων σοι φανῆναι; ΣΩ. Πῶς δ' οὐ μέλλει, ὦ μακάριε, τὸ σοφώτατον κάλλιον φαίνεσθαι; ΕΤ. Ἀλλ' ἢ σοφῷ τινι ἡμῖν, ὦ Σώκρατες, ἐντυχὼν πάρει; ΣΩ. Σοφωτάτῳ μὲν οὖν δήπου τῶν γε νῦν, D

C. Καὶ οὕτω καλός τις] Sic codd. Vulgo οὕτως κ. τ. τὸ σοφώτατον κ. φ.] Bekkerus solius Ficini auctoritate scripsit τὸ σοφώτερον, quod placuit etiam Heindorfio. Sed v. annot.
D. Σοφωτάτῳ μὲν οὖν δ.] Vett. editt. et duo codd. Καὶ

lum minime intuebar, et alio intendens ad eum vix advertebam. Neque enim aliud quid in codice suo videtur habuisse quam quod hodie legimus. Post οὔτε hic τέ infertur sic, ut in altero membro gradatio insit, quod in multis huiusmodi locis valet. v. infra p. 347. E. p. 361. E. Legg. I. p. 628. B. p. 631. A. II. p. 665. E. III. p. 694. D. p. 697. D. Menex. p. 239. C. Charm. p. 169. C. Sympos. p. 223. D. Apolog. Socr. p. 26. C. Xenoph. Cyrop. VI, 3, 2.

οὐ γάρ δήπου τινὶ κ.] neque enim, opinor, alium offendisti pulchriorem in hac quidem urbe. Particularum usum tetigi ad Apolog. p. 20. C. Dictionem ἐντυγχάνειν τινί, casu in aliquid incidere, reperimus quum alibi, tum Theaet. p. 144. E. Sympos. p. 177. B. Lucian. Hermotim. §. 36. — ἐν τῇδε τῇ πόλει, Athenis. Cur non dictum sit ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, patebit ex annot. ad Gorg. p. 468. E. — Καὶ πολύ γε, Int. καλλίονι ἐνέτυχον. — Mox Ἀβδηρίτῃ per urbanum ἀπροσδόκητον dictum, siquidem Protagoras, ignobili et obscuro loco natus, opponitur Alcibiadi Athenis et quidem genere nobilissimo nato.

C. τὸ σοφώτατον κ. φ.] Ficinus:—quominus, quod sapientius est, sit et pulchrius? Sed noli σοφώτερον scriptum suspicari. Superlativus ironiae Socraticae longe accommodatior. Pertinet enim τὸ σοφώτατον ad Protagoram, quem constat incredibilis sapientiae laude floruisse, ut adeo σοφίας nomine appellatus sit. v. Diog. Laert. IX, 50. Theaet. p. 160. D. De formula loquendi πῶς οὐ μέλλει, h. e. quidni, v. ad Phaedon. p. 93. — ὦ μακάριε, blanda appellatio, quae nunc irrisione vacat, ut sexcenties.

Σοφωτάτῳ μὲν οὖν δήπου—] imo sapientissimo. Nam ita nunc μὲν οὖν intelligendum. Exempla si desideras, multa adscripsimus ad Criton. p. 44. B. Sympos. p. 201. C., quae qui diligenter comparaverint, facile perspicient, cur vulgat. Καὶ σοφ. μ. οὖν mutandum iudicaverimus.

εἰ σοι δοκεῖ σοφώτατος εἶναι Πρωταγόρας. ΕΤ. Ὦ τί λέγεις; Πρωταγόρας ἐπιδεδήμηκε; ΣΩ. Τρίτην γε ἤδη ἡμέραν. ΕΤ. Καὶ ἄρτι ἄρα ἐκείνῳ συγγεγονὼς
310 ἥκεις; ΣΩ. Πάνυ γε πολλὰ καὶ εἰπὼν καὶ ἀκούσας. ΕΤ. Τί οὖν οὐ διηγήσω ἡμῖν τὴν ξυνουσίαν, εἰ μή σέ τι κωλύει, καθιζόμενος ἐνταυθοῖ ἐξαναστήσας τὸν παῖδα τουτονί; ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν· καὶ χάριν γε εἴσομαι, ἐὰν ἀκούητε. ΕΤ. Καὶ μὴν καὶ ἡμεῖς σοί, ἐὰν λέγῃς. ΣΩ. Διπλῆ ἂν εἴη ἡ χάρις. ἀλλ' οὖν ἀκούετε.

σοφωτάτῳ μ. Recte ceteri libri, numero septemdecim, istud καὶ omittunt. v. annot.

P. 310. καθιζόμενος ἐνταυθοῖ] Bodl. et Vindob. ἐνταυ-

D. Ὦ τί λέγεις] ὢ est mirantis, ὦ compellantis. Discrimen a grammaticis non raro neglectum exposuerunt Valcken. ad Theocrit. Adoniaz. p. 403. sq. Bastius et Boisson. ad Aristaen. p. 209.

P. 310. Πάνυ γε — ἀκούσας] Int. ἥκω. Notabis autem aoristi participia nunc poni, quum συγγεγονὼς praecedat. Sic paullo ante: ἀλλ' ἢ σοφῷ τινι — ἐντυχὼν πάρει; Criton. p. 45. D: αἰχήσει καταλιπών. Eurip. Heraclid. v. 134: ἀφῖξαι — λιπών. Electr. v. 883: ἥκεις — δραμών. Ibid. v. 893: ἥκω κτανών. Ibid. v. 1281: ἥκει λιποῦσ' Αἴγυπτον, οὐδ' ἦλθεν Φρύγας. Ibid. v. 1242: δεινὸν δὲ ναὸς ἀρτίως πόντου σάλον παύσαντ' ἀφίγμεθ' Ἄργος. In his omnibus aoristi participium inservit significandae actioni per se spectatae, non adiuncta notione perpetuitatis et continuationis. Itaque Socrates hoc loco εἰπὼν καὶ ἀκούσας dicit, propterea quod narrat simpliciter se multa cum Protagora disseruisse ab eoque audivisse. Poterat igitur etiam sic dicere: πολλὰ καὶ εἶπον καὶ ἤκουσα, καὶ οὕτως ἥκω. Alia ratio est verborum συγγεγονὼς ἥκεις; Haec enim significant: συγγέγονας καὶ οὕτως ἥκεις; h. e. indicant actionem praeteritam quidem, sed etiam nunc durantem, quia Socrates, qui nunc advenit atque praesens est, cum Protagora familiariter versatus narrare amico potest, quid inter se collocuti sint. Quocirca amicus Socratis, condicionis praesentis habita ratione, perfecti temporis participio utitur, quia sibi vult ab illo narrari, quid sit quod cum Protagora sit collocutus.

Τί οὖν οὐ διηγήσω —] quin tu nobis — narras? v. ad Symp. p. 173. B. al. Quod dicitur καθιζόμενος ἐνταυθοῖ, id noli sollicitare. Recte enim dici καθίζεσθαι εἴς τινα τόπον, docuit Buttmann. ad Demosth. Midian. Indic. s. v. καθίζεσθαι. cf. etiam Bremi ad Aeschin. adv. Ctesiph. p. 355. ed. Goth. — τὸν παῖδα τουτονί, h. e. unum de servis pedisequis, qui una consederat.

Cap. II. Ἱπποκράτης, ὁ

Cap. II. *Τῆς παρελθούσης νυκτὸς ταυτησί, ἔτι βαθέος ὄρθρου, Ἱπποκράτης, ὁ Ἀπολλοδώρου υἱός, Φάσωνος δὲ ἀδελφός, τὴν θύραν τῇ βακτηρίᾳ πάνυ σφόδρα ἔκρουε, καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ἀνέῳξέ τις, εὐθὺς* B *εἴσω ᾔει ἐπειγόμενος, καὶ τῇ φωνῇ μέγα λέγων, Ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἐγρήγορας, ἢ καθεύδεις; Καὶ ἐγὼ τὴν φωνὴν γνοὺς αὐτοῦ, Ἱπποκράτης, ἔφην, οὗτος· μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις; Οὐδέν γ', ἦ δ' ὅς, εἰ μὴ ἀγαθά γε. Εὖ ἂν λέγοις, ἦν δ' ἐγώ. ἔστι δὲ τί,*

θί, quod convenit cum praecepto Elmsleii, impugnato a nobis ad Phileb. p. 23. conf. Fritzsch. ad Aristoph. Thesm. p. 79.

Cap. II. *Φάσωνος δὲ ἀδελφός*] Fuit qui *ἀδελφός* scribendum putaret. Quod commentum satis redarguunt exempla infra apposita.

Ἀπολλοδ.] De Hippocrate isto nihil novimus hodie nisi quae de eo ab ipso Platone hic et infra p. 316. B. narrantur. Hominem studiosum fuisse sapientiae sophistarum, quo facilius videlicet aliquando ad honores et potentiam perveniret, satis apparet ex hac ipsa Socratis narratione. Pater eius Apollodorus alius esse videtur atque ille, de quo diximus ad Sympos. in. v. Schleiermacher. T. I. P. I. p. 404. Pro *Φάσωνος δὲ ἀδελφός* ne quis *καὶ Φάσωνος ἀδελφός* requirat, patriae linguae consuetudine in fraudem inductus, prope constans est haec atque legitima ratio sermonis Graeci. Herodot. VII, 10: *ἐγὼ δὲ καὶ πατρὶ τῷ σῷ, ἀδελφεῷ δὲ ἐμῷ, Δαρείῳ, ἠγόρευον μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ Σκύθας.* Aeschines in Timarch. p. 284. C: *πρῶτον μὲν τὸν ἀδελφιδοῦν τοῦ Ἰφικράτους, υἱὸν δὲ Τισίου τοῦ Ῥαμνουσίου, ὁμώνυμον δὲ τοῦ νυνὶ κρινομένου Τιμάρχου.* Plura dabit Elmsleius ad Eurip. Medeam v. 940.

B. *εἴσω ᾔει ἐπειγόμενος*] statim introibat festinans, h. e. festinanter, propere in aedes irruebat. Egregie hominis ingenium describitur.

Ἱπποκράτης, ἔφην, οὗτος] Non puto haec a Cornario et Serrano recte explicata esse sic: Hippocrates, heus tu, num quid etc. Nec recte Ruhnk. ad Tim. p. 229. vi simpliciter compellandi accepit: Hippocrate, inquam, num novi aliquid affers? Nam ita scriptum oportebat *Ἱπποκράτης οὗτος, ἔφην, μή τι νεώτερον κ. τ. λ.* Imo recte Ficinus: Hippocrates hic est, inquam: quam interpretationem comprobavit etiam Heindorfius.

μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις] Comparativus, in hac formula longe frequentissimus, ponitur propterea, quod qui ea utuntur praesentis rerum status et condicionis rationem habent. Euthyphr. in.: *τί νεώτερον, ὦ Σώκρατες, γέγονεν;* Aristoph. Avv. v. 254: *δεῦρ' ἴτε πευσόμενοι τὰ νεώτερα!* Quanquam etiam *νέον* et *καινόν* ponitur, sicubi

καὶ τοῦ ἕνεκα τηνικάδε ἀφίκου; Πρωταγόρας, ἔφη, ἥκει, στὰς παρ' ἐμοί. Πρώην, ἔφην ἐγώ· σὺ δὲ ἄρτι
C πέπυσαι; Νὴ τοὺς θεούς, ἔφη, ἑσπέρας γε. Καὶ ἅμα ἐπιψηλαφήσας τοῦ σκίμποδος ἐκαθέζετο παρὰ τοὺς πόδας μου, καὶ εἶπεν· Ἑσπέρας δῆτα, μάλα γε ὀψὲ ἀφικόμενος ἐξ Οἰνόης. ὁ γάρ τοι παῖς με ὁ Σάτυρος ἀπέδρα· καὶ δῆτα μέλλων σοι φράζειν, ὅτι διωξοίμην αὐτόν, ὑπό τινος ἄλλου ἐπελαθόμην. ἐπειδὴ δὲ ἦλθον

C. ὅτι διωξοίμην] Venet. Σ. et Flor. c. διώξοιμι. Sed conf. Theaet. p. 168. A. Soph. p. 251. A. Clit. p. 407. A.

τότε μοι ὁ ἀδελφός] Articulum addidi e Flor. c. Venet. Σ. et Coisl. Bekkerus ἀδελφός scripsit.

praesentis condicionis aut nulla aut minus diligens habetur ratio, sed res sine comparatione significatur, veluti Demosth. Philipp. I. p. 43. ed. Reisk.: ἢ βούλεσθε — πυνθάνεσθαι· λέγεταί τι καινόν; Quem locum cur ad Euthyphron. l. c. comparaverim, nuperum editorem praeteriit. Quum autem νεώτερον atque νέον per euphemismum etiam de malis et calamitatibus dici soleat, quem usum vocis quum alii scriptores tum tragici poetae frequentant, veluti Eurip. Hecub. v. 83. 179. Med. v. 37. Hippolyt. v. 794. 860. Bacch. v. 214. al., v. Meineke ad Menandr. p. 423. Hippocrates verbis Socratis per amphiboliam in malam partem acceptis iocose respondet: Οὐδέν γ', — εἰ μὴ ἀγαθά γε, in quibus verbis quod γέ brevi intervallo repetitum est, id neminem offendet, qui legerit nostra ad Phileb. p. 213. sq. coll. Hermanno ad Viger. p. 827.

τηνικάδε ἀφίκου] H. e. tam multo mane. Criton. in.: τί τηνικάδε ἀφῖξαι, ὦ Κρίτων; ἢ οὐ πρῷ ἔτι ἐστίν; Mox verba, στὰς παρ' ἐμοί, arcte connectas cum ἔφη.

Πρώην, ἔφην ἐγώ] iam nudius tertius advenit. Nam p. 309. D: τρίτην γε ἤδη ἡμέραν (ἐπιδεδήμηκεν). Ad πρώην e superioribus repeti oportere ἥκει in aprico est. Par ratio est proximorum verborum Νὴ τοὺς θεούς, ad quae intelligas ἄρτι πέπυσμαι. De voc. σκίμπους Etymol. Magn. Ἀσκάντης· κλινίδιον εὐτελές, ὃ ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν σκίμπους ὀνομάζεται: quod testatur grammaticus allató hoc ipso loco. Idem alio loco: Σκίμπους, σκίμποδος, παρὰ τὸ σκηνή καὶ τὸ πούς ποδός γίνεται, σκηνίπους τις ὤν, ᾧ σκηνοῦσι τὰ σώματα, καὶ συγκοπῇ σκίμπους. λέγεται δὲ τὸ μέρος τοῦ κραββάτου· μεταφορικῶς δὲ ὅλος ὁ κράββατος. conf. Lobeck. ad Phryn. p. 62 sq.

C. ἐξ Οἰνόης] Duo fuerunt pagi Attici hoc nomine insigniti, alter ad Eleutheras, ad Marathonem alter. v. Wesseling. ad Diodor. IV. 20. — Verbum ἀποδιδράσκειν de servis fugitivis proprium. v. Criton. p. 48. D. Sympos. p. 99. A. — ὑπό τινος ἄλλου, prae alio quodam negotio, h. e. propter aliud quoddam negotium, usu frequenti. — ἐπειδὴ δὲ ἦλθον, postquam autem redii. Nam ita ἔρχεσθαι nunc accipiendum usu haud sane raro, quem exemplis ad hunc locum

καὶ δεδειπνηκότες ἦμεν καὶ ἐμέλλομεν ἀναπαύεσθαι, τότε μοι ὁ ἀδελφὸς λέγει, ὅτι ἥκει Πρωταγόρας. καὶ ἔτι μὲν ἐνεχείρησα εὐθὺς παρὰ σὲ ἰέναι, ἔπειτά μοι λίαν πόῤῥω ἔδοξε τῶν νυκτῶν εἶναι. ἐπειδὴ δὲ τάχιστά με ἐκ τοῦ κόπου ὁ ὕπνος ἀνῆκεν, εὐθὺς ἀναστὰς οὕτω δεῦρο ἐπορευόμην. Καὶ ἐγὼ γιγνώσκων αὐτοῦ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν πτοίησιν, Τί οὖν σοι, ἦν δ' ἐγώ, τοῦτο; μῶν τί σε ἀδικεῖ Πρωταγόρας; D

D. αὐτοῦ τὴν ἀνδρείαν] Hanc formam etiam in hoc libro tuentur codd. meliores omnes satis constanter. Quae cur alteri illi ἀνδρίαν praeferenda sit, ad Gorgiam exposuimus. Deinde unus Coisl. πτόησιν, quod recepit Bekkerus.

confirmavit Heindorfius. Sic etiam ἥκειν usurpatur, ut Menex. p. 240. A. Euthydem. p. 302. B.

καὶ ἔτι μὲν ἐνεχείρησα—, ἔπειτά μοι λίαν —] und noch immer hatte ich zwar den Vorsatz zu dir zu gehen; aber dann schien es mir etc. Nam sic ἔτι μέν intelligas, quod fuit qui aliquamdiu interpretaretur. Ceterum ne quis post μέν desideret δέ, veluti post ἔτι μέν vocula infertur ap. Xenoph. Anab. V, 10, 15. et alibi, solet ita ἔπειτα et εἶτα post πρῶτον μέν similesque formulas omisso δέ passim inferri. v. Phaedon. p. 86. E. Protagor. p. 339. E. Demosth. Midian. p. 43. ed. Buttm. al. Sic τέως μέν sequente εἶτα legitur apud Xenoph. Hellen. II, 2, 17. et μάλιστα μέν — ἔπειτα apud Plat. Sophist. p. 265. E. — πόῤῥω τῶν νυκτῶν, weit in die Nacht hinein. v. ad Sympos. p. 217. D. Aeschin. adv. Ctesiph. §. 122: ἤδη δὲ πόῤῥω τῆς ἡμέρας οὔσης.

D. ἐπειδὴ δὲ τάχιστά με —] Simulatque autem me post lassitudinem somnus remisit etc. Ἐκ non idem est quod μετά, sed ponitur sic, ut aliquid statim et continuo post aliud quiddam evenisse vel evenire significet, prorsus ut Latin. ex. Cicer. Brut. c. 92. Cotta ex consulatu profectus est in Galliam, i. e. statim post consulatum. Itaque hic eleganti iudicio positum est ad indicandam gravius hominis festinationem, qui statim, ut somnus artus fessos relaxavisset, se ad Socratem contulerit. — ὕπνος ἀνῆκεν. Nam somnus homines vinctos tenet. Loquendi genus utriusque linguae scriptoribus commune docte illustrarunt N. Heinsius et Burmannus ad Ovid. Metam. XI. v. 238. Hemsterhusius Miscell. Nov. T. I. P. III. p. 20.

οὕτω δεῦρο ἐπ.] Rursus οὕτω post participium illatum. v. ad Phaedon. p. 61. C. al. Deinde ἀνδρείαν vocat hominis pertinaciam, πτοίησιν autem intelligit sollicitum anxiumque eius studium ac trepidationem.

τί οὖν σοι — τοῦτο] Intell. διαφέρει. — Deinde ἀδικεῖ dictum usu frequenti pro ἠδίκηκεν, h. e. ἄδικός ἐστιν. v. Heindorf. ad h. l. coll. Xenoph. Anab. I, 5, 11. V, 6, 33.

Καὶ ὃς γελάσας, Νὴ τοὺς θεούς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὅτι γε μόνος ἐστὶ σοφός, ἐμὲ δὲ οὐ ποιεῖ. Ἀλλὰ ναὶ μὰ Δία, ἔφην ἐγώ, ἂν αὐτῷ διδῷς ἀργύριον καὶ πείθῃς ἐκεῖνον, ποιήσει καὶ σὲ σοφόν. Εἰ γάρ, ἦ δ' E ὅς, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, ἐν τούτῳ εἴη· ὡς οὔτ' ἂν τῶν ἐμῶν ἐπιλίποιμι οὐδὲν οὔτε τῶν φίλων. ἀλλ' αὐτὰ ταῦτα καὶ νῦν ἥκω παρὰ σέ, ἵνα ὑπὲρ ἐμοῦ διαλεχθῇς αὐτῷ. ἐγὼ γὰρ ἅμα μὲν καὶ νεώτερός εἰμι, ἅμα δὲ οὐδὲ ἑώρακα Πρωταγόραν πώποτε, οὐδ' ἀκήκοα οὐδέν· ἔτι γὰρ παῖς ἦ, ὅτε τὸ πρότερον ἐπεδήμησεν. ἀλλὰ γάρ, ὦ Σώκρατες, πάντες τὸν ἄνδρα ἐπαινοῦσι

E. ἔτι γὰρ παῖς ἦ] Bas. 2. Flor. b. Paris. E. Vat. (i. e. Vat. Θ., quem ad hunc librum saepe simpliciter Vaticanum nominabimus, alteri litteram r semper addituri) et duo alii ex corr. ἦν. v. Buttmann, Gr. maxim. T. I. P. I. p. 552. Hermann. Praefat. ad Oedip. Reg. p. VII. sqq., qui ἦ pro aoristo, ἦν pro imperfecto usurpatum esse suspicatur p. XIX. Deinde codd. meliores omnes cum edit. Bas. 2. τὸ πρότερον pro vulg. τὸ πρῶτον praebuerunt. Veterem lectionem non nisi quinque codices tuentur.

P. 311. Μήπω, ὦ 'γαθέ, ἐκ.] Sic Coisl. ex corr. et Vat. VI, 4, 27. Lysias p. 23. ed. Brem. al.

ἂν αὐτῷ διδῷς — ἐκεῖνον] Αὐτός pariter atque ἐκεῖνος ad Protagoram referendum, in qua constructione nihil inesse insolentiae docebunt ea, quae ad Phaedon. p. 106. B. et Euthyphr. p. 14. D. scripsimus.

ὦ Ζεῦ καὶ θεοί] Demosthen. pro Phormion. p. 966: ὦ Ζεῦ καὶ θεοί. Idem paullo inferius: μὰ τὸν Δία καὶ τοὺς θεούς, ac deinde adhuc inferius μὰ τὸν Δία καὶ τοὺς θεοὺς ἅπαντας. Similiter orator contra Timarch. p. 272: πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν θεῶν: sed paullo ante plenius: πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν. Plura dabit Bergler. ad Aristoph. Plut. v. 1., ubi item est ὦ Ζεῦ καὶ θεοί. v. Schaefer. ad Lamb. Bos. p. 848. Pertinent huc etiam talia: ἐν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησι Aristoph. Nubb. v. 412. ἥλιος καὶ ἄστρα Plat. Politic. p. 345. C. al. — Εἰ γὰρ — ἐν τούτῳ εἴη, utinam res in hoc vertatur, in hoc posita sit. Dictionem multi illustrarunt, quos laudat Matth. Gr. Ampl. p. 1141. Conf. infra p. 356. D. Male Stephanus vertit in hoc positum esset. Neque enim imperfectum indicativi positum est.

E. οὔτ' ἂν τῶν ἐμῶν —] Bene Heindorfius: nulla in re neque ex meis neque ex amicorum facultatibus deero s. deficiam, collato Phileb. p. 62. D. Accuratius tamen sic explices: nihil neque meorum bonorum neque bonorum, quae amici possident, reliqui faciam. De breviloquentia in τῶν φίλων v. ad Gorg. p. 454. E. — αὐτὰ ταῦτα, i. e. δι' αὐτὰ ταῦτα, ut Sympos. p. 204. A. v. Matth. §. 467. 14.

καί φασι σοφώτατον εἶναι λέγειν. ἀλλὰ τί οὐ βαδί- 311
ζομεν παρ' αὐτὸν, ἵνα ἔνδον καταλάβωμεν; καταλύει
δ', ὡς ἐγὼ ἤκουσα, παρὰ Καλλίᾳ τῷ Ἱππονίκου. ἀλλ'
ἴωμεν. Καὶ ἐγὼ εἶπον· Μήπω, ὦ 'γαθέ, ἐκεῖσε ἴωμεν,
πρῲ γάρ ἐστιν, ἀλλὰ δεῦρο ἐξαναστῶμεν εἰς τὴν αὐ-
λήν, καὶ περιιόντες αὐτοῦ διατρίψωμεν, ἕως ἂν φῶς
γένηται· εἶτα ἴωμεν. καὶ γὰρ τὰ πολλὰ Πρωταγόρας
ἔνδον διατρίβει· ὥςτε, θάῤῥει, καταληψόμεθα αὐτόν,
ὡς τὸ εἰκός, ἔνδον.

Cap. III. *Μετὰ ταῦτα ἀναστάντες εἰς τὴν αὐ-*
λὴν περιῇμεν. Καὶ ἐγὼ ἀποπειρώμενος τοῦ Ἱπποκρά- B

r. Vulg. *Μήπω, ἀγαθέ*, quod iam Heindorfius de coniectura mutavit. Quanquam *ὦ* bene novimus ante vocativum non raro omitti. v. Rückert. ad Symp. p. 94. Winckelman. ad Euthydem. p. 89. Bornemann. ad Xenoph. Symp. p. 145. et ad Memor. p. 49.

Cap. III. *εἰς τὴν αὐλὴν περιῇμεν*] V. *περιῄειμεν*. Bodl. Flor. a. o. Vat. Paris. B. al. *περιήιμεν*, unde prodit scriptura iam a Bekkero restituta. v. Elmslei. ad Eurip. Suppl. v. 752. p. 253. ed. Lips. coll. Buttmann. Gr. Ampl. T. I. p. 554 sq. Contracta forma etiam Apol. Socr. p. 21. D. E. p. 22. A. C. al. repetitur.

οὐδ' ἀκήκοα οὐδέν] Int. *αὐτοῦ*. v. Matth. §. 428. 2. et Heindorf. ad h. l.

τί οὐ βαδίζομεν] Sed age eamus ad eum. Nam ne praesens quidem tempus in hac formula rarum. Lysid. p. 211. D: *τί οὖν οὐκ ἐρωτᾷς;* Cratyl. p. 420. B: *ἀλλὰ τί ἔτι οὐ λέγεις;* ubi Heindorf. *σύ* vel *αὖ* pro *οὐ* legendum censet. Gorg. p. 468. D.: *τί οὐκ ἀποκρίνει;* Aristoph. Lysistr. v. 1103: *τί οὐ καλοῦμεν δῆτα τὴν Λυσιστράτην;*

P. 311. *παρὰ Καλλίᾳ τῷ Ἱππον.*] Fuit hic vir opulentissimus, quum omnino sophistis mirifice deditus, tum Protagorae imprimis amicus et familiaris, sicuti apparet etiam ex Theaet. p. 164. E. De eius vita et ingenio disputavit Perizon. ad Ael. V. H. XIV, 16. Boeckh. De Oecon. Att. T. II. p. 16 sq. Plurimos veterum scriptorum locos, qui de illo agunt, collegit Heindorfius ad h. l. Cf. not. ad Apolog. Socr. p. 20. A.

ἐξαναστῶμεν εἰς τὴν αὐλήν] sed huc pergamus in atrium. De verbo *ἐξαναστῶμεν* cum *εἰς* iuncto v. ad Phaedon. p. 116. A. coll. Thiersch. Gr. §. 313. 15. c. p. 587. ed. tert. — *αὐτοῦ διατρίψωμεν*, ibi conversemur et colloquamur. v. ad Euthyphron. ini — *τὰ πολλά*, plerumque; qua significatione vulgo coniuncte scribitur *ταπολλά*.

ὥςτε, θάῤῥει, καταληψ.] Usum verbi *θάῤῥει* reliquae orationi sic interiectae exemplis illustrarunt Heindorf. ad h. l. Schneider. ad Xenoph. Cyrop. p. 34. intpp. ad Soph. Oed. Col. v. 1185.

Cap. III. *ἀποπειρ. — ῥώμης*] In his *ῥώμη* est animi fortitudo et constantia,

τους τῆς ῥώμης διεσκόπουν αὐτὸν καὶ ἠρώτων, Εἰπέ μοι, ἔφην ἐγώ, ὦ Ἱππόκρατες, παρὰ Πρωταγόραν νῦν ἐπιχειρεῖς ἰέναι ἀργύριον τελῶν ἐκείνῳ μισθὸν ὑπὲρ σεαυτοῦ, ὡς παρὰ τίνα ἀφιξόμενος καὶ τίς γενησόμενος; ὥςπερ ἂν εἰ ἐπενόεις παρὰ τὸν σαυτοῦ ὁμώνυμον ἐλθὼν Ἱπποκράτη τὸν Κῷον, τὸν τῶν Ἀσκληπιαδῶν, ἀργύριον τελεῖν ὑπὲρ σαυτοῦ μισθὸν ἐκείνῳ, εἴ τίς σε ἤρετο· Εἰπέ μοι, μέλλεις τελεῖν, ὦ Ἱππόκρατες, Ἱπποκράτει μισθὸν ὡς τίνι ὄντι; τί ἂν ἀπεκρί-
C νω; Εἶπον ἄν, ἔφη, ὅτι ὡς ἰατρῷ. Ὡς τίς γενησόμενος; Ὡς ἰατρός, ἔφη. Εἰ δὲ παρὰ Πολύκλειτον τὸν Ἀργεῖον ἢ Φειδίαν τὸν Ἀθηναῖον ἐπενόεις ἀφικόμενος μισθὸν ὑπὲρ σαυτοῦ τελεῖν ἐκείνοις, εἴ τίς σε ἤρετο· Τελεῖν τοῦτο τὸ ἀργύριον ὡς τίνι ὄντι ἐν

B. *Εἰπέ μοι, ἔφην ἐγώ*] Additum est ἐγώ e Bas. 2. codd. Bodl. Vind. Coisl. Vat. Θ. Venet. Ξ.

Ἱπποκράτη τὸν Κῷον] V. Κῶον. Cod. Bodl. κῶιον: quod unice verum. Solet enim in eo codice ῑ non subscribi, sed ad-

quae in proposito perseverat neque se ab eo deterreri patitur, ut Thucyd. VII, 18. et al. Similem usum habet verbum ῥώννυμι, quod passim significat animum addo, animum facio. v. Goeller. ad Thucyd. VI, 17.

B. *ἀργύριον τελῶν ἐκ.*] pecuniam illi soluturus. Nam τελῶν est forma futuri Attica. Euthyphr. §. 2: ἔρχεται κατηγορήσων μου. Matth. §. 566. 7.

εἰ ἐπενόεις — ἀπεκρίνω] Constructionem illustravimus ad Gorg. p. 453. C. et ad Sympos. p. 199. D. — Hippocrates Cous, nobilissimus ille artis medicae parens ac princeps, floruit circiter a. 430. a. Chr. n. Dicitur hic genus suum ad Herculem et Aesculapium retulisse. Itaque etiam Phaedr. p. 270. C: εἰ μὲν Ἱπποκράτει τῷ τῶν Ἀσκληπιαδῶν δεῖ τι πείθεσθαι.

C. *παρὰ Πολύκλειτον*] Polycletus Argivus inclitum adeptus est nomen statua Veneris illa, quae in templo Apollinis Amyclaeo fuit collocata. Non confundendus est hic cum Polycleto Sicyonio, de quo Plin. H. N. XIX, 2. Cicer. Brut. 86. al. — De Phidia nota sunt omnia. v. Plin. H. N. XXXVI, 4, 8. XXXIV. 19. al.

D. *ἂν μὲν ἐξικνῆται — εἰ δὲ μή*]. Post ἂν μὲν ἐξικνῆται καὶ — πείθωμεν αὐτόν omissum est verbum primarium, quod subsequente alia sententia per εἰ δὲ μή illata non raro fieri vel tirones noverunt hodie. Sed quod vulgo intelligunt animo εὖ ἂν ἔχοι, id hoc loco per sententiae rationem fieri recte non posse acute observavit Heindorfius, qui ex praecedentibus verbis repetendum vidit participium τὰ ἡμέτερα τελοῦντες s. ταῦτα ἀναλίσκοντες. Atque hanc rationem unice veram esse vel proximum istud participium προςαναλίσκοντες satis testatur. Perperam igitur in vett. editt. post

νῷ ἔχεις Πολυκλείτῳ τε καὶ Φειδίᾳ; τί ἂν ἀπεκρίνω; Εἶπον ἂν ὡς ἀγαλματοποιοῖς. Ὡς τίς δὲ γενησόμενος αὐτός; Δῆλον, ὅτι ἀγαλματοποιός. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ. παρὰ δὲ δὴ Πρωταγόραν νῦν ἀφικόμενοι ἐγώ τε D καὶ σὺ ἀργύριον ἐκείνῳ μισθὸν ἕτοιμοι ἐσόμεθα τελεῖν ὑπὲρ σοῦ, ἂν μὲν ἐξικνῆται τὰ ἡμέτερα χρήματα καὶ τούτοις πείθωμεν αὐτόν, — εἰ δὲ μή, καὶ τὰ τῶν φίλων προσαναλίσκοντες. εἰ οὖν τις ἡμᾶς περὶ ταῦτα οὕτω σφόδρα σπουδάζοντας ἔροιτο· Εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατές τε καὶ Ἱππόκρατες, ὡς τίνι ὄντι τῷ Πρωταγόρᾳ ἐν νῷ ἔχετε χρήματα τελεῖν; τί ἂν αὐτῷ ἀποκριναίμεθα; τί ὄνομα ἄλλο γε λεγόμενον περὶ E Πρωταγόρου ἀκούομεν, ὥςπερ περὶ Φειδίου ἀγαλματοποιὸν καὶ περὶ Ὁμήρου ποιητήν; τί τοιοῦτον περὶ

scribi, quod in codd. vetustissimis factum. Scripturam Κῷον etiam Bekkerus restituendam iudicavit.

E. περὶ Πρωταγόρου ἀκούομεν] Bas. 2. et codd. Bodl. Vind. Flor. a. b. c. o. al. ἠκούομεν. Male. v. ad Gorg. p. 503. C.

ὑπὲρ σοῦ plenior facta interpunctio est.

εἰ οὖν τις — ἔροιτο] In superioribus εἴ τις ἤρετο dixerat, subiecto alio indicativo praeteriti. Recte. Etenim ibi Hippocratem significabat neque medicae arti neque statuariae velle operam dare, sed ponebat tantum ac sumebat id, quod revera non esset: in cuiusmodi propositionibus constat indicativum imperfecti vel aoristi adhiberi solere. Alia prorsus huius loci ratio est, in quo loquitur de re, quam accidere posse cogitat, quia Hippocrates in eo est, ut Protagorae utatur institutione ac disciplina. Res pusilla, apud Platonem passim diligenter observanda.

Εἰπέ μοι, ὦ Σ.] Singularis numerus in talibus ponitur, quando praecipue compellatur unus de pluribus. Euthydem. p. 283. B: εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατές τε καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι. Lachet. p. 186. E. Aristoph. Acharn. v. 318: εἰπέ μοι — ὦ δημόται. Avv. v. 388. Pac. v. 446. Eurip. Iphig. Aul. v. 1368. Vicissim pluralis verbi ponitur, quum nonnisi unus deinde nominetur de iis, qui compellantur. Aristoph. Ran. v. 1479: χωρεῖτε τοίνυν, ὦ Διόνυσ', ἔσω. Lucian. Dial. Marin. XIV, 1: ἀλλ' ἴστε, οἶμαι, ὦ Ἰφιάνασσα, τὸν Περσέα — οἰκτείρασαι αὐτούς. Virgil. Aen. IX. v. 525: vos, o Calliope, precor, adspirate canenti. De hoc genere loquendi v. Schaefer. ad Sophocl. Oed. Col. v. 1102. Reisig. Coniect. in Aristoph. p. 237. Elmslei. ad Aristoph. Acharn. v. 741. Matth. §. 511. 1. coll. §. 312. 2. et de Latinis Ruddimann. Institutt. Grammat. T. II. p. 9. ed. Lips.

E. τί ὄνομα ἄλλο γε λεγόμενον] Ne ἄλλο ineptum esse opineris, referendum illud

Πρωταγόρου ἀκούομεν; Σοφιστὴν δή τοι ὀνομάζουσί
γε, ὦ Σώκρατες, τὸν ἄνδρα εἶναι, ἔφη. Ὡς σοφι-
στῇ ἄρα ἐρχόμεθα τελοῦντες τὰ χρήματα; Μάλιστα.
Εἰ οὖν καὶ τοῦτό τίς σε προςέροιτο· Αὐτὸς δὲ δὴ
312 *ὡς τίς γενησόμενος ἔρχει παρὰ τὸν Πρωταγόραν;*
Καὶ ὃς εἶπεν ἐρυθριάσας — ἤδη γὰρ ὑπέφαινέ τι
ἡμέρας, ὥςτε καταφανῆ αὐτὸν γενέσθαι — Εἰ μέν
τι τοῖς ἔμπροσθεν ἔοικε, δῆλον ὅτι σοφιστὴς γενη-
σόμενος. Σὺ δὲ, ἦν δ' ἐγώ, πρὸς θεῶν, οὐκ ἂν
αἰσχύνοιο εἰς τοὺς Ἕλληνας αὐτὸν σοφιστὴν παρέ-
χων; Νὴ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, εἴπερ γε ἃ διανοοῦ-
μαι χρὴ λέγειν. Ἀλλ' ἄρα, ὦ Ἱππόκρατες, μὴ οὐ
τοιαύτην ὑπολαμβάνεις σου τὴν παρὰ Πρωταγόρου
B *μάθησιν ἔσεσθαι, ἀλλ' οἵαπερ ἡ παρὰ τοῦ γραμμα-*

Ὡς σοφιστῇ ἄρα ἐρχ.] V. ἆρα, quod e Vind. Flor. o. Coisl. emendatum.

P. 312. *αὐτὸν σοφιστὴν παρέχων*] Codd. Coisl. Venet. Ξ. et Σ. ex corr. *σαυτόν*, quod recepit Bekkerus. Nolui imitari, si quidem non temere tradiderunt grammatici veteres *ἑαυτοῦ* poni etiam pro *ἐμαυτοῦ* et *σαυτοῦ*. v. ad Phaedon. p. 91. C. Hermann. ad Soph. Trach. v. 451. Reisig. ad Soph. Oed. Col. p. 311. Coniect. p. 206 est ad proxima: *ὥςπερ περὶ Φειδίου ἀγαλματοποιόν κ. τ. λ.* Itaque sententia verborum haec est: num itidem tale nomen Protagorae tribuitur, quale Phidiae, qui statuarius vocatur, atque Homero, qui poeta audit? — *ὀνομάζουσι — εἶναι.* Saepenumero post *λέγειν*, *ὀνομάζειν*, *προςαγορεύειν*, infertur *εἶναι*, ubi rectius videatur abesse. v. Matth. §. 420. annot. 1. *α.*

P. 312. *παρὰ τὸν Πρωταγόραν*] Int. *τί ἂν φαίης;* Eadem ellipsis est Phaedr. p. 268. B. Cratyl. p. 392. C. al.

ἤδη γὰρ ὑπέφαινέ τι ἡμέρας] Frequens est dictio *ὑποφαίνει ἡμέρα*, vel etiam *ὑποφαίνει*, nomine substantivo omisso, de die illucescente. v. Heindorf. ad h. l. et Wyttenbach. ad Eunap. p. 109. Mox Stephanus scribendum putabat: *εἰ μέν τι τοῖς ἔμπροσθεν τοῦτο ἔοικε.* Sed saepe *τοῦτό* vel *τὸ πρᾶγμα* sic omissum reperiri verissime monuit Heindorfius. Exempla rei plurima dedi ad Theaet. p. 187. C. 196. B. Neque codd. de vulgata lectione inter se discrepant.

οὐκ ἂν αἰσχύνοιο] Apparet ex hoc loco clarissime nomen sophistarum illa aetate parum honorificum habitum esse. — *εἰς τοὺς Ἑλλ.* Tim. p. 25. B: *εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους διαφανὴς τῇ ἀρετῇ.* Sympos. p. 179. B: *ἱκανὴν μαρτυρίαν παρέχεται*

τιστοῦ ἐγένετο καὶ κιθαριστοῦ καὶ παιδοτρίβου· τούτων γὰρ σὺ ἑκάστην οὐκ ἐπὶ τέχνῃ ἔμαθες, ὡς δημιουργὸς ἐσόμενος, ἀλλ' ἐπὶ παιδείᾳ, ὡς τὸν ἰδιώτην καὶ τὸν ἐλεύθερον πρέπει. Πάνυ μὲν οὖν μοι δοκεῖ, ἔφη, τοιαύτη μᾶλλον εἶναι ἡ παρὰ Πρωταγόρου μάθησις.

Cap. IV. Οἶσθα οὖν ὃ μέλλεις νῦν πράττειν, ἤ σε λανθάνει; ἦν δ' ἐγώ. Τοῦ πέρι; Ὅτι μέλλεις τὴν ψυχὴν τὴν σαυτοῦ παρασχεῖν θεραπεῦσαι ἀνδρί, ὡς φῄς, σοφιστῇ· ὅ τι δέ ποτε ὁ σοφιστής ἐστι, θαυμάζοιμ' ἂν εἰ οἶσθα. καίτοι εἰ τοῦτ' ἀγνοεῖς, οὐδὲ ὅτῳ παραδίδως τὴν ψυχὴν οἶσθα, οὔτ' εἰ ἀγαθῷ οὔτ' εἰ κακῷ πράγματι. Οἶμαί γ', ἔφη, εἰδέναι. Λέγε δή, τί ἡγεῖ εἶναι τὸν σοφιστήν; Ἐγὼ μέν, ἦ C

sqq. Bernhardy Synt. p. 272. Ruhnken. ad Tim. Gloss. p. 92. Boissonad. ad Eunap. p. 342.

Ἀλλ' ἆρα, ὦ Ἱππ.] Ald. Bas. 1. 2. cod. Vind. ἀλλ' ἄρα, ὦ Ἱππ. Sed hac lectione probata rescribere debebis: ἀλλ' ἆρα μή, ὦ Ἱππ., οὐ τ. ὑπ. Stephanus ἀλλ' ὅρα legendum putabat; quod si verum esset, etiam ὑπολαμβάνῃς reponi oporteret, quod in Coisl. Ven. ΞΣ. Par. BE. scriptum exstat. Sed nihil mutandum. v. annot.

εἰς τοὺς Ἕλληνας, ubi v. ann. coll. Matth. §. 578.

Ἀλλ' ἆρα — μὴ οὐ τοιαύτην —] Verissime Heindorfius hanc lectionem tuetur sic, ut interrogationem moneat initium capere inde a verbis μὴ οὐ τοιαύτην κ. τ. λ. Exempla vocularum ἀλλ' ἆρα — μή sic coniunctarum v. ad Apolog. Socr. p. 25. A. et de μὴ οὐ interrogativo quae scripsimus ad Menon. p. 89. C. Sententia haec est: numquid tu, o Hippocrate, non talem putas Protagorae disciplinam fore, qua reddaris sophista; sed talem potius, qua nonnisi liberaliter erudiaris neque ad artis professionem conformeris. De institutione iuvenum Atheniensium v. infra p. 326. A. sqq.

B. ἀλλ' ἐπὶ παιδείᾳ] H. e. ut eruditionis liberalioris particeps fieres. v. Gorg. p. 485. A., ubi Callicles philosophiam ait tractandam esse παιδείας χάριν, neque totam vitam in eius studio consumi debere. Itaque opponitur ἐπὶ τέχνῃ, ut p. 315. A: καὶ ἐπὶ τέχνῃ μανθάνει, ὡς σοφιστὴς ἐσόμενος. Gellius N. A. XIII, 15: humanitatem appellaverunt id propemodum, quod Graeci παιδείαν vocant, nos eruditionem institutionemque in bonas artes dicimus. — ἰδιώτης h. l. intelligitur qui artem non publice profitetur; additurque ἐλεύθερος, h. e. liberalis, quia artes istae erant mercenariae.

δ' ὅς, ὥςπερ τοὔνομα λέγει, τοῦτον εἶναι τὸν τῶν σοφῶν ἐπιστήμονα. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, τοῦτο μὲν ἔξεστι λέγειν καὶ περὶ ζωγράφων καὶ περὶ τεκτόνων,
D ὅτι οὗτοί εἰσιν οἱ τῶν σοφῶν ἐπιστήμονες· ἀλλ' εἴ τις ἔροιτο ἡμᾶς, τῶν τί σοφῶν εἰσιν οἱ ζωγράφοι ἐπιστήμονες, εἴποιμεν ἄν που αὐτῷ, ὅτι τῶν πρὸς τὴν ἀπεργασίαν τὴν τῶν εἰκόνων, καὶ τἆλλα οὕτως. εἰ δέ τις ἐκεῖνο ἔροιτο· Ὁ δὲ σοφιστὴς τῶν τί σοφῶν ἐστι; τί ἂν ἀποκριναίμεθα αὐτῷ; ποίας ἐργασίας ἐπιστάτης; Τί ἂν εἴποιμεν αὐτὸν εἶναι, ὦ Σώκρατες, ἢ ἐπιστάτην τοῦ ποιῆσαι δεινὸν λέγειν; Ἴσως ἄν, ἦν δ' ἐγώ, ἀληθῆ λέγοιμεν, οὐ μέντοι ἱκανῶς γε· ἐρωτήσεως γὰρ ἔτι ἡ ἀπόκρισις ἡμῖν δεῖται, περὶ ὅτου ὁ σοφιστὴς δεινὸν ποιεῖ λέγειν· ὥςπερ ὁ κιθα-
E ριστὴς δεινὸν δήπου ποιεῖ λέγειν περὶ οὗπερ καὶ ἐπιστήμονα, περὶ κιθαρίσεως. ἦ γάρ; Ναί. Εἶεν. ὁ δὲ δὴ σοφιστὴς περὶ τίνος δεινὸν ποιεῖ λέγειν; ἢ

Cap. IV. D. *τί ἂν ἀποκριναίμεθα αὐτῷ*] Vulg. *ἀποκρινοίμεθα* cum Bekkero correximus invitis libris omnibus. Ratio in promtu est. Proxima olim vitiose scripta et interpuncta sanavimus. v. annot.

Cap. IV. C. *τὸν τῶν σοφῶν ἐπιστήμονα*] Nimirum *σοφιστής* deducitur a *σοφός* et *εἰδέναι*, ut sit *ὁ τῶν σοφῶν ἴστης*. Ceterum ex praegressis repetendum *οἶμαι*.

D. *τῶν τί σοφῶν εἰσιν οἱ ζωγρ.*] Neutro genere hoc *τῶν σοφῶν* accipiendum, ut accusativus *τί* ex *ἐπιστήμονες* pendere existimandus sit. Recte Stephanus: quo pertineant haec *σοφά*, quorum pictores sunt periti; vel circa quam rem versentur haec *σοφά*. Structuram verborum attigit Matth. §. 630. — *καὶ τἆλλα οὕτως*, ceteraque similiter. Intelligi potest *ἔχει*. Infra p. 319. B: *καὶ τἆλλα πάντα οὕτως*. Menon. p. 72. A: *ὡςαύτως δέ, οἶμαι, ὦ Σ., καὶ ἡ κακία*. Ibid. p. 72. C: *οὕτω δὴ καὶ περὶ τῶν ἀρετῶν*. De Republ. VI. p. 507. B: *καὶ οὕτω περὶ πάντων*.

ὁ δὲ σοφιστὴς τῶν τί σοφῶν —] Etiam hic *τῶν σοφῶν* neutro genere accipiendum. Quocirca e superioribus *ἐπιστήμων* intelligi oportet, quod nescio cur addi voluerit Heusdius. Deinde verba *τί ἂν εἴποιμεν αὐτὸν εἶναι;* vulgo trahebantur ad Socratis orationem, intolerabili prorsus sermonis redundantia. Quis enim in terso elegantique scriptore ferat interrogationem istam ter repetitam: *Τί ἂν ἀποκριναίμεθα αὐτῷ; ποίας ἐργασίας ἐπιστάτης; τί ἂν εἴποιμεν αὐτὸν εἶναι;*? Itaque recepta ex cod. Vind. 54. et Vatican. 1029. vocula *ἤ*, quae ante *ἐπιστάτην* de-

δῆλον; ὅτι περὶ οὗπερ καὶ ἐπίσταται; Εἰκός γε.
Τί δή ἐστι τοῦτο, περὶ οὗ αὐτός τε ἐπιστήμων ἐστὶν
ὁ σοφιστὴς καὶ τὸν μαθητὴν ποιεῖ; Μὰ Δί', ἔφη,
οὐκέτι ἔχω σοι λέγειν.
Cap. V. Καὶ ἐγὼ εἶπον μετὰ τοῦτο· Τί οὖν; 313
οἶσθα εἰς οἷόν τινα κίνδυνον ἔρχει ὑποθήσων τὴν
ψυχήν; ἢ εἰ μὲν τὸ σῶμα ἐπιτρέπειν σε ἔδει τῳ
διακινδυνεύοντα ἢ χρηστὸν αὐτὸ γενέσθαι ἢ πονηρόν,
πολλὰ ἂν περιεσκέψω, εἴτ' ἐπιτρεπτέον εἴτε οὔ, καὶ
εἰς συμβουλὴν τούς τε φίλους ἂν παρεκάλεις καὶ τοὺς
οἰκείους σκοπούμενος ἡμέρας συχνάς· ὃ δὲ περὶ πλείο-
νος τοῦ σώματος ἡγεῖ, τὴν ψυχήν, καὶ ἐν ᾧ πάντ'
ἐστὶ τὰ σὰ ἢ εὖ ἢ κακῶς πράττειν, χρηστοῦ ἢ πο-
νηροῦ αὐτοῦ γενομένου, περὶ δὲ τούτου οὔτε τῷ
πατρὶ οὔτε τῷ ἀδελφῷ ἐπεκοινώσω οὔτε ἡμῶν τῶν B
ἑταίρων οὐδενί, εἴτ' ἐπιτρεπτέον εἴτε καὶ οὔ τῷ ἀφι-
κομένῳ τούτῳ ξένῳ τὴν σὴν ψυχήν, ἀλλ' ἑσπέρας

τοῦ ποιῆσαι] τοῦ τὸ ποιῆσαι Bodl. Vat. Par. B C E, vitiose. Dein Bodl. Vat. οὐ μέντοιγε ἔχ.
E. ἢ δῆλον, ὅτι περὶ —] ἤ, quod in libris desideratur, cum Heindorfio et Bekkero adiiciendum iudicavi.

siderabatur, haec: Τί ἂν εἴποιμεν αὐτὸν εἶναι; alteri interlocutori adscripsi. Videlicet τί hic quoque dictum est pro τί ἄλλο. Xenoph. Oecon. III, 2: τί οὖν τούτων ἐστὶν αἴτιον ἢ ὅτι κ. τ. λ. Et fortasse hac ratione vel vulgata scriptura defendi poterit, modo ne haec: τί ἂν — αὐτὸν εἶναι, Socrati tribuantur. Quid enim? rectene poterit sic scribi: Τί ἂν εἴποιμεν αὐτὸν εἶναι, ὦ Σώκρατες; ἐπιστάτην τοῦ π. δ. λέγειν! sc. εἴποιμεν ἂν αὐτόν. Ad ποίας ἐργασίας ἐπιστάτης int. ἔσται.

Cap. V. P. 313. πολλὰ ἂν περιεσκέψω —] De hoc aoristo post imperfectum illato v. ad Sympos. p. 199. D. Euthyphr. p. 12. C. Men. p. 72. B. Gorg. p. 453. C. Protag. p. 311. B.

ἡγεῖ, τὴν ψυχήν] Hanc epexegesin pronominis illustravimus ad Gorg. p. 483. A. Plura dedit Heindorfius ad h. l. Proxima sic intelligas: et ex quo pendet, ut bene aut male habeant tua omnia, si bonum aut malum evaserit. Sic Eurip. Alcest. v. 289: ἐν σοὶ δ' ἐσμὲν καὶ ζῆν καὶ μή. Aristoph. Acharn. v. 474: ἐν ᾧπερ ἐστὶ πάντα μου τὰ πράγματα. Infra p. 356. C: ἐν τούτῳ ἡμῖν ἦν τὸ εὖ πράττειν. Deinde quod δέ ante τούτου iteratum est, nihil hoc loquendi genere frequentius, de quo praeter Heindorfium ad h. l. v. infra p. 325. B. annot. ad Phaedon. p. 78. C. Alcibiad. I. p. 109. A. Lachet. p. 194. D.

B. τῷ ἀφικομένῳ τούτῳ

ἀκούσας, ὡς φῄς, ὄρθριος ἥκων περὶ μὲν τούτου οὐδένα λόγον οὐδὲ συμβουλὴν ποιεῖ, εἴτε χρὴ ἐπιτρέπειν σαυτὸν αὐτῷ εἴτε μή, ἕτοιμος δ' εἶ ἀναλίσκειν τά τε σαυτοῦ καὶ τὰ τῶν φίλων χρήματα, ὡς ἤδη διεγνωκώς, ὅτι πάντως συνεστέον Πρωταγόρᾳ, ὃν οὔτε γιγνώσκεις, ὡς φῄς, οὔτε διείλεξαι οὐδεπώποτε,
C σοφιστὴν δ' ὀνομάζεις, τὸν δὲ σοφιστήν, ὅ τι ποτέ ἐστι, φαίνει ἀγνοῶν, ᾧ μέλλεις σαυτὸν ἐπιτρέπειν; Καὶ ὃς ἀκούσας, Ἔοικεν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐξ ὧν σὺ λέγεις. Ἆρ' οὖν, ὦ Ἱππόκρατες, ὁ σοφιστὴς τυγχάνει ὢν ἔμπορός τις ἢ κάπηλος τῶν ἀγωγίμων, ἀφ' ὧν ψυχὴ τρέφεται; φαίνεται γὰρ ἔμοιγε τοιοῦτός τις. Τρέφεται δὲ ψυχή, ὦ Σώκρατες, τίνι; Μαθήμασι δήπου, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ὅπως γε μή, ὦ ἑταῖρε, ὁ σοφιστὴς ἐπαινῶν ἃ πωλεῖ ἐξαπατήσῃ ἡμᾶς, ὥσπερ οἱ

Cap. V. P. 313. B. ὄρθριος ἥκων] Male codd. plerique cum Bodl. et Vat. ὄρθριον. v. annot.

C. φαίνεται γὰρ ἔμοιγε τ. τις] Haec verba vulgo Hippocrati tribuuntur. Cui rationi adversatur usus vocis γάρ, quae Πάνυ μὲν οὖν aut simile quid praemissum flagitat; magis etiam repugnat proxima Hippocratis interrogatio. Quanquam fateor malle me deinceps: Τρέφεται δέ, ἔφη, ὦ Σώκρ., ψυχὴ τίνι; Plurimi codd.

ξένῳ] Iniuria Heindorfius scribendum censet τούτῳ τῷ ξένῳ. Xenoph. Anabas. IV, 2, 6: ἀλλὰ μαστὸς ἦν, παρ' ὃν ἦν ἡ στενὴ αὕτη ὁδός, ubi quis corrigat ἡ στενὴ αὕτη ἡ ὁδός?

ὄρθριος ἥκων] Adiectivum pro adverbio. v. Matth. §. 446. 7. Horat. Epist. I, 6, 20: vespertinus pete tectum.

οὔτε διείλεξαι] Intelligi licet αὐτῷ. v. Matth. §. 428. 2.

C. τὸν δὲ σοφιστήν, ὅ τι ποτε ἔστι, φαίνει ἀγν.] H. e. ὅ τι δέ ποτε ἔστιν ὁ σοφιστής, φαίνει ἀγνοῶν. Loquendi genus et illustratum a multis et hodie satis notum. v. Matth. §. 296. De Latinis vid. Oudendorp. ad Hirt. Bell. Afr. c. 20. et Cort. ad Sallust. Iug. 14, 11.

Ἔοικεν, ἔφη, — ἐξ ὧν —] Plene dicendum erat ἔοικεν, ἔφη, οὕτως ἔχειν ἐξ ὧν —. Sed ad eundem modum Phaedon. p. 99. E: ἴσως μὲν οὖν, ὡς εἰκάζω, τρόπον τινὰ οὐκ ἔοικεν. et infra p. 330. B. Deinde ἆρ' οὖν est nonne, ut sexcenties. — Quid ἔμπορος et κάπηλος inter se differant, explicatum est ad Gorg. p. 517. D. Artem sophistarum esse καπηλικὴν καὶ ἐμπορικήν, hospes Eleaticus in Sophist. p. 223. D. sqq. subtiliter disputat. conf. etiam Xenoph. Mem. I, 6, 12. Aristot. De Sophist. Elench. c. I, 6.

ὅπως γε μὴ — ἐξαπατή-

περὶ τὴν τοῦ σώματος τροφήν, ὁ ἔμπορός τε καὶ κάπηλος. καὶ γὰρ οὗτοί που ὧν ἄγουσιν ἀγωγίμων οὔτε D αὐτοὶ ἴσασιν ὅ τι χρηστὸν ἢ πονηρὸν περὶ τὸ σῶμα, ἐπαινοῦσι δὲ πάντα πωλοῦντες, οὔτε οἱ ὠνούμενοι παρ' αὐτῶν, ἐὰν μή τις τύχῃ γυμναστικὸς ἢ ἰατρὸς ὤν. οὕτω δὲ καὶ οἱ τὰ μαθήματα περιάγοντες κατὰ τὰς πόλεις καὶ πωλοῦντες καὶ καπηλεύοντες τῷ ἀεὶ ἐπιθυμοῦντι ἐπαινοῦσι μὲν πάντα ἃ πωλοῦσι, τάχα δ' ἄν τινες, ὦ ἄριστε, καὶ τούτων ἀγνοοῖεν ὧν πωλοῦσιν ὅ τι χρηστὸν ἢ πονηρὸν πρὸς τὴν ψυχήν· ὡς δ' αὔτως καὶ οἱ ὠνούμενοι παρ' αὐτῶν, ἐὰν μή τις E τύχῃ περὶ τὴν ψυχὴν αὖ ἰατρικὸς ὤν. εἰ μὲν οὖν σὺ τυγχάνεις ἐπιστήμων τούτων τί χρηστὸν καὶ πονηρόν, ἀσφαλές σοι ὠνεῖσθαι μαθήματα καὶ παρὰ Πρωταγόρου καὶ παρ' ἄλλου ὁτουοῦν· εἰ δὲ μή, ὅρα, ὦ

vetere ordine mutato scriptum exhibent: τρέφεται δέ, ὦ Σ., ψυχὴ τίνι; quod fortasse vitii indicium facere videatur.

ἐξαπατήσῃ ἡμᾶς] Bekkerus sine librorum suffragio ἐξαπατήσει dedit.

D. οὕτω δὲ καὶ οἱ τὰ μ.] Sic plurimi optimique codd. pro vulg. οὕτω δὴ καὶ οἱ τ. μ.

E. σὺ τυγχάνεις ἐπιστήμων] Heindorfius ὢν post ἐπιστήμων addidit. sed v. ad Phaedon. p. 230. A. Remp. II. p. 369. B.

σῃ] Sic codices omnes. Bekkerus Dawesii praeceptum secutus edidit ἐξαπατήσει. Aoristum primum non temere spernendum esse docebunt ea, quae collegit Matth. Gr. ampl. §. 519. 7. p. 999 sq., ubi qui Dawesianum placitum impugnaverint, quum copiose narratum sit, non est quod nunc pluribus ea de re disputemus. Hoc unum addere iuvat, de isto secundi aoristi usu quum nemo unquam dubitaverit, mirum sane videri debere, quod aoristum primum hoc in genere non putarunt esse ferendum. Etenim utriusque temporis eandem esse vim et significationem, si a paucis quibusdam verbis discesseris, quis est qui negare audeat? Quaenam autem aoristi et futuri differentia sit, explicatum ad Gorgiam est p. 480. A. 513. A.

D. ὧν ἄγουσιν ἀγωγίμων] Genitivus pendet a proximis illis ὅ τι χρηστὸν ἢ πονηρόν, vel potius ab ὅ τι. Xenoph. Mem. I, 2, 54: τοῦ σώματος ὅ τι ἂν ἀχρεῖον ᾖ καὶ ἀνωφελές. — τῷ ἀεὶ ἐπιθυμοῦντι. De hoc usu vocis ἀεί v. ad Apolog. Socr. p. 25. C.

E. ὡς δ' αὔτως καὶ οἱ ὠν.] Int. ἀγνοοῖεν ἂν ὅ τι χρηστὸν ἢ πονηρὸν πρὸς τὴν ψυχήν. Quod scriptum est ὡς δ' αὔτως pro vulg. ὡσαύτως δέ, illud non rari usus esse apud scriptores Atticos docebunt ann. ad Phaedon. p. 102. E.

314 μακάριε, μὴ περὶ τοῖς φιλτάτοις κυβεύῃς τε καὶ κινδυνεύῃς. καὶ γὰρ δὴ καὶ πολὺ μείζων κίνδυνος ἐν τῇ τῶν μαθημάτων ὠνῇ ἢ ἐν τῇ τῶν σιτίων. σιτία μὲν γὰρ καὶ ποτὰ πριάμενον παρὰ τοῦ καπήλου καὶ ἐμπόρου ἔξεστιν ἐν ἄλλοις ἀγγείοις ἀποφέρειν, καὶ πρὶν δέξασθαι αὐτὰ εἰς τὸ σῶμα πιόντα ἢ φαγόντα, καταθέμενον οἴκαδε ἔξεστι συμβουλεύσασθαι, παρακαλέσαντα τὸν ἐπαΐοντα, ὅ τι τε ἐδεστέον ἢ ποτέον καὶ ὅ τι μή, καὶ ὁπόσον καὶ ὁπότε· ὥστε ἐν τῇ ὠνῇ οὐ
B μέγας ὁ κίνδυνος. μαθήματα δὲ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ ἀγγείῳ ἀπενεγκεῖν, ἀλλ' ἀνάγκη καταθέντα τὴν τιμὴν τὸ μάθημα ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ λαβόντα καὶ μαθόντα ἀπιέναι ἢ βεβλαμμένον ἢ ὠφελημένον. ταῦτα οὖν σκοπώμεθα καὶ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν· ἡμεῖς γὰρ ἔτι νέοι, ὥστε τοσοῦτο πρᾶγμα διελέσθαι.

P. 314. *πριάμενον παρὰ τοῦ καπ.*] Sic de coniectura Heindorfii reposui loco vulg. *παρά του κ.* consentiente Vat. Θ.

μὴ περὶ τοῖς φιλτάτοις κ.] ne carissima pignora in aleam des. Proverbiale loquendi genus, quo usus est etiam Iulian. Orat. VI. p. 190. ed. Spanhem. V. Suidas s. v. *κυβεύειν*, *κύβος* et *ἐκκυβεύειν*. Scholiast. Aristid. ad Orat. Platonic. II. p. 235. Salmasius ad Vopisci Proculum p. 736 sq. Gorg. p. 513. A: *σὺν τοῖς φιλτάτοις ἡ αἵρεσις ἡμῖν ἔσται*, ubi v. ann.

P. 314. B. *καταθέντα τὴν τιμήν*] pretio soluto. Infra p. 328. E. Dicitur *κατατιθέναι* de praesenti pecunia, quae promte numeratur ac persolvitur. v. Hemsterhus. ad Lucian. T. I. p. 340. Gataker. ad Antonin. p. 225. intpp. ad Polluc. II. p. 42.

ἔτι νέοι, ὥστε τοσοῦτο πρ.] Vulgo hoc dici putant ita, ut idem sit quod *ἔτι νεώτεροι ἢ ὥστε τ. π. δ.*, veluti Wyttenbach. Bibl. Crit. X. p. 65. Sed recte Heindorfius illo censet praecise negari *ἡ τοῦ διελέσθαι δύναμις*; hoc lenius idem significari arbitratur, huiusmodi fere sensu: nobis nonnisi iuvenilis quaedam facultas suppetit ad tantam rem diiudicandam. Exempla dictionis suppeditabit Matth. §. 448. Verbi *διαιρεῖσθαι* usum docte illustravit Dorvill. ad Charit. p. 645.

Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος] Fuit hic insignis tum doctrinae copia et amplitudine, ut prae ceteris *σοφὸς* appellaretur, tum vanitate ac superbia, qua artem suam ac scientiam ostentabat. vid. Hipp. Mai. p. 285 sqq. Infra p. 315. C. al. annot. ad Apol. Socr. p. 19. E., ubi etiam de Prodico dictum est. — Post *οἶμαι* — *Κεῖον* intell. *αὐτόθι εἶναι*, ut Apolog. p. 25. E. de Republ. X. p. 608. C. Sympos. p. 176. A. Gorg. p. 453. B. al.

C. *πολλοὶ καὶ σοφοί*] So-

νῦν μέντοι, ὥςπερ ὡρμήσαμεν, ἴωμεν καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρός, ἔπειτα ἀκούσαντες καὶ ἄλλοις ἀνακοινωσώμεθα· καὶ γὰρ οὐ μόνος Πρωταγόρας αὐτόθι ἐστίν, ἀλλὰ καὶ Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος — οἶμαι δὲ καὶ Πρόδικον τὸν Κεῖον — καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ σοφοί. C

Cap. VI. Δόξαν ἡμῖν ταῦτα, ἐπορευόμεθα. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ προθύρῳ ἐγενόμεθα, ἐπιστάντες περί τινος λόγου διελεγόμεθα, ὃς ἡμῖν κατὰ τὴν ὁδὸν ἐνέπεσεν· ἵν' οὖν μὴ ἀτελὴς γένοιτο, ἀλλὰ διαπερανάμενοι οὕτως εἰςίοιμεν, στάντες ἐν τῷ προθύρῳ διελεγόμεθα, ἕως συνωμολογήσαμεν ἀλλήλοις. (δοκεῖ οὖν μοι,) ὁ θυρωρός, εὐνοῦχός τις, κατήκουεν ἡμῶν, κινδυνεύει δὲ διὰ τὸ πλῆθος τῶν σοφιστῶν ἄχθεσθαι τοῖς φοιτῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν. ἐπειδὴ γοῦν ἐκρούσαμεν τὴν θύραν, ἀνοίξας καὶ ἰδὼν ἡμᾶς, Ἔα, ἔφη, D

ἢ ποτέον] Sic libri meliores pro καὶ ποτέον. Deinde Ald. et Stephan. ὁπόσα. Sed codd. meliores omnes cum Bas. 2. ὁπόσον.

phistae eximie σοφοί appellati sunt, quod multis exemplis confirmari potest.

Cap. VI. Δόξαν ἡμῖν ταῦτα] De hac constructione v. Iacobs. ad Achill. Tat. p. 537. Schaefer. ad Lamb. Bos. Ellips. p. 730. Matth. §. 564. Thiersch. p. 475. ed. 3.

ἐν τῷ προθύρῳ] Vitruvius VI, 7, 5. ed. Schneid. Item πρόθυρα Graece dicuntur quae sunt ante ianuas vestibula; nos autem appellamus prothyra quae Graece dicuntur διάθυρα. — ὃς ἡμῖν — ἐνέπεσεν. Latine dixeris: in quem incideramus. Mox οὕτως post particip. διαπερανάμενοι illatum, ut supra p. 310. D. Phaed. p. 61. C. al. vid. ad Phileb. p. 135. — ἕως συνωμ., donec inter nos convenisset. Ceterum conf. Lucian. Lexiphan. §. 1: σκόπει δὴ μεταξὺ ὅπως διαπεραίνομαι τὸν λόγον.

δοκεῖ οὖν μοι, — κατήκουεν] Gorg. p. 460. A: ἀλλ' ἐγὼ μέν, ὦ Σώκρατες, οἶμαι, ἐὰν τύχῃ —, μαθήσεται, ubi hoc genus loquendi multis exemplis firmavimus. Est autem δοκεῖ μοι si bene memini. v. ad Theaet. p. 142. B. De θυρωροῖς, ianitoribus s. pueris ab ianua, v. Pignor. de Serv. p. 211—218. — Φοιτᾶν, etsi est verbum proprium de discipulis magistri domum frequentantibus, tamen hic omnino de iis, qui ad Calliam itabant, accipiendum puto.

D. Ἔα, ἔφη, σοφ.] Ἔα est vocula mirantis et indignantis. v. Valcken. ad Eur. Hippol. v. 905. — αὐτῷ. domino, usu frequenti. v. Casaubon. ad Theophr. Charact. c. 2. Bach. ad Xenoph. Oecon. III, 5. Spanhem. ad Aristoph. Nubb. v. 219. Sic etiam Latini ipse dicunt. vid. Westerhov. ad Terent. Andr. II, 2, 23. Burmann. ad Virgil. Georg. IV, 82. Doering.

σοφισταί τινες· οὐ σχολὴ αὐτῷ. Καὶ ἅμα ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν τὴν θύραν πάνυ προθύμως ὡς οἷός τ' ἦν ἐπήραξε. καὶ ἡμεῖς πάλιν ἐκρούομεν. καὶ ὃς ἐγκεκλειμένης τῆς θύρας ἀποκρινόμενος εἶπεν, Ὦ ἄνθρωποι, ἔφη, οὐκ ἀκηκόατε, ὅτι οὐ σχολὴ αὐτῷ; Ἀλλ' ὦ 'γαθέ, ἔφην ἐγώ, οὔτε παρὰ Καλλίαν ἥκο-
E μεν οὔτε σοφισταί ἐσμεν, ἀλλὰ θάῤῥει· Πρωταγόραν γάρ τοι δεόμενοι ἰδεῖν ἤλθομεν, εἰσάγγειλον οὖν. Μόγις οὖν ποτε ἡμῖν ἅνθρωπος ἀνέῳξε τὴν θύραν.

Cap. VII. Ἐπειδὴ δὲ εἰςήλθομεν, κατελάβομεν Πρωταγόραν ἐν τῷ προστώῳ περιπατοῦντα, ἑξῆς δ'

Cap. VI. D. ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν] Sic Bodl. et Vat. Θ. Vulgo ταῖν χερ. quod minus Atticum. v. Matth. Gr. §. 281. Pro ὡς οἷός τ' ἦν, quod ex aliquot codd. restitutum est, vett. editt. ὡς οἷόν τ' ἦν. Mox Bodl. Vat. ἐγκεκλειμένης. Bekkerus sine codd. edidit ἐγκεκλῃμένης. vulgo ἐγκελλεισμένης. v. Buttm. Gr. Ampl. T. II. p. 169.

E. ἡμῖν ἅνθρωπος] Cod. Σ. et Γ. ὁ ἄνθρωπος. Vett. editt. ἄνθρωπος. Recte Bekkerus ἅνθρωπος, quae forma apud Platonem sexcenties obliterata est.

Cap. VII. ἐν τῷ προστώῳ] Sic Bodl., libri Vindobb., alii, cum edit. Aldin. Vulgo προστόῳ.

ad Catull. p. 8. — πάνυ προθύμως, h. e. satis cupide ac strenue. Nam ita haec intelligenda censeo, quae nec Ficinus nec Cornarius reddiderunt.

ἐγκεκλ. τῆς θύρας] Ficinus: clausis e foribus: quasi legisset ἐκκεκλ., quod tamen nihili est.

E. Πρωταγόραν γάρ τοι δ. ἰδ. ἤλθομεν] Ordo verborum hic est: ἤλθομεν γάρ τοι δεόμενοι ἰδεῖν Πρωταγόραν. Quod codd. plerique omnes exhibent γάρ τι, id nunc repudiandum censeo. Verbum εἰςαγγέλλειν proprium est de ianitore domino nuntiante, si quis advenit, qui eum visere velit. Respondet nostro anmelden. Usum eius docte illustravit Hemsterhus. ad Lucian. T. I. p. 246. ed. Lehm. Male igitur Ficinus: Hoc nuntiato.

Μόγις οὖν ποτε — τὴν θύραν] Recte observavit Heindorfius ποτέ crebro significare tandem aliquando. Itaque μόγις ποτέ est aegre tandem, vix tandem. Exemplis ab eo hanc in rem congestis accedant haec. Homer. Iliad. α', v. 205: ᾗς ὑπεροπλίῃσι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν ὀλέσσῃ. Odyss. β', v. 76: τάχ' ἄν ποτε καὶ τίσις εἴη. Eurip. Iphig. Aul. v. 872: ἐκκάλυπτε νῦν ποθ' ἡμῖν οὕςτινας λέγεις λόγους. Lucian. Asin. p. 575: κἀπειδὴ ἀφίκετό ποτε ὁ Ἵππαρχος. Plat. Theaet. p. 160. E. Legg. VII. p. 789. A. al. Sic etiam Latini aliquando usurpant. Cicero pro Rosc. Amer. c. 22: peroravit *aliquando*; assedit.

Cap. VII. ἐν τῷ προστώῳ

αὐτῷ συμπεριεπάτουν ἐκ μὲν τοῦ ἐπὶ θάτερα Καλλίας ὁ Ἱππονίκου καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ ὁμομήτριος, Πάραλος ὁ Περικλέους, καὶ Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, ἐκ 315
δὲ τοῦ ἐπὶ θάτερα ὁ ἕτερος τῶν Περικλέους Ξάνθιππος καὶ Φιλιππίδης ὁ Φιλομήλου καὶ Ἀντίμοιρος ὁ Μενδαῖος, ὅςπερ εὐδοκιμεῖ μάλιστα τῶν Πρωταγόρου μαθητῶν καὶ ἐπὶ τέχνῃ μανθάνει, ὡς σοφιστὴς ἐσόμενος. τούτων δὲ οἳ ὄπισθεν ἠκολούθουν ἐπακούοντες τῶν λεγομένων τὸ μὲν πολὺ ξένοι ἐφαίνοντο, οὓς ἄγει ἐξ ἑκάστων τῶν πόλεων ὁ Πρωταγόρας, δι' ὧν διεξέρχεται, κηλῶν τῇ φωνῇ ὥςπερ Ὀρφεύς, οἱ δὲ

P. 315. *ὁ ἕτερος τῶν Περικλ.*] Ald. Bass. et codd. plerique omnes *ἑταῖρος*. Verum dedit Stephanus. Pro *τῶν Περικλ.*, quod codd. tantum non omnes tuentur, vulgo legebatur *τοῦ Περικλέους*. Deinde Stephanus ex Ald. et Bas. 2. *εὐδοκίμει* recepit atque hinc etiam *ἐμάνθανεν* correxit. Utrumque codicum auctoritati adversatur.

τούτων δὲ οἳ ὄπισθεν] Servarunt *οἳ* Flor. b. o. Paris. B. Ambr. r. Restituit iam Stephanus. Heindorfius dubitabat an potius ante *τὸ μὲν πολύ* genitivus *ὧν* inferendus esset.

ἐξ ἑκάστων τῶν πόλεων] *τῶν* e Bodl. Coisl. Ambros accessit.

π.] Egregie Heindorfius: „*Πρόστωον*, inquit, h. l. videtur dici quod Vitruvio VI, 10. dicitur *περίστυλον*, quatuor illud porticibus constans, quae ab ianua introeuntibus quadratam aream quasi quoddam impluvium circumdabant. Ita per ianuam *μέσαυλον* introeunti statim prospectus patebat in oppositam porticum, *τὸ κατ' ἀντικρὺ πρόστωον* §. sq. Ad huius peristyli porticum unam positum fuit *τὸ ταμιεῖον*, cella penaria, cuius mox p. 315. D. mentio fit, unde hoc ipsum *στόα* dicitur Aristoph. Eccles. v. 14.“ — *ἑξῆς δ' αὐτῷ*, iuxta eum. Structuram attigimus ad Phaedon. p. 100. B. — *ἐκ μὲν τοῦ ἐπὶ θάτερα*, ex altera parte.

ὁ ὁμομήτριος —] Plutarch. Pericl. p. 165. D: *ἦν μὲν αὐτῷ (τῷ Περικλεῖ) γυνὴ προςήκουσα μὲν κατὰ γένος, συνῳκηκυῖα δ' Ἱππονίκῳ πρότερον, ἐξ οὗ Καλλίαν ἔτεκε τὸν πλούσιον· ἔτεκε δὲ καὶ παρὰ τῷ Περικλεῖ Ξάνθιππον καὶ Πάραλον.* De Charmide v. ad Sympos. p. 222. B.

P. 315. *Ἀντίμοιρος ὁ Μενδαῖος.*] H. e. Mende, Thraciae urbe, oriundus.

ἐξ ἑκάστων τῶν πόλεων] Sic articulus post *ἕκαστος* illatus Phaedr. p. 248. E. p. 274. E. Apolog. Socr. p. 39. A. Parmenid. p. 134. A. Tim. p. 19. E. al. v. ad Phileb. p. 93. Matth. §. 265. 5. Praecedenti *τὸ μὲν πολύ*, h. e. maximam partem, in proximis respondet *ἦσαν δέ τινες*. Quod moneo, ne quis per interiecta haec: *οἱ δὲ κατὰ τὴν φωνὴν — κεκηλημένοι*, quae cum verbis *οὓς ἄγει* —

B κατὰ τὴν φωνὴν ἕπονται κεκηλημένοι· ἦσαν δέ τινες καὶ τῶν ἐπιχωρίων ἐν τῷ χορῷ. τοῦτον τὸν χορὸν μάλιστα ἔγωγε ἰδὼν ἥσθην, ὡς καλῶς εὐλαβοῦντο μηδέποτε ἐμποδὼν ἐν τῷ ἔμπροσθεν εἶναι Πρωταγόρου, ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὸς ἀναστρέφοι καὶ οἱ μετ' ἐκείνου, εὖ πως καὶ ἐν κόσμῳ περιεσχίζοντο οὗτοι οἱ ἐπήκοοι ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ ἐν κύκλῳ περιιόντες ἀεὶ εἰς τὸ ὄπισθεν καθίσταντο κάλλιστα.

Τὸν δὲ μετ' εἰςενόησα, ἔφη Ὅμηρος, Ἱπ-
C πίαν τὸν Ἠλεῖον, καθήμενον ἐν τῷ κατ' ἀντικρὺ

B. ἐν τῷ ἔμπροσθεν] Bodl. πρόσθεν.

C. ὁ Ἀκουμενοῦ] Sic Bas. 2. codd. Bodl. Venet. Σ. pro vulg. ὁ Ἀκουμένου. v. ad Symp. p. 176. B. Mox pro Ἀνδροτίωνος Bodl. Vat. Ambr. Vindob. Ἀριστίωνος.

ὥςπερ Ὀρφεὺς arcte connectenda sunt, in errorem inducatur. De verbo κηλεῖν v. Valcken. ad Eurip. Hippol. v. 303., quem iam laudavit Heindorf.

B. μηδέποτε ἐμποδὼν ἐν τῷ ἔμπροσθεν εἶναι] H. e. ne impedimento ei essent a fronte. Sic εὐλαβεῖσθαι μή sequente infinitivo legitur etiam Euthydem. p. 304. A. Charmid. p. 155. D. — ἐπειδὴ αὐτὸς ἀναστρέφοι, quoties ipse eiusque comites se converterent. Nam optativus actionem frequentius repetitam indicat, vid. Matth. §. 521. Buttmann. §. 126. 14. ann. 6. coll. Phaedon. p. 59. D. — εὖ πως καὶ ἐν κόσμῳ, decore atque ordine. Ceterum de magna reverentia, qua Protagoram prosequebantur discipuli, conf. De Rep. X. p. 600. C.

τὸν δὲ μετ' εἰςενόησα, ἔφη Ὅμηρος] Sumta haec sunt ex Νεκυίᾳ, Odyss. λ', v. 601: τὸν δὲ μετ' εἰςενόησα βίην Ἡρακληείην κ. τ. λ. Stephanus malebat φαίη ἂν Ὅμηρος, fortasse quia hanc verborum Homericorum putabat esse imitationem quandam. At enimvero ista: τὸν δὲ μετ' εἰςενόησα, ipsa poetae verba sunt, ut recte addi potuerit ἔφη Ὅμηρος. Quod additamentum qui tanquam e margine illatum prorsus deleri voluit Schleiermacherus, quia Plato etiam alias, ubi loquendi formulas ab Homero repetat, poetae nomen soleat reticere, is immemor fuit talium locorum: Legg. I. p. 630. B: διαβάντες δὲ εὖ καὶ μαχόμενοι ἐθέλοντες ἀποθνήσκειν ἐν τῷ πολέμῳ, φράζει Τύρταιος. Menon. p. 76. D: ἐκ τούτων δὴ σύνες ὅ τι λέγω, ἔφη Πίνδαρος. Digna sunt praeterea quae adscribantur verba Schleiermacheri: „Der unterrichtete Athener dachte sich das übrige hinzu, und ihm entging auch der Stachel der Anspielung nicht, dass sie aus der Reise in die Unterwelt genommen ist." Nimirum Sophistas comparavit Plato facete cum umbris mortuorum.

C. Ἐρυξίμαχός τε ὁ Ἀκ.] De Eryximacho et Phaedro v. Sympos. p. 176. B. ibique an-

προστώῳ ἐν θρόνῳ· περὶ αὐτὸν δ' ἐκάθηντο ἐπὶ βάθρων Ἐρυξίμαχός τε ὁ Ἀκουμενοῦ καὶ Φαῖδρος ὁ Μυῤῥινούσιος καὶ Ἄνδρων ὁ Ἀνδροτίωνος, καὶ τῶν ξένων πολῖταί τε αὐτοῦ καὶ ἄλλοι τινές. ἐφαίνοντο δὲ περὶ φύσεώς τε καὶ τῶν μετεώρων ἀστρονομικὰ ἄττα διερωτᾶν τὸν Ἱππίαν, ὁ δ' ἐν θρόνῳ καθήμενος ἑκάστοις αὐτῶν διέκρινε καὶ διεξῄει τὰ ἐρωτώμενα.

Καὶ μὲν δὴ καὶ Τάνταλόν γε εἰςεῖδον. ἐπεδήμει γὰρ ἄρα Πρόδικος ὁ Κεῖος, ἦν δὲ ἐν οἰκή- D

καὶ τῶν μετεώρων] Sic Ald. Bass. cum codd. plurimis atque optimis. Stephanus τῶν om.

Τάνταλόν γε εἰςεῖδον] V. ἐςεῖδον, quod ex codd. mutatum. Mox Venet. Σ. ex corr. Ambros. γὰρ ἄρα καὶ Πρόδ.

not. Andron etiam Gorg. p. 487. C. commemoratur et inter κοινωνοὺς τῆς σοφίας Calliclis recensetur.

περὶ φύσεώς τε καὶ τῶν μετεώρων] Etenim astronomiam praecipuo coluit studio. vid. Hipp. Mai. p. 285. B. Hipp. Min. p. 367. E.

Καὶ μὲν δὴ καὶ Τάντ.] Haec quoque ex Homero sumta. Odyss. λ', v. 582: καὶ μὴν Τάνταλον εἰςεῖδον. Non sine causa autem suspicatur Heindorfius notari hac appellatione Prodici avaritiam. Nam avarus profecto fuit, quippe qui, observante Groen van Prinsterer Prosopograph. Platon. p. 89., ad interiorem doctrinam neminem nisi grandi pecunia accepta admitteret; quamvis, ne scilicet ullam quaestus faciendi occasionem negligeret, mediocrem mediocris institutionis mercedem statueret. v. Cratyl. p. 384. B. Hipp. mai. p. 282. C. et quae notavimus ad Apolog. Socr. p. 19. E. Paullo aliter locum interpretatur Welcker in Museo Rhen. ab ipso et Naekio edit. Vol. I. I. p. 4 sq., ubi tamen p. 26. nostram interpretationem non aspernatur.

D. *ἐπεδήμει γὰρ ἄρα —*] nimirum peregre advenerat Prodicus Ceus. Frustra Heindorfius ἐπιδημεῖ scribendum censuit. Si quid mutandum, ego potius proximum istud πεποίηκεν mutaverim in πεποιήκει. Quippe ita narrat Socrates, quid rerum apud Calliam gestum sit, non quid in aedibus suis in perpetuum novatum fuerit. Error nasci potuit omissione augmenti, de qua v. Apolog. Socr. p. 36. A. Phaedon. p. 68. A. p. 89. A. Gorg. p. 516. A. al. Quanquam nec hac opus est mutatione. — Vocabulum οἰκήματος usurpari solet de singulis aedificiorum partibus, ita ut pro varia singulorum locorum ratione variam habeat significationem. v. ad Phaedon. p. 116. A. Vocem ὡς ante ταμιείῳ omittendam censet Dobree ad Aristoph. Nubb. T. VIII. P. I. p. 92. ed. Lips. Quod etsi per usum loquendi fieri recte potuit, tamen innumeri loci corrigendi forent, si vera esset viri doctissimi sententia. Et quid est quod ὡς in

ματί τινι, ᾧ πρὸ τοῦ μὲν ὡς ταμιείῳ ἐχρῆτο Ἱππόνικος, νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν καταλυόντων ὁ Καλλίας καὶ τοῦτο ἐκκενώσας ξένοις κατάλυσιν πεποίηκεν. ὁ μὲν οὖν Πρόδικος ἔτι κατέκειτο, ἐγκεκαλυμμένος ἐν κῳδίοις τισὶ καὶ στρώμασι καὶ μάλα πολλοῖς, ὡς ἐφαίνετο· παρεκάθηντο δὲ αὐτῷ ἐπὶ ταῖς πλησίον κλίναις Παυσανίας τε ὁ ἐκ Κεραμέων καὶ μετὰ Παυσανίου νέον τι ἔτι μειράκιον, ὡς μὲν ἐγῷμαι, καλόν τε κἀγαθὸν τὴν φύσιν, τὴν δ' οὖν ἰδέαν

E

D. νέον τι ἔτι μειρ.] Additum τι ex codd. plerisque omnibus.
E. ἰδέαν πάνυ καλός.] Bodl. Vindob. Vat. καλῶς, quod confirmat receptam lectionem. Perperam Stephanus corrigebat καλόν, quanquam id habet Coisl. Vat. r. v. annot.

talibus tolerandum esse negemus? Saniora docuit Wyttenbach. ad Eunap. p. 85., qui ὡς in talibus modo addi, modo omitti exemplis demonsrravit.

ὁ μὲν οὖν Πρόδικος ἔτι κατέκειτο —] Describuntur mores hominis mollis et delicatuli. Narrat enim Philostratus Vit. Sophist. XII. p. 496. ed. Olear. Prodicum fuisse mollitiei et voluptatibus deditum. Κῴδια sunt pelles ovillae, vellera, quae in lectulis sternebantur ad usum culcitae. v. Hesych. s. v. et intpp. ad Aristoph. Plut. v. 166. Deinde καί ante μάλα non copulat, sed intendit. Theaet. p. 142. D: τούς τε λόγους — διηγήσατο καὶ μάλα ἀξίους ἀκοῆς. Aeschin. adv. Ctesiph. §. 3: τίθησι νόμον καὶ μάλα καλῶς ἔχοντα. Ibid. §. 9: οὗτος ὁ νόμος — καὶ μάλα καλῶς ἔχει. Lucian. Somn. §. 7: τὼ θείω ἀμφοτέρω καὶ μάλα εὐδοκιμεῖτον δι' ἡμᾶς. Geminum est καὶ πάνυ, de quo v. Phaedon. p. 64. B. Prave ante καὶ μάλα interpungebatur.

Παυσανίας τε ὁ ἐκ Κ.] De Pausania v. ad Sympos. c. IV. et c. VIII. Fuisse hunc amatorem Agathonis, de quo v. ad Sympos. init., legimus etiam ap. Xenophont. Sympos. c. VIII. §. 32.

E. τὴν δ' οὖν ἰδέαν πάνυ καλός] sed hoc ut est, certe admodum formosus et venustus. Sic enim δ' οὖν accipiendum, ut saepe. v. ad Tim. p. 38. B. Cratyl. 415. C. 426. D. Stephanus volebat καλόν. Non opus. Theaet. p. 146. B: ἀλλὰ τῶν μειρακίων τινὰ κέλευέ σοι ἀποκρίνεσθαι. Sic enim recte vett. editt., quanquam Bekkerus τι edidit. Phavorinus s. v. κλυτός. Τοῖς οὐδετέροις ὀνόμασιν ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ ἐπίθετα, καὶ μετοχὰς ἀρσενικάς τε καὶ θηλυκὰς ἐπιφέρουσιν, οἷον εὐφυὴς παιδίον, καὶ κόριον καλλίστη, καὶ γύναιον ἐρχομένη, καὶ μειράκιον λέγων κ. τ. λ. Exempla suppeditabit Bastius Epistol. Crit. p. 282. — φύσις est ingenium, indoles, ut Theaet. p. 142. D. et al.

ἔδοξα ἀκοῦσαι ὄνομα —] si bene memini, audivi ei nomen esse Agathonis. v. ad Theaet. 142. B. Asyndeton hoc neminem, opinor, morabitur. Xenoph. Anabas. I, 8, 9: καὶ ἦσαν ἱππεῖς μὲν λευκοθώρακες ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου τῶν πολε-

πάνυ καλός. ἔδοξα ἀκοῦσαι ὄνομα αὐτῷ εἶναι Ἀγάθωνα, καὶ οὐκ ἂν θαυμάζοιμι, εἰ παιδικὰ Πανσανίου τυγχάνει ὤν. τοῦτό τ' ἦν τὸ μειράκιον, καὶ τὼ Ἀδειμάντω ἀμφοτέρω, ὅ τε Κήπιδος καὶ ὁ Λευκολοφίδου, καὶ ἄλλοι τινὲς ἐφαίνοντο. περὶ δὲ ὧν διελέγοντο οὐκ ἐδυνάμην ἔγωγε μαθεῖν ἔξωθεν, καίπερ λιπαρῶς ἔχων ἀκούειν τοῦ Προδίκου — πάσσοφος γάρ μοι δοκεῖ ἀνὴρ εἶναι καὶ θεῖος —, ἀλλὰ διὰ 316

τοῦτό τ' ἦν τὸ μ.] Cod. Bodl. Vat. τοῦτ' ἦν. Paris. E. τοῦτό τ' ἦν (superscr. οὖν). v. annot.

πάσσοφος γάρ μοι δ.] V. πάνσοφος. Bodl. Vat. πάσσοφος, quam scripturam multis locis servarunt optimi libri, ut haud sciam,

μίων· Τισσαφέρνης ἐλέγετο τούτων ἄρχειν. Ibid.: ἐχόμενοι δὲ ὁπλῖται σὺν ποδήρεσι ξυλίναις ἀσπίσιν· Αἰγύπτιοι οὗτοι ἐλέγοντο εἶναι., ubi δέ post Αἰγύπτιοι in codd. aliquot additum recte spreverunt editores. Prorsus ita nostrates omissa copula: Ich denke, sein Name war Agathon.

εἰ παιδικὰ Π. τ. ὤν.] Etiam hoc loco τὰ παιδικά nonnisi de uno intelligendum. v. ad Phaedon. pag. 73. D. Constructionem ne miferis, multo audacius Phaedr. p. 240. A: ἔτι τοίνυν ἄγαμον, ἄπαιδα, ἄοικον ὅ τι πλεῖστον χρόνον παιδικὰ ἐραστὴς εὔξαιτ' ἂν γενέσθαι.

τοῦτό τ' ἦν τὸ μειράκιον] Schleiermacherus olim legendum putabat: εἰ παιδικὰ Πανσανίου τυγχάνει ὂν τουτὶ τὸ μειράκιον. Καί κ. τ. λ. Sed recte observavit Heindorfius istud τουτί ferri non posse, quippe quod non aliter nisi δεικτικῶς de eo, quod praesens sit, usurpari soleat. Itaque ἦν aut pro παρῆν accipiendum aut in οὖν mutandum arbitratur. Posteriorem rationem quodammodo confirmat cod. Paris. E., in quo οὖν superscriptum est, amplectiturque nunc etiam Schleiermacherus. Illam interpretationem probavit I. Bekkerus, qui comparat de Republ. l. X. p. 615. D: ἐκεῖνόν τε κατείδομεν ἐξαίφνης καὶ ἄλλους σχεδόν τι αὐτῶν τοὺς πλείστους τυράννους· ἦσαν δὲ καὶ ἰδιῶταί τινες τῶν μεγάλα ἡμαρτηκότων. Demosthen. ad v. Timoth. p. 1203. 12. ed. Reisk.: ὑποβάλλετε αὐτῷ ὅτι Ἔλαβες μὲν ἐπιδημῶν, ἐπειδὴ δ' οὐκ ἀπέφερες, — οὐκ ἦσαν δ' αἱ φιάλαι, ἃς ὁ θέμενος ἀπῄτει, ἐγράφης τὴν τιμήν κ. τ. λ. Adde Phaedon. p. 59. B: ἦν δὲ καὶ Κτήσιππος κ. τ. λ. Xenoph. Anabas. III, 5, 12: ἦσαν γὰρ οἱ κωλύσοντες πέραν πολλοὶ ἱππεῖς. Sophocl. Antig. v. 1109: ἴτ' ὀπάονες, οἵ τ' ὄντες οἵ τ' ἀπόντες, h. e. οἵ τε παρόντες. Plura dabit Dorvill. ad Chariton. p. 600. ed. Lips. — Adimanti, Cepidis filii, mentio fit, quod sciamus, alibi nusquam; alterius, qui Leucolophidae filius appellatur, rarissime. De hoc Hemsterhus. ad Lucian. Tim. p. 451. ed. Lehm. conferri iubet Xenoph. Hist. Gr. II, 4, 21. et Schol. ad Aristoph. Ran. v. 1561.

δοκεῖ ἀνὴρ εἶναι καὶ θεῖ-

τὴν βαρύτητα τῆς φωνῆς βόμβος τις ἐν τῷ οἰκήματι γιγνόμενος ἀσαφῆ ἐποίει τὰ λεγόμενα.

Καὶ ἡμεῖς μὲν ἄρτι εἰςεληλύθειμεν, κατόπιν δὲ ἡμῶν ἐπειςῆλθον Ἀλκιβιάδης τε ὁ καλός, ὡς φῂς σὺ καὶ ἐγὼ πείθομαι, καὶ Κριτίας ὁ Καλλαίσχρου.

Cap. VIII. Ἡμεῖς οὖν ὡς εἰςήλθομεν, ἔτι σμίκρ'
B ἄττα διατρίψαντες καὶ ταῦτα διαθεασάμενοι προςῄμεν πρὸς τὸν Πρωταγόραν, καὶ ἐγὼ εἶπον· Ὦ Πρωταγόρα, πρὸς σέ τοι ἤλθομεν ἐγώ τε καὶ Ἱπποκρά-

an apud Platonem quidem restituenda sit. v. Buttmann. Gr. Ampl. T. II. p. 353. Deinde vett. editt. ἀνήρ. Vind. Ambros. ὁ ἀνήρ. Recte Bekkerus ἁνήρ. v. p. 314. E. et annot.

ος] Quod articulum cum I. Bekkero adiecimus, id improbabunt fortasse ii, qui assentiuntur Wolfio Analect. Litter. T. II. p. 458. ita disserenti: „Pluribus, inquit, talium verborum vix opus est articulo, quod loci demonstrant, in quibus omnes codd. praebent ἀνδρός, ἀνδρί, etiam ἄνδρα, cui casui ex illa ratione τόν addendum esset. Et quoties vel unus Demosthenes in unis Philippicis licentius interpolandus foret, ubi Macedonum rex contemtim vocatur ἄνθρωπος, alii hostes ἄνθρωποι! Accedit, quod saepe sic discrepant libri, ut articulum a paucioribus scribis additum potius quam a maiore parte omissum censeas.“ Neque tamen vereor, ne quis nostram rationem indicta causa condemnet. Continetur enim articuli omissio in talibus locis certis quibusdam finibus. Etenim aut indefinita nominis ratio contemtionem loquentis indicat, de quo usu loquendi dictum est ad Phaedon. p. 98. B., aut ἀνήρ et ἄνθρωπος intelliguntur de eo, qui praesens est, ut articuli omissio non sit destituta idonea ratione, quod genus sermonis attigimus ad Gorg. p. 489. B. et p. 505. C. De poetarum tragicorum locis, in quibus neglectus est articulus, quid statuendum sit, docte exposuit Schaefer. ad Demosthen. Apparat. T. I. p. 329. Itaque hoc loco, ubi ὁ ἀνήρ i. q. ἐκεῖνος, dubitari non potest quin ὁ recte accesserit, sive crasin admittas sive non admittas. Eamque rationem unice veram esse talia evincunt: de Republ. I. p. 331. E: Σιμωνίδῃ γε οὐ ῥάδιον ἀπιστεῖν· σοφὸς γὰρ καὶ θεῖος ὁ ἀνήρ, quem locum una cum pluribus aliis contulit Heindorfius. Adde Reip. X. p. 595. C.

P. 316. καὶ Κριτίας ὁ Κ.] Est hic Critias ille, quem constat ὀλιγαρχίας fuisse adeo studiosum, ut crudelis et impotentis tyranni partes egerit. v. Xenoph. Mem. I, 2, 12. A Platone, quocum cognationis vinculo coniunctus fuit, in pluribus sermonibus vel loquens introducitur, veluti in Charmide, Timaeo et Critia, vel certe commemoratur. Erat enim, ut scribit scholiast. ad Tim. p. 20: γενναίας καὶ ἁβρᾶς φύσεως, ἥπτετο δὲ καὶ φιλοσόφων συνουσιῶν,

της οὗτος. Πότερον, ἔφη, μόνῳ βουλόμενοι διαλεχθῆναι ἢ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων; Ἡμῖν μέν, ἦν δ' ἐγώ, οὐδὲν διαφέρει· ἀκούσας δὲ οὗ ἕνεκα ἤλθομεν, αὐτὸς σκέψαι. Τί οὖν δή ἐστιν, ἔφη, οὗ ἕνεκα ἥκετε; Ἱπποκράτης ὅδε ἐστὶ μὲν τῶν ἐπιχωρίων, Ἀπολλοδώρου υἱός, οἰκίας μεγάλης τε καὶ εὐδαίμονος· αὐτὸς δὲ τὴν φύσιν δοκεῖ ἐνάμιλλος εἶναι τοῖς ἡλικιώταις. ἐπιθυμεῖν δέ μοι δοκεῖ ἐλλόγιμος γενέσθαι ἐν τῇ πόλει. τοῦτο δὲ οἴεταί οἱ μάλιστα γενέσθαι, εἰ C

Cap. VIII. ἔτι σμίκρ' ἄττα] V. ἔτι μικρα ἄττα, quod ex codd. optimis mutatum.

B. πρὸς σέ τοι ἦλθ.] Codd. plerique omnes πρὸς σέ τι. Perperam. v. annot.

καὶ ἐκαλεῖτο ἰδιώτης μὲν ἐν φιλοσόφοις, φιλόσοφος δὲ ἐν ἰδιώταις.

Cap. VIII. ἔτι σμίκρ' ἄττα διατρ.] paullulum adhuc morati atque haec contemplati.

B. πρὸς σέ τοι ἦλθ.] Frequens est hic usus voculae τοι pronomini cum vi quadam adiunctae. Exemplis ab Heindorfio hanc in rem collectis addimus haec: Phaedr. p. 274. A. Xenoph. Mem. I, 6, 11: ὦ Σώκρατες, ἐγώ τοί σε δίκαιον μὲν νομίζω. Ibid. III, 5, 1: ἐγώ τοι, ἔφη, ὦ Περίκλεις, ἐλπίδα ἔχω. Cyrop. V, 2, 23: ἐγώ τοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες φίλοι, οἶμαι. Ibid. VII, 5, 53: ἐγώ τοι, ἐχθὲς — οὐκ ἂν ἐδυνάμην σοι προςελθεῖν. Aristoph. Avv. v. 275: οὗτος, ὦ σέ τοι. Ibid. v. 580. Eurip. Iphig. Aul. v. 863. Ion. v. 219. Hecub. v. 252.

τὴν φύσιν δοκεῖ ἐνάμιλλος εἶναι τοῖς ἡλικ.] videtur indole cum aequalibus suis certare.

C. τοῦτο δὲ οἴεται — συγγένοιτο] Etsi verum est post verba putandi, existimandi, sperandi, saepenumero inferri simplicem infinitivum aoristi de rebus, quae futurae sunt, eumque usum loquendi praeter Heindorfium ad hunc locum multi attigerunt, quorum mentio magnam partem facta est ad Phaedon. p. 67. B., tamen propter additum istud εἴ σοι συγγένοιτο haud scio, an videri non temere spernenda debeat Stephani suspicio, scribendum putantis μάλιστ' ἂν γενέσθαι. Ita enim sententia verborum haec erit: hoc autem putat se maxime posse consequi, si tua utatur consuetudine et familiaritate. Quanquam simplicem aoristum ita tueri licet, ut certam adolescentis spem et fiduciam eleganter indicari dicamus. Etenim aoristum in talibus saepenumero ita adhiberi, ut res quamvis futura cum quadam certi fiducia pronuntietur, verissime nuper observatum est. Quemadmodum vero indicativus futuri non raro reperitur ita usurpatus, ut addita sit condicio per εἰ et optativum declarata, de quo loquendi genere non est quod post Matthiaei disputationem Gr. Gr. §. 524. 3. copiosius dicamus, ita recte nunc potuit simplex aoristi infinitivus de re futura intelligendus

σοὶ συγγένοιτο. ταῦτ' οὖν ἤδη σὺ σκόπει, πότερον περὶ αὐτῶν μόνος οἴει δεῖν διαλέγεσθαι πρὸς μόνους, ἢ μετ' ἄλλων. Ὀρθῶς, ἔφη, προμηθεῖ, ὦ Σώκρατες, ὑπὲρ ἐμοῦ. ξένον γὰρ ἄνδρα καὶ κατιόντα εἰς πόλεις μεγάλας, καὶ ἐν ταύταις πείθοντα τῶν νέων τοὺς βελτίστους ἀπολείποντας τὰς τῶν ἄλλων συνουσίας, καὶ οἰκείων καὶ ὀθνείων, καὶ πρεσβυτέρων καὶ νεωτέρων, ἑαυτῷ συνεῖναι ὡς βελτίους ἐσομένους διὰ
D τὴν ἑαυτοῦ συνουσίαν, χρὴ εὐλαβεῖσθαι τὸν ταῦτα πράττοντα· οὐ γὰρ σμικροὶ περὶ αὐτὰ φθόνοι τε γίγνονται καὶ ἄλλαι δυσμένειαί τε καὶ ἐπιβουλαί. ἐγὼ δὲ τὴν σοφιστικὴν τέχνην φημὶ μὲν εἶναι παλαιάν, τοὺς δὲ μεταχειριζομένους αὐτὴν τῶν παλαιῶν ἀν-

C. *καὶ κατιόντα εἰς π.*] Bodl. Vind. Vat. Venet. Ξ. Ambr. *καὶ ἰόντα*, quod recepit Bekkerus; mihi non placet prae altera lectione. In Vind. *κατιόντα* ab librario errorem emendaturo superscriptum.

E. *Ἡρόδικος ὁ Σηλυβριανός*] Stephan. cum Bas. 2. et plurimis codd. *Σηλυμβρ.*, quod et Bodl. atque Vat. tenent. Rece-

omissa *ἂν* particula adhiberi, ut certa adolescentuli fiducia significaretur. Itaque tenendum arbitramur, quod in codd. et vett. editt. scriptum exstat; sententiam verborum autem hanc esse iudicamus: hoc autem sperat fore ut sibi facillime contingat, si tua utatur familiaritate, h. e. disciplina et institutione; nam ita *συνεῖναι* capiendum esse docebunt ann. ad Apol. Socr. p. 21.

μόνος οἴει δεῖν διαλ.] Subiecti casus verbo finito per attractionem quandam accommodatus. Debebat enim e vulgari ratione *μόνον* scribi. Exempla consimilis structurae ad h. l. collegit Heindorfius; plura de hoc loquendi genere diximus ad Criton. p. 50. E., alia dabit Schaefer. Apparat. Demosth. T. II. p. 648. et ad Plut. T. v. p. 336.

ξένον γὰρ ἄνδρα καὶ κατιόντα —] peregrinum enim virum, qui in magnas urbes descendit in iisque iuvenum optimos commovet, ut relicta aliorum consuetudine, et affinium et alienorum, et seniorum et iuniorum, ipsius utantur consuetudine, meliores se per eam evasuros existimantes, oportet sibi cavere ista facientem. Nam haec: *τὸν ταῦτα πράττοντα*, perspicuitatis causa addita sunt. Similiter Menexen. p. 235. D: *εἰ μὲν γὰρ δέοι Ἀθηναίους ἐν Πελοποννησίοις εὖ λέγειν —, ἀγαθοῦ ἂν ῥήτορος δέοι τοῦ πείσοντος καὶ εὐδοκιμήσοντος.* Ceterum perplexa haec oratio sophistae non sine causa tribuitur.

D. *φοβουμένους τὸ ἐπαχθὲς αὐτῆς*] metuentes invidiam inde oriundam. Mox dicit *φοβηθέντες τὸν φθόνον.*

οἷον Ἴκκος τε ὁ Ταρ.] No-

δρῶν φοβουμένους τὸ ἐπαχθὲς αὐτῆς πρόσχημα ποιεῖσθαι καὶ προκαλύπτεσθαι τοὺς μὲν ποίησιν, οἷον Ὅμηρόν τε καὶ Ἡσίοδον καὶ Σιμωνίδην, τοὺς δὲ αὖ τελετάς τε καὶ χρησμῳδίας, τοὺς ἀμφί τε Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον, ἐνίους δέ τινας ᾔσθημαι καὶ γυμναστικήν, οἷον Ἴκκος τε ὁ Ταραντῖνος καὶ ὁ νῦν ἔτι ὢν οὐδενὸς ἥττων σοφιστὴς Ἡρόδικος ὁ Σηλυβριανός, τὸ δὲ ἀρχαῖον Μεγαρεύς. μουσικὴν δὲ Ἀγαθοκλῆς τε ὁ ὑμέτερος πρόσχημα ἐποιήσατο, μέγας ὢν σοφιστής, καὶ Πυθοκλείδης ὁ Κεῖος καὶ ἄλλοι πολλοί. οὗτοι πάντες, ὥςπερ λέγω, φοβηθέντες τὸν φθόνον ταῖς τέχναις ταύταις παραπετάσμασιν ἐχρήσαντο. ἐγὼ δὲ τούτοις ἅπασι κατὰ τοῦτο εἶναι οὐ ξυμφέρο- 317

ptam scripturam argumentis satis idoneis defendit Zeunius ad Xenoph. Anabas. VII, 2, 28. Quanquam Graeci citerioris aetatis, litterarum μβρ. concursui nimis assueti, μ videntur interiecisse. Unde apud scriptores Latinos fere Selymbria scriptum reperias. Mox de scriptura *Κεῖος*, cui Astius *Κῖος* praeferebat, diximus ad Apol. Socr. p. 20. A.

bilis fuit athleta, qui circa Olymp. LXXVII. floruisse dicitur. Eius mentionem facit Plato etiam Legg. VIII. p. 839. E., ubi v. Ast.

E. *Ἡρόδικος ὁ Σηλ.*] Herodicus, a Selybria s. Selymbria, Thraciae urbe, ad Propontidem sita, ita dictus, distinguendus ille ab Herodico, Gorgiae fratre (Gorg. p. 448. B.), artem gymnasticam cum medica arte copulavisse dicitur. v. de Republ. III. p. 406. A. Phaedr. p. 227. extr. ibique interpp. Quod additur *τὸ δὲ ἀρχαῖον Μεγαρεύς*, Megaris ille natus erat; sed posteaquam Selybriam se contulisset, Selybriani cognomine appellatus est.

Ἀγαθοκλῆς τε ὁ ὑμέτερος] Agathocles Lachet. p. 180. D. Damonis magister appellatur. Pythoclides Alcibiad. I. p. 118. C. Periclis praeceptor fuisse narratur. De utroque nuper exposuit copiosius Groen van Prinsterer Prosopographiae Platon. p. 185 sq. — *ὥςπερ λέγω*, wie gesagt, v. Phaedon. p. 57. C. Apolog. Socr. p. 21. A. ibique annot. — *ταῖς τέχναις ταύταις παραπ. ἐχρήσαντο*, i. e. *ὡς παραπετάσμασιν*. v. ad p. 315. D.

P. 317. *κατὰ τοῦτο εἶναι οὐ ξυμφέρομαι*] mihi vero cum his omnibus, quantum quidem ad hoc attinet, non convenit. De dictione *συμφέρεσθαί τινι*, convenire, consentire cum aliquo, conf. Herodot. I, 173: *ἔν τόδε ἴδιον νενομίκασι καὶ οὐδαμοῖσι ἄλλοισι συμφέρονται ἀνθρώποισι*. Id. II, 80: *τό τε μέντοι ἄλλοισι Ἑλλήνων οὐδαμοῖσι συμφέρονται*. Plat. Tim. p. 25. E. Charmid. p. 164. D. al. Infinitivus *εἶναι* etsi simili-

μαι. ἡγοῦμαι γὰρ αὐτοὺς οὔ τι διαπράξασθαι ὃ ἐβουλήθησαν· οὐ γὰρ λαθεῖν τῶν ἀνθρώπων τοὺς δυναμένους ἐν ταῖς πόλεσι πράττειν, ὥνπερ ἕνεκα ταῦτ' ἐστὶ τὰ προσχήματα, ἐπεὶ οἵ γε πολλοί, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδὲν αἰσθάνονται, ἀλλ' ἅττ' ἂν οὗτοι διαγγέλλωσι, ταῦτα ὑμνοῦσι. τὸ οὖν ἀποδιδράσκοντα μὴ δύνασθαι ἀποδρᾶναι, ἀλλὰ καταφανῆ εἶναι, πολλὴ
B μωρία καὶ τοῦ ἐπιχειρήματος, καὶ πολὺ δυςμενεστέρους παρέχεσθαι ἀνάγκη τοὺς ἀνθρώπους· ἡγοῦνται γὰρ τὸν τοιοῦτον πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ πανοῦργον

P. 317. *οὔ τι διαπράξασθαι*] Ambr. Coisl. οὔ τοι. Male. v. annot.

τὸ οὖν ἀποδ.] Libri τὸν praeter Ven. Σ.

ter atque in formula ἑκὼν εἶναι aliisque additus videtur, tamen vulgaris ratio certe exigebat τὸ κατὰ τοῦτο εἶναι, quod Astius reponendum esse suspicabatur. v. Matth. §. 283. coll. §. 547. Libri tamen nihil a vulgata lectione recedunt, ut nunc quidem in ea acquiescendum videatur. Et prorsus eodem modo Politic. p. 300. C: εἰς δύναμιν εἶναι. Isaeus de Menecl. heredit. §. 32: κατὰ δύναμιν εἶναι.

οὔ τι διαπράξασθαι —] haudquaquam perfecisse quod voluissent. Sic οὔ τι legitur Phaedon. p. 81. B. Phileb. p. 13. C. p. 52. A. Phaedr. p. 242. E. De Republ. II. p. 358. C. V. p. 451. A. Cf. Valcken. ad Hippolyt. v. 792. Itaque nihili est quod in paucis quibusdam codicibus scriptum exstat οὔτοι. Proxima vulgo sic intelligunt: neque enim latuerunt eos, qui possunt in civitate efficere ea, quorum causa huiusmodi adhibentur involucra, i. e. qui possunt odia, inimicitias, insidias efficere. Sed ita nescio quid offensionis habet verbi πράττειν usus. Quod sentieas, opinor, Heindorfius dubitat an praestet πράττειν accipere h. l. τὰ πράγματα πράττειν, ut ap. Demosthen. de Coron. p. 240. ed. Reisk., ubi copulantur πολιτεύεσθαι et πράττειν, ita ut τὰ κοινά intelligendum relinquatur. Atque haec ratio mihi quidem plane probatur. Aristoph. Nubb. v. 418: νικᾶν πράττων καὶ βουλεύων καὶ τῇ γλώττῃ πολεμίζων., ubi idem est verbi usus. Quocirca locum sic interpretamur: neque enim latuerunt eos, penes quos est potestas in civitatibus rerum gerendarum, quorum quidem (hominum) causa istis utuntur involucris. Hanovius tamen Exercitt. critt. in Com. Gr. p. 141. ante πράττειν suspicatur excidisse πάντα. — Deinde οἱ πολλοί, vulgus, imperita multitudo, opponuntur viris in republica claris, quos ait sensisse illorum dissimulationem. — *ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν αἰσθ.*, propemodum nihil sentiunt. Nam ita hanc formulam apud Platonem usurpari alias monuimus. — *ταῦτα ὑμνοῦσι*, ea decantant, ut recte interpretatur

εἶναι. ἐγὼ οὖν τούτων τὴν ἐναντίαν ἅπασαν ὁδὸν ἐλήλυθα, καὶ ὁμολογῶ τε σοφιστὴς εἶναι καὶ παιδεύειν ἀνθρώπους, καὶ εὐλάβειαν ταύτην οἶμαι βελτίω ἐκείνης εἶναι, τὸ ὁμολογεῖν μᾶλλον ἢ ἔξαρνον εἶναι· καὶ ἄλλας πρὸς ταύτῃ ἔσκεμμαι, ὥςτε, σὺν θεῷ εἰπεῖν, μηδὲν δεινὸν πάσχειν διὰ τὸ ὁμολογεῖν σοφιστὴς εἶναι. καίτοι πολλά γε ἤδη ἔτη εἰμὶ ἐν τῇ τέχνῃ. καὶ γὰρ καὶ τὰ ξύμπαντα πολλά μοί ἐστιν· οὐδενὸς ὅτου οὐ πάντων ἂν ὑμῶν καθ' ἡλικίαν πατὴρ εἴην. ὥςτε πολύ μοι ἥδιστόν ἐστιν, εἴ τι βούλε- C

μὴ δύνασθαι ἀποδρᾶναι] V. ἀποδράναι.
C. πολλά γε ἤδη ἔτη] Sic Coisl. pro vulg. πολλά γε ἔτη ἤ'η. De ἤδη sic post πολλά illato v. Heindorf. ad Theaet. §. 22.

Ruhnken. ad Tim. p. 262.
τὸ οὖν ἀποδιδράσκοντα μὴ δ. ἀπ.] aufugere conantem non posse aufugere, sed deprehendi. De ἀποδιδράσκοντα conatum significante v. ad Menexen. p. 244. E. Dein καὶ ante τοῦ ἐπιχειρήματος est vel, hoc sensu: id vel conari velle stultum est Itaque τοῦ ἐπιχειρήματος iterat notionem praecedentis ἀποδιδράσκοντα. Locus ab interpretibus usque ad hunc diem male intellectus.

B. τούτων τὴν ἐναντίαν ἅπ. ὁδὸν ἐλ.] contrariam prorsus viam ingressus sum atque illi. v. Matth. §. 366. 2.

καὶ ἄλλας πρὸς ταύτῃ ἔσκεμμαι] atque alias etiam praeter hanc cautiones indagavi. — σὺν θεῷ εἰπεῖν. Formulam cum modestiae quadam significatione usurpari solitam Henr. Stephanus ad Theaetet. p. 151. B. recte interpretatur: quod ita dico, ut in eo opem divinam agnoscam. v. etiam intpp. ad Aristoph. Plut. v. 114. et Heindorf. ad Theaet. l. c. Latine dicas: iuvante a. favente deo.

C. εἰμὶ ἐν τῇ τέχνῃ] artem factito. v. ad Phaedon. p. 59. A. Ast. ad Legg. p. 47. De re ipsa conf. Men. p. 91. E.

καὶ γὰρ καὶ τὰ ξύμπ.] etenim multi omnino mihi anni sunt, h. e. perveni enim omnino ad multam senectutem, ut mirandum non sit me iam diu hanc artem meam factitare. Eandem vero sententiam cum vi et gravitate quadam confirmans addit: nemo ex vobis omnibus est, cuius ego non possim pro aetate pater esse. In quibus quod Stephanus excidisse putabat καί, non meminit illius usus, ex quo asyndeton admittitur in sententiis, quae aliis illustrationis gratia subiiciuntur. De quo genere constructionis v. Indic. T. I. s. v. Asyndeton. Eurip. Hippol. v. 403: κατθανεῖν ἔδοξέ μοι κράτιστον· οὐδεὶς ἀντερεῖ βροτῶν. Quod οὐδενός per attractionem quandam casui proximi pronominis ὅτου accommodatum est, infra p. 323. C: ὡς ἀναγκαῖον οὐδένα ὄντιν' οὐχὶ — μετέχειν. Phaedon. p. 117. D:

σθε, περὶ τούτων ἁπάντων ἐναντίον τῶν ἔνδον ὄν-
των τὸν λόγον ποιεῖσθαι. Καὶ ἐγώ — ὑπώπτευσα
γὰρ βούλεσθαι αὐτὸν τῷ τε Προδίκῳ καὶ τῷ Ἱππίᾳ
ἐνδείξασθαι καὶ καλλωπίσασθαι, ὅτι ἐρασταὶ αὐτοῦ
D ἀφιγμένοι εἴημεν — Τί οὖν, ἔφην ἐγώ, οὐ καὶ Πρό-
δικον καὶ Ἱππίαν ἐκαλέσαμεν καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν,
ἵνα ἐπακούσωσιν ἡμῶν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Πρω-
ταγόρας. Βούλεσθε οὖν, ὁ Καλλίας ἔφη, συνέδριον
κατασκευάσωμεν, ἵνα καθιζόμενοι διαλέγησθε; Ἐδόκει
χρῆναι. ἄσμενοι δὲ πάντες ἡμεῖς, ὡς ἀκουσόμενοι ἀν-
δρῶν σοφῶν, καὶ αὐτοί τε ἀντιλαβόμενοι τῶν βάθρων

D. *συνέδρ. κατασκευάσωμεν*] Vind. *κατασκευάσομεν.* Deinde vulgo *καθεζόμενοι*, quod e Bodl. Vind. et Vat. correctum.
καὶ αὐτοί τε ἀντιλ.] Coisl. *τε* om. Vereor ut recte. v. annot. Dein τῷ *Ἱππίᾳ* Bodl. Vat., quod fortasse verum.
E. *ἄγοντε τὸν Πρ., ἀναστήσαντες*] Heindorf. coni.

οὐδένα ὅντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων, Theaet. p. 178. B, Charm. p. 175. C, Xenoph. Cyrop. I, 4, 25, Thucyd. III, 39. v. Hermann. ad Viger. p. 709. Matth. §. 483.

περὶ τούτων ἁπάντων ἐναντίον] Ne quis *τούτων ἁπάντων* connectat, pertinet *ἁπάντων*, cum vi quadam praemissum, ad proxima *τῶν ἔνδον ὄντων*.

καὶ τῷ Ἱππίᾳ ἐνδείξασθαι] De discrimine verborum *ἐπιδείκνυσθαι* et *ἐνδείκνυσθαι* recte Schol. ad Alcibiad. I, p. 105. B: *τὸ ἐνδείξασθαι ἐπὶ τοῦ λογισμοῦ τάττει, τὸ δὲ ἐπιδείξασθαι ἐπὶ τοῦ ἀποτάδην* (de eo, quod directe i. e. re ipsa ostenditur).

D. *Τί οὖν, ἔφην ἐγώ, οὐ κ.*] Pronomen *ἐγώ* propter longiorem verborum intercapedinem repetitum. De hac autem loquendi forma: *Τί οὐκ — ἐκαλέσαμεν*, v. ad p. 310. A.

Βούλεσθε οὖν, ὁ Καλλίας ἔφη] Vulgaris loquendi usus exigebat *ἔφη ὁ Καλλίας*. Sed praeponitur nunc nomen Calliae cum vi quadam. Alia huius verborum collocationis exempla, similiter explicanda illa, suppeditabunt Poppo et Frotscherus ad Xenoph. Cyrop. I, 6, 19. Bornemann. ad Xenoph. Sympos. III, 7. Sic etiam De Rep. X. p. 450. A; *ὁ Γλαύκων ἔφη*. Ceterum nec Latinos scriptores ab hac ratione abhorruisse hodie satis constat. Heindorfium enim ad Cicer. de Nat. Deor. I, 7, 17. secus statuentem vel ea erroris coarguunt, quae ab ipso allata sunt huius collocationis exempla.

Ἐδόκει χρῆναι] Frequens est hoc in narratione asyndeton, ab Heindorfio satis copiose illustratum. Infra p. 338. E: *ἐδόκει πᾶσιν οὕτω ποιητέον εἶναι.* cf. Xenoph. Anab. I, 3, 20. V, 1, 8. 12. IV, 2, 19. IV, 4, 6. VII, 3, 6. VI, 3, 9. al.

καὶ αὐτοί τε ἀντιλαβ.] Qui *καί — τε* ab Atticis scriptoribus dici putarunt pro et etiam, etiamque, ii hoc quoque

καὶ τῶν κλινῶν κατεσκευάζομεν παρὰ τὸν Ἱππίαν· ἐκεῖ γὰρ προὐπῆρχε τὰ βάθρα· ἐν δὲ τούτῳ Καλλίας τε καὶ Ἀλκιβιάδης ἡκέτην ἄγοντε τὸν Πρόδικον, E ἀναστήσαντες ἐκ τῆς κλίνης, καὶ τοὺς μετὰ τοῦ Προδίκου.

Cap. IX. Ἐπεὶ δὲ πάντες συνεκαθεζόμεθα, ὁ Πρωταγόρας, Νῦν δὴ ἄν, ἔφη, λέγοις, ὦ Σώκρατες, ἐπειδὴ καὶ οἵδε πάρεισι, περὶ ὧν ὀλίγον πρότερον μνείαν ἐποιοῦ πρὸς ἐμὲ ὑπὲρ τοῦ νεανίσκου. Καὶ ἐγὼ εἶπον, ὅτι Ἡ αὐτή μοι ἀρχή ἐστιν, ὦ Πρωταγόρα, ἥπερ ἄρτι, 318 περὶ ὧν ἀφικόμην. Ἱπποκράτης γὰρ ὅδε τυγχάνει ἐν

ἀναστήσαντε.

Cap. IX. Ἐπεὶ δὲ πάντες —] Sic codd. meliores omnes. Vulgo ἐπειδὴ δὲ π. Deinde ὁ ante nomen Protagorae codicibus invitis vulgo deerat. Mox vett. editt. ὀλίγῳ πρότερον, contra codd. plurimorum optimorumque auctoritatem.

loco abuti poterant ad firmandam hanc suam opinionem. Quippe τὲ in his verbis tam moleste redundare visum est, ut Heindorfius delendum illud, Astius autem in γὲ mutandum existimaverit. At enim vero illo modo καί — τε usurpari, licet exemplis demonstrare conati simus ad Phileb. p. 144., tamen nunc re accuratius perpensa negamus pertinaciter. Etenim in talibus locis omnibus τὲ aut referri oportet ad sequentem aliquam sententiam, sive per καί, sive per ἀλλά, δέ, ἤ, aliasque particulas superioribus adiunctam, aut pro corrupto habendum est. De qua re vide quae a Matthiaeo Gramm. Amplior. p. 1278 sq. Bornemanno ad Xenoph. Anab. I, 8, 3. et ab alio quodam viro docto in Eclogis Princip. Historicor. Wyttenbachianis p. 282. ed. Lips. disputata sunt. Et hic quidem τὲ neque delendum est nec cum antecedenti καί connectendum: sed locus ita intelligi debet, ac si dictum esset: αὐτοί τε — κατεσκευάζομεν παρὰ τὸν Ἱππίαν, καὶ ἐν τούτῳ Καλλίας τε κ. Ἀλκ. κ. τ. λ., id quod acute vidit Matth. ad Eurip. Phoeniss. v. 1314. p. 380. Etenim sententia verborum haec est: quum nos ipsi id ageremus, ut prope Hippiam consideremus, tum vero etiam Callias et Alcibiades una cum Prodico eiusque familiaribus veniebant Protagoram audituri. De δέ post τὲ illato v. ad Euthyphron. p. 3. E. Sympos. p. 186. E. Ceterum ad κατεσκευάζομεν liquet e superioribus apud animum repeti oportere συνέδριον. De plurali ἀναστήσαντες post dualem illato v. Matth. Gr. Ampl. §. 436. 3. Plat. Euthydem. p. 273. D: ἐγελασάτην γοῦν ἄμφω βλέψαντες εἰς ἀλλήλω. Phaedr. p. 278. B. Gorg. p. 481. D. Frustra Heindorf. coni. ἀναστήσαντε.

Cap. IX. E. Νῦν δὴ ἄν, ἔφη, λέγοις] Nunc igitur, inquit, dicere possis. Nam ita νῦν δή nunc intelligendum.

ἐπιθυμίᾳ ὢν τῆς σῆς συνουσίας· ὅ τι οὖν αὐτῷ ἀποβήσεται, ἐάν σοι συνῇ, ἡδέως ἂν φησι πυθέσθαι. τοσοῦτος ὅ γε ἡμέτερος λόγος. Ὑπολαβὼν οὖν ὁ Πρωταγόρας εἶπεν· Ὦ νεανίσκε, ἔσται τοίνυν σοι, ἐὰν ἐμοὶ συνῇς, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐμοὶ συγγένῃ, ἀπιέναι οἴκαδε βελτίονι γεγονότι, καὶ ἐν τῇ ὑστεραίᾳ ταὐτὰ ταῦτα, καὶ ἑκάστης ἡμέρας ἀεὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπιδιδόναι. Καὶ
B ἐγὼ ἀκούσας εἶπον· Ὦ Πρωταγόρα, τοῦτο μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν λέγεις, ἀλλὰ εἰκός, ἐπεὶ κἂν σύ, καίπερ τηλικοῦτος ὢν καὶ οὕτω σοφός, εἴ τίς σε διδάξειεν ὃ μὴ τυγχάνεις ἐπιστάμενος, βελτίων ἂν γένοιο. ἀλλὰ μὴ οὕτως, ἀλλ' ὥςπερ ἂν εἰ αὐτίκα μάλα μεταβαλὼν τὴν ἐπιθυμίαν Ἱπποκράτης ὅδε ἐπιθυμήσειε τῆς συνουσίας τούτου τοῦ νεανίσκου τοῦ νῦν νεωστὶ ἐπιδημοῦντος, Ζευξίππου τοῦ Ἡρακλεώτου, καὶ ἀφικόμενος παρ' αὐτόν, ὥςπερ παρὰ σὲ νῦν, ἀκούσειεν αὐτοῦ ταὐτὰ ταῦτα, ἅπερ σοῦ, ὅτι ἑκάστης ἡμέρας

P. 318. B. ὢν καὶ οὕτω σοφός] Bodl. Vind. οὕτως σ., quod hic non probo. Dein vulg. ἃ μὴ τυγχάνεις. Recepi ὃ e Bodl. Vind. Vatic. Coisl. aliis. Vat. τυγχάνῃς: unde Bekkerus fecit τυγχάνοις. Videtur enim hanc lectionem de sola coniectura in ordinem verborum recepisse.

εἰ αὐτίκα μάλα μετ.] μάλα e Bas. 2. Bodl. Vat. Venet. Σ. Ambr. accessit.

τοῦ νῦν νεωστὶ ἐπιδ.] Sic libri optimi atque plurimi. Vulgo

P. 318. ὅ τι οὖν αὐτῷ ἀποβήσεται] quid ipsi eventurum sit, si tua utatur consuetudine ac disciplina. Herodot. I, 82: ὥςτε αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκοι τῇπερ ἐκεῖνος εἶπε. Ibid. VIII, 4: ἔμελλέ σφι τοῦτο ἀποβήσεσθαι.

ὑστεραίᾳ ταὐτὰ ταῦτα] H. e. pariter, itidem, v. ad Symp. p. 178. E. Infra p. 344. D. Menon. p. 90, D.

B. καίπερ τηλικοῦτος ὢν] tam grandis aetate. v. p. 317. C. Deinde ὃ μὴ τυγχάνεις ne cum Bekkero in ὃ μὴ τυγχάνοις mutes, indicativus orationi obliquae interpositus non infrequens. v. infra ad p. 320. D. et Gorg. p. 464. D.

ἀλλὰ μὴ οὕτως] Sed noli mihi sic respondere. Dictio elliptica μὴ οὕτως, μή μοι οὕτως, μή μοι μηδαμῶς. Infra p. 331. C: μή μοι, ἦν δ' ἐγώ· οὐδὲν γὰρ δέομαι. Plurima exempla collegerunt Heindorfius ad h. l. interpp. ad Aristoph. Acharn. v. 346. Brunck. ad Sophocl. Antigon. v. 683. Fritsch. Quaest. Lucian. p. 121. Addito infinitivo Aristoph. Nubb. v. 431: μή μοί γε λέγειν γνώμας μεγάλας· οὐ γὰρ τούτων ἐπιθυμῶ. Praeterea conferas De Republ. II. p. 381. E. Menexen. p.

ξυνὼν αὐτῷ βελτίων ἔσται καὶ ἐπιδώσει, εἰ αὐτὸν C
ἐπανέροιτο· Τί δὴ φῂς βελτίω ἔσεσθαι καὶ εἰς τί ἐπιδώσειν; εἴποι ἂν αὐτῷ ὁ Ζεύξιππος, ὅτι πρὸς γραφικήν· κἂν εἰ Ὀρθαγόρᾳ τῷ Θηβαίῳ συγγενόμενος, ἀκούσας ἐκείνου ταὐτὰ ταῦτα, ἅπερ σοῦ, ἐπανέροιτο αὐτὸν, εἰς ὅ τι βελτίων καθ᾽ ἡμέραν ἔσται συγγιγνόμενος ἐκείνῳ, εἴποι ἂν, ὅτι εἰς αὔλησιν· οὕτω δὴ καὶ σὺ εἰπὲ τῷ νεανίσκῳ καὶ ἐμοὶ ὑπὲρ τούτου ἐρωτῶντι, Ἱπποκράτης ὅδε Πρωταγόρᾳ συγγενόμενος, D
ᾗ ἂν αὐτῷ ἡμέρᾳ συγγένηται, βελτίων ἄπεισι γενόμενος καὶ τῶν ἄλλων ἡμερῶν ἑκάστης οὕτως ἐπιδώσει εἰς τί, ὦ Πρωταγόρα, καὶ περὶ τοῦ; Καὶ ὁ Πρωταγόρας ἐμοῦ ταῦτα ἀκούσας, Σύ τε καλῶς ἐρωτᾷς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ ἐγὼ τοῖς καλῶς ἐρωτῶσι χαίρω ἀποκρινόμενος. Ἱπποκράτης γὰρ παρ᾽ ἐμὲ ἀφικόμενος οὐ πείσεται ἅπερ ἂν ἔπαθεν ἄλλῳ τῳ συγγενόμενος τῶν σοφιστῶν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι

τοῦ νῦν ἐπιδ. νεωστί.

C. αὐτῷ ὁ Ζεύξιππος] Accessit articulus e Bodl. Vind. Vat. Ven. Ξ. Coisl.

D. ᾗ ἂν αὐτῷ ἡμέρᾳ συγγ.] V. αὐτῷ omissum, invitis codicibus praeter unum omnibus. Deinde libri omnes οὕτως ἐπιδώσοι. Unus Angel. w. ἐπιδώσει a pr. manu.

ἔφη, ὦ Σ., καὶ ἐγὼ —] V. καλῶς, ἔφη, ἐρωτᾷς, contra fidem optimorum librorum.

236. C. Menon. p. 75. B. p. 74. D. Aristoph. Avv. v. 145. Pac. v. 925. Nubb. v. 695. Vesp. v. 1179. Rann. v. 760.

Ζευξίππου τοῦ Ἡρακλ.] Fortasse idem est, qui commemoratur Xenoph. Sympos. IV, 63., ubi v. Schneider. Neque de Orthagora, tibicine Thebano, quidquam memoriae proditum est. Nomen cum turpi ambiguitate positum reperitur apud Aristophan. Ecclesiaz. v. 945. ed. Dindorf.

C. οὕτω δὴ καὶ σὺ εἰπέ] ita igitur tu quoque etc. Non enim assentior Heindorfio corrigenti οὕτω δέ, licet non immemor sim eorum, quae vir doctissimus post Schaeferum Melett. Crit. p. 59. ad Phaedon. §. 46. §. 118. de hoc usu voculae δέ in comparationibus exposuit. v. infr. p. 326. D. Nimirum quum οὕτω δή alias in simili sententiarum ratione sit frequentissimum, quid causae dicamus esse, cur post ὥςπερ nusquam sit tolerandum?

D. Σύ τε καλῶς ἐρ. —] H. e. quemadmodum tu bene interrogas, ita ego bene interrogantibus lubenter respondeo. Menon. p. 71. C: ἀλλ᾽ ἴσως ἐκεῖνός τε οἶδε, καὶ σὺ ἃ ἐκεῖνος ἔλεγεν. Xenoph. Me-

E λωβῶνται τοὺς νέους· τὰς γὰρ τέχνας αὐτοὺς πεφευγότας ἄκοντας πάλιν αὖ ἄγοντες ἐμβάλλουσιν εἰς τέχνας, λογισμούς τε καὶ ἀστρονομίαν καὶ γεωμετρίαν καὶ μουσικὴν διδάσκοντες — καὶ ἅμα εἰς τὸν Ἱππίαν ἀπέβλεψε —. παρὰ δ' ἐμὲ ἀφικόμενος μαθήσεται οὐ περὶ ἄλλου του ἢ περὶ οὗ ἥκει. τὸ δὲ μάθημά ἐστιν εὐβουλία περί τε τῶν οἰκείων, ὅπως ἂν ἄριστα τὴν αὐτοῦ οἰκίαν διοικοῖ, καὶ περὶ τῶν τῆς
319 πόλεως, ὅπως τὰ τῆς πόλεως δυνατώτατος ἂν εἴη καὶ πράττειν καὶ λέγειν. Ἆρ', ἔφην ἐγώ, ἕπομαί σου τῷ λόγῳ; δοκεῖς γάρ μοι λέγειν τὴν πολιτικὴν τέχνην καὶ ὑπισχνεῖσθαι ποιεῖν ἄνδρας ἀγαθοὺς πολίτας. Αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτό ἐστιν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τὸ ἐπάγγελμα, ὃ ἐπαγγέλλομαι.

Cap. X. Ἦ καλόν, ἦν δ' ἐγώ, τέχνημα ἄρα κέκτησαι, εἴπερ κέκτησαι· οὐ γάρ τι ἄλλο πρός γε σὲ

E. *πάλιν αὖ ἄγοντες ἐμβ.*] αὖ restitutum est ex ed. Bas. 2. codd. Bodl. Vind. Flor. a. c. aliisque codd. plurimis. Deinde vulgo εἰς τὰς τέχνας. Bodl. εἴς τε τέχνας. Ceteri fere omnes εἰς τέχνας.

P. 319. *Ἆρ', ἔφην ἐγώ*] Male vulgo Ἄρ', ἔφην ἐγώ.

Cap. X. *οὐ γάρ τι ἄλλο*] V. ἄλλο τι, contra fidem optimorum codicum.

mor. I, 1, 3: οὗτοί τε γὰρ ὑπολαμβάνουσιν —, κἀκεῖνος οὕτως ἐνόμιζεν.

E. *ἄκοντας πάλιν αὖ ἄγοντες ἐμβ. εἰς τ.*] invitos rursus retrahentes in artium quasi gyrum coniiciunt et ad eas tractandas compellunt. Etenim adolescentes ingenui, quum artes ac disciplinas non ἐπὶ τέχνῃ, sed παιδείας χάριν tractarent, ut p. 312. B. observatum est; tamen interdum in earum studiis a sophistis diutius detinebantur. Carpitur autem Hippias, qui etiam Hipp. Maior. p. 285. C. dicitur ἀκριβέστατα ἐπίστασθαι ἀνθρώπων διαιρεῖν περί τε γραμμάτων δυνάμεως καὶ συλλαβῶν καὶ ἁρμονιῶν καὶ ῥυθμῶν: atque astronomiam et geometriam magno cum studio coluit. v. supra p. 315. C. — *πάλιν αὖ* dictum ἐκ παραλλήλου, ut ap. Aristoph. Plut. v. 622. v. 860. al. Simili ubertate Latini retro referri, rursus reverti, rursus reserare, alia dixerunt. Illustrarunt hoc σχῆμα λέξεως interprett. ad Gregor. Corinth. p. 44.

ὅπως ἂν — διοικοῖ] qua ratione optime possit suam ipsius domum administrare. Lysid. p. 207. E: προμηθοῦνται, ὅπως ἂν εὐδαιμονοίης. Xenoph. Cyrop. I, 2, 10:

εἰρήσεται ἢ ἅπερ νοῶ. ἐγὼ γὰρ τοῦτο, ὦ Πρωταγόρα, οὐκ ᾤμην διδακτὸν εἶναι, σοὶ δὲ λέγοντι οὐκ ἔχω ὅπως [ἂν] ἀπιστῶ. ὅθεν δὲ αὐτὸ ἡγοῦμαι οὐ B διδακτὸν εἶναι, μηδ' ὑπ' ἀνθρώπων παρασκευαστὸν ἀνθρώποις, δίκαιός εἰμι εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ Ἀθηναίους, ὥςπερ καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, φημὶ σοφοὺς εἶναι. ὁρῶ οὖν, ὅταν συλλεγῶμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐπειδὰν μὲν περὶ οἰκοδομίας τι δέῃ πρᾶξαι τὴν πόλιν, τοὺς οἰκοδόμους μεταπεμπομένους συμβούλους περὶ τῶν οἰκοδομημάτων, ὅταν δὲ περὶ ναυπηγίας, τοὺς ναυπηγούς· καὶ τἆλλα πάντα οὕτως, ὅσα ἡγοῦνται C μαθητά τε καὶ διδακτὰ εἶναι. ἐὰν δέ τις ἄλλος ἐπιχειρῇ αὐτοῖς συμβουλεύειν, ὃν ἐκεῖνοι μὴ οἴονται δημιουργὸν εἶναι, κἂν πάνυ καλὸς ᾖ καὶ πλούσιος καὶ τῶν γενναίων, οὐδέν τι μᾶλλον ἀποδέχονται, ἀλλὰ καταγελῶσι καὶ θορυβοῦσιν, ἕως ἂν ἢ αὐτὸς ἀποστῇ

B. ὅπως [ἂν] ἀπιστῶ] ἄν, quamvis in codd. omnibus repertum, tamen cum Heindorfio delendum censemus. v. annot. Deinde v. ἡγοῦμαι αὐτό. Inverso ordine codd. fere omnes.

C. μαθητά τε καὶ δ.] Ald. Bas. 2. codd. Bodl. Vat. Ven. Σ. Flor. a. c. al. μαθήματά τε, errore manifesto. Mox Stephan. vitiose μὴ οἴωνται.

ἐπιμελεῖται, ὅπως ἂν θηρῷεν. Ibid. I, 2, 6: ἐπιμέλονται, ὡς ἂν βέλτιστοι εἶεν οἱ πολῖται. Ibid. II, 1, 4: βουλευώμεθα, ὅπως ἂν ἄριστα ἀγωνιζοίμεθα. Ceterum de hac sophistarum inprimisque Protagorae professione v. Men. p. 91. A sqq. Hipp. Mai. p. 296. A. Euthydem. p. 273. D. al.

Cap. X. P. 319. B. ὅπως [ἂν] ἀπιστῶ] Quum ὅπως ἄν non significet quomodocunque aut eo consilio ut, dubitari non potest, quin lectio vulgata vitium traxerit. Nam quod legebatur apud Xenoph. Anabas. II, 4, 20: οὐχ ἕξουσιν ἐκεῖνοι, ὅποι ἂν φύγωσιν; id cum similibus locis ex optimis libris emendatum est deleta ἄν particula. Iam quoniam aut ὅπως ἂν ἀπιστοίην, quomodo fidem habere non possim, aut ὅπως ἀπιστῶ, quomodo fidem non habeam, potuit dici; quid rescribendum sit, vix est quod moneam. Neque tamen in tanta veterum librorum consensione voculam suspectam prorsus delere voluimus. Particulam ἄν apud coniunctivum deliberativum esse intolerabilem etiam Hermanno De particula ἄν p. 93 sq. persuasum est, qui h. l. corrigendum censebat ὅπως ἀναπεισθῶ.

ὥςπερ καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλλ.] Int. φασί.

ὁ ἐπιχειρῶν λέγειν καταθορυβηθεὶς, ἢ οἱ τοξόται αὐτὸν ἀφελκύσωσιν ἢ ἐξαίρωνται κελευόντων τῶν πρυτάνεων. περὶ μὲν οὖν ὧν οἴονται ἐν τέχνῃ εἶναι, οὕτω
D διαπράττονται· ἐπειδὰν δέ τι περὶ τῆς πόλεως διοικήσεως δέῃ βουλεύσασθαι, συμβουλεύει αὐτοῖς ἀνιστάμενος περὶ τούτων ὁμοίως μὲν τέκτων, ὁμοίως δὲ χαλκεύς, σκυτοτόμος, ἔμπορος, ναύκληρος, πλούσιος, πένης, γενναῖος, ἀγεννής, καὶ τούτοις οὐδεὶς τοῦτο ἐπιπλήττει ὥσπερ τοῖς πρότερον, ὅτι οὐδαμόθεν μαθών, οὐδὲ ὄντος διδασκάλου οὐδενὸς αὐτῷ, ἔπειτα

ἢ ἐξαίρωνται] Bodl. ἐξέρωνται. Unde Bekkerus finxit ἐξάρωνται, quod in nullo codice repertum. Dein Bodl. Vat. περὶ τῆς τῶν.

D. γενναῖος, ἀγεννής] Palat. ἀγενής. Male. Nam ἀγεννής, ubicunque τῷ γενναίῳ opponitur, derivatum est a γέννα, non a γένος. v. Legg. III. p. 690. A. IV. p. 714. E. V. p. 755. B. Sophocl. Trach. v. 61: κάξ ἀγεννήτων ἄρα μῦθοι καλῶς πίπτουσιν. Contra ἀγενής scribitur, ubi simpliciter de origine et genere cogitandum. Tim. p. 27. C: εἰ γέγονεν ἢ καὶ ἀγενές ἐστιν, utrum

C. οἱ τοξόται αὐτὸν ἀφελκ.] Factum esse interdum, ut mali oratores per τοξότας s. ministros publicos, qui ab arcubus, quos gestabant, nomen traxerunt, a suggestu moverentur et e populi turba abducerentur, docuit Heindorfius collatis locis Aristoph. Equitt. v. 665. Ecclesiaz. v. 258. Xenoph. Mem. III, 6, 1. conf. Schömann. Antiqq. Iuris Publ. Graec. p. 187. Idem vir doctus monuit ἐξαίρεσθαι esse sublatum e populi turba eximere.

περὶ μὲν οὖν ὧν οἴονται —] de iis igitur, quos putant artem exercere. v. ad p. 317. C. et Men. p. 91. E., ubi item ἐν τέχνῃ εἶναι legitur.

D. πλούσιος, πένης, γενναῖος, ἀγεννής] Eodem modo loquuntur Latini. Cicer. Tuscul. I, 26: ut omnia, supera, infera, prima, ultima, media videremus.

τούτοις — ἐπιπλήττει —, ὅτι — μαθὼν — ἐπιχειρεῖ] Transitus a numero plurali ad singularem. v. ad Phaedon. p. 62. D. Remp. v. p. 463. D. VIII. p. 558. A. et Heindorf. ad h. l. coll. Matthiae Gr. §. 303. ann. 3. et Gramm. Amplior. p. 587. Infra p. 334. C: ἀπαγορεύουσι τοῖς ἀσθενοῦσι — ἐν τούτοις οἷς μέλλει ἔδεσθαι. — ἔπειτα, tamen. v. p. 341. D.

μὴ τοίνυν ὅτι τὸ κ.] Atqui ne solam rempublicam commemorem ita sentire, ne privatim quidem civium nostrorum sapientissimi et optimi eam quam habent virtutem cum aliis communicare possunt. Male in talibus arbitrantur post ἀλλά omissum esse καί, quod propter vim gradationis ne adiici quidem recte potuit. Apolog. Socr. p. 40. D: οἶμαι ἂν μὴ ὅτι ἰδιώτην τινά, ἀλλὰ τὸν μέ-

συμβουλεύειν ἐπιχειρεῖ· δῆλον γὰρ, ὅτι οὐχ ἡγοῦνται
διδακτὸν εἶναι. μὴ τοίνυν ὅτι τὸ κοινὸν τῆς πόλεως
οὕτως ἔχει, ἀλλ' ἰδίᾳ ἡμῖν οἱ σοφώτατοι καὶ ἄρι- E
στοι τῶν πολιτῶν ταύτην τὴν ἀρετὴν ἣν ἔχουσιν οὐχ
οἷοί τε ἄλλοις παραδιδόναι· ἐπεὶ Περικλῆς, ὁ του-
τωνὶ τῶν νεανίσκων πατήρ, τούτους ἃ μὲν διδα-
σκάλων εἴχετο καλῶς καὶ εὖ ἐπαίδευσεν, ἃ δὲ αὐ-
τὸς σοφός ἐστιν οὔτε αὐτὸς παιδεύει οὔτε τῳ ἄλλῳ 320
παραδίδωσιν, ἀλλ' αὐτοὶ περιιόντες νέμονται ὥςπερ
ἄφετοι, ἐάν που αὐτόματοι περιτύχωσι τῇ ἀρετῇ. εἰ

habeat originem necne. Quanquam diversas esse virorum doctorum de hac re sententias docebunt annotatt. ad Euthyphron. p. 2. C., ubi quae scripsi, ea nunc ex parte corrigenda censeo.

E. *καὶ εὖ ἐπαίδευσεν*] Sic Bodl. Vat. Ambr. Barber. pro vulg. *ἐπαίδευεν*.

P. 320. *αὐτὸς παιδεύει*] Sic codd. omnes. Stephanus dedit *παιδεύειν*.

γαν βασιλέα εὐαριθμήτους ἂν εὑρεῖν. Similiter post *οὐ μόνον* simplex *ἀλλά* infertur, si alterum orationis membrum tantum ponderis habet, ut ei, quod primo loco commemoratum est, vi et gravitate sua multum antecellat. v. ad Sympos. p. 114. Vocula *τοίνυν* ne quis offendatur, ponitur ea in huiusmodi transitione ita, ut sit fere iam vero, porro. Apolog. Socr. p. 33. E: *ἄλλοι τοίνυν οὗτοι, ὧν οἱ ἀδ. κ. τ. λ.*, ubi v. annot. De *μὴ ὅτι* v. Matth. §. 624. 8. c. Ceterum *τὸ κοινὸν τῆς πόλεως*, commune civitatis, respublica, etiam Criton. p. 50. A. Lysiae p. 158. p. 161. ed. Bremi. al.

E. *ἃ μὲν διδασκάλων εἴχετο*] quantum quidem a magistrorum disciplina pendebat. Menon. p. 93. D: *ὅσα διδασκάλων ἀγαθῶν εἴχετο*. Ibid. p. 94. A: *ὅσα μὲν διδασκάλων εἴχετο*. Infra p. 324. D: *ἃ διδασκάλων ἔχεται*. De re ipsa conf. Meno. p. 94. B. sq.

P. 320. *οὔτε τῳ ἄλλῳ παραδίδωσιν*] neque ulli alii instituendos tradit. Nam *παραδιδόναι τινά τινι* est tradere aliquem alicuius disciplinae et institutioni. Proxima sic interpretamur: sed ipsi oberrantes pascuntur quasi a custodia liberi, si forte fortuna alicubi in virtutem incidant. Dictionem proverbialem *ἄφετον νέμεσθαι*, qua usus est Plato etiam de Republ. VI. p. 498. C., illustrarunt interpretes ad Maxim. Tyr. XXIX. 2. et Wyttenbach. ad Plutarch. Moral. T. I. p. 135. = p. 89. ed. Lips. Originem proverbii produnt illa Plutarchi Lucull. p. 507. E: *βόες ἱεραὶ νέμονται — κατὰ τὴν χώραν ἄφετοι*.

δὲ βούλει, Κλεινίαν, τὸν Ἀλκιβιάδου τουτουὶ νεώτερον ἀδελφόν, ἐπιτροπεύων ὁ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ Περικλῆς, δεδιὼς περὶ αὐτοῦ, μὴ διαφθαρῇ δὴ ὑπ' Ἀλκιβιάδου, ἀποσπάσας ἀπὸ τούτου, καταθέμενος ἐν Ἀρίφρονος ἐπαίδευε· καὶ πρὶν ἓξ μῆνας γεγονέναι,
B ἀπέδωκε τούτῳ οὐκ ἔχων ὅ τι χρήσαιτο αὐτῷ. καὶ ἄλλους σοι παμπόλλους ἔχω λέγειν, οἳ αὐτοὶ ἀγαθοὶ ὄντες οὐδένα πώποτε βελτίω ἐποίησαν οὔτε τῶν οἰκείων οὔτε τῶν ἀλλοτρίων. ἐγὼ οὖν, ὦ Πρωταγόρα, εἰς ταῦτα ἀποβλέπων οὐχ ἡγοῦμαι διδακτὸν εἶναι ἀρετήν· ἐπειδὴ δὲ σοῦ ἀκούω ταῦτα λέγοντος, κάμ-

τὸν Ἀλκ. τουτουὶ ν.] Sic Bodl. Vind. Flor. a. c. Vat. Ven. Ξ. alii. V. τουτονί, quod vitio laborare multi viderunt. Nam Alcibiades, qui colloquio interest, intelligitur.

ἐν Ἀρίφρονος] Bodl. Vat. ἀερίφρονος.

ἀπέδωκε τούτῳ] Heindorfius, cui molestum videbatur τούτῳ, vel αὐτῷ vel τοῦτον vel οὗτος legendum coniecit. Vereor ut opus sit mutatione.

Κλεινίαν, τὸν Ἀλκ.] Cliniam, Alcibiadis fratrem minorem, quem hic tanquam indocilem notat, Plato Alcibiad. I. p. 118. E. vocat hominem insanum, μαινόμενον. De v. ἐπιτροπεύων cum accusativo constructo v. Matth. §. 412.

μὴ διαφθαρῇ δὴ ὑπ' Ἀλκ.] Exspectabas optativum. Sed plurima exempla coniunctivi post praeterita subiecti congessit ad h. l. Heindorfius. Inprimis post verba timendi, ut Euthyd. p. 288. B. coniunctivum ita frequentari docuerunt Matthiae ad Eurip. Phoeniss. v. 70. Gramm. Gr. ampl. §. 520. Bornemann. ad Xenoph. Sympos. II, 11. intpp. ad Xenoph. An. I, 6, 24. Sophocl. Aiac. v. 272. Eurip. Hecub. v. 1138. coll. Rost. §. 122. 12. annot. 8. Vocula δή ironice posita habet insignem elegantiam: ridet enim Socrates illud Periclis consilium, qui Cliniam putaverit ab Alcibiade, quem ipse in deliciis habebat, corruptum iri. — καταθέμενος ἐν Ἀρίφρονος. Int. οἴκῳ. — Ariphron, Xanthippi filius, teste Plutarch. Vit. Alcibiad. p. 191. F. una cum Pericle Alcibiadis tutor fuit, ut iam Heindorfius observavit. Eleganter utitur verbo κατατίθεσθαι, quod est alicui aliquid *custodiendum* et *conservandum* tradere. v. Valcken. ad Herod. VI, 73.

πρὶν ἓξ μῆνας γεγονέναι] Γίγνεσθαι de tempore dictum, ut Phaedon. p. 108. C. Conf. Bremi ad Lysiam p. 45. — ἀπέδωκε τούτῳ, videl. Ariphron Pericli. Repentina subiecti mutatio ne quem offendat, plurima huius generis exempla reperiuntur. conf. infra p. 342. E. de Republ. II. p. 360. A. IX. p. 574. B. Gorg. p. 510. B. Euthydem. p. 275. B. Theaet. p. 148. B. Phaedr. p. 258. B., ubi ratio haec durior. Symp. p. 210. C. Phaedon. p. 72. B., ubi v. annot. De Latinorum scri-

πτομαι καὶ οἶμαί τί σε λέγειν διὰ τὸ ἡγεῖσθαί σε πολλῶν μὲν ἔμπειρον γεγονέναι, πολλὰ δὲ μεμαθηκέναι, τὰ δὲ αὐτὸν ἐξευρηκέναι. εἰ οὖν ἔχεις ἐναργέστερον ἡμῖν ἐπιδεῖξαι, ὡς διδακτόν ἐστιν ἡ ἀρετή, μὴ φθονήσῃς, ἀλλ' ἐπίδειξον. Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, C ἔφη, οὐ φθονήσω. ἀλλὰ πότερον ὑμῖν, ὡς πρεσβύτερος νεωτέροις, μῦθον λέγων ἐπιδείξω, ἢ λόγῳ διεξελθών; Πολλοὶ οὖν αὐτῷ ὑπέλαβον τῶν παρακαθημένων, ὁποτέρως βούλοιτο, οὕτω διεξιέναι. Δοκεῖ τοίνυν μοι, ἔφη, χαριέστερον εἶναι μῦθον ὑμῖν λέγειν.

B. *διδακτὸν εἶναι ἀρετήν*] V. *τὴν ἀρ.* Articulum libri plurimi optimique aspernantur. v. p. 324. A. C. p. 326. E. p. 328. C. p. 361. A. al.

C. *ἢ λόγῳ διεξελθών*] Bas. 2. codd. Flor. a. c. *διεξελθῶ.* Mox *οὕτω* ante *διεξιέναι* tuentur codd. plerique omnes. Vett. editt. perperam omittunt.

ptorum hoc in genere licentia v. Gronov. et Drackenborch. ad Liv. I, 50. extr. Ceterum eleganter ponitur *ἀπέδωκε*: respicitur enim ad praegressum *καταθέμενος.* — *ὅ τι χρήσαιτο αὐτῷ.* Gorg. p. 486. A. Criton. p. 45. B. Sympos. p. 216. C. Xenoph. Anab. III, 1, 41: *οὐκ οἶδα ὅ τι ἂν τις χρήσαιτο αὐτοῖς.* De constructione v. Matth. §. 419. Rost. §. 104. annot. 5.

B. *κάμπτομαι καὶ οἶμαι* —] Opportune comparavit Heindorfius Thucyd. III, 58: *καίτοι ἀξιοῦμεν — καμφθῆναι ὑμᾶς καὶ μεταγνῶναι, εἴ τι ὑπὸ Θηβαίων ἐπείσθητε*: iure ibi aspernans alteram lectionem *γναμφθῆναι.* Conf. Lachet. p. 192. E. Menon. p. 244. E. Formula *λέγειν τι* et dicere aliquid notior est, quam ut exemplis illustranda sit. v. Viger. p. 731.

ὑπέλαβον — διεξιέναι] H. e. respondentes iubebant.

C. *μῦθον ὑμῖν λέγειν*] Quum ii, qui antiquissimis temporibus apud Graecos exstitissent philosophi, sapientiae placita et praecepta ita proposuissent, ut poeseos ornamentis uterentur ad ea illustranda et commendanda, veluti Empedocles, Xenophanes, Parmenides, Epicharmus, alii: mirandum non est, quod etiam posterioris aetatis sapientes ad declarandas opiniones suas poeticas adhibuerunt narrationes, quo severitatem sapientiae temperarent fabularum suavitate et iucunditate. Et hoc quidem philosophandi genere etiam sophistae usi esse reperiuntur, quo magis iuvenum animos eloquentiae illecebris caperent captosque tenerent. Nota est et multum celebrata Prodici sophistae de Hercule narratio, qua is virtutis praestantiam illustrare et voluptatis contemtum commendare studuit. Itaque etiam Protagoras, sententiam suam de hominis ad virtutem institutione declaraturus, fabula utitur, quia

Cap. XI. Ἦν γάρ ποτε χρόνος, ὅτε θεοὶ μὲν D ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτοις

Cap. XI. D. χρόνος ἦλθεν εἱμαρμ. γεν.] Frustra Heindorf. [sic] δοκεῖ χαριέστερον εἶναι μῦθον λέγειν. Qua in re operae pretium est animadvertere, quanta cum licentia versatus sit. Quanquam enim tota haec narratio composita est ad imitationem fabulae Hesiodeae de Prometheo et Pandora Theogon. p. 535 sqq., tamen dici non potest, quantum in singulis partibus ab eadem recedat. De quo argumento peculiarem scripsit commentationem Arnold. Ekker: Specimen in Protagorae apud Platonem Fabulam de Prometheo. Traiecti ad Rhen. 1822. 8. Nimirum philosophi illius aetatis hoc sibi sumserunt, ut fabulas, ab antiquitate traditas, ad suam rem transferrent et pro consilio suo mutarent, exornarent, illustrarent, quemadmodum poetas scenicos novimus easdem pro consiliorum suorum varietate varie mutasse et ad rem praesentem accommodasse. Et Protagorae quidem propositum hoc est, ut virtutem doctrina posse comparari hac narratione verisimile reddat ceterasque Socratis dubitationes amoveat. Quum enim Socrates dixisset virtutem sibi non videri doctrina ullo modo comparari posse, Protagoras id agit, ut doceat genus humanum utique paullatim tantum ad vitae civilis cultum humanitatemque progressum esse, verumtamen omnibus natura inesse sensum quendam iusti et honesti, qui disciplina et institutione possit excitari, augeri, corroborari. Et artium quidem ad vitae cultum necessariarum cognitionem et facultatem non omnibus a natura esse tributam, sed aliis aliam contigisse; iusti vero et honesti sensum omnibus esse communem. Itaque fieri solere, ut, quum de artibus publice suscipiatur deliberatio, artium periti consulantur; quum vero de re aliqua ad civitatis administrationem pertinente agatur, omnibus concedatur dicendi potestas. His omnibus addit deinde argumenta quaedam, ex quibus appareat Athenienses quoque in ea esse sententia, ut virtutem doctrina et institutione parari posse existiment. Denique explicare studet, unde fiat, ut clarissimorum virorum filii mali evadere neque parentum virtutes aemulari videantur. Ceterum attentos lectores non fugiet orationem, qua Protagorae fabula exponitur, prae se ferre speciem coloremque plane poeticum. Quemadmodum enim in aliis libris, veluti in Symposio, qui loquentes inducuntur, ita verba faciunt, ut proprio atque suo dicendi genere utantur, sic nunc quoque sophista ita sermonicatur, ut pro more suo splendidam atque grandem sectetur orationem. Imo tota haec fabula repetita videtur ex libro Protagorae, qui inscriptus fuit Περὶ τῆς ἐν ἀρχῇ καταστάσεως. Quanquam quid in ea imitatione expressum sit, non satis certo ubique definiri potest, quum de Protagorae dicendi genere nihil memoriae traditum sit. Philostrat. Vit. Sophist. I. 494: γνοὺς δὲ τὸν Πρωταγόραν ὁ Πλάτων σεμνῶς μὲν ἑρμηνεύοντα, ὑπτιάζοντα δὲ τῇ σεμνότητι καί που καὶ μακρολογώτερον τοῦ συμμέτρου, τὴν ἰδέαν αὐτοῦ μύθῳ μακρῷ ἐχαρακτήρισεν. Rideri vero hac imitatione sophistae artem apparet luculentissime ex illa ratione, qua fa-

χρόνος ἦλθεν εἱμαρμένος γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μίξαντες καὶ τῶν

dorfius articulum ὁ ante εἱμαρμ. desiderabat.

bulae argumentum tractatur. Etenim plura sunt, quae in ea vel redundare vel non optime inter se nexa videantur. De qua re perspecte disputavit Groen v. Prinsterer Prosopograph. Platon. p. 83. „Nam, inquit ille, si, postquam narratum esset Prometheum τὴν ἔντεχνον σοφίαν σὺν πυρὶ hominibus donasse, haec sequerentur: ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας, πρῶτον μὲν διὰ τὴν τ. θ. et quae p. 322. A. plura leguntur, quis tandem aliquid requireret aut non omnia optime inter se nexa putaret esse? Nunc vero hoc dicitur: τὴν μὲν οὖν περὶ τὸν βίον σοφίαν ἄνθρωπος ταύτῃ ἔσχε, τὴν δὲ πολιτικὴν οὐκ εἶχεν· ἦν γὰρ παρὰ τῷ Διί, id quod primum hoc loco est ineptum, deinde alio mox loco exponitur: πολιτικὴν γὰρ τέχνην οὔπω εἶχον — Ζεὺς οὖν δείσας κ. τ. λ. p. 322. B. Tum quae p. 321. C. de igni erepto referuntur; eadem p. 321. D. E. et 322. A. in verbis τῷ δὲ Προμηθεῖ εἰς μὲν τὴν ἀκρόπολιν — κλοπῆς δίκη μετῆλθεν, paullo fusius repetita sunt, et ita quidem, ut potius glossatoris sedulitatem referre quam elegantiam Protagorae videantur.“ Quidquid huius rei est, certe existimo de glossatoris additamentis non cogitandum esse, sed in ea sententia sum, ut Platonem putem de industria cum magnifico illo verborum ornatu copulavisse perversam istam atque ordine destitutam argumenti enarrandi rationem. Nam illud constat ab eo saepius esse vehementer et acerbe notatum, quod sophistae et oratores nullum in dicendo ordinem servarent, sed temere omnia miscerent atque perturbarent. Quo nomine Lysiam in Phaedro, Agathonem et Pausaniam in Symposio, alios aliis in libris, non sine acerbitate perstrinxit. De Pausaniae oratione v. ad Sympos. p. 54., ubi quae dicta sunt, ea magnam partem etiam de Protagorae oratione valere indicamus. Ceterum Protagorae mythum referunt etiam Himerius Orat. XXI. §. 10. p. 744. ed. Wernsdorf. Iulian. Orat. VI. p. 195. ed. Spanhem. Themist. Orat. XXVII. p. 338. et celato auctoris nomine nec sine mutatione Etym. M. s. v. Ἰηόνιον. Hygin. Fab. 142.

Cap. XI. θνητὰ δὲ γένη] H. e. animalia. Cave de solis hominibus cogitaveris.

D. γῆς ἔνδον ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μ.] Quod animalia dicuntur tellurem intus a diis formata esse, accommodate hoc ad veterum populorum opinionem fingitur, qua terram habuerunt communem omnium parentem, quae animalia et homines e fecundo gremio suo emisisset. Quod autem eadem ex terra et igne facta dicuntur, fortasse philosophus Parmenidis decreta ob oculos habuit, quem constat terram et ignem rerum omnium elementa iudicasse. v. Brandes Commentatt. Eleatt. I. p. 156 sqq. Exinde etiam proxima, καὶ τῶν ὅσα — κεράννυται, suam lucem accipiunt. Nam praeter duo illa rerum principia Parmenides simul posuit tertium aliquod ex utroque mixtum. v. Brandes l. c. p. 165. De usu articuli loco pronominis demonstrativi ante relativa v. Phileb. p. 37. B. C. de Republ. V. p.

ὅσα πυρὶ καὶ γῇ κεράννυται. ἐπειδὴ δ' ἄγειν αὐτὰ πρὸς φῶς ἔμελλον, προςέταξαν Προμηθεῖ καὶ Ἐπιμηθεῖ κοσμῆσαί τε καὶ νεῖμαι δυνάμεις ἑκάστοις ὡς πρέπει. Προμηθέα δὲ παραιτεῖται Ἐπιμηθεὺς αὐτὸς νεῖμαι· Νείμαντος δ' ἐμοῦ, ἔφη, ἐπίσκεψαι. καὶ
E οὕτω πείσας νέμει. νέμων δὲ τοῖς μὲν ἰσχὺν ἄνευ τάχους προςῆπτε, τὰ δ' ἀσθενέστερα τάχει ἐκόσμει· τὰ δὲ ὥπλιζε, τοῖς δ' ἄοπλον διδοὺς φύσιν ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύναμιν εἰς σωτηρίαν. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ἤμπισχε, πτηνὸν φυγὴν ἢ κατάγειον οἴκησιν ἔνεμεν· ἃ δὲ ηὖξε μεγέθει, τῷδε
321 αὐτῷ αὐτὰ ἔσωζε· καὶ τἄλλα οὕτως ἐπανισῶν ἔνεμε.

οὕτω πείσας] Bodl. Vindob. Flor. a. b. c. οὕτως π.

E. τὰ δ' ἀσθενέστερα — τὰ δὲ ὥπλιζε] Sic unus cod. Paris. a Ruhnkenio collatus, cuius varias lectiones edidit Heusdius. Vett. editt. cum reliquis libris: τοὺς δ' ἀσθενεστέρους — τοὺς δὲ ὥπλ., quod iam Cornarius verissime emendavit.

P. 321. τῷδε αὐτῷ] Sic cod. Ambros. pro vulg. τῷ δὲ αὐτῷ. v. annot.

469. Sophist. p. 241. D. al. coll. Matth. §. 287.

ὡς πρέπει] Orationis obliquae ratio πρέποι exigebat. Sed nihil mutandum. v. Matth. §. 529. 3. Similem usum verbi χρή notavi ad Euthyphron. p. 28.

παραιτεῖται — αὐτὸς νεῖμαι] De verbo παραιτεῖσθαι v. ad Apolog. Socr. p. 27. A. — αὐτὸς νεῖμαι, ut sibi liceret distribuere. v. Matth. §. 536.

E. σμικρότητι ἤμπισχε] De hoc dativo v. Matth. §. 418. g., unde intelliges usitatiorem esse accusativum. Sed eodem modo p. 321. A.: ἀμφιεννὺς αὐτὰ — στερεοῖς δέρμασιν. — πτηνὸν φυγήν, volatilem fugam, poetice dictum pro alas, quibus effugere possent.

τῷδε αὐτῷ αὐτὰ ἐσ.] Vulgo τῷ δὲ αὐτῷ. Sed audias Buttmannum ad Demosth. Midian. p. 156., qui iniecta huius loci mentione, Bonum factum, inquit, quod Bekkerus nunc reposuit τῷδε: nam nulla fere inter apodoses est oppositio, et longe aptius in hoc sensu τῷδε αὐτῷ, hoc ipso (videl. magnitudinis praesidio); iterativum autem illud δέ pronomen ταῦτα potius sibi postulasset, pro quo nunc est postpositum αὐτά.

P. 321. μή τι γένος ἀϊστωθείη] cautionem adhibens, ne quod genus exstingueretur.

πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὥρας εὐμάρ.] adversus coeli aërisque tempestates iis paravit subsidia ita, ut muniret ea atque indueret et densis villis et solidis pellibus, quae aptae essent tam ad frigus arcendum, quam ad aestum pellendum, simulque ut, dum cubitum irent, ipsae

ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο εὐλάβειαν ἔχων μή τι γένος ἀϊστωθείη. ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθοριῶν διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὥρας εὐμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιεννὺς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξὶ καὶ στερεοῖς δέρμασιν, ἱκανοῖς μὲν ἀμῦναι χειμῶνα, δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα, καὶ εἰς εὐνὰς ἰοῦσιν ὅπως ὑπάρχοι τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οἰκεία τε καὶ αὐτοφυὴς ἑκάστῳ· καὶ ὑπὸ ποδῶν τὰ μὲν ὁπλαῖς, τὰ δὲ θριξὶ καὶ δέρμασι στερεοῖς καὶ ἀναίμοις. τοὐντεῦθεν τροφὰς ἄλλοις ἄλλας ἐξεπόριζε, τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, ἄλλοις δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ ῥίζας· ἔστι δ' οἷς ἔδωκεν εἶναι τροφὴν ζώων ἄλλων βοράν. καὶ B

εὐμάρειαν. ἐμηχαν.] Sic codd. plurimi pro vulg. εὐμαρίαν.

ὅπως ὑπάρχοι] Vulg. ὑπάρχῃ ex plurimis codd. emendatum est.

B. καὶ στερεοῖς — τὰ δὲ θριξὶ] Haec om. Vat. 175., videlicet errore per ὁμοιοτέλευτον nato. De difficultate huius loci v. annot.

haec pelles singulis essent stragulum proprium et nativum. Etiam haec poeticum habent colorem. Voc. εὐμάρεια Hesychius interpretatur εὐχέρεια, ἡσυχία: Suidas ἡ εὐκολία. — δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα, sc. ἀμῦναι. Deinceps mutatur structurae tenor: nam poterat sic pergi: καὶ εἰς εὐνὰς ἰοῦσιν ἱκανοῖς ἅμα ὑπάρχειν στρωμνὴ οἰκεία κ. τ. λ.

B. καὶ ὑπὸ ποδῶν — ἀναίμοις] Intellige e superioribus ἀμφιεννύς. Pro τὰ δὲ θριξὶ Stephanus in libro quodam a se repertum narrat τύλοις. Sed inter codd. recens collatos nullus fuit, qui eam lectionem exhiberet. Quanquam autem verisimile est Stephanum hanc lectionem eruisse e Ficini interpretatione, tamen fateor nec vulgatam scripturam mihi satis placere. Quid enim hoc est, quod dicit: aliorum pedibus ungulas, aliorum *setas* et exsangues callos substravit? Quid? setasne pedibus animalium subiectas esse et substratas? Vix dubitari potest, quin istud θριξὶ e superioribus huc invectum sit in locum alius cuiusdam vocabuli. Quod quale fuerit, docet fortasse germana Ficini interpretatio: pedibusque soleas addidit, ungulas, setas, callum, pelles itidem quam durissimas. En callum iuxta cum setis! Has igitur nunc detondeamus, callum retineamus. Nam totam sententiam consideranti mihi Stephani inventum placet mirifice, ut vellem codices manuscripti illud confirmassent. Quanquam vereor, ne gravius aliquod mendum huc invaserit. Offendit enim mira haec superiorum verborum repetitio. Ceterum conf. Xenoph. Memor. I, 2, 54: αὐτοί τε γὰρ αὐτῶν ὄνυχάς τε καὶ

τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλισκομένοις ὑπὸ τούτων πολυγονίαν, σωτηρίαν τῷ γένει πορίζων. ἅτε δὴ οὖν οὐ πάνυ τι σοφὸς ὢν ὁ Ἐπιμη-
C θεὺς ἔλαθεν αὐτὸν καταναλώσας τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἄλογα. λοιπὸν δὴ ἀκόσμητον ἔτι αὐτῷ ἦν τὸ ἀνθρώπων γένος, καὶ ἠπόρει ὅ τι χρήσαιτο. ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται Προμηθεὺς ἐπισκεψόμενος τὴν νομήν, καὶ ὁρᾷ τὰ μὲν ἄλλα ζῶα ἐμμελῶς πάντων ἔχοντα, τὸν δὲ ἄνθρωπον γυμνόν τε καὶ ἀνυπόδητον καὶ ἄστρωτον καὶ ἄοπλον. ἤδη δὲ καὶ ἡ εἱμαρμένη ἡμέρα παρῆν, ἐν ᾗ ἔδει καὶ ἄνθρωπον ἐξιέναι ἐκ γῆς εἰς φῶς. ἀπορίᾳ οὖν ἐχόμενος ὁ Προμηθεὺς, ἥν-
D τινα σωτηρίαν τῷ ἀνθρώπῳ εὕροι, κλέπτει Ἡφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς τὴν ἔντεχνον σοφίαν σὺν πυρί — ἀμήχανον γὰρ ἦν ἄνευ πυρὸς αὐτὴν κτητήν τῳ ἢ χρη-

οὐ πάνυ τι σοφὸς ὢν] Vett. editt. τοι, quod ex optimis codd. emendatum.

C. τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἄλογα] Verba εἰς τὰ ἄλογα desunt in Bodl. et Vatic. Deinde vett. editt. δὴ ἔτι ἀκόσμητον, quod ex codd. plurimis mutatum. Bodl. Vat. διακοσμητον (sine accentu)

τρίχας καὶ τύλους ἀφαιροῦσι. Unde aliquis hoc loco pro θριξὶ scripserit ὄνυξι.

τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἄλογα] Si verba εἰς τὰ ἄλογα addita sunt a manu aliena, de quo nunc nihil decernam; leguntur enim in libris plurimis, desunt in duobus optimis; sed si addita sunt ab interpolatore aliquo, pro Λοιπὸν δή legendum est etiam λοιπὸν δέ, quam tamen lectionem e solo cod. Parisino protulit Heindorfius.

C. ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται] Haesitanti supervenit Prometheus. Fuit qui ἐπέρχεται scribendum coniiceret. At conferas Xenoph. Symp. II, 1: ἔρχεται αὐτοῖς ἐπὶ κῶμον Συρακούσιος ἄνθρωπος. Aristoph. Equitt. v. 818: ἥξει σοι δριμύς, ἄγροικος. Rann. v. 551: κακὸν ἥκει τινί. Plura suppeditabunt Erfurdt. ad Sophocl. Ant. v. 234. et Hermann. ad Lucian. De Hist. Conscr. p. 179. Mox de genitivo πάντων cum ἐμμελῶς ἔχοντα coniuncto v. Matth. §. 337, 1. Frustra Astius πάντως legendum coniecit. Cum proximis opportune contulit Heindorf. Plutarch. de Fortuna p. 98. D: μόνος δὲ ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὸν Πλάτωνα γυμνὸς καὶ ἄνοπλος καὶ ἀνυπόδετος καὶ ἄστρωτος ὑπὸ τῆς φύσεως ἀπολέλειπται. Similiter Seneca Consolat. ad Marc. XI: Quid est homo? imbecillum corpus et fragile, nudum, suapte natura inerme, alienae opis indigens, ad omnem fortunae contumeliam proiectum.

D. τὴν ἔντεχνον σοφίαν σὺν πυρί] Artes non potuisse sine ignis usu excoli aut inveniri

σίμην γενέσθαι —, καὶ οὕτω δὴ δωρεῖται ἀνθρώπῳ.
τὴν μὲν οὖν περὶ τὸν βίον σοφίαν ἄνθρωπος ταύτῃ
ἔσχε, τὴν δὲ πολιτικὴν οὐκ εἶχεν· ἦν γὰρ παρὰ τῷ
Διί· τῷ δὲ Προμηθεῖ εἰς μὲν τὴν ἀκρόπολιν τὴν τοῦ
Διὸς οἴκησιν οὐκέτι ἐνεχώρει εἰςελθεῖν· πρὸς δὲ καὶ
αἱ Διὸς φυλακαὶ φοβεραὶ ἦσαν· εἰς δὲ τὸ τῆς Ἀθη- E
νᾶς καὶ Ἡφαίστου οἴκημα τὸ κοινόν, ἐν ᾧ ἐφιλο-
τεχνείτην, λαθὼν εἰςέρχεται, καὶ κλέψας τήν τε ἔμπυ-
ρον τέχνην τὴν τοῦ Ἡφαίστου καὶ τὴν ἄλλην τὴν
τῆς Ἀθηνᾶς δίδωσιν ἀνθρώπῳ· καὶ ἐκ τούτου εὐ-
πορία μὲν ἀνθρώπῳ τοῦ βίου γίγνεται, Προμηθέα
δὲ δι' Ἐπιμηθέα ὕστερον, ᾗπερ λέγεται, κλοπῆς δίκη 322
μετῆλθεν.

Cap. XII. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας, πρῶτον μὲν διὰ τὴν τοῦ θεοῦ συγγέ-

ἔτι, quod ex pronuntiatione ortum. Iidem libri cum Coisl. Vind. τὰ ἀνθρώπων γένος pro vulg. τὸ τῶν ἀνθρ. Et omisimus nunc articulum τῶν. v. ann. ad p. 355. A,

ἀπορίᾳ οὖν ἐχόμενος] Bodl. Vat. σχόμενος. In quo latet fortasse συσχόμενος.

pervulgata est apud scriptores veteres sententia. Itaque Aeschyl. Prometh. v. 7: τὸ σὸν γὰρ ἄνθος, παντέχνου πυρὸς σέλας, θνητοῖσι κλέψας ὤπασεν. Ibid. v. 109: ναρθηκοπλήρωτον δὲ θηρῶμαι πυρὸς πηγὴν κλοπαίαν, ἣ διδάσκαλος τέχνης. Ibid. v. 253: ἀφ' οὗ γε (πυρὸς) πολλὰς ἐκμαθήσονται τέχνας. Diodor. Sicul. I, 8: γνωσθέντος δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν ἄλλων χρησίμων κατὰ σμικρὸν καὶ τὰς τέχνας εὑρεθῆναι καὶ τἆλλα τὰ δυνάμενα τὸν κοινὸν βίον ὠφελῆσαι. — ἔντεχνος σοφία est factitandarum artium sollertia.

εἰς μὲν τὴν ἀκρόπολιν —] His respondent proxima illa: εἰς δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ Ἡφ. οἴκημα κ. τ. λ. Nam ista πρὸς δὲ καὶ αἱ Διὸς φ. φ. ἦσαν, praeterea vero etiam custodes illic erant terribiles, per parenthesin addita sunt. Itaque οὐκέτι apparet sic accipiendum esse: nondum ei licebat Iovis arcem intrare, quamvis Minervae et Vulcani officinam communem clam ingrederetur. Διὸς φυλακαί intelliguntur Κράτος καὶ Βία. v. Hesiod. Theog. v. 385. Aeschyl. Prometh. init. Laudat praeterea Heindorfius Callimach. Hymn. in Iov. v. 67. ibique Spanhem. De isto πρός, insuper, praeterea, v. Matth. §. 594. Adde quae annotavimus ad Rempubl. VIII. p. 559. A.

P. 322. ᾗπερ λέγεται] sicuti narratur. Non est quod ἥπερ scribendum suspicemur.

Cap. XII. θείας μετέσχε μοίρας] Divinae sortis particeps factus homo dicitur propterea, quod per Prometheum di-

νειαν ζώων μόνον θεοὺς ἐνόμισε, καὶ ἐπεχείρει βωμούς τε ἱδρύεσθαι καὶ ἀγάλματα θεῶν· ἔπειτα φωνὴν καὶ ὀνόματα ταχὺ διηρθρώσατο τῇ τέχνῃ, καὶ οἰκήσεις καὶ ἐσθῆτας καὶ ὑποδέσεις καὶ στρωμνὰς καὶ τὰς ἐκ γῆς τροφὰς εὕρετο. οὕτω δὴ παρεσκευασμένοι
B κατ' ἀρχὰς ἄνθρωποι ᾤκουν σποράδην, πόλεις δὲ οὐκ ἦσαν. ἀπώλλυντο οὖν ὑπὸ τῶν θηρίων διὰ τὸ πανταχῇ αὐτῶν ἀσθενέστεροι εἶναι, καὶ ἡ δημιουργικὴ τέχνη αὐτοῖς πρὸς μὲν τροφὴν ἱκανὴ βοηθὸς ἦν, πρὸς δὲ τὸν τῶν θηρίων πόλεμον ἐνδεής· πολιτικὴν γὰρ τέχνην οὔπω εἶχον, ἧς μέρος πολεμική. ἐζήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι καὶ σώζεσθαι κτίζοντες πό-

Cap. XII. P. 322. B. ἐζήτουν δὴ ἀθρ.] Sic Bodl, Vat. Coisl. Venet. Ξ. alii plurimi. V. ἐζήτουν δέ. v. annot.

vinum acceperat munus. — ἀγάλματα θεῶν, deorum simulacra. Usum vocabuli docte exposuit Ruhnken. ad Tim. Glossar. p. 4 sqq. Ceterum totius loci sententiam subtiliter interpretatus est Ekker l. c. p. 71. Primo, inquit, vitae tempore infans fere torpet atque languet. Sed vixdum ex isto torpore evigilare et suos deinceps sensus et cogitationes prodere incipit, quin omne quod vastum sit et immensum, lubenter attendat, consideret, inquirat. Imprimis ad coelum, solem et astra animum advertit et de iis sciscitatur. Tum vero etiam de harum rerum origine, de universo, de deo, de dei sedibus, de rebus omnino divinis quaerere solet.

B. ἐζήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι] Quum homines, nulla dum societate inter se coniuncti, impetum ferarum nec sustinere nec arcere valerent, factum est, ut cuperent congregari et in urbibus tuti habitare. Itaque quod revocavimus cum Bekkero ἐζήτουν δή pro ἐζήτουν δέ, id per sententiae rationem requiri manifestum arbitramur. Verbum ζητεῖν, cupiendi s. studendi significatione usurpatum, illustravit Heusdius Specim. crit. p. 104 sq.

ὅτ' οὖν ἀθροισθεῖεν] V. Matth. §. 521. Buttmann. §. 126. 14. annot. 6.

δείσας περὶ τῷ γένει ἡμῶν] Supra p. 320. A: δεδιὼς περὶ αὐτοῦ, μὴ διαφθαρῇ. Utraque structura frequens. v. Heindorf. ad Euthydem. p. 275. B., qui φοβεῖσθαι et θαῤῥεῖν construi docuit cum περί addito modo tertio, modo secundo casu.

C. ἄγοντα — αἰδῶ τε καὶ δίκην] Civilis vitae originem repetit a verecundia et iustitia, qua civitates ordinatae et tanquam communi quodam vinculo colligatae sint. Nam hoc significant, opinor, verba καὶ δεσμοὶ φιλίας συναγωγοί, quae fuerunt qui perperam interpretarentur. Ob oculos habuit Homerum et Hesiodum, qui αἰδῶ καὶ

λεις. ὅτ' οὖν ἀθροισθεῖεν, ἠδίκουν ἀλλήλους, ἅτε
οὐκ ἔχοντες τὴν πολιτικὴν τέχνην, ὥςτε πάλιν σκε-
δαννύμενοι διεφθείροντο. Ζεὺς οὖν δείσας περὶ τῷ C
γένει ἡμῶν, μὴ ἀπόλοιτο πᾶν, Ἑρμῆν πέμπει ἄγοντα
εἰς ἀνθρώπους αἰδῶ τε καὶ δίκην, ἵν' εἶεν πόλεων
κόσμοι τε καὶ δεσμοὶ φιλίας συναγωγοί. ἐρωτᾷ οὖν
Ἑρμῆς Δία, τίνα οὖν τρόπον δοίη δίκην καὶ αἰδῶ
ἀνθρώποις. πότερον ὡς αἱ τέχναι νενέμηνται, οὕτω
καὶ ταύτας νείμω; νενέμηνται δὲ ὧδε· εἷς ἔχων ἰα-
τρικὴν πολλοῖς ἱκανὸς ἰδιώταις, καὶ οἱ ἄλλοι δημι-
ουργοί. καὶ δίκην δὴ καὶ αἰδῶ οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀν-
θρώποις, ἢ ἐπὶ πάντας νείμω; Ἐπὶ πάντας, ἔφη ὁ D

C. *ἐρωτᾷ οὖν Ἑρμ. Δία, τίνα οὖν —*] Vett. editt. *ἐρ. οὖν Ἑρμ., διὰ τίνα οὖν τρ.*, quod emendarunt Heusdius et Heindorfius, quorum rationem confirmavit Venet. Σ.

νέμεσιν saepius commemorant. Odyss. II, 64. Telemachus ad procos: *νεμεσσήθητε καὶ αὐτοὶ Ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους, οἳ περιναιετάουσι*: ad quem locum Eustathius p. 1434, 29. praeter alia de eo argumento haec disputat: *ἰστέον δὲ, ὅτι καὶ Ἡσίοδος ἄμφω ταῦτα, αἰδῶ καὶ νέμεσιν, τὸν ἀνθρώπινον βίον οἶδε συνιστᾶν, ὧν οἰχομένων λείψεται, φησί, κατὰ βίον ἄλγεα λυγρά, καὶ ὅτι ἐν συνοικίᾳ μὲν γείτονας αἰδεστέον, ὡς καὶ Ἡσίοδος βούλεται.* Hesiod. Opp. et DD. v. 190: *δίκη δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδὼς οὐκ ἔσται, βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα.* Ibid. v. 197: *ἀθανάτων μετὰ φῦλον ἴτην προλιπόντ' ἀνθρώπους Αἰδὼς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ θνητοῖς ἀνθρώποισι, κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή.* Conf. Aristides Orat. in Iov. T. I. p. 8. ed. Dindorf.

τίνα οὖν τρόπον δοίη —] Notetur hoc *οὖν* in obliqua oratione positum. Recta oratione dicendum fuit: *τίνα οὖν τρόπον δῶ.* Itaque servatur nunc vocula, quo gravius significetur animi consultatio, ut Sympos. p. 219. D: *ὥςτε οὔθ' ὅπως οὖν ὀργιζοίμην εἶχον — οὔθ' ὅπῃ προςαγαγοίμην* κ. τ. λ., ubi v. annot. Hic voculae usus quum librarios fugisset, corruptioni totius loci ansam dedit. Est autem ille eo elegantior, quod in proximis: *πότερον ὡς αἱ τέχναι* κ. τ. λ. oratio aliunde suspensa repente mutatur in rectam; de qua sermonis conversione praeter Heindorfium ad h. l. disputavit Matth. §. 529. 5. Alia eius exempla reperiuntur p. 338. B. De Rep. IV. in. V. p. 477: A.

πολλοῖς ἱκ. ἰδιώταις] H. e. medicae artis imperitis. De usu huius vocabuli diximus ad Sympos. p. 178. B. Prorsus ut h. l. *ἰδιώτης* opponitur medico de Republ. III. p. 389. B: *τό γε τοιοῦτον ἰατροῖς δοτέον, ἰδιώταις δὲ οὐχ ἁπτέον.* Theaet. p. 178. C. infra p. 345. A. v. Ruhnken. ad Longin. c. XXXIV. §. 1. Ad *καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοί* intell. *ἱκανοί εἰσιν ἰδιώταις.*

Ζεύς, καὶ πάντες μετεχόντων· οὐ γὰρ ἂν γένοιντο πόλεις, εἰ ὀλίγοι αὐτῶν μετέχοιεν ὥςπερ ἄλλων τεχνῶν. καὶ νόμον γε θὲς παρ' ἐμοῦ τὸν μὴ δυνάμενον αἰδοῦς καὶ δίκης μετέχειν κτείνειν ὡς νόσον πόλεως.

Οὕτω δή, ὦ Σώκρατες, καὶ διὰ ταῦτα οἵ τε ἄλλοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ὅταν μὲν περὶ ἀρετῆς τεκτονικῆς ᾖ λόγος ἢ ἄλλης τινὸς δημιουργικῆς, ὀλίγοις οἴονται μετεῖναι συμβουλῆς, καὶ ἐάν τις ἐκτὸς ὢν
E τῶν ὀλίγων συμβουλεύῃ, οὐκ ἀνέχονται, ὡς σὺ φῄς· εἰκότως, ὡς ἐγώ φημι· ὅταν δὲ εἰς συμβουλὴν πολι-
323 τικῆς ἀρετῆς ἴωσιν, ἣν δεῖ διὰ δικαιοσύνης πᾶσαν ἰέναι καὶ σωφροσύνης, εἰκότως ἅπαντος ἀνδρὸς ἀνέχονται, ὡς παντὶ προςῆκον ταύτης γε μετέχειν τῆς

D. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι] Articulum praebuerunt Vind. et

D. περὶ ἀρετῆς τ. ᾖ λόγος] Ne quis articulum ὁ ante λόγος requirat, conf. annot. ad Euthyphr. p. 5. C. De constructione verborum ὀλίγοις μετεῖναι συμβουλῆς v. Matth. §. 325. 1. coll. infra p. 323. C.

P. 323. διὰ δικαιοσύνης π. ἰέναι] Dictionem comparatis similibus formulis, veluti διὰ φρονήσεως ἰέναι, διὰ δόξης ἰέναι, διὰ ἡδονῶν πορεύεσθαι, διὰ τοῦ δικαίου πορεύεσθαι, satis illustravit Heindorfius.

ὡς παντὶ προςῆκον] De nominativo absoluto v. Matth. §. 564. Deinde post ᾖ negligentius illatus est infinitivus, quasi praecessisset ὡς ἀναγκαῖον, non ὡς προςῆκον. Phaedr. p. 271. D: δεῖ δὴ — δύνασθαι ἀκολουθεῖν ἢ μηδὲ εἰδέναι. Ibid. p. 245. E., ubi v. ann. Alia huius constructionis exempla si qui desiderent, ii adeant Heindorfium ad h. l.

ἀπατᾶσθαι, ὡς τῷ ὄντι ἡγοῦνται] Constructio ad sensum conformata. Nam plene dicendum fuit ἀπατᾶσθαι ὑπ' ἐμοῦ λέγοντος: ne putes fraudulenter tibi persuaderi. Saepius ita usurpatum esse ἀπατᾶν et ἐξαπατᾶν significatione praegnanti, quam parum eleganter vocant grammatici, docuit nuperus interpres huius libri collatis locis Cratyl. p. 413. D. Xenoph. Anab. V, 7, 6. Quibus adde Lysiae locum orat. XIII. in Agorat. p. 491. ed. Reisk. §. 70: λέξει δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, καὶ ἐξαπατῆσαι ὑμᾶς πειράσεται, ὡς ἐπὶ τῶν τετρακοσίων Φρύνιχον ἀπέκτεινε. Latissime autem hoc genus dicendi patet, neque tam arctis continetur finibus, quam multi arbitrantur. Pertinent enim huc talia: Men. p. 96. D: θαυμάζω δή, — πότερόν ποτε οὐδ' εἰσὶν ἀγαθοὶ ἄνδρες, h. e. mirabundus ambigo, utrum etc. Legg. X. p. 610. C: εἴθ' ὅςτις ταῦτα ὁμολογεῖ, ὑπομένει δὴ θεῶν εἶναι πλήρη

ἀρετῆς, ἢ μὴ εἶναι πόλεις. αὕτη, ὦ Σώκρατες, τούτου αἰτία.

Ἵνα δὲ μὴ οἴῃ ἀπατᾶσθαι, ὡς τῷ ὄντι ἡγοῦνται πάντες ἄνθρωποι πάντα ἄνδρα μετέχειν δικαιοσύνης τε καὶ τῆς ἄλλης πολιτικῆς ἀρετῆς, τόδε αὖ λαβὲ τεκμήριον. Ἐν γὰρ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς, ὥςπερ σὺ λέγεις, ἐάν τις φῇ ἀγαθὸς αὐλητὴς εἶναι ἢ ἄλλην ἡντινοῦν τέχνην, ἣν μή ἐστιν, ἢ καταγελῶσιν ἢ χαλεπαίνουσι, καὶ οἱ οἰκεῖοι προςιόντες νουθετοῦσιν ὡς μαινόμενον· ἐν δὲ δικαιοσύνῃ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ πολιτικῇ ἀρετῇ, ἐάν τινα καὶ εἰδῶσιν, ὅτι ἄδικός ἐστιν, ἐὰν οὗτος αὐτὸς καθ' αὑτοῦ τἀληθῆ λέγῃ ἐναντίον πολλῶν, ὃ ἐκεῖ σωφροσύνην ἡγοῦντο εἶναι, τἀληθῆ λέγειν, ἐνταῦθα μανίαν, καί φασι πάντας δεῖν φάναι εἶναι δικαίους, ἐάν τε ὦσιν ἐάν τε μή, ἢ μαινε- B

Ambros.

πάντα, h. e. is sustinet putare omnia esse plena deorum. Nec secus Latini. Virgil. Aen. I, 454: Dum, quae fortuna sit urbi —, miratur. Ibid. II, 3: Infandum, regina, iubes renovare dolorem, Troianas ut opes et lamentabile regnum eruerint Danai. Cic. Tusc. IV, 38: Sed et aegritudinis et reliquorum animi morborum una sanatio est, omnes opinabiles esse et voluntarios: quod recte vidit Wyttenbach. ad Select. Princip. Historic. p. 302. sic accipiendum: praecipua medicina est persuasio hos morbos esse opinabiles et voluntarios. Sed infinitum est singula huius structurae genera recensere. Itaque sufficiet paucorum exemplorum comparatione eius rationem monstrasse. Dein πάντα ἄνδρα est nostrum iedermann; sic infra p. 325. A. Criton. p. 47. B. De Rep. II. p. 360. D. I. p. 331. B. Aristoph. Rann. v. 1033. al.

ἢ ἄλλην ἡντινοῦν τέχνην] Intell. ἀγαθός. v. Matth. §. 409. 5.

B. ἐάν τινα καὶ εἰδῶσιν] in iustitia vero ceterisque virtutibus civilibus, etiamsi quem noverint esse iniustum, si is de se ipse multis audientibus vera fatetur, quod quidem illic (in ceteris artibus) continentiam putabant esse, videlicet verum dicere, id hic insaniam esse existimant. Δικαιοσύνην nunc appellat sophista rem iudiciariam, quod nunc non mirum. De simili vocabuli usu vide annot. ad Gorg. c. XIX. Post ὃ ἡγοῦντο εἶναι perspicuitatis caussa additum τἀληθῆ λέγειν. v. Gorg. p. 476. E. p. 501. A. infra p. 351. A. coll. Matth. §. 288. 5. Post ἐνταῦθα μανίαν int. ἡγοῦνται.

σθαι τὸν μὴ προςποιούμενον δικαιοσύνην, ὡς ἀναγ-
C καῖον οὐδένα ὅντιν' οὐχὶ ἀμωςγέπως μετέχειν αὐ-
τῆς, ἢ μὴ εἶναι ἐν ἀνθρώποις.

Cap. XIII. Ὅτι μὲν οὖν πάντ' ἄνδρα εἰκότως
ἀποδέχονται περὶ ταύτης τῆς ἀρετῆς σύμβουλον διὰ
τὸ ἡγεῖσθαι παντὶ μετεῖναι αὐτῆς, ταῦτα λέγω· ὅτι
δὲ αὐτὴν οὐ φύσει ἡγοῦνται εἶναι οὐδ' ἀπὸ τοῦ
αὐτομάτου, ἀλλὰ διδακτόν τε καὶ ἐξ ἐπιμελείας πα-
ραγίγνεσθαι ᾧ ἂν παραγίγνηται, τοῦτό σοι μετὰ
τοῦτο πειράσομαι ἀποδεῖξαι. Ὅσα γὰρ ἡγοῦνται ἀλ-
D λήλους κακὰ ἔχειν ἄνθρωποι φύσει ἢ τύχῃ, οὐδεὶς
θυμοῦται, οὐδὲ νουθετεῖ, οὐδὲ διδάσκει, οὐδὲ κο-
λάζει τοὺς ταῦτα ἔχοντας, ἵνα μὴ τοιοῦτοι ὦσιν,
ἀλλ' ἐλεοῦσιν. οἷον τοὺς αἰσχροὺς ἢ σμικροὺς ἢ ἀσθε-
νεῖς τίς οὕτως ἀνόητος, ὥςτε τι τούτων ἐπιχειρεῖν
ποιεῖν; ταῦτα μὲν γάρ, οἶμαι, ἴσασιν, ὅτι φύσει τε
καὶ τύχῃ τοῖς ἀνθρώποις γίγνεται, τὰ καλὰ καὶ τἀ-
ναντία τούτοις· ὅσα δὲ ἐξ ἐπιμελείας καὶ ἀσκήσεως
E καὶ διδαχῆς οἴονται γίγνεσθαι ἀγαθὰ ἀνθρώποις,
ἐάν τις ταῦτα μὴ ἔχῃ, ἀλλὰ τἀναντία τούτων κακά,

Cap. XIII. P. 323. D. *ἄνθρωποι φύσει ἢ τύχῃ*] Heindorfius malebat *ἢ φ. ἢ τύχῃ*.

οἶμαι, ἴσασιν] Sic Bodl. Vat. Vulgo *ἴσασιν, οἶμαι*.

ὡς ἀναγκαῖον] Facili opera *ὂν* addideris. Sed cautius hac in re versandum esse docebunt quae Heindorfius ad h. l. egoque ad Gorg. p. 495. C. adscripsimus.

Cap. XIII. C. *Ὅσα γὰρ ἡγοῦνται—*] Nam quaecunque mala homines *inter se* habere arbitrantur naturae vel fortunae culpa. Frustra fuit qui *ἄλλους* scribendum putaret.

D. *οὐδὲ νουθετεῖ, οὐδὲ διδάσκει, οὐδὲ κολάζει*] Facile alicui istud *οὐδὲ διδάσκει* ceteris verbis importune interiectum videatur, ut mirandum sit neminem dum in eo offendisse, praesertim quum mox p. 323. E. nonnisi *οἵ τε θυμοὶ καὶ αἱ κολάσεις καὶ αἱ νουθετήσεις* commemorentur. Sed vereor, ne nihil loco movendum sit, si quidem *διδάσκειν*, quemadmodum nostrum zurechtweisen, de leniore reprehensione dici recte colligitur ex Apolog. Socr. p. 26. A: *εἰ δὲ ἄκων διαφθείρω, τῶν τοιούτων καὶ ἀκουσίων ἁμαρτημάτων οὐ δεῦρο*

ἐπὶ τούτοις που οἵ τε θυμοὶ γίγνονται καὶ αἱ κολάσεις καὶ αἱ νουθετήσεις. ὧν ἐστιν ἓν καὶ ἡ ἀδικία καὶ ἡ ἀσέβεια καὶ συλλήβδην πᾶν τὸ ἐναντίον τῆς 324
πολιτικῆς ἀρετῆς. ἔνθα δὴ πᾶς παντὶ θυμοῦται καὶ νουθετεῖ, δῆλον ὅτι ὡς ἐξ ἐπιμελείας καὶ μαθήσεως κτητῆς οὔσης. εἰ γὰρ ἐθέλεις ἐννοῆσαι τὸ κολάζειν, ὦ Σώκρατες, τοὺς ἀδικοῦντας τί ποτε δύναται, αὐτό σε διδάξει, ὅτι οἵ γε ἄνθρωποι ἡγοῦνται παρασκευαστὸν εἶναι ἀρετήν. οὐδεὶς γὰρ κολάζει τοὺς ἀδικοῦντας πρὸς τούτῳ τὸν νοῦν ἔχων καὶ τούτου ἕνεκα, B
ὅτι ἠδίκησεν, ὅςτις μὴ ὥςπερ θηρίον ἀλογίστως τιμωρεῖται· ὁ δὲ μετὰ λόγου ἐπιχειρῶν κολάζειν οὐ τοῦ παρεληλυθότος ἕνεκα ἀδικήματος τιμωρεῖται — οὐ γὰρ ἂν τό γε πραχθὲν ἀγένητον θείη — ἀλλὰ τοῦ μέλλοντος χάριν, ἵνα μὴ αὖθις ἀδικήσῃ μήτε αὐτὸς οὗτος μήτε ἄλλος ὁ τοῦτον ἰδὼν κολασθέντα. καὶ τοιαύτην διάνοιαν ἔχων διανοεῖται παιδευτὴν εἶναι ἀρετήν· ἀποτροπῆς γοῦν ἕνεκα κολάζει. ταύτην οὖν τὴν δόξαν πάντες ἔχουσιν, ὅσοιπερ τιμωροῦνται C
καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ. τιμωροῦνται δὲ καὶ κολάζονται

P. 324. ἔνθα δὴ πᾶς π. θ.] Sic Bodl. Vat. pro vulg. ἔνθεν δὴ π.

B. ἵνα μὴ αὖθις ἀδ.] Vat. Bodl. ἵνα post ἀδικήσῃ iterant, quam lectionem Orellius suspicatus est ex τινὰ ortam esse; bene. Dein iidem libri κολάζειν.

νόμος εἰςάγειν ἐστίν, ἀλλ' ἰδίᾳ λαβόντα διδάσκειν καὶ νουθετεῖν. Mox p. 325. A: τὸν μὴ μετέχοντα καὶ διδάσκειν καὶ κολάζειν. Ibid.: ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακούῃ κολαζόμενος καὶ διδασκόμενος.

P. 324. εἰ γὰρ ἐθέλεις — αὐτό σε διδάξει] Futurum post εἰ ἐθέλεις illatum. Infra p. 342. D: εἰ γὰρ ἐθέλει τις —, εὑρήσει αὐτὸν φ. τ. φαινόμενον. v. ad Phaedon. p. 68. C. — αὐτό σε δ., ipsa res te docebit. — τί ποτε δύναται, quae tandem eius vis sit; quam tandem vim habeat.

ὅτι ἠδίκησεν] Rursus a plurali numero ad singularem transiit. v. ad p. 319. D. De ipsa sententia v. Gorg. p. 525. B. ibique annot.

C. τιμωροῦνται δὲ καὶ κολάζονται] Aristotel. Rhetor. I, 10, 17: διαφέρει δὲ τιμωρία καὶ κόλασις· ἡ μὲν γὰρ κόλασις τοῦ πάσχοντος ἕνεκά ἐστιν, ἡ δὲ τιμωρία τοῦ ποιοῦντος, ἵνα ἀποπληρωθῇ. Wyttenbachius ad Select. Princip. Histor. p. 292. ed. Lips. „τιμωρία refertur ad exigendam vindictam legibus debitam, κόλα-

οἵ τε ἄλλοι ἄνθρωποι οὓς ἂν οἴωνται ἀδικεῖν, καὶ οὐχ ἥκιστα Ἀθηναῖοι, οἱ σοὶ πολῖται· ὥςτε κατὰ τοῦτον τὸν λόγον καὶ Ἀθηναῖοί εἰσι τῶν ἡγουμένων παρασκευαστὸν εἶναι καὶ διδακτὸν ἀρετήν. Ὡς μὲν οὖν εἰκότως ἀποδέχονται οἱ σοὶ πολῖται καὶ χαλκέως καὶ σκυτοτόμου συμβουλεύοντος τὰ πολιτικά, καὶ ὅτι
D διδακτὸν καὶ παρασκευαστὸν ἡγοῦνται ἀρετήν, ἀποδέδεικταί σοι, ὦ Σώκρατες, ἱκανῶς, ὥς γ' ἐμοὶ φαίνεται.

Cap. XIV. Ἔτι δὴ λοιπὴ ἀπορία ἐστίν, ἣν ἀπορεῖς περὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγαθῶν, τί δήποτε οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοὶ τὰ μὲν ἄλλα τοὺς αὑτῶν υἱεῖς διδάσκουσιν ἃ διδασκάλων ἔχεται καὶ σοφοὺς ποιοῦσιν, ἣν δὲ αὐτοὶ ἀρετὴν ἀγαθοὶ οὐδενὸς βελτίους ποιοῦσι. τούτου δὴ πέρι, ὦ Σώκρατες, οὐκέτι μῦθόν σοι ἐρῶ,

D. ὥς γ' ἐμοὶ φαίνεται] Sic plurimi libri pro vulg. ὥς γέ μοι φ.
Cap. XIV. Ἔτι δὴ λοιπὴ ἀπορία] Heindorfius coni. λοιπὴ ἡ ἀπορία.

σις ad cohibitionem et emendationem peccantis." Connectuntur τιμωρεῖσθαι et κολάζειν quum alibi, tum Xenoph. Cyrop. I, 2, 7., ubi quod aliquot bonae notae libri suppeditant κολάζονται pro κολάζουσι, id haud scio an recipiendum fuerit. Certe quidem rarior est hic usus verbi κολάζεσθαι pro κολάζειν, quam ut ab imperitis librariis profecta videatur lectio per se minime contemnenda. Budaeus Commentar. Ling. Gr. p. 940. ed. Bas. a. 1530. postquam plurima verba recensuit, quae quum active usurpari soleant, tamen passim etiam media forma ab optimis quibusque scriptoribus frequententur, „Adnotavi et quaedam alia, inquit, quae vel Atticorum more dicta sunt, vel auctoritate constant, ut κολάζομαι ἀντὶ τοῦ κολάζω. Aristotel. libr. VI. de Histor. Animal. de elephantis loquens: φασὶ δὲ καὶ τὴν τῆς τροφῆς δαψίλειαν πραοτέρους αὐτοὺς παρέχειν, καὶ προσάγοντες δὲ αὐτοῖς ἑτέρους κολάζονται καὶ δουλοῦνται." Contulit Heindorfius Aristoph. Vesp. v. 405: νῦν ἐκεῖνο, νῦν ἐκεῖνο τοὐξύθυμον, ᾧ κολαζόμεσθα, κέντρον ἐντέτατ' ὀξύ. Sic ipse Plato Menex. p. 240. D: κολασάμενοι τὴν ὑπερηφανείαν.

ἀποδέχονται — συμβουλεύοντος] Infra p. 339. D: οὔ φησιν ἀποδέχεσθαι αὐτοῦ τὰ αὐτὰ ἑαυτῷ λέγοντος. v. Matth. §. 373. annot.

Cap. XIV. D. διδάσκουσιν ἃ διδασκ.] instituti et erudiri iubent. Usitatius hoc in genere est verbum medium. v. Matth. §. 492. c. Atque mox ipse Protagoras: τὰ μὲν ἄλλα διδάσκονται τοὺς υἱεῖς, et ταῦτα δ' ἄρα οὐ διδάσκονται.

ἀλλὰ λόγον. ὧδε γὰρ ἐννόησον. Πότερον ἔστι τι ἕν,
ἢ οὐκ ἔστιν, οὗ ἀναγκαῖον πάντας τοὺς πολίτας με- E
τέχειν, εἴπερ μέλλει πόλις εἶναι; ἐν τούτῳ γὰρ αὕτη
λύεται ἡ ἀπορία, ἣν σὺ ἀπορεῖς, ἢ ἄλλοθι οὐδα-
μοῦ. εἰ μὲν γὰρ ἔστι, καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἓν οὐ τε-
κτονική, οὐδὲ χαλκεία, οὐδὲ κεραμεία, ἀλλὰ δικαιο-
σύνη καὶ σωφροσύνη καὶ τὸ ὅσιον εἶναι, (καὶ συλλή- 325
βδην ἓν αὐτὸ προσαγορεύω εἶναι, ἀνδρὸς ἀρετήν) εἰ
τοῦτ' ἐστὶν οὗ δεῖ πάντας μετέχειν καὶ μετὰ τούτου
πάντ' ἄνδρα, ἐάν τι καὶ ἄλλο βούληται μανθάνειν
ἢ πράττειν, οὕτω πράττειν, ἄνευ δὲ τούτου μή, ἢ
τὸν μὴ μετέχοντα καὶ διδάσκειν καὶ κολάζειν καὶ
παῖδα καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα, ἕωςπερ ἂν κολαζόμε-
νος βελτίων γένηται, ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακούῃ κολαζό-
μενος καὶ διδασκόμενος, ὡς ἀνίατον ὄντα τοῦτον

E. *εἴπερ μέλλει πόλις εἶναι*] Ald. Bas. 1. cum aliquot codd. mss. *πολίτης εἶναι*. Flor. b. in marg. *πόλις τις εἶναι.*, unde lectionis illius origo apparet. v. p. 326. E.

Sed activo nunc utitur, ut supra p. 320. A: *Περικλῆς, ὁ τουτωνὶ τῶν νεανίσκων πατήρ, τούτους, ἃ μὲν διδασκάλων εἴχετο, καλῶς καὶ εὖ ἐπαίδευσεν.* Ibid. *καταθέμενος ἐν Ἀρίφρονος ἐπαίδευε.* Men. p. 94. A., ubi p. 93. D. dictum *αὑτὸν ἐπαιδεύσατο*, prorsus eadem verbi significatione. v. Kuster. ad Aristoph. Nubb. v. 128. Hemsterhus. ad Aristoph. Plut. p. 4. sq. Matth. ad Eurip. Med. v. 299. — *ἣν δὲ αὐτοὶ ἀρ. ἀγ.*, sc. *εἰσί*. Rarior ellipsis ratio. v. Schaefer. Melett. p. 43. sq.

E. *καὶ τοῦτό ἐστι τὸ ἕν* —] et si illud *ἕν τι*, quod modo dicebam, hoc est.

P. 325. *καὶ συλλήβδην — ἀνδρὸς ἀρετήν*] denique uno nomine illud appello hominis virtutem. De addito *εἶναι* v. ad p. 311. E. Dictionem *ὀνομάζειν τινά τι* attigimus ad Phaedon. p. 104. A. p. 105. E. Sympos. p. 212. C. Istud *ἀνδρὸς ἀρετήν* praecedenti *ἕν* per appositionem adiectum.

εἰ τοῦτ' ἐστὶν οὗ δεῖ —] si, inquam, hoc est etc. Nam denuo filum orationis redorditur. Mox iterum post longiorem verborum ambitum: *εἰ οὕτω μὲν ἔχει κ. τ. λ.*, si igitur res ita habet. In his *οὗ δεῖ κ. τ. λ.* a relativo transit ad demonstrativum *μετὰ τούτου*. Nam proprie pergere debebat: *καὶ μεθ' οὗ*. Sed prorsus eodem modo Phileb. p. 12. B: *ἣν ὅδε Ἀφροδίτην μὲν λέγεσθαί φησι, τὸ δ' ἀληθέστατον αὐτῆς ὄνομα Ἡδονὴν εἶναι.* et alibi sexcenties. v. Matth. §. 469. Itaque nihil habet offensionis quod mox adduntur haec: *ἢ τὸν μὴ μετέχοντα — κολάζειν*, ad quae apparet mente repetendum esse verbum *δεῖ*. Deinde verbo

B ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων ἢ ἀποκτείνειν· εἰ οὕτω μὲν ἔχει, οὕτω δ' αὐτοῦ πεφυκότος οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες εἰ τὰ μὲν ἄλλα διδάσκονται τοὺς υἱεῖς, τοῦτο δὲ μή, σκέψαι, ὡς θαυμασίως γίγνονται οἱ ἀγαθοί. ὅτι μὲν γὰρ διδακτὸν αὐτὸ ἡγοῦνται καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ἀπεδείξαμεν· διδακτοῦ δὲ ὄντος καὶ θεραπευτοῦ, τὰ μὲν ἄλλα ἄρα τοὺς υἱεῖς διδάσκονται, ἐφ' οἷς οὐκ ἔστιν θάνατος ἡ ζημία, ἐὰν μὴ ἐπιστῶνται, ἐφ' ᾧ δὲ ἥ τε ζημία θάνατος αὐτῶν τοῖς παισὶ καὶ φυγαὶ
C μὴ μαθοῦσι μηδὲ θεραπευθεῖσιν εἰς ἀρετήν, καὶ πρὸς

P. 325. B. *οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες εἰ τὰ μὲν ἄλλα*] In his Heusdius *εἰ* delendum censuit. v. annot.

θάνατος ἡ ζημία] Bodl. Vind. Venet. S. Ambros. *θ. ἣ ζημία.* Male. v. annot. Deinceps libri omnes *ἐφ' ὧν δέ*, quod flagitante loquendi consuetudine correxit Heindorf. Pro *ἐπιστῶνται*, quod exhibuit Venet. Σ., vulgo *ἐπίστωνται* legebatur. — Coislin. *ἥ γε ζημία.* v. annot.

Cap. XV. C. *μέχρι οὗπερ ἂν ζ.*] Sic codd. fere omnes.

οὕτω ante *πράττειν* quasi iteratur praecedens illud *μετὰ τούτου*, recte observante Heindorfio.

B. *οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες εἰ τὰ μὲν ἄλλα —*] Non video repetitum hoc *εἰ* quid molestiae afferat. Neque haereo in voculae collocatione. Nam istud *οἱ ἀγαθοί* cum vi dicitur ideoque tum primum locum in hac verborum comprehensione occupat, tum iteratur in periodi clausula. Quanquam in his: *ὡς θαυμασίως γίγνονται οἱ ἀγαθοί*, vereor ne error aliquis lateat. Quod Schleiermacherus legendum coniecit *ὡς θαυμάσιοί σοι γίγνονται οἱ ἀγαθοί*, merito Heindorfio in hac ratione tum *σοί* tum *γίγνονται* displicuit. Ipse mendum in verbo *γίγνονται* latere suspicatur, quod non est veri dissimile. Codices nihil variant: Ficinus haec interpretatur sic: adverte, quam mirabiliter in eo excellentes evadant: unde nihil lucramur. Argumentationis series hanc requirit sententiam: vide, quam miri homines boni isti nobis evadant, *quippe* qui, licet virtutem doctrina et institutione comparari posse persuasum habeant, tamen filios suos ad eam conformari minime curent. Fortasse tamen tolerari vulgata lectio potest, si quidem verba licet hoc modo interpretari: vide, quam mira istorum bonorum ratio evadat, videlicet ex hoc tuo iudicio. Quo facto *γίγνεσθαι* putandum est similiter coniungi cum adverbio, atque *εἶναι* in iis locis, de quibus diximus ad Euthyphron. p. 10. sq.

ἥ τε ζημία θάνατος αὐτῶν] Voculae *τέ* collocationem ne mireris, ista *ἥ τε ζημία θάνατος*, si sensum spectas, unam sane notionem efficiunt. Quamobrem *τέ* primo adhaerescit vocabulo. Ceterum mirandum non est, quod in hac similibusque locutionibus v. *ζημία* articulum praefixum habet. Significatur

τῷ θανάτῳ χρημάτων τε δημεύσεις καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν ξυλλήβδην τῶν οἴκων ἀνατροπαί, ταῦτα δ' ἄρα οὐ διδάσκονται, οὐδ' ἐπιμελοῦνται πᾶσαν ἐπιμέλειαν; Οἴεσθαί γε χρή, ὦ Σώκρατες.

Cap. XV. Ἐκ παίδων σμικρῶν ἀρξάμενοι μέχρι οὗπερ ἂν ζῶσι καὶ διδάσκουσι καὶ νουθετοῦσιν. ἐπειδὰν θᾶττον συνιῇ τις τὰ λεγόμενα, καὶ τροφὸς καὶ μήτηρ καὶ παιδαγωγὸς καὶ αὐτὸς ὁ πατὴρ περὶ τούτου διαμάχονται, ὅπως ὡς βέλτιστος ἔσται ὁ παῖς, D παρ' ἕκαστον καὶ ἔργον καὶ λόγον διδάσκοντες καὶ

Vulgo μέχρις οὗπερ. v. ad Sympos. c. XXIX. in. Aliter statuunt Lobeck. ad Phryn. p. 14. Krüger. ad Dionys. Hal. Hist. p. 108., qui tamen variarum lectionum apud Platonem rationem non subduxerunt. Ceterum Stephanus, asyndetorum osor acerrimus, ὑποστιγμῇ post ὦ Σώκρατες posita, ante ἐκ παίδων interposuit ὅτι.

θᾶττον συνιῇ τις] Sic Vat. pro vulg. συνίῃ. Bodl. accentu caret. v. Buttmann. Gr. Ampl. T. I. p. 543.

D. ὅπως ὡς βέλτ.] Bodl. Vind. Vat. al. ὡς omittunt. Male.

enim poena legibus constituta. Demosth. de fals. leg. p. 380. ed. Reisk.: τῶν τοιούτων ὁ νόμος θάνατον τὴν ζημίαν εἶναι κελεύει. Ibid. p. 381: ὃς θάνατον κελεύει τούτων τὴν ζημίαν εἶναι. Ibid. p. 433. Isocr. de Pac. c. 7. p. 189. ed. Bekk.: θανάτου τῆς ζημίας ἐπικειμένης. Aeschin. p. 642. recte aliquot codd. Bekkeri: ἐφ' οἷς ἐστιν ἡ παρὰ τῶν νόμων ζημία θάνατος: vulgo ἐστὶν ἐκ τ. νόμ. Lysias p. 234. ed. Brem.: ἐφ' οἷς δὲ θάνατός ἐστιν ἡ ζημία.

C. ταῦτα δ' ἄρα οὐ διδ.] Prorsus eodem modo post ἄρα infertur δ' ἄρα Criton. p. 50. E: ἦ πρὸς μὲν ἄρα σοι τὸν πατέρα οὐκ ἐξ ἴσου ἦν τὸ δίκαιον — πρὸς δὲ τὴν πατρίδα ἄρα καὶ τοὺς νόμους ἐξέσται σοι; De Republ. X. p. 600. D: ἀλλὰ Πρωταγόρας μὲν ἄρα — καὶ Πρόδικος — φιλοῦνται, Ὅμηρον δ' ἄρα — ῥαψῳδεῖν ἂν — εἴων; Usurpatur haec ratio cum vi quadam et gravitate in conclusione a minore ad maius, quam dialectici vocant, quum id, quod secundo loco commemoratur, propter rei antea memoratae conditionem absurdum et ineptum videri significatur. Similia notavimus ad Apolog. Socr. p. 34. C. De repetito δέ v. Buttmann. ad Demosth. Midian. p. 155.

Οἴεσθαί γε χρή] Formulam οἴεσθαί γε χρή reliquis verbis ἀσυνδέτως interponi solere docuit ad h. l. Heindorf. Conferantur nostra ad Criton. p. 53. C. Deinde in hoc principio novae disputationis, quae ad superiorem sententiam confirmandam instituitur, neminem morabitur ἀσύνδετος oratio. v. ad Phaedon. p. 91. C. Neque mox haerendum est in istis: ἐπειδὰν θᾶττον συνιῇ, in quibus quis utique γάρ additum velit.

Cap. XV. D. παρ' ἕκαστον κ. ἔργ. —] Germanice dicas: indem sie bei jeder Handlung und jedem Worte ihn belehren etc. Male Ficinus

ἐνδεικνύμενοι, ὅτι τὸ μὲν δίκαιον, τὸ δὲ ἄδικον, καὶ τόδε μὲν καλόν, τόδε δὲ αἰσχρόν, καὶ τόδε μὲν ὅσιον, τόδε δὲ ἀνόσιον, καὶ τάδε μὲν ποίει, τάδε δὲ μὴ ποίει. καὶ ἐὰν μὲν ἑκὼν πείθηται· εἰ δὲ μή, ὥςπερ ξύλον διαστρεφόμενον καὶ καμπτόμενον εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς. Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς διδασκάλων πέμποντες πολὺ μᾶλλον ἐντέλλονται ἐπιμελεῖσθαι
E εὐκοσμίας τῶν παίδων ἢ γραμμάτων τε καὶ κιθαρίσεως. οἱ δὲ διδάσκαλοι τούτων τε ἐπιμελοῦνται, καὶ ἐπειδὰν αὖ γράμματα μάθωσι καὶ μέλλωσι συνήσειν

καὶ τάδε μὲν ποίει] Bekkerus dedit τὰ μὲν — τὰ δὲ μὴ haec: παρ' ἕκαστον καὶ ἔργον καὶ λόγον, ad superiora traxit. Neque enim recte potuit dici: ὡς βέλτιστος ἔσται παρ' ἕκαστον.

ἐὰν μὲν ἑκὼν πείθηται] Intell. εὖ ἔχει, frequenti ellipsi. v. Gregor. Corinth. de Dialect. p. 47. sqq. Fischer. ad Weller. Gr. T. III. P. II. p. 35. Thiersch. Gr. p. 643. ed. III. Xenoph. Mem. III, 11, 9. Cyrop. VII, 5, 54. VIII, 7, 24. Anab. VII, 1, 31. Aristoph. Plut. v. 468. Thesmoph. v. 136. ibique intpp. Cum proximis contulit Heusdius Themist. Orat. XXI. p. 249. A. Ceterum admodum notabilis est hic locus, quippe ex quo puerorum educatio et institutio, quae apud Athenienses illa aetate vigebat, optime cognosci queat. Conf. Creuzerus Orat. de Civitate Athenar. etc. p. 21. et in annot. p. 57.

E. *ἢ γραμμάτων τε καὶ κιθαρίσεως*] Nam pueri primum tradebantur disciplinae grammatistarum et citharistarum, quorum munus deinceps describitur accuratius. Vid. Legg. VII. p. 810. A. sqq. p. 812. A. Aristoph. Nubb. v. 955. sqq.

ὥςπερ τότε τὴν φωνήν] quemadmodum *antea* sermonem. De hoc usu voc. τότε v. Phileb. p. 114. Phaedr. p. 271. E. Politic. p. 263. E. Gorg. p. 488. C. Politic. p. 266. D. Aeschyl. Choeph. v. 973. Sophocl. Electr. v. 676. v. 907. Eurip. Med. v. 1398. Electr. v. 1203. Aristoph. Plut. v. 1118. Thesmoph. v. 13. al.

παρατιθέασιν αὐτοῖς ἐπὶ τῶν βάθρων —] Videlicet οἱ γραμματισταί. De his enim solis nunc cogitandum esse, licet antea γραμμάτων καὶ κιθαρίσεως mentio iniecta sit, docent quae mox sequuntur: οἵ τε αὖ κιθαρισταὶ — σωφροσύνης τε ἐπιμελοῦνται κ. τ. λ. — *Βάθρα* sunt subsellia scholastica. Commentarii instar est locus Legg. p. 810. E., ubi item de grammatistarum officio: λέγω μὲν, ὅτι ποιηταί τε ἡμῖν εἰσί τινες ἐπῶν ἑξαμέτρων πάμπολλοι καὶ τριμέτρων καὶ πάντων δὴ τῶν λεγομένων μέτρων, οἱ μὲν ἐπὶ σπουδήν, οἱ δὲ ἐπὶ γέλωτα ὡρμηκότες, ἐν οἷς φασι δεῖν — τοὺς ὀρθῶς παιδευομένους τῶν νέων τρέφειν καὶ διακορεῖς ποιεῖν, πολυηκόους τ' ἐν ταῖς ἀνα-

τὰ γεγραμμένα, ὥσπερ τότε τὴν φωνήν, παρατιθέασιν αὐτοῖς ἐπὶ τῶν βάθρων ἀναγιγνώσκειν ποιητῶν ἀγαθῶν ποιήματα καὶ ἐκμανθάνειν ἀναγκάζουσιν, ἐν οἷς πολλαὶ μὲν νουθετήσεις ἔνεισι, πολλαὶ δὲ διέξο- 326
δοι καὶ ἔπαινοι καὶ ἐγκώμια παλαιῶν ἀνδρῶν ἀγαθῶν, ἵνα ὁ παῖς ζηλῶν μιμῆται καὶ ὀρέγηται τοιοῦτος γενέσθαι. οἵ τ' αὖ κιθαρισταὶ ἕτερα τοιαῦτα σωφροσύνης τε ἐπιμελοῦνται καὶ ὅπως ἂν οἱ νέοι μηδὲν κακουργῶσι· πρὸς δὲ τούτοις, ἐπειδὰν κιθαρίζειν μάθωσιν, ἄλλων αὖ ποιητῶν ἀγαθῶν ποιήματα

ποίει e Bodl. et Vat. Sed Bodl. in τα accentum omittit, quod in eo libro corruptae aut suspectae lectionis indicium est.

γνῶσεσι ποιοῦντας καὶ πολυμαθεῖς, ὅλους ποιητὰς ἐκμανθάνοντας· οἱ δὲ ἐκ πάντων κεφάλαια ἐκλέξαντες καί τινας ὅλας ῥήσεις εἰς ταὐτὸ ξυναγαγόντες ἐκμανθάνειν φασὶ δεῖν εἰς μνήμην τιθεμένους, εἰ μέλλει τις ἀγαθὸς ἡμῖν καὶ σοφὸς ἐκ πολυπειρίας καὶ πολυμαθίας γενέσθαι.

P. 326. πολλαὶ δὲ διέξοδοι—] Διεξελθεῖν τῷ λόγῳ est oratione persequi, enarrare, explicare: quod saepenumero copiosae narrationis habet significationem. Itaque διέξοδοι sunt narrationes de virtutibus laudibusque virorum clarorum et illustrium.

οἵ τ' αὖ κιθαρισταί—] De citharistarum munere et officio deque musica ab ingenuis adolescentibus mature discenda et exercenda v. Legg. p. 812. A. sqq. de Republ. III. p. 398. sqq. Aristotel. Polit. T. I. p. 329. ed. Schneid. Plutarch. de Music. T. V. P. II. p. 662. ed. Wyttenb., qui loci huic nostro suam lucem affundunt. Sed dignus est imprimis qui huc transferatur locus Aristoph. Nubb. v. 958. sqq., ubi pristina musicae disciplinae severitas laudatur: εἶτ' αὖ προμαθεῖν ᾆσμ' ἐδίδασκεν, τὼ μηρὼ μὴ ξυνέχοντας, Ἢ, Παλλάδα περσέπολιν δεινάν, ἤ, Τηλέπορόν τι βόαμα, Ἐντειναμένους τὴν ἁρμονίαν, ἣν οἱ πατέρες παρέδωκαν. Εἰ δέ τις αὐτῶν βωμολοχεύσαιτ' ἢ κάμψειέν τινα καμπήν, Οἵας οἱ νῦν τὰς κατὰ Φρῦνιν, ταύτας τὰς δυσκολοκάμπτους, Ἐπετρίβετο τυπτόμενος πολλάς, ὡς τὰς μούσας ἀφανίζων. — ἕτερα τοιαῦτα, tali itidem modo, ut recte interpretatur Heindorfius. conf. p. 318. A. et infra p. 344. D: καὶ γεωργὸν — ἀμήχανον ἂν θείη καὶ ἰατρὸν ταὐτὰ ταῦτα, ubi v. annot.

ὅπως ἂν — κακουργῶσι] Observa ὅπως ἂν et coniunct. post verbum curandi, quam structuram apud Xenophontem quidem rariorem esse narrat Poppo ad Cyrop. I, 2, 10. cf. Heindorf. ad Protagor. p. 497., qui satis certa et optativi et coniunctivi exempla congessit. — εἰς τὰ κιθαρίσματα ἐντείνοντες, modis citharoedicis ea includentes. v. ad Phaedon. p. 60. D.

B διδάσκουσι, μελοποιῶν, εἰς τὰ κιθαρίσματα ἐντείνοντες, καὶ τοὺς ῥυθμούς τε καὶ τὰς ἁρμονίας ἀναγκάζουσιν οἰκειοῦσθαι ταῖς ψυχαῖς τῶν παίδων, ἵνα ἡμερώτεροί τε ὦσι, καὶ εὐρυθμότεροι καὶ εὐαρμοστότεροι γιγνόμενοι χρήσιμοι ὦσιν εἰς τὸ λέγειν τε καὶ πράττειν· πᾶς γὰρ ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εὐρυθμίας τε καὶ εὐαρμοστίας δεῖται. Ἔτι τοίνυν πρὸς τούτοις εἰς παιδοτρίβου πέμπουσιν, ἵνα τὰ σώματα βελτίω
C ἔχοντες ὑπηρετῶσι τῇ διανοίᾳ χρηστῇ οὔσῃ, καὶ μὴ ἀναγκάζωνται ἀποδειλιᾶν διὰ τὴν πονηρίαν τῶν σω-

P. 326. B. ἔτι τοίνυν πρὸς τούτοις] Paris. E. et Flor. b. πρὸς τούτοις omittunt, probante Bekkero.

C. καὶ ταῦτα ποιοῦσιν οἱ μ. δ.] Bodl. οὐ μ. δ., unde nihil proficimus. v. annot.

πρωϊαίτατα εἰς διδασκάλων] Sic Ald. Bas. 2. cod. Bodl. Stephanus edidit εἰς διδασκαλίαν.

B. ἵν' ἡμερώτεροί τε ὦσι, καὶ εὐρ.] Quam praeclare veteres de vi et efficacia musices senserint, quum multi loci aliorum scriptorum testantur, tum Platonis verba de Republ. III. p. 401. D. E., ubi inter alia; καταδύεται, inquit, εἰς τὸ ἐντὸς τῆς ψυχῆς ὅ τε ῥυθμὸς καὶ ἁρμονία, καὶ ἐῤῥωμενέστατα ἅπτεται αὐτῆς φέροντα τὴν εὐσχημοσύνην, καὶ ποιεῖ εὐσχήμονα, ἐάν τις ὀρθῶς τραφῇ.

πᾶς γὰρ ὁ βίος —] Aristides Quintil. de Music. I. p. 2: πᾶσα ἡλικία καὶ σύμπας βίος, ἅπασα δὲ πρᾶξις μουσικῇ μόνῃ τελέως ἂν κατακοσμηθείη. Cicero de Offic. I, 40: Sicut in fidibus aut in tibiis, — sic videndum est in vita, ne forte quid discrepet, vel multo etiam magis, quo maior et melior actionum quam sonorum concentus est.

εἰς παιδοτρίβου πέμπ.] Iuvenes enim, postquam litterarum et artis musicae initia perceperant, paedotribarum disciplinae tradebantur, a quibus in gymnasiis artem athleticam docerentur. Plat. De Republ. III. p. 403. C: μετὰ δὴ μουσικὴν γυμναστικῇ θρεπτέοι οἱ νεανίαι. Alcibiad. I. p. 106. §. 7. Socrates ad Alcibiadem: ἔμαθες γὰρ σύ γε, κατὰ μνήμην ἐμήν, γράμματα καὶ κιθαρίζειν καὶ παλαίειν. Legg. VII. p. 813. A. sqq. Crit. p. 50. D. Aristoph. l. c. v. 966. item post citharistam mentionem magistri gymnastici facit. Ceterum Hesychius, Photius, alii, v. παιδοτρίβης per γυμναστής interpretantur.

C. καὶ ταῦτα ποιοῦσιν οἱ μάλιστα δυν.] Videl. πέμπουσιν αὐτοὺς εἰς διδασκάλων Neque enim de sola paedotribarum institutione nunc cogitandum esse luculenter docent verba proxima. Quocirca haec maxima distinctione a superioribus seiungere placuit. Sententiam verborum hanc esse puto: haec

μάτων καὶ ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πράξεσι. καὶ ταῦτα ποιοῦσιν οἱ μάλιστα δυνάμενοι. μάλιστα δὲ δύνανται οἱ πλουσιώτατοι. καὶ οἱ τούτων υἱεῖς πρωϊαίτατα εἰς διδασκάλων τῆς ἡλικίας ἀρξάμενοι φοιτᾶν ὀψιαίτατα ἀπαλλάττονται. Ἐπειδὰν δὲ ἐκ διδασκάλων ἀπαλλαγῶσιν, ἡ πόλις αὖ τούς τε νόμους ἀναγκάζει μανθάνειν καὶ κατὰ τούτους ζῆν D κατὰ παράδειγμα, ἵνα μὴ αὐτοὶ ἐφ' αὑτῶν εἰκῇ πράττωσιν, ἀλλ' ἀτεχνῶς ὥςπερ οἱ γραμματισταὶ τοῖς μήπω δεινοῖς γράφειν τῶν παίδων ὑπογράψαντες γραμμὰς

κατὰ τούτους ζῆν κατὰ παράδειγμα] Elegans est coniectura Heindorfii: κατὰ τούτους ζῆν καθάπερ παράδειγμα, i. e. καθάπερ κατὰ παράδειγμα. Hanc rationem confirmare videtur cod. Vindob., in quo κατα caret accentu, quod erroris indicium est. Nec tamen necessaria mutatio.

omnia vero faciunt ii, qui opibus ac divitiis, quas possident, tollere facile possint omnia eruditionis ac disciplinae impedimenta. Vellem tamen codices praebuissent quod ex interpretatione Ficini: Haec nempe observant maxime ii, qui maxime possunt, restituendum coniecit Heindorfius: καὶ ταῦτα ποιοῦσι μάλιστα οἱ μάλιστα δυνάμενοι. Ceterum ad Solonis leges haec referenda sunt. His enim constitutum erat, ut Athenienses filios suos convenienter et ordini et facultatibus educarent: pauperum filii opificia saltem et artes sellularias docerentur. v. Isocrat. Areopagit. p. 333. coll. Aristot. Polit. VIII, 1.

καὶ οἱ τούτων υἱεῖς κ. τ. λ.] Ordo verborum hic est: πρωϊαίτατα τῆς ἡλικίας (conf. Matth. §. 340.) ἀρξάμενοι φοιτᾶν εἰς διδασκάλων.

ἐκ διδασκάλων ἀπαλλαγῶσιν—] Apte comparat Heindorf. Cratyl. p. 407. D: ἐκ μὲν οὖν θεῶν πρὸς θεῶν ἀπαλλαγῶμεν. De proximis v. ad Criton. p. 135.

ζῆν κατὰ παράδειγμα] i. e. ὡς κατὰ παράδειγμα. De hac appositione v. Hanov. Exercitt. in Com. Graec. libr. I. p. 140. Dobraeus ad Aristoph. Plut. v. 314. Schaefer. ad Lamb. Bos. p. 782.

D. *αὐτοὶ ἐφ' αὑτῶν εἰκῇ πρ.*] ipsi per se, nullo alio docente. v. Valcken. ad Herod. VIII, 82.

ὑπογράψαντες γραμμὰς τ. γρ.] Recte Stephanus ὑπογράφειν γραμμὰς τῇ γραφίδι interpretatus est: lineas penicillo praeducere, quo recte procedat scriptura. Nam quominus litterarum elementa intelligamus a magistris praeformata, prohibet usus loquendi, ex quo γραμμαί de litteris nunquam potuit usurpari. Sunt igitur lineamenta, quibus figurae litterarum praeformabantur.

τῇ γραφίδι οὕτω τὸ γραμματεῖον διδόασι καὶ ἀναγκάζουσι γράφειν κατὰ τὴν ὑφήγησιν τῶν γραμμῶν, ὣς δὲ καὶ ἡ πόλις νόμους ὑπογράψασα, ἀγαθῶν καὶ παλαιῶν νομοθετῶν εὑρήματα, κατὰ τούτους ἀναγκάζει καὶ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι, ὃς δ' ἂν ἐκτὸς βαίνῃ τούτων, κολάζει· καὶ ὄνομα τῇ κολάσει ταύτῃ
E καὶ παρ' ὑμῖν καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ, ὡς εὐθυνούσης τῆς δίκης, εὐθῦναι. Τοσαύτης οὖν τῆς ἐπιμελείας οὔσης περὶ ἀρετῆς ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, θαυμάζεις, ὦ Σώκρατες, καὶ ἀπορεῖς, εἰ διδακτόν ἐστιν ἀρετή; Ἀλλ' οὐ χρὴ θαυμάζειν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον, εἰ μὴ διδακτόν.

Cap. XVI. Διὰ τί οὖν τῶν ἀγαθῶν πατέρων πολλοὶ υἱεῖς φαῦλοι γίγνονται; τοῦτο αὖ μάθε· οὐ-

D. τὸ γραμματεῖον διδόασι] V. γραμμάτιον, quod e Bodl. et Vat. cum Bekkero mutavi.

E. τῆς δίκης, εὐθῦναι] Steph. εὐθύναι, pravo accentu. Bodl. εὐθύνη superscriptum habet, quod volebat restitutum Cornarius, recte adversante Heindorfio, qui pluralem numerum in for-

ὣς δὲ καὶ ἡ πόλις —] Ὣς pro οὕτως dictum apud poetas frequens. v. Eurip. Hec. v. 882. Troad. v. 147. v. 721. Electr. v. 151. sqq. Iphig. T. v. 603. Bacch. v. 1062. al. Ex prosae orationis scriptoribus unum locum expiscatus est Heindorf. de Republ. VII. p. 530. D: ὡς πρὸς ἀστρονομίαν —, ὣς πρὸς ἐναρμόνιον φοράν. Voculam δέ in comparationibus sic positam copiose illustravit Schaefer. Melett. Crit. I. p. 59. Matth. §. 616.

E. εὐθῦναι] correctiones. Tim. Lex. p. 125. interpretatur δίκαι κατὰ τῶν ἀρξάντων κακῶς., ubi v. Ruhnken.

Cap. XVI. ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγον] P. 323. A. — οὐδένα δεῖ ἰδιωτεύειν recte, opinor, Heindorfius interpretatur: in ceteris quidem rebus alios esse δημιουργούς, alios ἰδιώτας; in iustitia nemini licere ἰδιώτῃ esse, sed unumquemque quasi δημιουργόν quendam esse oportere. Verba εἴπερ μέλλει πόλις εἶναι sic intelligas: siquidem civitas futura sit salva et incolumis; ut Criton. p. 50. B: ἢ δοκεῖ σοι οἷόν τε ἔτι ἐκείνην τὴν πόλιν εἶναι καὶ μὴ ἀνατετράφθαι, ubi inanis est Buttmanni dubitatio. Proxima sic intelligas: Nam si quod ego contendo, neminem debere virtutis minus gnarum aut imperitum esse, vere dictum est, ut est sane, rem tecum considera quovis alio studiorum et disciplinarum genere exempli causa adhibito. Nam προαιρεῖσθαι est nostrum vornehmen.

P. 327. ὁποῖός τις ἐδύ-

δὲν γὰρ θαυμαστόν, εἴπερ ἀληθῆ ἐγὼ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγον, ὅτι τούτου τοῦ πράγματος, τῆς ἀρετῆς, εἰ μέλλει πόλις εἶναι, οὐδένα δεῖ ἰδιωτεύειν. 327
Εἰ γὰρ δὴ ὃ λέγω οὕτως ἔχει — ἔχει δὲ μάλιστα πάντων οὕτως —, ἐνθυμήθητι ἄλλο τῶν ἐπιτηδευμάτων ὁτιοῦν καὶ μαθημάτων προελόμενος. εἰ μὴ οἷόν τ' ἦν πόλιν εἶναι, εἰ μὴ πάντες αὐληταὶ ἦμεν, ὁποῖός τις ἐδύνατο ἕκαστος, καὶ τοῦτο καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ πᾶς πάντα καὶ ἐδίδασκε καὶ ἐπέπληττε τὸν μὴ καλῶς αὐλοῦντα, καὶ μὴ ἐφθόνει τούτου, ὥςπερ νῦν τῶν δικαίων καὶ τῶν νομίμων οὐδεὶς φθονεῖ οὐδ' ἀποκρύπτεται ὥςπερ τῶν ἄλλων τεχνημάτων — λυ- B
σιτελεῖ γάρ, οἶμαι, ἡμῖν ἡ ἀλλήλων δικαιοσύνη καὶ ἀρετή· διὰ ταῦτα πᾶς παντὶ προθύμως λέγει καὶ δι-

mulis forensibus legitimum esse monuit ideoque non sine causa nunc positum.

Cap. XVI. P. 327. *καὶ τοῦτο καὶ ἰδίᾳ*] *καί* ante *ἰδίᾳ* accessit e Bodl. Vat. Venetis, Florent. aliis. Mox pro *ἐδίδασκε* Bekkerus e solo Vatic. *διεδίδασκε* dedit.

νατο ἕκαστος] Intell. *αὐλητὴς εἶναι*.

καὶ ἐπέπληττε τὸν μὴ κ.λ.] Verbi *ἐπιπλήττειν* cum accusativo personae constructi exemplum quum nondum a quoquam investigatum sit, dubitari profecto potest, quid de hac verborum iunctura statuendum sit. Aut enim accusativum a verbo remotiore pendere et cum *πάντα* cohaerere putare licet, aut *ἐπιπλήττειν* ad exemplum verbi *μέμφεσθαι*, quod etiam accusativum personae pro dativo sibi adiunctum habere docuit Valcken. ad Eurip. Hippolyt. v. 1402., nunc cum quarto casu construi existimandum est. Posteriorem rationem probarunt Heindorfius et Matth. §. 384. annot. 1. Illam ego praeferam, donec alterum istius structurae exemplum prolatum fuerit. Etenim poterat etiam simpliciter dici: *πᾶς πάντα ἐδίδασκε τὸν μὴ καλῶς αὐλοῦντα*. Quod quidem in mente habens scriptor interiectum istud *καὶ ἐπέπληττε* non respicit, sed casum participii superiori illi *πάντα* accommodat. v. ad Phaedon. p. 94. D. Matth. §. 428. 2. Similiter mox verba *ὥςπερ τῶν ἄλλων τεχνημάτων* cohaerent cum remotioribus *τῶν δικαίων* — *οὐδεὶς φθονεῖ*, perinde ac si *οὐδ' ἀποκρύπτεται* non esset interiectum. Veram esse hanc interpretationem docent etiam verba *καὶ μὴ ἐφθόνει τούτου*, quae more loquendi pervulgato ad *πᾶς πάντα ἐδίδασκε* referuntur. P. 320. B: *μὴ φθονήσῃς, ἀλλ' ἐπίδειξον*. Lachet. p. 200. B: *διδάξω καὶ σέ, καὶ οὐ φθονήσω*. Sympos. p. 223. A: *ἀλλ' ἔασον, καὶ μὴ φθονήσῃς τῷ μειρακίῳ ὑπ' ἐμοῦ ἐπαινεθῆναι*. Tim. p. 23. D: *φθόνος οὐδείς*, — *ἀλλὰ*

διδάσκει καὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ νόμιμα — εἰ οὖν οὕτω καὶ ἐν αὐλήσει πᾶσαν προθυμίαν καὶ ἀφθονίαν εἴχομεν ἀλλήλους διδάσκειν, οἴει ἄν τι, ἔφη, μᾶλλον, ὦ Σώκρατες, τῶν ἀγαθῶν αὐλητῶν ἀγαθοὺς αὐλητὰς τοὺς υἱεῖς γίγνεσθαι ἢ τῶν φαύλων; οἶμαι μὲν
C οὔ, ἀλλὰ ὅτου ἔτυχεν ὁ υἱὸς εὐφυέστατος γενόμενος εἰς αὔλησιν, οὗτος ἂν ἐλλόγιμος ηὐξήθη, ὅτου δὲ ἀφυής, ἀκλεής· καὶ πολλάκις μὲν ἀγαθοῦ αὐλητοῦ φαῦλος ἂν ἀπέβη, πολλάκις δ' ἂν φαύλου ἀγαθός. ἀλλ' [οὖν] αὐληταὶ γοῦν πάντες ἦσαν ἱκανοὶ ὡς πρὸς

B. αὐλητὰς τοὺς υἱεῖς γίγνεσθαι] Vulgo γενέσθαι, σοῦ τε ἕνεκα ἐρῶ κ. τ. λ. Men. p. 71. D: εἶπον καὶ μὴ φθονήσῃς. al. Et video hanc nostram loci interpretationem probatam esse etiam Bernhardyo De Syntax. Gr. p. 351.

B. εἰ οὖν οὕτω—] Parenthesi absoluta revertitur oratio unde digressa erat: cuius rei indicium facit οὖν; ut Euthydem. p. 290. B. C. Apol. Socr. p. 29. D. p. 40. D. Sympos. p. 201. D. al.

οἴει ἄν τι, ἔφη, μᾶλλον] Exspectabas μᾶλλόν τι. Sed opportune Heind. comparat Xenoph. Cyrop. I, 6, 11: οἴει τι, ἔφη, ἧττον τοῦτο εἶναι αἰσχρόν. Neque multum discrepat Plat. Lysid. p. 204. E: οὐ γὰρ πάνυ, ἔφη, τι αὐτοῦ τοὔνομα λέγουσιν.

C. οὗτος ἂν ἐλλόγιμος ηὐξήθη] i. e. οὗτος ἂν ηὐξήθη ὥστε ἐλλόγ. γίγνεσθαι. Frequens est haec verborum αὔξειν, αἴρειν, τελεῖν, παιδεύειν, διδάσκειν, al. constructio, quam grammatici appellant prolepsin adiectivi. Demosthen. Olynth. I. c. 2. p. 19: παρακρουόμενος μέγας νῦν ηὐξήθη. Ibid. p. 20: διὰ τούτων ἤρθη μέγας. Plat. de Republ. IV. p. 424. E: ἐννόμους — ἄνδρας αὐξάνεσθαι. VIII. p. 565. C: τρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγαν. Aeschyl. Agam. v. 761: μέγαν τελεσθέντα ὄλβον. Eurip. Heraclid. v. 575: δίδασκε σοφούς, redde sapientes, de quo genere loquendi consulas imprimis Bentlei. Epist. ad Mill. p. 18. Valcken. Diatrib. p. 205. I. B. Ahlmeyer de prolepsi poetica. Paderborn 1827. I. Fr. Con. Meyer commentatio de epithetorum ornant. vi et natura. Eutin. 1837. G. Aen. Koch. Luc. Char. p. 52 sqq. Neque aliena sunt talia: Eurip. Hecub. v. 769: ἐκβάλλει θαλασσόπλαγκτον. Ibid. v. 928: νόστιμον ἐκίνησε πόδα. Phoeniss. v. 76: φυγάδα ἀπωθεῖ. Virgil. Aen. I, 70: diversos age. De quibus v. Hermann. ad Viger. p. 897. Deinde ad ἀκλεής per zeugma intelligendum ἐγένετο.

ἀλλ' οὖν αὐληταὶ γοῦν π.] Frequens ἀλλ' οὖν — γε. Sophist. p. 254. C: ἀλλ' οὖν λόγου γε ἐνδεεῖς μηδὲν γιγνώμεθα. Aeschin. adv. Ctesiph. §. 8: ἀλλ' οὖν προβάλλεταί γέ τι πρὸ τῆς αἰσχύνης. al. vel etiam ἀλλὰ — γοῦν, ut Phaedon. p. 71. B. Vulgata scriptura orta videtur ex διττογραφίᾳ. Sed ἀλλ' οὖν — γοῦν fateor me non meminisse usquam legere.

τοὺς ἰδιώτας καὶ μηδὲν αὐλήσεως ἐπαΐοντας. οὕτως οἴου καὶ νῦν, ὅςτις σοι ἀδικώτατος φαίνεται ἄνθρωπος τῶν ἐν νόμοις καὶ ἀνθρώποις τεθραμμένων, δίκαιον αὐτὸν εἶναι καὶ δημιουργὸν τούτου τοῦ πράγματος, εἰ δέοι αὐτὸν κρίνεσθαι πρὸς ἀνθρώπους, D οἷς μήτε παιδεία ἐστὶ μήτε δικαστήρια μήτε νόμοι, μηδὲ ἀνάγκη μηδεμία διὰ παντὸς ἀναγκάζουσα ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι, ἀλλ' εἶεν ἄγριοί τινες, οἷοίπερ οὓς πέρυσι Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν ἐπὶ Ληναίῳ. ἦ σφόδρα ἐν τοῖς τοιούτοις ἀνθρώποις γενόμενος,

quod ex plurimis optimisque libris mutatum.

ὡς πρὸς τοὺς ἰδ.] si cum rudibus comparentur. v. Matth. §. 628.

τῶν ἐν νόμοις καὶ ἀνθρώποις τεθραμμένων] Semper mihi molestum fuit istud καὶ ἀνθρώποις. Quid enim? tibicines, quorum antea mentionem fecerat, an forte humana carere iudicandi sunt societate? Itaque vide ne vitium aliquod hic delituerit. Ficinus interpretatur: qui iniustissimus tibi videtur inter homines sub lege viventes. Quod quorsum spectet, alii viderint. Codices tamen nullum erroris indicium faciunt. Quocirca vulgata lectio utcunque explicanda. Videtur autem καὶ ἀνθρώποις cum emphasi dictum pro καὶ ἐν ἀνθρωπίνῃ παιδείᾳ. Quod cur nunc paullo obscurius significatum sit, fortasse inde explicari potest, quod mox mentionem iniicit ferorum illorum hominum et omnis humanitatis expertium, quos Pherecrates in scenam introduxisset. Hos igitur iam nunc in animo habens ἐν ἀνθρώποις τεθραμμένους commemorat. De dictionis genere v. Criton. p. 50. D: τροφήν τε καὶ παιδείαν, ἐν ᾗ καὶ σὺ ἐπαιδεύθης;

δίκαιον αὐτὸν εἶναι] Non est quod in his ἂν excidisse putemus, quamvis sequatur εἰ δέοι. Nam haec: οἴου — δίκαιον αὐτὸν εἶναι nihil aliud significant nisi hoc: δίκαιος ἂν εἴη, ὥςπερ ἐγὼ ἡγοῦμαι: quanquam paullo confidentius dicta sunt. — τούτου τοῦ πράγματος, h. e. τῆς δικαιοσύνης. — κρίνεσθαι πρὸς ἀνθρ., cum hominibus comparari. Phaedon. p. 110. A: πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν κάλλη κρίνεσθαι οὐδ' ὁπωςτιοῦν ἄξια. Politic. p. 286. C: μὴ πρὸς ἄλληλα τὰ μήκη κρίνοντες.

D. ἀλλ' εἶεν ἄγριοί τινες—] H. e. ἀλλ' οἳ εἶεν ἄγριοί τινες, sed quos fingamus feros esse et agrestes. Sic enim hic optativus explicandus. v. ad Remp. VIII. p. 549. A.

οὓς πέρυσι Φερεκρ.] Fabulam Aristione archonte h. e. Olymp. 89. 4. editam fuisse narrat Athenaeus V. p. 240 ed. Schweig. Quod si verum est, magnae oriuntur difficultates de tempore recte definiendo, quo colloquium habitum fingitur. De qua re v. Praefat. Ceterum οἷοίπερ οὓς — ἐδίδαξεν, Casaubono ad Athenaei locum observante, breviter dictum hoc sensu: quales erant in fabu-

ὥςπερ οἱ ἐν ἐκείνῳ τῷ χορῷ μισάνθρωποι, ἀγαπήσαις ἂν, εἰ ἐντύχοις Εὐρυβάτῳ καὶ Φρυνώνδᾳ, καὶ ἀνολοφύραι' ἂν ποθῶν τὴν τῶν ἐνθάδε ἀνθρώπων
E πονηρίαν. νῦν δὲ τρυφᾷς, ὦ Σώκρατες, διότι πάντες διδάσκαλοί εἰσιν ἀρετῆς, καθ' ὅσον δύνανται ἕκαστος, καὶ οὐδείς σοι φαίνεται. εἶθ', ὥςπερ ἂν εἰ

E. οὐδείς σοι φαίνεται. εἶθ' ὥςπερ —] Heindorf. coni.

la, quam superiore anno docuit Pherecrates. — ἐπὶ Ληναίῳ. Hesychius: Ἔστι ἐν τῷ ἄστει Λήναιον, περίβολον ἔχον μέγαν, καὶ ἐν αὐτῷ Ληναίου Διονύσου ἱερόν, ἐν ᾧ ἐπετελοῦντο οἱ ἀγῶνες Ἀθηναίων, πρὶν τὸ θέατρον οἰκοδομηθῆναι. Itaque ap. Aristophan. Acharn. v. 504: οὑπὶ Ληναίῳ ἀγὼν commemoratur: item ap. Demosthen. in Mid. p. 518: ἡ ἐπὶ Ληναίῳ πομπὴ καὶ οἱ τραγῳδοὶ καὶ οἱ κωμῳδοί, v. Boeckhi Commentat. de Lenaeis in libro: Abhandlungen der Akademie der Wissenschaft. in Berlin. a. 1817. p. 81.

οἱ ἐν ἐκ. τ. χ. μισάνθρωποι] Heinrichius in Commentat., quae inscripta est: Demonstratio et restitutio loci corrupti e Platonis Protagora (Kiliae 1813. 4. ed.) docere studuit fabulam illam totam, de qua egit copiosius in libro: Epimenides aus Creta etc. p. 188. sqq. p. 192. sqq., ad artem musicam pertinuisse et ad corruptelam eam, quae mutatis legibus musicis et ad dulcedinem mollitiemque depravatis civium animos invasisse multis visa sit. Itaque Chironi, quippe Centaurorum non solum δικαιοτάτῳ, sed etiam μουσικωτάτῳ, demandatas fuisse censet partes antistitis et velut propugnatoris musicae vetustae; chorum autem arbitratur constitisse Centauris et fortasse Satyris, quippe veteranis illorum in comitatu Bacchi commilitonibus. Iam vero quum Centauri illi nullo modo dici potuerint μισάνθρωποι, scribendum censet ἡμιάνθρωποι, quandoquidem Centauros semihomines dictos esse certissime constet. Hanc sententiam viri egregii amplexi sunt etiam Astius et Iacobsius Antholog. Palat. III. 2. p. 800., qui leniore mutatione μιξάνθρωποι scribendum censuerunt. Sed vulgatae lectioni egregie nuper patrocinatus est Aug. Meinekius Commentatt. Miscell. Fasc. I. Hal. Sax. 1822. Hic enim luculenter docuit Chironem non eandem esse atque Agrios fabulam, attulitque locum Themistii Orat. XXVI. p. 323. C. ed. Hard., qui μισανθρώπους in hoc Platonis loco satis tuetur. Patet enim ex eo Pherecratem Ἀγρίους suos intelligi voluisse non semiferos illos Centauros, sed homines solitarios et ab aliorum societate remotos ideoque morosos et ad aliorum adspectum trepidantes. Itaque hominum osores, qui fortasse chorum constituebant, haud dubie ab ἀγρίοις ipsis fuere diversi. Recte, opinor, Heindorfius: „Quantum, inquit, assequi coniectura queam, rem ita institutam fuisse opinor a Pherecrate, ut chorum facerent homines non suae tantum reipublicae, sed omnium omnino hominum osores, qui civitate sua relicta quum inter feros imma-

ζητοῖς, τίς διδάσκαλος τοῦ ἑλληνίζειν, οὐδ' ἂν εἷς 328 φανείη, οὐδέ γ' ἄν, οἶμαι, εἰ ζητοῖς, τίς ἂν ἡμῖν διδάξειε τοὺς τῶν χειροτεχνῶν υἱεῖς αὐτὴν ταύτην τὴν τέχνην, ἣν δὴ παρὰ τοῦ πατρὸς μεμαθήκασι, καθ' ὅσον οἷός τ' ἦν ὁ πατὴρ καὶ οἱ τοῦ πατρὸς φίλοι ὄντες ὁμότεχνοι, τούτους ἔτι τίς ἂν διδάξειεν,

φαίνεται εἶναι· ὥςπερ ἂν εἰ ζ. κ. τ. λ. v. annot.

nesque homines secessissent, mox resipiscentes illam, unde abierant, societatem hominum civilemque vitam requirerent. Quorum exemplo Protagoras Socratem dicit eiulaturum desiderio vel pravissimorum Athenis hominum." — Phrynondas et Eurybatus propter insignem morum pravitatem proverbio celebrati sunt. v. Suidas et Harpocrat. s. v. Taylor ad Aeschin. adv. Ctesiph. p. 529. ed. Reisk. ibid. Bremi p. 362. ed. Goth. Videtur igitur Pherecrates hominum osores eos induxisse, qui, quum antea inter feros et immanes homines essent versati, tum vehementer laetati sint, quod rursus in Phrynondam et Eurybatum aliquem inciderent.

E. καθ' ὅσον δύναται ἕκαστος] V. Matth. §. 302. Deinde assentior Heindorfio corrigenti οὐδείς σοι φαίνεται εἶναι· ὥςπερ ἂν εἰ ζητοῖς κ. τ. λ., ut sententia, quae superioribus uberius illustrandis inservit, per ὥςπερ addatur non intercedente copulae vinculo; de quo genere loquendi praeter Heindorfium ad h. l. vide nostra ad Phaedon. p. 61. A.

P. 328. τίς ἂν ἡμῖν διδάξειε] ἡμῖν ne quis sollicitet, conf. Matth. §. 389. Structura verborum paullo impeditior propter anacoluthon. Nam post οὐδέ γ' ἂν inferri debebat deinde ῥᾳδίως ἂν τούτων διδάσκαλος φανείη. Quoniam autem plura interiecta sunt, mutata paullulum orationis forma haec adduntur: οὐ ῥᾴδιον οἶμαι εἶναι — τούτων διδάσκαλον φανῆναι. In quibus quod etiam negandi particula iterata est, id neminem, opinor, morabitur. Ad καθ' ὅσον — ὄντες ὁμότεχνοι liquet apud animum intelligendum esse αὐτοὺς διδάσκειν. Haec vero, τούτους ἔτι τις ἂν διδάξειεν, iterant praecedentia illa τίς ἂν ἡμῖν διδάξειε, interposito tamen ἔτι, praeterea, quod referendum ad verba ἣν δὴ παρὰ τοῦ πατρὸς μεμαθήκασι, quam iam a patre didicerunt. Itaque totum locum interpretamur sic: quemadmodum enim, si Graece loquendi magistrum quaeras, prorsus nullus apparuerit, neque etiam, opinor, si quaeras, quis nobis possit opificum filios eam ipsam artem docere, quam iam a patre acceperunt, quantum quidem per patrem eiusque amicos ὁμοτέχνους fieri id potuerat, hos, inquam, si quaeras, quis adhuc (in arte illa sua) docere possit, non facile arbitror futurum, ut quis horum magister exsistat s. prodeat; imperitorum autem facile est invenire magistrum: eadem etiam virtutis ceterarumque rerum omnium ratio est.

οὐ ῥᾴδιον οἶμαι εἶναι, ὦ Σώκρατες, τούτων διδάσκαλον φανῆναι, τῶν δὲ ἀπείρων παντάπασι ῥᾴδιον, οὕτω δὲ ἀρετῆς καὶ τῶν ἄλλων πάντων. ἀλλὰ κἂν
B εἰ ὀλίγον ἔστι τις ὅςτις διαφέρει ἡμῶν προβιβάσαι εἰς ἀρετήν, ἀγαπητόν. Ὧν δὴ ἐγὼ οἶμαι εἷς εἶναι, καὶ διαφερόντως ἂν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὀνῆσαί τινα πρὸς τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν γενέσθαι, καὶ ἀξίως τοῦ μισθοῦ ὃν πράττομαι, καὶ ἔτι πλείονος, ὥςτε καὶ αὐτῷ δοκεῖν τῷ μαθόντι. διὰ ταῦτα καὶ τὸν τρόπον τῆς πράξεως τοῦ μισθοῦ τοιοῦτον πεποίημαι. ἐπειδὰν γάρ τις παρ' ἐμοῦ μάθῃ, ἐὰν μὲν βούληται, ἀποδέδωκεν ὃ ἐγὼ πράττομαι ἀργύριον· ἐὰν δὲ μή,
C ἐλθὼν εἰς ἱερὸν ὀμόσας, ὅσου ἂν φῇ ἄξια εἶναι τὰ μαθήματα, τοσοῦτον κατέθηκε.

Τοιοῦτόν σοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ καὶ μῦθον καὶ λόγον εἴρηκα, ὡς διδακτὸν ἀρετή, καὶ Ἀθηναῖοι οὕτως ἡγοῦνται, καὶ ὅτι οὐδὲν θαυμαστὸν τῶν ἀγαθῶν πατέρων φαύλους υἱεῖς γίγνεσθαι καὶ τῶν φαύ-

P. 328. B. ὅσου ἂν φῇ ἄξια] Sic codd., nisi fallor, omnes. Vett. editt. ὅσου ἂν φησι, quod frustra defendit Thiersch. Gr. p. 644. 8. ed. 8.

C. πατέρων φ. υἱεῖς γίγνεσθαι] Sic longe plurimi codd. in iisque optimi. V. γενέσθαι.

ἀλλὰ κἂν εἰ ὀλίγον —] sed si quis est qui vel paullulum nobis in eo praestet, ut alios ad virtutem provehat, contenti esse debemus. De κἂν εἰ v. Matth. §. 621. Constructionem verbi διαφέρειν cum simplici infinitivo hac significatione usurpati illustravit Heindorf. ad Gorg. p. 527. B. Conf. Matth. §. 535.

B. Ὧν δὴ ἐγὼ οἶμαι —] Ex his igitur me arbitror unum esse et praeter ceteros scire aliqua, quibus quis honestus et bonus evadat, idque sic, ut dignus sim ea mercede, quam exigo, adeoque etiam maiore, ita ut ipsi etiam discenti ita videatur. De Protagora pretium institutionis a discipulis exigente v. p. 349. A. Diogene Laert. teste IX, 58. a singulis discipulis exigebat centenas minas (circ. 2250 thaleros.)

ἐπειδὰν γάρ τις —] In his γάρ rei explicationem et illustrationem additum iri significat, ut Germanico nämlich respondeat, ut p. 349. D., ubi vid. annot. De perfecto ἀποδέδωκεν v. Matth. §. 503. 2.

ἐλθὼν εἰς ἱερόν] Athenienses ad aram praestitisse iusiurandum praeter alios docuit Val-

λων ἀγαθούς, ἐπεὶ καὶ οἱ Πολυκλείτου υἱεῖς, Παράλου καὶ Ξανθίππου τοῦδε ἡλικιῶται, οὐδὲν πρὸς τὸν πατέρα εἰσί, καὶ ἄλλοι ἄλλων δημιουργῶν. τῶνδε δὲ οὔπω ἄξιον τοῦτο κατηγορεῖν. ἔτι γὰρ ἐν αὐτοῖς D εἰσιν ἐλπίδες· νέοι γάρ.

Cap. XVII. Πρωταγόρας μὲν τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα ἐπιδειξάμενος ἀπεπαύσατο τοῦ λόγου. καὶ ἐγὼ ἐπὶ μὲν πολὺν χρόνον κεκηλημένος ἔτι πρὸς αὐτὸν ἔβλεπον ὡς ἐροῦντά τι, ἐπιθυμῶν ἀκούειν· ἐπεὶ δὲ δὴ ᾐσθόμην, ὅτι τῷ ὄντι πεπαυμένος εἴη, μόγις πως ἐμαυτὸν ὡςπερεὶ συναγείρας εἶπον, βλέψας πρὸς τὸν Ἱπποκράτη· Ὦ παῖ Ἀπολλοδώρου, ὡς χάριν σοι ἔχω, ὅτι προὔτρεψάς με ὧδε ἀφικέσθαι· πολλοῦ γὰρ ποιοῦμαι ἀκηκοέναι ἃ ἀκήκοα Πρωταγόρου. ἐγὼ γὰρ E ἐν μὲν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ἡγούμην οὐκ εἶναι ἀνθρωπίνην ἐπιμέλειαν, ᾗ οἱ ἀγαθοὶ ἀγαθοὶ γίγνονται· νῦν δὲ πέπεισμαι. πλὴν σμικρόν τί μοι ἐμποδών, ὃ δῆλον ὅτι Πρωταγόρας ῥᾳδίως ἐπεκδιδάξει,

Cap. XVII. D. ἐπεὶ δὲ δὴ ᾐσθόμ.] Sic Bodl. et Vatican. pro vulg. ἐπειδὴ δὲ ᾐσθόμ.

E. ᾗ οἱ ἀγαθοὶ ἀγαθοὶ γ.] Sic codd. optimi neque numero pauci. V. ᾗ ἀγαθοὶ οἱ ἀγ.

cken. Opuscul. T. I. p. 39. ed. Lips. Pertinet huc notissima illa de Enathlo narratio. v. Gellius N. A. V, 10. Quintil. Institutt. III, 1, 10.

C. τῶνδε δὲ οὔπω ἄξιον τοῦτο κατ.] hi vero (Paralus et Xanthippus) nondum commerentur huiusmodi reprehensionem, quum adhuc liceat bona de iis sperare propter iuventutem. Nam ἄξιόν ἐστιν est iustum est, oportet, decet, ut sexcenties.

Cap. XVII. D. ἐπὶ μὲν πολὺν χρόνον κεκηλημένος] ad multum tempus delinitus usque eum intuebar. Neque enim cum Heindorfio haec, ἐπὶ μὲν π. χρόνον, traxerim ad seq. ἔβλεπον. Menex. p. 235. A: καὶ ἑκάστοτε ἕστηκα — κηλούμενος. Ibid. B: οὕτως ἔναυλος ὁ λόγος τε καὶ ὁ φθόγγος παρὰ τοῦ λέγοντος ἐνδύεται εἰς τὰ ὦτα, ὥςτε μόγις τετάρτῃ ἢ πέμπτῃ ἡμέρᾳ ἀναμιμνήσκομαι ἐμαυτοῦ. — ὡς ἐροῦντά τι, putans eum aliquid dicturum. v. Matth. §. 568.

E. ῥᾳδίως ἐπεκδιδάξει] facile praeterea edocebit. Euthyphr. §. 7. extr.: ἀλλὰ σὺ δῆλον ὅτι ἐπεκδιδάξεις, ὡς ἔστιν ἀληθῆ ἃ λέγεις. Male aliquot libri ἀπεκδιδάξει.

ἐπειδὴ καὶ τὰ πολλὰ ταῦτα ἐξεδίδαξε. καὶ γὰρ εἰ μέν
329 τις περὶ αὐτῶν τούτων συγγένοιτο ὁτῳοῦν τῶν δη-
b μηγόρων, τάχ' ἂν καὶ τοιούτους λόγους ἀκούσειεν ἢ
Περικλέους ἢ ἄλλου τινὸς τῶν ἱκανῶν εἰπεῖν· εἰ δὲ ἐπανέροιτό τινά τι, ὥςπερ βιβλία οὐδὲν ἔχουσιν οὔτε ἀποκρίνασθαι οὔτε αὐτοὶ ἐρέσθαι, ἀλλ' ἐάν τις καὶ σμικρὸν ἐπερωτήσῃ τι τῶν ῥηθέντων, ὥςπερ τὰ χαλκεῖα πληγέντα μακρὸν ἠχεῖ καὶ ἀποτείνει, ἐὰν μὴ ἐπιλάβηταί τις, καὶ οἱ ῥήτορες οὕτω σμικρὰ ἐρωτη-

P. 329. B. ἐρωτηθεὶς ἀποκρίνασθαι] Cod. r. et Vindob. Vulgo ἀποκρίνεσθαι.

P. 329. εἰ δὲ ἐπανέροιτό τινά τι —] Si quis, inquit, aliquem ex istis oratoribus interroget quippiam, quod non ab ipsis dictum sit, non habent quod respondeant aut dicant: sed si quis vel tantillum eorum, quae ipsi oratione sua explicarunt, denuo attingat interrogando, oritur continuo longus ac prolixus sermo, qui veluti tinnula aera diu resonat. In his vereor ne vitium aliquod lateat. Quum enim ἐπανερέσθαι sit interrogare aliquid praeter illa, quae ipsi oratores dixerunt, haud scio an deinde parum accurate dicatur ἐπερωτήσῃ. Equidem scriptum malim ἀνερωτήσῃ, h. e. interrogando denuo attingat. Quanquam codices veterem lectionem tuentur omnes. Deinde ad ἀποτείνει facile intelligas τὸν ἦχον ex praecedentibus. Similiter verbum sine casu et absolute positum Gorg. p. 458. B: καὶ νῦν ἴσως πόῤῥω ἀποτενοῦμεν, ἢν διαλεγώμεθα, i. e. μακρολογήσομεν. Verbum ἐπιλαμβάνεσθαι eleganter positum, quum et proprie de iis dicatur, qui vasa contrectant eoque sonum eorum reprimunt, et metaphorice significet redarguere et reprehendere, veluti Sympos. p. 214. E. Gorg. p. 469. C. al. Proxima καὶ οἱ ῥήτορες οὕτω κ. τ. λ. referenda sunt ad ὥςπερ τὰ χ. πλ. μ. ἠχεῖ. Vulgaris loquendi consuetudo exigebat οὕτω καὶ οἱ ῥήτορες σμ., quod non vereor ne ex Paris. E. revocandum sit. De Rep. I. p. 354. B: ὥςπερ οἱ λίχνοι ἀπογεύονται, καὶ ἐγώ μοι δοκῶ οὕτως κ. τ. λ. IX. p. 585. A: ὥςπερ δὲ πρὸς τὸ μέλαν ἀποσκοποῦντες, καὶ πρὸς τὸ ἄλυπον οὕτως κ. τ. λ. Phaedr. p. 230. D. al. Denique δολιχὸν τοῦ λόγου κατατείνουσι dictum pro δολιχὸν τὸν λόγον κατατείνουσι, de quo loquendi genere v. Matth. §. 442. 2.

B. ὡς αὐτὰ δηλοῖ] ut res ipsa docet. Frequens formula αὐτὸ δηλοῖ, αὐτὸ δείξει, αὐτὸ σημαίνει. Sed inusitatus est numerus pluralis αὐτά, quem Stephanus et Hemsterhusius Anecdot. p. 177. T. I. in αὐτό mutandum iudicarunt. Neque tamen in tanta librorum omnium de vulgata scriptura consensione quidquam mutaverim, praesertim quum locus Xenoph. Cyrop. VI, 1, 7. ab Heindorfio comparatus: ὅπου

θέντες δολιχὸν κατατείνουσι τοῦ λόγου. Πρωταγόρας δὲ ὅδε ἱκανὸς μὲν μακροὺς λόγους καὶ καλοὺς εἰπεῖν, ὡς αὐτὰ δηλοῖ, ἱκανὸς δὲ καὶ ἐρωτηθεὶς ἀποκρίνασθαι κατὰ βραχὺ καὶ ἐρόμενος περιμεῖναί τε καὶ ἀποδέξασθαι τὴν ἀπόκρισιν, ἃ ὀλίγοις ἐστὶ παρεσκευασμένα. νῦν οὖν, ὦ Πρωταγόρα, σμικροῦ τινος ἐνδεής εἰμι πάντ' ἔχειν, εἴ μοι ἀποκρίναιο τόδε. τὴν ἀρετὴν φῂς διδακτὸν εἶναι, καὶ ἐγὼ εἴπερ ἄλλῳ τῳ B

ἐνδεής εἰμι πάντ' ἔχειν] Vindobb. cum Vat. r. εἰμι καὶ πάντ' ἔχειν.

εἴπερ ἄλλῳ τῳ ἀνθρ.] Bodl. Vat. ἄλλῳ τῶν ἀνθρ. Male.

αὐτὰ τὰ ἔργα δεικνύει τὸ κράτιστον, eam satis tueri videatur. Nec tamen recte huc affertur Sophocl. Oed. Tyr. v. 341., ubi Scholiastes αὐτά recte interpretatur αὐτόματα.

σμικροῦ τινος ἐνδ. εἰμ.] paullulum quid requiro, ut omnia habeam, si mihi ad hoc respondeas. De hoc infinitivo v. Matth. §. 532. d. Optativus post indicativum κατὰ τὸ νοούμενον infertur: nam haec: σμ. τ. ἐνδ. εἰμι, fere idem significant quod: νῦν οὖν πάντ' ἂν ἔχοιμι, ut acute vidit Heindorfius.

εἴπερ ἄλλῳ τῳ —, καὶ σοὶ πείθομαι] Phaedon. p. 63. C: εὖ ἴστε, ὅτι, εἴπερ τι ἄλλο τῶν τοιούτων, διισχυρισαίμην ἂν καὶ τοῦτο. Sed hoc genus loquendi satis frequens. Notandum potius ἂν post εἴπερ illatum, quod fuerunt qui non ferendum iudicarent. Sed mutationem in talibus non probandam esse arguit exemplorum copia, quae praeter Heindorfium ad h. l. congesserunt Schaefer. Melett. Crit. p. 50. sqq. ad Demosthen. Apparat. T. III. p. 155. Hermann. ad Viger. p. 830. Bornemann. de Gem. Cyrop. Xenoph. recension. p. 20. Schneider. ad Xenoph. Opp. Politic. p. 472. Thiersch. Gr. p. 636. 6. ed. III. Fritsche Quaestionn. Luciann. p. 185. Neque obscura est ratio huius verborum iuncturae. Refertur enim sententia conditionalis, quae ἂν adiunctum habet, ad aliam quandam conditionem, sive indicatam illam verbi alicuius accessione, sive ex orationis serie facile intelligendam. Veluti ap. Xenophont. de Vectigal. VI, 2: εἰ λῷον καὶ ἄμεινον εἴη ἂν τῇ πόλει οὕτω κατασκευαζομένῃ, perspecte Schaeferus ad Demosthen. l. c. observavit οὕτω κατασκευαζομένῃ esse idem quod εἰ οὕτω κατασκευάζοιτο. In talibus autem locis, qualis est Platonis, facile ipse cogitatione adieceris sententiam, ex qua verba quasi suspensa sunt. Et hic quidem quae desunt commode suppleveris hoc modo: si ulli alii fidem habeam, id mihi affirmanti, i. e. si mihi id ille affirmet. Ad eundem modum Germanice dicas: und wenn ich irgend einem andern in der Welt Glauben beimessen würde, so glaube ich dir es. Sed v. ad Menon. p. 50. sq.

τῇ γραφῖδι οὕτω τὸ γραμματεῖον διδόασι καὶ ἀναγκάζουσι γράφειν κατὰ τὴν ὑφήγησιν τῶν γραμμῶν, ὣς δὲ καὶ ἡ πόλις νόμους ὑπογράψασα, ἀγαθῶν καὶ παλαιῶν νομοθετῶν εὑρήματα, κατὰ τούτους ἀναγκάζει καὶ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι, ὃς δ' ἂν ἐκτὸς βαίνῃ τούτων, κολάζει· καὶ ὄνομα τῇ κολάσει ταύτῃ
E καὶ παρ' ὑμῖν καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ, ὡς εὐθυνούσης τῆς δίκης, εὐθῦναι. Τοσαύτης οὖν τῆς ἐπιμελείας οὔσης περὶ ἀρετῆς ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, θαυμάζεις, ὦ Σώκρατες, καὶ ἀπορεῖς, εἰ διδακτόν ἐστιν ἀρετή; Ἀλλ' οὐ χρὴ θαυμάζειν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον, εἰ μὴ διδακτόν.

Cap. XVI. Διὰ τί οὖν τῶν ἀγαθῶν πατέρων πολλοὶ υἱεῖς φαῦλοι γίγνονται; τοῦτο αὖ μάθε· οὐ-

D. τὸ γραμματεῖον διδόασι] V. γραμμάτιον, quod e Bodl. et Vat. cum Bekkero mutavi.

E. τῆς δίκης, εὐθῦναι] Steph. εὐθύναι, pravo accentu. Bodl. εὐθύνῃ superscriptum habet, quod volebat restitutum Cornarius, recte adversante Heindorfio, qui pluralem numerum in for-

ὣς δὲ καὶ ἡ πόλις —] Ὣς pro οὕτως dictum apud poetas frequens. v. Eurip. Hec. v. 882. Troad. v. 147. v. 721. Electr. v. 151. sqq. Iphig. T. v. 603. Bacch. v. 1062. al. Ex prosae orationis scriptoribus unum locum expiscatus est Heindorf. de Republ. VII. p. 530. D: ὡς πρὸς ἀστρονομίαν —, ὣς πρὸς ἐναρμόνιον φοράν. Voculam δέ in comparationibus sic positam copiose illustravit Schaefer. Melett. Crit. I. p. 59. Matth. §. 616.

E. εὐθῦναι] correctiones. Tim. Lex. p. 125. interpretatur δίκαι κατὰ τῶν ἀρξάντων κακῶς., ubi v. Ruhnken.

Cap. XVI. ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγον] P. 323. A. — οὐδένα δεῖ ἰδιωτεύειν recte, opinor, Heindorfius interpretatur: in ceteris quidem rebus alios esse δημιουργούς, alios ἰδιώτας; in iustitia nemini licere ἰδιώτῃ esse, sed unumquemque quasi δημιουργόν quendam esse oportere. Verba εἴπερ μέλλει πόλις εἶναι sic intelligas: siquidem civitas futura sit salva et incolumis; ut Criton. p. 50. B: ἢ δοκεῖ σοι οἷόν τε ἔτι ἐκείνην τὴν πόλιν εἶναι καὶ μὴ ἀνατετράφθαι, ubi inanis est Buttmanni dubitatio. Proxima sic intelligas: Nam si quod ego contendo, neminem debere virtutis minus gnarum aut imperitum esse, vere dictum est, ut est sane, rem tecum considera quovis alio studiorum et disciplinarum genere exempli causa adhibito. Nam προαιρεῖσθαι est nostrum vornehmen.

P. 327. ὁποῖός τις ἐδύ-

δὲν γὰρ θαυμαστόν, εἴπερ ἀληθῆ ἐγὼ ἐν τοῖς ἔμ-
προσθεν ἔλεγον, ὅτι τούτου τοῦ πράγματος, τῆς ἀρε-
τῆς, εἰ μέλλει πόλις εἶναι, οὐδένα δεῖ ἰδιωτεύειν. 327
Εἰ γὰρ δὴ ὃ λέγω οὕτως ἔχει — ἔχει δὲ μάλιστα
πάντων οὕτως —, ἐνθυμήθητι ἄλλο τῶν ἐπιτηδευ-
μάτων ὁτιοῦν καὶ μαθημάτων προελόμενος. εἰ μὴ
οἷόν τ' ἦν πόλιν εἶναι, εἰ μὴ πάντες αὐληταὶ ἦμεν,
ὁποῖός τις ἐδύνατο ἕκαστος, καὶ τοῦτο καὶ ἰδίᾳ καὶ
δημοσίᾳ πᾶς πάντα καὶ ἐδίδασκε καὶ ἐπέπληττε τὸν
μὴ καλῶς αὐλοῦντα, καὶ μὴ ἐφθόνει τούτου, — ὥςπερ
νῦν τῶν δικαίων καὶ τῶν νομίμων οὐδεὶς φθονεῖ οὐδ'
ἀποκρύπτεται ὥςπερ τῶν ἄλλων τεχνημάτων — λυ- B
σιτελεῖ γάρ, οἶμαι, ἡμῖν ἡ ἀλλήλων δικαιοσύνη καὶ
ἀρετή· διὰ ταῦτα πᾶς παντὶ προθύμως λέγει καὶ δι-

mulis forensibus legitimum esse monuit ideoque non sine causa nunc positum.

Cap. XVI. P. 327. *καὶ τοῦτο καὶ ἰδίᾳ*] καί ante ἰδίᾳ accessit e Bodl. Vat. Venetis, Florent. aliis. Mox pro ἐδίδασκε Bekkerus e solo Vatic. διεδίδασκε dedit.

νατο ἕκαστος] Intell. αὐλητὴς εἶναι.

καὶ ἐπέπληττε τὸν μὴ καλ.] Verbi ἐπιπλήττειν cum accusativo personae constructi exemplum quum nondum a quoquam investigatum sit, dubitari profecto potest, quid de hac verborum iunctura statuendum sit. Aut enim accusativum a verbo remotiore pendere et cum πάντα cohaerere putare licet, aut ἐπιπλήττειν ad exemplum verbi μέμφεσθαι, quod etiam accusativum personae pro dativo sibi adiunctum habere docuit Valcken. ad Eurip. Hippolyt. v. 1402., nunc cum quarto casu construi existimandum est. Posteriorem rationem probarunt Heindorfius et Matth. §. 384. annot. 1. Illam ego praeferam, donec alterum istius structurae exemplum prolatum fuerit. Etenim poterat etiam simpliciter dici: πᾶς πάντα ἐδίδασκε τὸν μὴ καλῶς αὐλοῦντα. Quod quidem in mente habens scriptor interiectum istud καὶ ἐπέπληττε non respicit, sed casum participii superiori illi πάντα accommodat. v. ad Phaedon. p. 94. D. Matth. §. 428. 2. Similiter mox verba ὥςπερ τῶν ἄλλων τεχνημάτων cohaerent cum remotioribus τῶν δικαίων — — οὐδεὶς φθονεῖ, perinde ac si οὐδ' ἀποκρύπτεται non esset interiectum. Veram esse hanc interpretationem docent etiam verba καὶ μὴ ἐφθόνει τούτου, quae more loquendi pervulgato ad πᾶς πάντα ἐδίδασκε referuntur. P. 320. B: μὴ φθονήσῃς, ἀλλ' ἐπίδειξον. Lachet. p. 200. B: διδάξω καὶ σέ, καὶ οὐ φθονήσω. Sympos. p. 223. A: ἀλλ' ἔασον, καὶ μὴ φθονήσῃς τῷ μειρακίῳ ὑπ' ἐμοῦ ἐπαινεθῆναι. Tim. p. 23. D: φθόνος οὐδείς, — ἀλλὰ

δάσκει καὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ νόμιμα — εἰ οὖν οὕτω καὶ ἐν αὐλήσει πᾶσαν προθυμίαν καὶ ἀφθονίαν εἴχομεν ἀλλήλους διδάσκειν, οἴει ἄν τι, ἔφη, μᾶλλον, ὦ Σώκρατες, τῶν ἀγαθῶν αὐλητῶν ἀγαθοὺς αὐλητὰς τοὺς υἱεῖς γίγνεσθαι ἢ τῶν φαύλων; οἶμαι μὲν
C οὔ, ἀλλὰ ὅτου ἔτυχεν ὁ υἱὸς εὐφυέστατος γενόμενος εἰς αὔλησιν, οὗτος ἂν ἐλλόγιμος ηὐξήθη, ὅτου δὲ ἀφυής, ἀκλεής· καὶ πολλάκις μὲν ἀγαθοῦ αὐλητοῦ φαῦλος ἂν ἀπέβη, πολλάκις δ' ἂν φαύλου ἀγαθός. ἀλλ' [οὖν] αὐληταὶ γοῦν πάντες ἦσαν ἱκανοὶ ὡς πρὸς

B. αὐλητὰς τοὺς υἱεῖς γίγνεσθαι] Vulgo γενέσθαι, σοῦ τε ἕνεκα ἐρῶ κ. τ. λ. Men. p. 71. D: εἶπον καὶ μὴ φθονήσῃς. al. Et video hanc nostram loci interpretationem probatam esse etiam Bernhardyo De Syntax. Gr. p. 351.

B. εἰ οὖν οὕτω —] Parenthesi absoluta revertitur oratio unde digressa erat: cuius rei indicium facit οὖν: al. Euthydem. p. 290. B. C. Apol. Socr. p. 29. D. p. 40. D. Sympos. p. 201. D. al.

οἴει ἄν τι, ἔφη, μᾶλλον] Exspectabas μᾶλλόν τι. Sed opportune Heind. comparat Xenoph. Cyrop. I, 6, 11: οἴει τι, ἔφη, ἧττον τοῦτο εἶναι αἰσχρόν. Neque multum discrepat Plat. Lysid. p. 204. E: οὐ γὰρ πάνυ, ἔφη, τὸ αὐτοῦ τοὔνομα λέγουσιν.

C. οὗτος ἂν ἐλλόγιμος ηὐξήθη] i. e. οὗτος ἂν ηὐξήθη ὥστε ἐλλόγ. γίγνεσθαι. Frequens est haec verborum αὔξειν, αἴρειν, τελεῖν, παιδεύειν, διδάσκειν, al. constructio, quam grammatici appellant prolepsin adiectivi. Demosthen. Olynth. I. c. 2. p. 10: παρακρουόμενος μέγας νῦν ηὐξήθη. Ibid. p. 20: διὰ τούτων ἤρθη μέγας. Plat. de Republ. IV. p. 424. E: ἐννόμους — ἄνδρας αὐξάνεσθαι. VIII. p. 565. C: τρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγαν. Aeschyl. Agam. v. 761: μέγαν τελεσθέντα ὄλβον. Eurip. Heraclid. v. 575: δίδασκε σοφούς, redde sapientes, de quo genere loquendi consulas imprimis Bentlei. Epist. ad Mill. p. 18. Valcken. Diatrib. p. 205. I. B. Ahlmeyer de prolepsi poetica. Paderborn 1827. I. Fr. Con. Meyer commentatio de epithetorum ornant. vi et natura. Eutin. 1837. G. Aen. Koch, Luc. Char. p. 52 sqq. Neque aliena sunt talia: Eurip. Hecub. v. 769: ἐκβάλλει θαλασσόπλαγκτον. Ibid. v. 928: νόστιμον ἐκίνησε πόδα. Phoeniss. v. 76: φυγάδα ἀπωθεῖ. Virgil. Aen. I, 70: diversos age. De quibus v. Hermann. ad Viger. p. 897. Deinde ad ἀκλεής per zeugma intelligendum ἐγένετο.

ἀλλ' οὖν αὐληταὶ γοῦν π.] Frequens ἀλλ' οὖν — γε. Sophist. p. 254. C: ἀλλ' οὖν λόγου γε ἐνδεεῖς μηδὲν γιγνώμεθα. Aeschin. adv. Ctesiph. §. 3: ἀλλ' οὖν προβάλλεταί γέ τι πρὸ τῆς αἰσχύνης. al. vel etiam ἀλλὰ — γοῦν, ut Phaedon. p. 71. B. Vulgata scriptura orta videtur ex διττογραφίᾳ. Sed ἀλλ' οὖν — γοῦν fateor me non meminisse usquam legere.

τοὺς ἰδιώτας καὶ μηδὲν αὐλήσεως ἐπαΐοντας. οὕτως οἴου καὶ νῦν, ὅστις σοι ἀδικώτατος φαίνεται ἄνθρωπος τῶν ἐν νόμοις καὶ ἀνθρώποις τεθραμμένων, δίκαιον αὐτὸν εἶναι καὶ δημιουργὸν τούτου τοῦ πράγματος, εἰ δέοι αὐτὸν κρίνεσθαι πρὸς ἀνθρώπους, D
οἷς μήτε παιδεία ἐστὶ μήτε δικαστήρια μήτε νόμοι, μηδὲ ἀνάγκη μηδεμία διὰ παντὸς ἀναγκάζουσα ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι, ἀλλ' εἶεν ἄγριοί τινες, οἷοίπερ οὓς πέρυσι Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν ἐπὶ Ληναίῳ. ἦ σφόδρα ἐν τοῖς τοιούτοις ἀνθρώποις γενόμενος,

quod ex plurimis optimisque libris mutatum.

ὡς πρὸς τοὺς ἰδ.] si cum rudibus comparentur. v. Matth. §. 628.

τῶν ἐν νόμοις καὶ ἀνθρώποις τεθραμμένων] Semper mihi molestum fuit istud *καὶ ἀνθρώποις*. Quid enim? tibicines, quorum antea mentionem fecerat, an forte humana carere iudicandi sunt societate? Itaque vide ne vitium aliquod hic delituerit. Ficinus interpretatur: qui iniustissimus tibi videtur inter homines sub lege viventes. Quod quorsum spectet, alii viderint. Codices tamen nullum erroris indicium faciunt. Quocirca vulgata lectio utcunque explicanda. Videtur autem *καὶ ἀνθρώποις* cum emphasi dictum pro *καὶ ἐν ἀνθρωπίνῃ παιδείᾳ*. Quod cur nunc paullo obscurius significatum sit, fortasse inde explicari potest, quod mox mentionem iniicit ferorum illorum hominum et omnis humanitatis expertium, quos Pherecrates in scenam introduxisset. Hos igitur iam nunc in animo habens *ἐν ἀνθρώποις τεθραμμένους* commemorat. De dictionis genere v. Criton. p. 50. D: *τροφήν τε καὶ παιδείαν, ἐν ᾗ καὶ σὺ ἐπαιδεύθης;*

δίκαιον αὐτὸν εἶναι] Non est quod in his *ἂν* excidisse putemus, quamvis sequatur *εἰ δέοι*. Nam haec: *οἴου — δίκαιον αὐτὸν εἶναι* nihil aliud significant nisi hoc: *δίκαιος ἂν εἴη, ὥσπερ ἐγὼ ἡγοῦμαι*: quanquam paullo confidentius dicta sunt. — *τούτου τοῦ πράγματος*, h. e. *τῆς δικαιοσύνης*. — *κρίνεσθαι πρὸς ἀνθρ.*, cum hominibus comparari. Phaedon. p. 110. A: *πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν κάλλη κρίνεσθαι οὐδ' ὁπωστιοῦν ἄξια.* Politic. p. 286. C: *μὴ πρὸς ἄλληλα τὰ μήκη κρίνοντες.*

D. *ἀλλ' εἶεν ἄγριοί τινες —*] H. e. *ἀλλ' οἳ εἶεν ἄγριοί τινες*, sed quos *fingamus* feros esse et agrestes. Sic enim hic optativus explicandus. v. ad Remp. VIII. p. 549. A.

οὓς πέρυσι Φερεκρ.] Fabulam Aristione archonte h. e. Olymp. 89. 4. editam fuisse narrat Athenaeus V. p. 240 ed. Schweig. Quod si verum est, magnae oriuntur difficultates de tempore recte definiendo, quo colloquium habitum fingitur. De qua re v. Praefat. Ceterum *οἷοίπερ οὓς — ἐδίδαξεν*, Casaubono ad Athenaei locum observante, breviter dictum hoc sensu: quales erant in fabu-

φαίην ἂν καὶ τὴν δικαιοσύνην ὅσιον εἶναι καὶ τὴν ὁσιότητα δίκαιον· καὶ ὑπὲρ σοῦ δέ, εἴ με ἐφῆς, ταὐτὰ ἂν ταῦτα ἀποκρινοίμην, ὅτι ἤτοι ταὐτόν γέ ἐστι δικαιότης ὁσιότητι ἢ ὅτι ὁμοιότατον, καὶ μάλιστα πάντων ἥ τε δικαιοσύνη οἷον ὁσιότης καὶ ἡ ὁσιότης οἷον δικαιοσύνη. ἀλλ' ὅρα, εἰ διακωλύεις ἀποκρίνεσθαι, ἢ καὶ σοὶ συνδοκεῖ οὕτως. Οὐ πάνυ μοι δοκεῖ, ἔφη,
C ὦ Σώκρατες, οὕτως ἁπλοῦν εἶναι, ὥςτε συγχωρῆσαι τήν τε δικαιοσύνην ὅσιον εἶναι καὶ τὴν ὁσιότητα δίκαιον, ἀλλά τί μοι δοκεῖ ἐν αὐτῷ διάφορον εἶναι. ἀλλὰ τί τοῦτο διαφέρει; ἔφη· εἰ γὰρ βούλει, ἔστω ἡμῖν καὶ δικαιοσύνη ὅσιον καὶ ὁσιότης δίκαιον. Μή μοι, ἦν δ' ἐγώ· οὐδὲν γὰρ δέομαι τὸ *εἰ βούλει* τοῦτο καὶ *εἴ σοι δοκεῖ* ἐλέγχεσθαι, ἀλλ' ἐμέ τε καὶ σέ. τὸ δ' *ἐμέ τε καὶ σέ* τοῦτο λέγω, οἰόμενος οὕτω τὸν λόγον βέλτιστ' ἂν ἐλέγχεσθαι, εἴ τις τὸ

Stephanus ἀλλά expunxit, reliqua retinuit, locum ita in marg. explicans: *iustum igitur, hoc est non sanctum s. sanctitatis expers*. Schleiermacherus scribi vult: ἀλλ' ἄδικον, τὸ δὲ αὖ ἀνόσιον.

B. *ὅτι ἤτοι ταὐτόν γέ ἐστι*] Vett. editt. omittunt γέ, quod plurimi libri praebuerunt, licet in optimis desit. v. ad Apolog. p. 27. D. al.

profana. Molestum tamen est istud ἀλλά.

δικαιότης ὁσιότητι] Nomen δικαιότης ad similitudinem τῆς ὁσιότητος formatum legitur etiam Gorg. p. 508. A. *Xenoph.* Cyrop. VIII, 8, 7., ubi *Fischero* iniuria fuit suspectum.

C. *ἀλλὰ τί τοῦτο διαφέρει*] *sed quid hoc nostra interest?* h. e. *sed nil refert, hoc an illud statuamus.*

Μή μοι, ἦν δ' ἐγώ] V. p. 318. B.

οὐδὲν γὰρ δέομαι —] Sententia haec est: *neque enim volo explorare id quod sumimus, etiam si verum illud esse persuasum non habeamus; sed veram nostram sententiam et mentem* (τὸ ἐμέ τε καὶ σέ) *cupio cognoscere et explorare. Puto autem me ita hoc optime facere posse, si quis conditionis arbitrium* (τὸ εἰ) *plane removeat atque tollat.* Perperam *Cornarius* pro ἐλέγχεσθαι voluit λέγεσθαι scribi.

D. *ἁμηγέπῃ προςέοικε*] *una certe aliqua ratione simile est.*

E. *κἂν ταῦτα ἐλέγχοις —*] Pronomen ταῦτα explicatur verbis ὡς ἅπαντά ἐστιν ὅμοια ἀλλήλοις. Nam sententia haec est:

εἴ ἀφίλοι αὐτοῦ. Ἀλλά μέντοι, ἦ δ' ὅς, προςέοικέ D
τι δικαιοσύνη ὁσιότητι· καὶ γὰρ ὁτιοῦν ὁτῳοῦν ἀμηγέπη προςέοικε. τὸ γὰρ λευκὸν τῷ μέλανι ἔστιν ὅπῃ προςέοικε, καὶ τὸ σκληρὸν τῷ μαλακῷ, καὶ τἆλλα ἃ δοκεῖ ἐναντιώτατα εἶναι ἀλλήλοις. καὶ ἃ τότε ἔφαμεν ἄλλην δύναμιν ἔχειν καὶ οὐκ εἶναι τὸ ἕτερον οἷον τὸ ἕτερον, τὰ τοῦ προςώπου μόρια, ἀμηγέπη προςέοικε
καὶ ἔστι τὸ ἕτερον οἷον τὸ ἕτερον. ὥςτε τούτῳ γε E
τῷ τρόπῳ κἂν ταῦτα ἐλέγχοις, εἰ βούλοιο, ὡς ἅπαντά ἐστιν ὅμοια ἀλλήλοις. ἀλλ' οὐχὶ τὰ ὅμοιόν τι ἔχοντα ὅμοια δίκαιον καλεῖν, οὐδὲ τὰ ἀνόμοιόν τι ἔχοντα ἀνόμοια, κἂν πάνυ σμικρὸν ἔχῃ τὸ ὅμοιον. Καὶ ἐγὼ θαυμάσας εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἦ γὰρ οὕτω σοι τὸ δίκαιον καὶ τὸ ὅσιον πρὸς ἄλληλα ἔχει, ὥςτε ὅμοιόν τι σμικρὸν ἔχειν ἀλλήλοις; Οὐ πάνυ, ἔφη, οὕτως,
οὐ μέντοι οὐδὲ αὖ ὡς σύ μοι δοκεῖς οἴεσθαι. Ἀλλὰ 332

διακωλύεις ἀποκρίνεσθαι] V. ἀποκρίνασθαι. Praesens debetur Bodl. et Vat.

C. οὐδὲν γὰρ δέομαι] οὐδὲ Bodl. Vat.

D. ἔστιν ὅπῃ προςέοικε] Sic Coisl. Venet. Σ. ex corr. Vulgo ὃ μή. Verum iam Schleiermacherus coniectura assecutus erat.

E. κἂν πάνυ σμ. ἔχῃ τὸ ὅμοιον] Bodl. ἔχει. Ceterum v. annot.

itaque ista quidem ratione vel illud evincas, si volueris, cuncta inter se esse similia. De pronomine, etiamsi de una tantum re agatur, crebro in numero plurali posito v. ad Apol. Socr. p. 19. D. Phaedon. p. 70. D. Gorg. p. 447. A.

κἂν πάνυ σμικρὸν ἔχῃ τὸ ὅμοιον] H. e. κἂν τὸ ὅμοιον, ὃ ἔχει, πάνυ σμικρὸν ᾖ. Frequens genus hoc breviloquentiae. Ficinus haec sic interpretatus est: si exiguum quiddam habent simile et dissimile. Videtur igitur in libro suo habuisse, quod de coniectura Schleiermacheri in ordinem verborum recepit Heindorfius: ἔχῃ τὸ ἀνόμοιον ἢ τὸ ὅμοιον. Neque tamen invitis libris quidquam mutandum censeo. Quum enim haec: οὐδὲ τὰ ἀνόμοιόν τι ἔχοντα ἀνόμοια, quasi obiter addita sint illustrationis gratia, quidni potuerit nunc τὸ ὅμοιον solum commemorari? Itaque ipse Schleiermacherus postea de veritate illius emendationis dubitavit. v. eius annot. p. 409.

οὐ μέντοι οὐδὲ αὖ ὡς σύ μ.] Referas οὐ ad verbum primarium vel universam sententiam: οὐδὲ ad οὕτως, quod in voc. ὡς continetur. Homer. Iliad. IV, v. 512: οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλεὺς — μάρναται. Ibid. V, 22: οὐδὲ γὰρ

μήν, ἔφην ἐγώ, ἐπειδὴ δυσχερῶς δοκεῖς μοι ἔχειν πρὸς τοῦτο, τοῦτο μὲν ἐάσωμεν, τόδε δὲ ἄλλο ὧν ἔλεγες ἐπισκεψώμεθα.

Cap. XX. Ἀφροσύνην τι καλεῖς; Ἔφη. Τούτῳ τῷ πράγματι οὐ πᾶν τοὐναντίον ἐστὶν ἡ σοφία; Ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη. Πότερον δὲ ὅταν πράττωσιν ἄνθρωποι ὀρθῶς τε καὶ ὠφελίμως, τότε σωφρονεῖν σοι δοκοῦσιν οὕτω πράττοντες, ἢ [εἰ] τοὐναντίον [ἔπραττον];
B Σωφρονεῖν, ἔφη. Οὐκοῦν σωφροσύνῃ σωφρονοῦσιν; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν οἱ μὴ ὀρθῶς πράττοντες ἀφρόνως πράττουσι, καὶ οὐ σωφρονοῦσιν οὕτω πράττοντες; Συνδοκεῖ μοι, ἔφη. Τοὐναντίον ἄρα ἐστὶ τὸ ἀφρόνως πράττειν τῷ σωφρόνως. Ἔφη. Οὐκοῦν τὰ μὲν ἀφρόνως πραττόμενα ἀφροσύνῃ πράττεται, τὰ δὲ σωφρόνως σωφροσύνῃ; Ὡμολόγει. Οὐκοῦν εἴ τι ἰσχύϊ πράττεται, ἰσχυρῶς πράττεται, καὶ εἴ τι ἀσθενείᾳ, ἀσθενῶς; Ἐδόκει. Καὶ εἴ τι μετὰ τάχους,

Cap. XX. P. 332. Ἀφροσύνην τι καλεῖς; Ἔφη. Τούτῳ τῷ πρ.] Vulgo Ἀφροσύνην τί καλεῖς ἔφην τούτῳ τῷ πράγματι, οὐ

οὐδέ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα μέλαιναν.: ubi Eustathius p. 6. ed. Lips.: τὰ τοιαῦτα, inquit, περιττὴν ἔχουσι τὴν μίαν ἀπόφασιν κατὰ Ἀττικὴν συνήθειαν. ἔστι δὲ τῶν δύο ἀρνήσεων ἡ μὲν μία τοῦ ῥηματικοῦ πράγματος, ἡ ἑτέρα δὲ τοῦ προσώπου, ἵνα λέγῃ, ὅτι οὐδὲ ὑπεξέφυγεν ἂν οὐδὲ αὐτός, καὶ ἐνδείκνυται τὴν παντελῆ ἄρνησιν τοῦ πράγματος. Iliad. VI, 130. Plat. Phaedr. p. 278. E: οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὸν σὸν ἑταῖρον δεῖ παρελθεῖν. Alcib. I. p. 107. A: οὐδὲ μὴν οὐδὲ κ. τ. λ. Cratyl. οὐκ — οὐδέ κ. τ. λ. Thucyd. I, 132: ἀλλ' οὐδ' ὣς οὐδὲ τῶν Εἱλώτων μηνυταῖς τισι πιστεύσαντες ἠξίωσαν κ. τ. λ. Demosth. in Timocr. p. 190: οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἄκων οὐδὲν ἔθηκεν ὀρθῶς ἔχον. Lysias de affect. tyr. p. 147 ed. Bremi: οὐ τοίνυν οὐδ' εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων καταλέξας οὐδένα φανήσομαι.

Cap. XX. P. 332. Ἀφροσύνην τι καλεῖς; Ἔφη.] Infra p. 332. D: τὸ δὲ ἐναντίως πραττόμενον ὑπὸ ἐναντίων πράττεσθαι; Ἔφη, ubi deinceps pro Ἔφη infertur Συνεχώρει.

ἢ [εἰ] τοὐναντίον [ἔπραττον]] Corrupta haec esse quis est quin primo statim obtutu videat? Neque enim imperfecto cum εἰ iuncto in his locus est, neque congruit quod respondetur σωφρονεῖν cum superioribus, quae exigunt potius οὐκ, ἀλλ' οὕτω πράττοντες vel οὕτω πράττοντες. Itaque Heindorfius corrigendum putabat: ἢ τοὐναντίον πράττειν; Σωφρονεῖν, ἔφη. Sed hac ratione vereor ne verbi

ταχέως, καὶ εἴ τι μετὰ βραδυτῆτος, βραδέως; Ἔφη. C Καὶ εἴ τι δὴ ὡσαύτως πράττεται, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πράττεται, καὶ εἴ τι ἐναντίως, ὑπὸ τοῦ ἐναντίου; Συνέφη. Φέρε δή, ἦν δ' ἐγώ, ἔστι τι καλόν; Συνεχώρει. Τούτῳ ἔστι τι ἐναντίον πλὴν τὸ αἰσχρόν; Οὐκ ἔστι. Τί δέ; ἔστι τι ἀγαθόν; Ἔστι. Τούτῳ ἔστι τι ἐναντίον πλὴν τὸ κακόν; Οὐκ ἔστι. Τί δέ; ἔστι τι ὀξὺ ἐν φωνῇ; Ἔφη. Τούτῳ μὴ ἔστι τι ἐναντίον ἄλλο πλὴν τὸ βαρύ; Οὐκ ἔφη. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν ἐναντίων ἓν μόνον ἐστὶν ἐναντίον καὶ οὐ πολλά; Συνωμολόγει. Ἴθι δή, ἦν D δ' ἐγώ, ἀναλογισώμεθα τὰ ὡμολογημένα ἡμῖν. ὡμολογήκαμεν ἓν ἑνὶ μόνον ἐναντίον εἶναι, πλείω δὲ μή; Ὡμολογήκαμεν. Τὸ δὲ ἐναντίως πραττόμενον ὑπὸ ἐναντίων πράττεσθαι; Ἔφη. Ὡμολογήκαμεν δὲ ἐναντίως πράττεσθαι ὃ ἂν ἀφρόνως πράττηται τῷ σωφρόνως πραττομένῳ; Ἔφη. Τὸ δὲ σωφρόνως πρατ-

— ἡ σοφία; Recte Bodl. ἔφη. Pro οὔ Stephanus bene correxit οὐ. Heindorfius corr. καλεῖς; Ναί, ἔφη. s. Ἔγωγε, ἔφη. Sed isto Ναί vel Ἔγωγε nunc non opus.

πράττειν repetitio propter ambiguitatem, quam habet, molesta sit. Winckelmannus coni. ἢ εἰ τοὐναντίον, coll. p. 344. E. De Rep. II. p. 370. B. Equidem scripserim ἢ τοὐναντίον: nam εἰ — ἔπραττον ex inepta scioli alicuius interpretatione in ordinem verborum invectum suspicor. Ita quum ἢ τοὐναντίον idem sit quod ἢ μὴ σωφρονεῖν, recte respondetur Σωφρονεῖν. Mirum tamen in codicibus nullum erroris vestigium conspicuum esse. Ficinus totum locum sic interpretatur: *So.* Utrum quum recte et frugaliter homines agunt, tunc ita operantes temperanter agere tibi videntur? an quum contra operantur? *Prot.* Temperanter agere videntur mihi, quum frugaliter recteque agunt. Postrema de suo videtur adiecisse, ut sententiam probabilem e verbis eliceret. Defendit loci integritatem Bernhardy Syntax. p. 373., sed defendit sic, ut vix cuiquam satisfacturus videatur. Nam εἰ τοὐναντίον ἔπραττον interpretatur de conatu: wenn sie das Gegentheil thun wollten.

C. Τούτῳ μὴ ἔστι τι ἐναντ.] Μή interrogandi vi positum, ut Menon. p. 78. C., p. 89. B. Lachet. p. 169. C. Charmid. p. 164. A. al. v. Schaefer. Melett. Crit. p. 115.

D. ἀναλογισώμεθα τὰ ὡμ.] rationem ineamus eorum, quae nobis concessa sunt.

τόμενον ὑπὸ σωφροσύνης πράττεσθαι, τὸ δὲ ἀφρό-
E νως ὑπὸ ἀφροσύνης; Συνεχώρει. Οὐκοῦν εἴπερ ἐναν-
τίως πράττεται, ὑπὸ ἐναντίου πράττοιτ' ἄν; Ναί.
Πράττεται δὲ τὸ μὲν ὑπὸ σωφροσύνης, τὸ δὲ ὑπὸ
ἀφροσύνης; Ναί. Ἐναντίως; Πάνυ γε. Οὐκοῦν ὑπὸ
ἐναντίων ὄντων; Ναί. Ἐναντίον ἄρα ἐστὶν ἀφρο-
σύνη σωφροσύνῃ. Φαίνεται. Μέμνησαι οὖν, ὅτι ἐν
τοῖς ἔμπροσθεν ὡμολόγηται ἡμῖν ἀφροσύνη σοφίᾳ
ἐναντίον εἶναι; Συνωμολόγει. Ἓν δὲ ἑνὶ μόνον ἐναν-
τίον εἶναι; Φημί. Πότερον οὖν, ὦ Πρωταγόρα,
333 λύσωμεν τῶν λόγων; τὸ ἓν ἑνὶ μόνον ἐναντίον εἶναι,
ἢ ἐκεῖνον, ἐν ᾧ ἐλέγετο ἕτερον εἶναι σωφροσύνης σο-
φία, μόριον δὲ ἑκάτερον ἀρετῆς, καὶ πρὸς τῷ ἕτερον
εἶναι καὶ ἀνόμοια καὶ αὐτὰ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτῶν,
ὥσπερ τὰ τοῦ προσώπου μόρια; πότερον οὖν δὴ λύ-
σωμεν; οὗτοι γὰρ οἱ λόγοι ἀμφότεροι οὐ πάνυ μου-
σικῶς λέγονται· οὐ γὰρ συνᾴδουσιν, οὐδὲ συναρμότ-
τουσιν ἀλλήλοις. πῶς γὰρ ἂν συνᾴδοιεν, εἴπερ γε
B ἀνάγκη ἑνὶ μὲν ἓν μόνον ἐναντίον εἶναι, πλείοσι δὲ

E. ἄρα ἐστὶν ἀφροσύνη σωφροσύνῃ;] Sic Flor. b. in quo σωφροσύνη scriptum, iota, quod subscribitur, de more neglecto. Vulgo σωφροσύνης. Sed quanquam ἐναντίον interdum cum genitivo construi bene novimus, tamen h. l. dativus per ipsam concinnitatis rationem requiritur. Ponitur enim etiam in proximis con-

P. 333. λύσωμεν τῶν λόγων] Gorg. p. 480. E: οὐκοῦν ἢ κἀκεῖνα λυτέον, ἢ τάδε ἀνάγκη συμβαίνειν;" Mox haec interrogatio cum vi iteratur.

καὶ πρὸς τῷ ἕτερον εἶναι] et praeterquam quod diversum sit, etiam etc. Legg. VI. p. 622. D: πρὸς τῷ γελοῖα εἶναι καὶ θυμὸν ἀνεγεῖραι πολλοῖς. Sympos. p. 195. C: νέος μὲν οὖν ἐστι· πρὸς δὲ τῷ νέῳ ἁπαλός. De Rep. I. p. 337. D. III. p. 408. D. V. p. 463. A. al. Copiose hoc genus loquendi illustravit Wyttenbach. ad Plutarch. Moral. T. II. p. 84. sqq. ed. Lips.

οὐ πάνυ μουσικῶς λέγονται] Gorg. p. 461. A: ἡγησάμενος οὐ συνᾴδειν τὰ λεγόμενα. Theaet. p. 175. E: οὐδέ γ' ἁρμονίαν λόγων λαβόντας. Sophist. p. 261. D: τὰ μὲν ἐφεξῆς λεγόμενα καὶ δηλοῦντά τι ξυναρμόττει, τὰ δὲ τῇ συνεχείᾳ μηδὲν σημαίνοντα ἀναρμοστεῖ. Hipp. mai p. 292. C. al. Ceterum bene Heindorfius: In his lenem agnosco sophistae irrisionem, qui supra p. 326. B: πάντα τὸν βίον εὐρυθμίας καὶ εὐαρμοστίας δεῖσθαι dixisset.

B. ἐναντίον εἶναι, πλείοσι δὲ μή] Argumentationis ratio πλείω δὲ μή requirit, quod

μή. τῇ δὲ ἀφροσύνῃ, ἐγὼ ὄντι, σοφία ἐναντία καὶ σωφροσύνη αὖ φαίνεται. ἦ γάρ, ὦ Πρωταγόρα; ἔφην ἐγώ, ἢ ἄλλως πως; Ὡμολόγησε καὶ μάλ' ἀκόντως. Οὐκοῦν ἓν ἂν εἴη ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ σοφία; τὸ δὲ πρότερον αὖ ἐφάνη ἡμῖν ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ὁσιότης σχεδόν τι ταὐτὸν ὄν. ἴθι δή, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Πρωταγόρα, μὴ ἀποκάμωμεν, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ διασκεψώμεθα. ἆρά τί σοι δοκεῖ ἀδικῶν ἄνθρωπος σωφρονεῖν, ὅτι ἀδικεῖ; Αἰσχυνοίμην ἂν ἔγωγ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, τοῦτο ὁμολογεῖν· ἐπεὶ πολλοί γέ φασι τῶν ἀνθρώπων. Πότερον οὖν πρὸς ἐκείνους τὸν λόγον ποιήσομαι, ἔφην, ἢ πρὸς σέ; Εἰ βούλει, ἔφη, πρὸς τοῦτον πρῶτον τὸν λόγον διαλέχθητι τὸν τῶν πολλῶν. Ἀλλ' οὐδέν μοι διαφέρει, ἐὰν μόνον σύ γε ἀποκρίνῃ, εἴτ' οὖν δοκεῖ σοι ταῦτα, εἴτε μή. τὸν γὰρ λόγον ἔγωγε μάλιστα ἐξετάζω, συμβαίνει μέντοι ἴσως καὶ ἐμὲ τὸν ἐρωτῶντα καὶ τὸν ἀποκρινόμενον ἐξετάζεσθαι. C

Τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐκαλλωπίζετο ἡμῖν ὁ Πρω- D

stanter casus tertius.

P. 333. B. ἆρά τί σοι δοκεῖ] Vat. et ex corr. Coisl. ἆρά τίς σοι δ. quod recepit Bekkerus.

C. διαλέχθητι τὸν τῶν πολλῶν] Articulum τὸν perperam om. Stephan.

vellem codices suppeditassent. Idem Heindorfius desideravit. Deinde ad ἦ γάρ;, quae interrogatio ad universam sententiam superiorem referenda est, commode intelligas οὕτως ἔχει. sc. οὐ συνᾴδειν τοὺς λόγους τούτους;

τὰ δὲ πρότερον αὖ ἐφ.] P. 331. A. B.

C. ἐπεὶ πολλοί γέ φασι τ. ἀνθρ.] Ego quidem, inquit, pudore prohiberer, quominus hoc affirmarem; quanquam multi sane sunt qui illud confirment. Itaque haec πολλοί γέ φασι liquet referri ad ἔγωγε. Neque opus est, ut cum Heindorfio scribamus οἱ πολλοί γέ φ., licet deinde sequatur τὸν λόγον τὸν τῶν πολλῶν. Hic enim οἱ πολλοί sunt multi illi, quos modo dicebam.

τὸν λόγον ποιήσομαι] Non erat quod Heindorfius ποιήσωμαι scribendum coniiceret. v. Hermann. ad Viger. p. 742.

εἴτ' οὖν δοκεῖ σοι ταῦτα] Videlicet illa, quae vulgo placent. Non correxerim cum Heindorfio ταὐτά. Proxima sic intelligas: Nam τὸν λόγον, h. e. ea quae dicuntur, nunc maxime exploro: quanquam accidat fortas-

ταγόρας· τὸν γὰρ λόγον ᾐτιᾶτο δυσχερῆ εἶναι· ἔπειτα μέντοι συνεχώρησεν ἀποκρίνεσθαι.

Cap. XXI. Ἴθι δή, ἔφην ἐγώ, ἐξ ἀρχῆς μοι ἀπόκριναι. δοκοῦσί τινές σοι σωφρονεῖν ἀδικοῦντες; Ἔστω, ἔφη. Τὸ δὲ σωφρονεῖν λέγεις εὖ φρονεῖν; Ἔφη. Τὸ δ' εὖ φρονεῖν εὖ βουλεύεσθαι, ὅτι ἀδικοῦσιν; Ἔστω, ἔφη. Πότερον, ἦν δ' ἐγώ, εἰ εὖ πράττουσιν ἀδικοῦντες, ἢ εἰ κακῶς; Εἰ εὖ. Λέγεις οὖν ἀγαθὰ ἄττα εἶναι; Λέγω. Ἆρ' οὖν, ἦν δ'
E ἐγώ, ταῦτ' ἐστὶν ἀγαθά, ἅ ἐστιν ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις; Καὶ ναὶ μὰ Δί', ἔφη, κἂν μὴ τοῖς ἀνθρώποις ὠφέλιμα ᾖ, ἔγωγε καλῶ ἀγαθά. Καί μοι ἐδόκει ὁ Πρωταγόρας ἤδη τετραχύνθαι τε καὶ ἀγωνιᾶν καὶ παρατετάχθαι πρὸς τὸ ἀποκρίνεσθαι. ἐπειδὴ οὖν ἑώρων αὐτὸν οὕτως ἔχοντα, εὐλαβούμενος ἠρέμα

Cap. XXI. D. φρονεῖν εὖ βουλεύεσθαι] Perperam vett. editt. βούλεσθαι, quod ex codd. fere omnibus emendatum.

se, ut, dum de his opinionibus disseramus, ipsi quoque exploremur, hoc est nostra ipsorum sententia eliciatur.

Cap. XXI. D. εὖ βουλεύεσθαι, ὅτι ἀδικοῦσιν] Sic paullo ante p. 333. B: ἀρά τί σοι δοκεῖ ἀδικῶν ἄνθρωπος σωφρονεῖν, ὅτι ἀδικεῖ; ubi perperam scripseris ὅ τι.

E. καὶ ἀγωνιᾶν καὶ παρατετάχθαι] Male coniecit Cornarius παρατεταράχθαι. Metaphora petita est a militibus ad certamen compositis. Ἀγωνιᾶν est aestuare, trepidare, quum quis anxius est et sollicitus propter rei suscipiendae magnitudinem eiusque eventum.

P. 334. καὶ τὰ τοιαῦτα σὺ ἀγαθὰ καλεῖς] Interrogatio cum gravitate iterata, ut saepe apud Platonem. v. Heindorf. ad Charmid. p. 167. C. §. 33.

πολλὰ οἶδ', ἃ ἀνθρώποις μὲν ἀνωφελῆ ἐστι κ. τ. λ.] Oratio impedita, perplexa, obscura, tortuosa commoto loquentis animo egregie convenit. Neque enim quidquam in his verbis mutandum esse luculenter demonstravit Heindorfius. „In his, inquit vir egregius, vocula μέν post ἀνθρώποις posita satis arguit statim loquentis animo obversari quaedam hominibus opposita, quae deinceps inferuntur, ἵππους, βοῦς, κύνας, δένδρα. Quae si sic voluisset complecti, τὰ ἄλλα ζῶα καὶ τὰ φυτά, eadem fere sententia perspicue commodeque enuntiari sic potuit: ἐγὼ πολλὰ οἶδα, ἃ ἀνθρώποις μὲν ἀνωφελῆ ἐστι, καὶ σιτία καὶ ποτὰ καὶ φάρμακα καὶ ἄλλα μυρία, τοῖς δὲ ἄλλοις ζώοις καὶ φυτοῖς ὠφέλιμα, ἢ τοῖς ἀνθρώποις ὠφέλιμα, τοῖς δὲ ἄλλοις ἀνωφελῆ. Nunc quum statim post rerum noxiarum (ἀνωφε-

ἠρόμην. Πότερον, ἦν δ' ἐγώ, λέγεις, ὦ Πρωτα- 334
γόρα, ἃ μηδενὶ ἀνθρώπων ὠφέλιμά ἐστιν, ἢ ἃ μηδὲ
τὸ παράπαν ὠφέλιμα; καὶ τὰ τοιαῦτα σὺ ἀγαθὰ κα-
λεῖς; Οὐδαμῶς, ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε πολλὰ οἶδ', ἃ ἀν-
θρώποις μὲν ἀνωφελῆ ἐστι, καὶ σιτία καὶ ποτὰ καὶ
φάρμακα καὶ ἄλλα μυρία, τὰ δέ γε ὠφέλιμα· τὰ δὲ
ἀνθρώποις μὲν οὐδέτερα, ἵπποις δέ· τὰ δὲ βουσὶ
μόνον, τὰ δὲ κυσί, τὰ δέ γε τούτων μὲν οὐδενί, δέν-
δροις δέ, τὰ δὲ τοῦ δένδρου ταῖς μὲν ῥίζαις ἀγαθά,
ταῖς δὲ βλάσταις πονηρά, οἷον καὶ ἡ κόπρος πάν- B
των τῶν φυτῶν ταῖς μὲν ῥίζαις ἀγαθὸν παραβαλλο-
μένη, εἰ δ' ἐθέλοις ἐπὶ τοὺς πτόρθους καὶ τοὺς νέ-
ους κλῶνας ἐπιβάλλειν, πάντα ἀπόλλυσιν· ἐπεὶ καὶ
τὸ ἔλαιον τοῖς μὲν φυτοῖς ἅπασίν ἐστι πάγκακον καὶ
ταῖς θριξὶ πολεμιώτατον ταῖς τῶν ἄλλων ζώων πλὴν

P. 334. B. *εἰ δ' ἐθέλοις ἐπὶ τ. πτ.*] Vett. editt. *εἰ δὲ θέλοις*. Bodl. Vat. Θ. al. *εἰ δ' ἐθέλοις*. Aliquot codd: *εἰ δ' ἐθέλεις*, probante Heindorfio. Sed v. annot.

λῶν) mentionem cogitatio subierit *τῶν ὠφελίμων*, haec continuo subiungens scriptor orationem ita conformavit: Equidem multa novi, quae hominibus quidem *partim* inutilia sive noxia sunt, ut alimenta, remedia, alia innumera, *partim* utilia; alia, quae hominibus non sunt utilia, sed equis, aut hominibus non noxia, sed equis. Quae postrema *βραχυλόγως* sic effert, *τὰ δὲ ἀνθρώποις μὲν οὐδέτερα, ἵπποις δέ*, in quibus *οὐδέτερα* recte Stephan. explicat nec utilia, nec inutilia [de quo loquendi genere vide annotat. ad Apolog. Socr. p. 22. E. et ad Phileb. p. 130.] — Ita his omnibus, *πολλὰ ἃ ἀνθρώποις μέν — τὰ δέ γε ὠφέλιμα*, opponuntur haec: *τὰ δὲ ἀνθρώποις μὲν οὐδέτερα, ἵπποις δέ*; illa autem, *τὰ δέ γε ὠφέλιμα*, nonnisi his respondent, *ἃ ἀνωφελῆ ἐστι*, ut post haec *ἃ ἀνθρώποις μέν* intelligi possit *τὰ μέν*, atque sermo ita expleri, *ἔγωγε πολλὰ οἶδα, ἃ ἀνθρώποις τὰ μὲν ἀνωφελῆ ἐστι —, τὰ δέ γε ὠφέλιμα*." Haec vir doctissimus. De omisso post *ἀνωφελῆ* voc. *τὰ μὲν* v. ad p. 330. A. Voc. *ἀνωφελές* hic et in seqq. est noxium ut Xenoph. Hell. I, 7, 28. Mem. II, 6, 4. Sic *ἀκέρδεια* apud Pindar. Olymp. I, 84. est i. q. *βλάβη*. Eodem modo dicitur Lat. inutile, de quo v. Heusinger Obss. Antibarb. p. 412. Mox nolim *εἰ δ' ἐθέλεις* cum eodem corrigere. Charmid. p. 154. D: *οὗτος μέντοι, ἔφη, εἰ ἐθέλοι ἀποδῦναι, δόξει σοι ἀπρόσωπος εἶναι*. Thucyd. II, 39: *εἰ — ἐθέλοιμεν κινδυνεύειν, περιγίγνεται ἡμῖν κ. τ. λ.* Paullo alia ratio eorum est, de quibus diximus ad Phaed. p. 68. C. ad Sympos. p. 208. C. ad Apol. Socr. p. 25. B.

ταῖς τοῦ ἀνθρώπου, ταῖς δὲ τοῦ ἀνθρώπου ἀρωγὸν καὶ τῷ ἄλλῳ σώματι. οὕτω δὲ ποικίλον τί ἐστι τὸ ἀγαθὸν καὶ παντοδαπὸν, ὥςτε καὶ ἐνταῦθα τοῖς
C μὲν ἔξωθεν τοῦ σώματος ἀγαθόν ἐστι τῷ ἀνθρώπῳ, τοῖς δ' ἐντὸς ταὐτὸν τοῦτο κάκιστον· καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἰατροὶ πάντες ἀπαγορεύουσι τοῖς ἀσθενοῦσι μὴ χρῆσθαι ἐλαίῳ, ἀλλ' ἢ ὅ τι σμικροτάτῳ ἐν τούτοις οἷς μέλλει ἔδεσθαι, ὅσον μόνον τὴν δυςχέρειαν κατασβέσαι τὴν ἐπὶ ταῖς αἰσθήσεσι ταῖς διὰ τῶν ῥινῶν γιγνομένην ἐν τοῖς σιτίοις τε καὶ ὄψοις.

Cap. XXII. Εἰπόντος οὖν ταῦτα αὐτοῦ, οἱ παρόντες ἀνεθορύβησαν, ὡς εὖ λέγοι. καὶ ἐγὼ εἶπον· Ὦ Πρωταγόρα, ἐγὼ τυγχάνω ἐπιλήσμων τις ὢν ἄν-
D θρωπος, καὶ ἐάν τίς μοι μακρὰ λέγῃ, ἐπιλανθάνομαι περὶ οὗ ἂν ᾖ ὁ λόγος. ὥςπερ οὖν εἰ ἐτύγχανον ὑπόκωφος ὤν, ᾤου ἂν χρῆναι, εἴπερ ἔμελλές μοι διαλέξεσθαι, μεῖζον φθέγγεσθαι ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους,

Cap. XXII. D. ἔμελλές μοι διαλέξεσθαι] Vulg. διαλέγεσθαι auctoritate plurimorum optimorumque codd. mutatum est.

B. τοῖς μὲν ἔξωθεν — τῷ ἀνθρώπῳ] ut hic quoque externis quidem partibus corporis humani bonum sit, interioribus vero idem pessimum. De duplici dativo v. Matth. ad Eurip. Med. v. 981. et Gr. Gr. §. 387.

C. ἀπαγορεύουσι — μὴ χρῆσθαι] Priscianus p. 1196. ed. Putsch. „Attici (dicunt) ἀπαγορεύω μὴ λέγειν, καί, ἀπαγορεύω λέγειν.“ v. Hermann. ad Viger. p. 810. sqq. Buttmann. ad Demosth. Midian. Exurs. XI. p. 140. sqq. — ἐν τούτοις οἷς μέλλει ἔδεσθαι, in iis, quae edere volunt. Hunc transitum a plurali numero ad singularem notavimus iam ad p. 319. D.

Cap. XXII. ὡς εὖ λέγοι] Paullo fortius hoc dictum quam ὅτι οὕτως εὖ λέγοι. v. ad Criton. p. 43. B. Matth. §. 480. 3.

E. Μηδαμῶς, ἦν δ' ἐγώ] *Behüte!* Intell. βραχύτερα ἀποκρίνου ἢ δεῖ. Menex. p. 236, C: μηδαμῶς, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' εἰπέ, καὶ πάνυ χαριεῖ. De Rep. I. p. 350. E. Phaedr. p. 234. D. v. annot. ad p. 318. B.

ὅτι σὺ οἷός τ' εἶ καὶ αὐτὸς] quemadmodum Gorgias aliique, qui se et breviter et copiose de eodem argumento dicere posse profitebantur. v. Gorg. p. 449. C. Ceterum haec ita coniungenda sunt: ὅτι σὺ οἷός τ' εἶ καὶ αὐτὸς — περὶ τῶν αὐτῶν καὶ μακρὰ λέγειν — καὶ αὖ βραχέα —, καὶ ἄλλον διδάξαι καὶ μακρὰ λέγειν κ. τ. λ. — ὥςτε τὸν λόγ. μηδ. ἐπιλιπεῖν, ut nunquam deficiat tibi oratio, h. e. orationis argu-

οὕτω καὶ νῦν, ἐπειδὴ ἐπιλήσμονι ἐνέτυχες, σύντεμνέ
μοι τὰς ἀποκρίσεις καὶ βραχυτέρας ποίει, εἰ μέλλω
σοι ἕπεσθαι. Πῶς οὖν κελεύεις με βραχέα ἀποκρί-
νεσθαι; ἢ βραχύτερά σοι, ἔφη, ἀποκρίνωμαι ἢ δεῖ;
Μηδαμῶς, ἦν δ' ἐγώ. Ἀλλ' ὅσα δεῖ; ἔφη. Ναί,
ἦν δ' ἐγώ. Πότερα οὖν ὅσα ἐμοὶ δοκεῖ δεῖν ἀπο- E
κρίνεσθαι, τοσαῦτά σοι ἀποκρίνωμαι, ἢ ὅσα σοί;
Ἀκήκοα γοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ὅτι σὺ οἷός τ' εἶ καὶ αὐ-
τὸς καὶ ἄλλον διδάξαι περὶ τῶν αὐτῶν καὶ μακρὰ
λέγειν, ἐὰν βούλῃ, οὕτως, ὥςτε τὸν λόγον μηδέποτε
ἐπιλιπεῖν, καὶ αὖ βραχέα οὕτως, ὥςτε μηδένα σοῦ ἐν
βραχυτέροις εἰπεῖν. εἰ οὖν μέλλεις ἐμοὶ διαλέξεσθαι, 335
τῷ ἑτέρῳ χρῶ τρόπῳ πρός με, τῇ βραχυλογίᾳ. Ὦ
Σώκρατες, ἔφη, ἐγὼ πολλοῖς ἤδη εἰς ἀγῶνα λόγων
ἀφικόμην ἀνθρώποις, καὶ εἰ τοῦτο ἐποίουν, ὃ σὺ
κελεύεις, ὡς ὁ ἀντιλέγων ἐκέλευέ με διαλέγεσθαι, οὕτω
διελεγόμην, οὐδενὸς ἂν βελτίων ἐφαινόμην, οὐδ' ἂν
ἐγένετο Πρωταγόρου ὄνομα ἐν τοῖς Ἕλλησιν. Καὶ

E. ὥςτε μηδένα σοῦ ἐν βρ.] V. σου.
P. 335. μέλλεις ἐμοὶ διαλέξεσθαι] Etiam hic vett. editt. contra fidem plurimorum librorum διαλέγεσθαι exhibent.

mentum, ut tibi semper suppetat quod dicas.

P. 335. χρῶ — πρός με] Enclitica pronominis forma post praepositiones in Platonis libris non raro servata est. Menon. p. 79. A. codd. omnes παίζεις πρός με. Gorg. p. 489. E: νῦν δὴ εἰρωνεύου πρός με., ubi v. ann. Lysid. p. 211. A. Cratyl. p. 384. A. Theaet. p. 170. D. Xenoph. Anabas. III, 3, 2: λέξατε οὖν, ἔφη, πρός με. Charax p. 228. b: παρὰ Μενάνδρῳ σημειοῦται τὸ πρός με ἐγκλιθέν., de quo loco disputavit Hermann. De Emend. Rat. Gr. Gr. p. 75. cf. Iacobs ad Antholog. Palatin. T. I. p. XXXII. Hermann. ad Sophocl. Oed. Tyr. v. 536. Buttm. §. 67. 2.

ὡς ὁ ἀντιλέγων — οὕτω διελεγόμην] Est haec frequentissima illa universi enuntiati appositio, quam notavimus iam centenis locis. v. Indic. T. I. et II. s. v. Asyndeton. Quemadmodum enim nomina nominibus per appositionem adduntur, sic etiam ea enuntiata, quae superiora accuratius definiunt et interpretantur, non intercedente copula apponi solent. Possis hanc rationem commode nomine appositionis universorum enuntiatorum (Apposition der Sätze) insignire, quippe quae ex asse respondeat appositioni nominum.

οὐδ' ἂν ἐγένετο Πρ. ὄνομα —] Menon. p. 91. E: οἶμαι γὰρ αὐτὸν (Protagoram) ἀποθανεῖν ἐγγὺς καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονότα, τετταράκοντα δὲ ἐν τῇ τέχνῃ ὄντα· καὶ ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ τούτῳ ἔτι εἰς τὴν ἡμέ-

ἐγώ — ἔγνων γάρ, ὅτι οὐκ ἤρεσεν αὐτὸς αὑτῷ ταῖς
B ἀποκρίσεσι ταῖς ἔμπροσθεν, καὶ ὅτι οὐκ ἐθελήσοι
ἑκὼν εἶναι ἀποκρινόμενος διαλέγεσθαι — ἡγησάμενος
οὐκέτι ἐμὸν ἔργον εἶναι παρεῖναι ἐν ταῖς συνουσίαις,
Ἀλλά τοι, ἔφην, ὦ Πρωταγόρα, οὐδ' ἐγὼ λιπαρῶς
ἔχω παρὰ τὰ σοὶ δοκοῦντα τὴν συνουσίαν ἡμῖν γί-
γνεσθαι, ἀλλ' ἐπειδὰν σὺ βούλῃ διαλέγεσθαι ὡς ἐγὼ
δύναμαι ἕπεσθαι, τότε σοι διαλέξομαι. σὺ μὲν γάρ,
ὡς λέγεται περὶ σοῦ, φῂς δὲ καὶ αὐτός, καὶ ἐν μα-
κρολογίᾳ καὶ ἐν βραχυλογίᾳ οἷός τ' εἶ συνουσίας ποι-
C εῖσθαι· σοφὸς γὰρ εἶ· ἐγὼ δὲ τὰ μακρὰ ταῦτα ἀδύ-
νατος, ἐπεὶ ἐβουλόμην ἂν οἷός τ' εἶναι. ἀλλὰ σὲ
ἐχρῆν ἡμῖν συγχωρεῖν τὸν ἀμφότερα δυνάμενον, ἵνα
συνουσία ἐγίγνετο· νῦν δὲ ἐπειδὴ οὐκ ἐθέλεις, καὶ

D. ἀντελάβετο τοῦ τρίβωνος] Stephan. τοῦ errore, ut videtur, omisit.

ἤδη δὲ ἀνεστήκῃ] Sic Bodl. Vat. pro vulg. ἀνεστήκειν.

ραν ταυτηνὶ εὐδοκιμῶν οὐδὲν πέπαυται.

ὅτι οὐκ ἤρεσεν —, καὶ ὅτι οὐκ ἐθελήσοι] Indicativus rem vere factam, optativus rem dubiam aut verisimilem indicat. v. ad Euthyphron. p. 107 sq. coll. Matth. §. 529. 4., qui plurima collegit exempla optativi et indicativi post ὅτι in una eademque verborum comprehensione ita copulati, ut vel ab obliqua oratione repente ad rectam transeatur, et vicissim, vel in altero membro res tanquam certa commemoretur, in altero tanquam incerta ac dubia proponatur. Plura huius rationis exempla collegit Baitinger. in Act. Philologg. Monac. III. p. 165. Baehr. in Creuzer. Melett. III. p. 49.

B. οὐκέτι ἐμὸν ἔργον εἶναι] non amplius mei esse muneris colloquio interesse. Tim. p. 17. in.: οὐκοῦν σὸν τῶνδέ τι ἔργον — ἀναπληροῦν. Ibid. p. 27. B: σὸν οὖν ἔργον λέγειν ἂν εἴη — τὸ μετὰ τοῦτο. Gorg. p. 459. E: οὐ γὰρ σὸν ἔργον. Xenoph. Memor. III, 3, 3: τοῦτο οὐκ ἐμὸν οἶμαι τὸ ἔργον εἶναι. Dictionem copiose illustravit Valcken. ad Phoeniss. v. 447. — παρὰ τὰ σοὶ δοκοῦντα, praeter tuam sententiam et voluntatem.

C. τὰ μακρὰ ταῦτα ἀδύνατος] H. e. οὐ δύναμαι τὰ μακρὰ ταῦτα, ut mox dicit σὲ — τὸν ἀμφότερα δυνάμενον. Nam δύνασθαί τι est aliquid praestare, aliquid facere posse. Eurip. Med. 129: οὐδένα καιρὸν δύναται, quod recte interpretatur Matth. p. 443: nihil, quod commodum et bonum sit, efficere potest. Demosth. De Coron. p. 233. ed. Reisk.: τί δὲ τοῦτ' ἠδύνατο, ἐγὼ διδάξω. Phileb. p. 23. D: μῶν οὖν σοι καὶ πέμπτου τινὸς προςδεήσει διάκρισίν τινος δυναμένου, quod discretionem possit efficere, quod vim discernendi et

ἐμοί τις ἀσχολία ἐστί, καὶ οὐκ ἂν οἷός τ' εἴην σοί παραμεῖναι ἀποτείνοντι μακροὺς λόγους — ἐλθεῖν γάρ ποί με δεῖ — εἶμι· ἐπεὶ καὶ ταῦτ' ἂν ἴσως οὐκ ἀηδῶς σου ἤκουον.

Καὶ ἅμα ταῦτα εἰπὼν ἀνιστάμην ὡς ἀπιών. καί μου ἀνισταμένου ἐπιλαμβάνεται ὁ Καλλίας τῆς χειρὸς τῇ δεξιᾷ, τῇ δ' ἀριστερᾷ ἀντελάβετο τοῦ τρίβωνος τουτουί, καὶ εἶπεν· Οὐκ ἀφήσομέν σε, ὦ Σώκρατες· ἐὰν γὰρ σὺ ἐξέλθῃς, οὐχ ὁμοίως ἡμῖν ἔσονται οἱ διάλογοι. δέομαι οὖν σου παραμεῖναι ἡμῖν· ὡς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἑνὸς ἥδιον ἀκούσαιμι ἢ σοῦ τε καὶ Πρωταγόρου διαλεγομένων· ἀλλὰ χάρισαι ἡμῖν πᾶσιν. Καὶ ἐγὼ εἶπον — ἤδη δὲ ἀνεστήκη ὡς ἐξιών — Ὦ παῖ Ἱππονίκου, ἀεὶ μὲν ἔγωγέ σου τὴν φιλοσοφίαν D

Vind. ἀνεστήκει, quod confirmat receptam lectionem. De Attica plusquamperfecti forma apud Platonem codicum auctoritate restituenda v. annot. ad Sympos. c. XX.

segregandi habeat. Cratyl. p. 405. B: καὶ αἱ περιῤῥάνσεις πάντα ἕν τι ταῦτα δύναιντ' ἄν. Legg. VI. p. 757. A: ἥτις δ' ἐστί ποτε ἰσότης ἢ τοῦτ' αὐτὸ δυναμένη. Gorg. p. 453. A. Menon. p. 78. B. al. Hinc fit, ut etiam δυνατός et ἀδύνατος cum accusativo construantur. Politic. p. 295. B: τοῦτο δυνατὸς ὤν., quem locum comparavit Heindorfius. Hipp. min. p. 367. E: οὐκοῦν ὁ ἀγαθὸς καὶ σοφὸς γεωμέτρης δυνατώτατός γε ἀμφότερα; Prorsus cum hoc loco congruit Menon., p. 94. B. C: καὶ τοὺς φαυλοτάτους ἀδυνάτους γεγονέναι τοῦτο τὸ πρᾶγμα. Quocirca hoc dicit Socrates: ego vero non possum longas istas orationes habere aut intelligere; quanquam vellem mihi esse eius rei facultatem.

ἐχρῆν ἡμῖν συγχ. — ἵνα σ. ἐγίγνετο] te oportebat nobis concedere (quod nunc secus est), ut colloquium fieret (quod in hac tua pervicacia non potest continuari). Sympos. 181. E: χρῆν δὲ νόμον εἶναι — ἵνα μὴ εἰς ἄδηλον πολλὴ σπουδὴ ἀνηλίσκετο. v. Hermann. ad Viger. p. 806. Rost. §. 122. 12.

ἀποτείνοντι μακροὺς λόγους] P. 336. C: μακρὸν λόγον ἀποτείνων. P. 361. A. Gorg. p. 465. E. ibique annot. Proxima, ἐπεὶ καὶ ταῦτ' ἂν — ἤκουον, sic intelligas: quanquam haec quoque lubenter ex te audierim: quod tamen mihi nunc non licet. Nam eadem hic est imperfecti ratio quae in superioribus.

D. τὴν φιλοσ. ἄγαμαι] Heusdius scribendum putabat: τὴν φιλοσοφίαν ἤγαμαι, quam formam soloecam esse vix est quod moneam. Locum sic intelligas: semper tuum sapientiae amorem soleo magni facere; quin etiam nunc eum laudo et amo. In his respondet καὶ νῦν praece-

E ἄγαμαι, ἀτὰρ καὶ νῦν ἐπαινῶ καὶ φιλῶ, ὥςτε βουλοίμην ἂν χαρίσασθαί σοι, εἴ μου δυνατὰ δέοιο. νῦν δ' ἐστὶν ὥςπερ ἂν εἰ δέοιό μου Κρίσωνι τῷ Ἱμεραίῳ δρομεῖ ἀκμάζοντι ἕπεσθαι, ἢ τῶν δολιχοδρόμων τῳ ἢ τῶν ἡμεροδρόμων διαθεῖν τε καὶ ἕπεσθαι. εἴποιμι
336 ἄν σοι, ὅτι πολὺ σοῦ μᾶλλον ἐγὼ ἐμαυτοῦ δέομαι θέουσι τούτοις ἀκολουθεῖν, ἀλλ' οὐ γὰρ δύναμαι, ἀλλ' εἴ τι δέει θεάσασθαι ἐν τῷ αὐτῷ ἐμέ τε καὶ Κρίσωνα θέοντας, τούτου δέου συγκαθεῖναι· ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ δύναμαι ταχὺ θεῖν, οὗτος δὲ δύναται βραδέως. εἰ οὖν ἐπιθυμεῖς ἐμοῦ καὶ Πρωταγόρου ἀκούειν, τούτου δέου, ὥςπερ τὸ πρῶτόν μοι ἀπεκρίνατο

E. *βουλοίμην ἂν χαρίσασθαί σοι*] Sic Flor. o. pro v. *χαρίζεσθαι*, quod etiam Bekkerus repudiavit.
P. 336. *διὰ βραχέων τε καὶ αὐτὰ τ.*] Accessit *τε* ex denti *ἀεὶ μέν*, nec audiendus est Astius, qui *καὶ* censet ad *ἐπαινῶ καὶ φιλῶ* pertinere.

E. *νῦν δ' ἐστὶν ὥςπερ ἂν εἰ δέοιό μου*] nunc vero eadem ratio est s. perinde est ac si me roges etc. Criso Himeraeus nobilis *σταδιοδρόμος*, qui circa Olymp. LXXXIV. floruit saepiusque in certamine Olympico victoriam reportavit. v. Heindorf. ad h. l. Verba *δρομεῖ ἀκμάζοντι* Groen. van Prinsterer Prosopograph. Platon. p. 196. iniuria in glossematis suspicionem vocavit. — *δολιχοδρόμοι* fuere cursores, qui *δόλιχον* duodecies ultro citroque in certaminibus emetiebantur summa celeritate. De longitudine spatii, quod *δόλιχος* complectebatur, magna est scriptorum dissensio. Alii enim illud XII. stadiorum fuisse dicunt; alii sex, septem, octo, et viginti quatuor adeo stadiorum mensuram explevisse narrant. — *ἡμεροδρόμους* vocant Graeci ingens die uno cursu emetientes spatium Liv. XXXI, 24., ubi v. interpp. — *διαθεῖν* est cursu contendere. v. Hermann. ad Viger. p. 811.

P. 336. *εἴποιμι ἄν σοι*] Haec superioribus *ὥςπερ ἂν εἰ δέοιο κ. τ. λ.* adduntur, quasi non praecessisset *νῦν δ' ἐστίν*. Proxima *πολὺ σοῦ μᾶλλον κ. τ. λ.* sic intelligas: multo magis quam tu egomet ipse a me id postulo ac desidero, ut illos currentes consequar. De proximis v. Apolog. Socrat. p. 20. C: *ἀλλ' οὐ γὰρ ἐπίσταμαι.* Aristoph. Plut. 425: *ἀλλ' οὐκ ἔχει γὰρ δᾷδας.* Talia non puto distinctione divellenda esse: sunt enim e breviloquentiae studio explicanda.

τούτου δέου συγκαθεῖναι] hunc roga, ut se ad me demittat. Verba *καθιέναι, ἐφιέναι, ἀνιέναι, ἀφιέναι, ὑφιέναι, ἐξιέναι*, alia, saepe intransitiva significatione usurpari narravimus ad Remp. VIII. p. 563. A. Phaedon. p. 112. D. v. praeter viros doctos ibi laudatos Pierson. Verisimil. p. 63. Val-

διὰ βραχέων τε καὶ αὐτὰ τὰ ἐρωτώμενα, οὕτω καὶ νῦν ἀποκρίνεσθαι. εἰ δὲ μή, τίς ὁ τρόπος ἔσται τῶν B *διαλόγων; χωρὶς γὰρ ἔγωγ' ᾤμην εἶναι τὸ συνεῖναί τε ἀλλήλοις διαλεγομένους καὶ τὸ δημηγορεῖν. Ἀλλ' ὁρᾷς, ἔφη, ὦ Σώκρατες· δίκαια δοκεῖ λέγειν Πρωταγόρας ἀξιῶν αὐτῷ τε ἐξεῖναι διαλέγεσθαι ὅπως βούλεται, καὶ σοὶ ὅπως ἂν αὖ σὺ βούλῃ.*

Cap. XXIII. *Ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἀλκιβιάδης, Οὐ καλῶς λέγεις, ἔφη, ὦ Καλλία· Σωκράτης μὲν γὰρ ὅδε ὁμολογεῖ μὴ μετεῖναί οἱ μακρολογίας καὶ παραχωρεῖ Πρωταγόρᾳ, τοῦ δὲ διαλέγεσθαι οἷός τ' εἶναι* C *καὶ ἐπίστασθαι λόγον τε δοῦναι καὶ δέξασθαι θαυ-*

codd. longe plurimis.

B. *Ἀλλ' ὁρᾷς, ἔφη, ὦ Σ.*] Cornarius post *ἔφη* inseri volebat *ὁ Καλλίας*. Quod non opus. Dein *αὐτῷ* Bodl. pro vulg. *αὑτῷ*.

cken. Diatrib. Eurip. p. 234. Eichstaedt. Quaestionn. Philologg. Lips. a. 1796. ed. p. 26 sq.

καὶ αὐτὰ τὰ ἐρωτ.] et ad ea ipsa, quae interrogabam. v. Matth. §. 419.

B. *χωρὶς γὰρ ἔγωγ' ᾤμην*] In talibus locis *δίχα*, *χωρὶς* etc. non, ut vulgo, seiunctionem et separationem, sed diversitatem et oppositionem significare monuit Schaeferus ad Poetas Gnomic. p. 9. Phileb. p. 44. A: *εἴπερ χωρὶς τοῦ μὴ λυπεῖσθαι καὶ τοῦ χαίρειν ἡ φύσις.* Euthydem. p. 289. D: *δῆλον οὖν, ὅτι καὶ περὶ λόγους χωρὶς ἡ τοῦ ποιεῖν τέχνη καὶ ἡ τοῦ χρῆσθαι.* Phileb. p. 17. A: *οἷς διακεχώρισται τό τε διαλεκτικῶς πάλιν καὶ τὸ ἐριστικῶς ἡμᾶς ποιεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους τοὺς λόγους.* Eurip. Iphig. Aul. 859: *χωρὶς τἀμὰ κἀγαμέμνονος.* Aeschyl. Prometh. 963: *μαθήσεται, ὅσον τό τ' ἄρχειν καὶ τὸ δουλεύειν δίχα.* Plura dabit Heindorfius ad h. l. Auct. Inc. ap. Rutil. Lup. p. 124. II. 15: seorsum est beneficium dare libenter et iniuriam facere nolle De v. *δημηγορεῖν* v. ad Gorg. p. 482. C.

Ἀλλ' ὁρᾷς—] Recte observavit Heindorfius istud *ἀλλ' ὁρᾷς* saepenumero ita praemitti reliquae orationi, ut per se sententiam efficiat, eiusque rei bene multa exempla apposuit. Formulae vim explicavimus ad Sympos. p. 202. D. et ad Gorg. p. 475. E.

Cap. XXIII. C. *τοῦ δὲ διαλέγεσθαι*] Verba sic cohaerent: *θαυμάζοιμι δὲ ἄν, εἴ τῳ ἀνθρώπων παραχωρεῖ τοῦ οἷός τ' εἶναι διαλέγεσθαι καὶ ἐπίστασθαι λόγον τε δοῦναι καὶ δέξασθαι*: mirer autem, si cui homini cedat facultate disserendi et scientiae rationis tam reddendae quam accipiendae. Etenim *παραχωρεῖν τινι τοῦ οἷός τ' εἶναι* dictum ut *παραχωρεῖν τινι ὁδοῦ*. Pro *λόγον τε δοῦναι καὶ δέξασθαι* ne quis malit *λόγον δοῦναί τε κ. δ.* Nam posita est vocula perinde ac si deinde iti-

μάζοιμ' ἂν εἰ τῷ ἀνθρώπων παραχωρεῖ. εἰ μὲν οὖν καὶ Πρωταγόρας ὁμολογεῖ φαυλότερος εἶναι Σωκράτους διαλεχθῆναι, ἐξαρκεῖ Σωκράτει· εἰ δὲ ἀντιποιεῖται, διαλεγέσθω ἐρωτῶν τε καὶ ἀποκρινόμενος, μὴ ἐφ' ἑκάστῃ ἐρωτήσει μακρὸν λόγον ἀποτείνων, ἐκκρούων τοὺς λόγους καὶ οὐκ ἐθέλων διδόναι λόγον,
D ἀλλ' ἀπομηκύνων, ἕως ἂν ἐπιλάθωνται περὶ ὅτου τὸ ἐρώτημα ἦν οἱ πολλοὶ τῶν ἀκουόντων· ἐπεὶ Σωκράτη γε ἐγὼ ἐγγυῶμαι μὴ ἐπιλήσεσθαι, οὐχ ὅτι παίζει καί φησιν ἐπιλήσμων εἶναι. ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ ἐπιεικέστερα Σωκράτης λέγειν· χρὴ γὰρ ἕκαστον τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀποφαίνεσθαι.

Μετὰ δὲ τὸν Ἀλκιβιάδην, ὡς ἐγῷμαι, Κριτίας ἦν ὁ εἰπών· Ὦ Πρόδικε καὶ Ἱππία, Καλλίας μὲν δοκεῖ μοι μάλα πρὸς Πρωταγόρου εἶναι, Ἀλκιβιάδης
E δὲ ἀεὶ φιλόνεικός ἐστι πρὸς ὃ ἂν ὁρμήσῃ. ἡμᾶς δὲ οὐδὲν δεῖ συμφιλονεικεῖν οὔτε Σωκράτει οὔτε Πρω-

Cap. XXIII. C. εἰ μὲν οὖν καὶ Πρωτ.] In editt. Bekker. καί excidit, errore operarum, ut videtur.

D. Σωκράτη γε ἐγὼ ἐγγ.] V. Σωκράτει, quod ex optimis dem plene diceretur καὶ λόγον δέξασθαι. Similia notavimus ad Criton. p. 43. A. et ad Phaedon. p. 94. D. — εἰ τῷ παραχωρεῖ, si revera cuiquam cedit. v. ad Apolog. p. 25. B. Eadem constructio p. 312. C: ὅ τι δέ ποτε ὁ σοφιστής ἐστι, θαυμάζοιμ' ἂν εἰ οἶσθα. P. 315. E: οὐκ ἂν θαυμάζοιμι, εἰ παιδικὰ — τυγχάνει ὤν. Gorg. p. 432. B. Tim. p. 26. B. Phaedr. p. 273. D. Hipp. min. p. 364. A. al.

εἰ μὲν οὖν καὶ Πρωταγόρας —] Sc. ὥσπερ οὗτος ὁμολογεῖ μὴ μετεῖναί οἱ μακρολογίας καὶ παραχωρεῖ Πρωταγόρᾳ. Itaque nolim καί omittere.

ἐκκρούων τοὺς λόγους] argumenta eludens: metaphora a gladiatoribus ducta ictum adversariorum declinantibus. Dictionem illustravit Heindorf. ad h. l. Similem usum habet παρακρούεσθαι, de quo v. Wolf. ad Leptin. p. 291.

D. οὐχ ὅτι παίζει] quamquam iocetur. Sic οὐχ ὅτι positum Gorg. p. 450. E. Conf. Matth. §. 624. 3. c.

πρὸς Πρωταγόρου εἶναι] a partibus Protagorae stare. v. Fischer. ad Weller. T. III. P. II. p. 253.

P. 337. ὁ Πρόδικος, Καλῶς μοι, ἔφη] Quum Prodicus in distinguendis explicandisque vocabulorum significationibus nimium operae collocaret, mirandum non est, quod hoc loco ita loquens inducitur, ut vocabulorum discrimina per omnia

ταγόρᾳ, ἀλλὰ κοινῇ ἀμφοτέρων δεῖσθαι μὴ μεταξὺ
διαλῦσαι τὴν ξυνουσίαν.
Εἰπόντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα, ὁ Πρόδικος, Καλῶς 337
μοι, ἔφη, δοκεῖς λέγειν, ὦ Κριτία· χρὴ γὰρ τοὺς ἐν
τοιοῖσδε λόγοις παραγιγνομένους κοινοὺς μὲν εἶναι
ἀμφοῖν τοῖν διαλεγομένοιν ἀκροατάς, ἴσους δὲ μή.
ἔστι γὰρ οὐ ταὐτόν· κοινῇ μὲν γὰρ ἀκοῦσαι δεῖ ἀμ-
φοτέρων, μὴ ἴσον δὲ νεῖμαι ἑκατέρῳ, ἀλλὰ τῷ μὲν
σοφωτέρῳ πλέον, τῷ δὲ ἀμαθεστέρῳ ἔλαττον. ἐγὼ
μὲν καὶ αὐτός, ὦ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες, ἀξιῶ
ὑμᾶς συγχωρεῖν καὶ ἀλλήλοις περὶ τῶν λόγων ἀμφις- B
βητεῖν μέν, ἐρίζειν δὲ μή· ἀμφισβητοῦσι μὲν γὰρ καὶ
δι' εὔνοιαν οἱ φίλοι τοῖς φίλοις, ἐρίζουσι δὲ οἱ διά-
φοροί τε καὶ ἐχθροὶ ἀλλήλοις. καὶ οὕτως ἂν καλλί-
στη ἡμῖν ἡ συνουσία γίγνοιτο· ὑμεῖς τε γὰρ οἱ λέ-
γοντες μάλιστ' ἂν οὕτως ἐν ἡμῖν τοῖς ἀκούουσιν εὐ-
δοκιμοῖτε καὶ οὐκ ἐπαινοῖσθε — εὐδοκιμεῖν μὲν γὰρ

et plurimis libris mutatum. De ἐγγυᾶσθαι cum accusat. constructo v. ad Phaedon. p. 115. D.

E. πρὸς ὅ ἂν ὁρμήσῃ] Sic Bodl. Venet. Ξ. Coisl. Vindob. Vat. r. pro vulg. πρὸς ὅ τι ἄν.

urgeat et quae consimilem usum habeant, ea perversa sedulitate ubique rimetur. Itaque distinguit inter κοινούς et ἴσους, inter ἀμφισβητεῖν et ἐρίζειν, inter εὐδοκιμεῖν et ἐπαινεῖσθαι, inter εὐφραίνεσθαι et ἥδεσθαι, idque non sine ridicula subtilitatis iactantia. Perstringitur ineptum hominis studium etiam infra p. 358. A. D. Menon. p. 75. Charmid. p. 163. Lachet. p. 197. Cratyl. p. 384. A. Euthydem. init. al. Rem ipsam etiam ab Socrate magni aestimatam esse auctor est Epictetus ap. Arrianum L. II. c. 17. Unde apparet, cur personatus Socrates apud comicum tam multa garriat de recta nominum ratione. Et apud Platonem Socrates ipse se Prodici discipulum profitetur, sed non sine urbana hominis irrisione. v. ad p. 341. A.

B. εὐδοκιμοῖτε καὶ οὐκ ἐπαινοῖσθε] Heindorfius pro καί requirit ἀλλά, aut voculam vult prorsus deleri, quemadmodum deinde dicatur μάλιστ' ἂν οὕτως εὐφραινοίμεθα, οὐχ ἡδοίμεθα. Iniuria. Etenim in huiusmodi oppositionibus tum simplex οὐ vel μή, ut De Rep. VI, p. 489. C. D. Euthyd. p. 387. A., tum οὐδέ vel μηδέ, tum ἀλλ' οὐ et καὶ οὐ locum habent, veluti Symp. p. 211. E. al. v. Matthiae ad Euripid. Orest. v. 547. et Gramm. Amplior. p. 1224. De simili usu Latinorum monuit Doederlein. Act. Philologg. Monacens. Tom. II. Fasc. III. p. 368.

ἔστι παρὰ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀκουόντων ἄνευ ἀπάτης, ἐπαινεῖσθαι δὲ ἐν λόγῳ πολλάκις παρὰ δόξαν ψευ-
C δομένων —, ἡμεῖς τ' αὖ οἱ ἀκούοντες μάλιστ' ἂν οὕτως εὐφραινοίμεθα, οὐχ ἡδοίμεθα· εὐφραίνεσθαι μὲν γάρ ἐστι μανθάνοντά τι καὶ φρονήσεως μεταλαμβάνοντα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ, ἥδεσθαι δὲ ἐσθίοντά τι ἢ ἄλλο ἡδὺ πάσχοντα αὐτῷ τῷ σώματι. Ταῦτα οὖν εἰπόντος τοῦ Προδίκου, πολλοὶ πάνυ τῶν παρόντων ἀπεδέξαντο.

Cap. XXIV. Μετὰ δὲ τὸν Πρόδικον Ἱππίας ὁ σοφὸς εἶπεν, Ὦ ἄνδρες, ἔφη, οἱ παρόντες, ἡγοῦμαι ἐγὼ ὑμᾶς συγγενεῖς τε καὶ οἰκείους καὶ πολίτας ἅπαντας εἶναι φύσει, οὐ νόμῳ· τὸ γὰρ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ
D φύσει συγγενές ἐστιν, ὁ δὲ νόμος, τύραννος ὢν τῶν

Cap. XXIV. P. 337. C. ἡγοῦμαι ἐγὼ ὑμᾶς συγγ.] Libri omnes tuentur ὑμᾶς, quod Bekkerus de coniectura Heindorfi mutavit in ἡμᾶς.

C. εἰπόντος τοῦ Πρ. — ἀπεδέξαντο] H. e. probaverunt.

Cap. XXIV. ἅπαντας εἶναι φύσει, οὐ νόμῳ] De discrimine, quod sophistae inter legem et naturam obtinere statuebant, v. quae ad Gorg. p. 484. B. annotavimus. conf. Legg. X. p. 889. E. Theaet. p. 172. B. Xenoph. Mem. IV, 4, 14. Alluditur etiam hic ad versiculum Pindari: Νόμος ὁ πάντων βασιλεὺς θνατῶν τε καὶ ἀθανάτων· οὗτος — ἄγει δικαιῶν τὸ βιαιότατον ὑπερτάτᾳ χερί κ. τ. λ. v. Boeckh. ad Fragm. Pindar. T. II. P. II. p. 640. sq. — πολλὰ — βιάζεται, ad multa praeter naturam vi impellit et cogit. Sophocl. Antig. 66: ὡς βιάζομαι τάδε.

D. τῆς τε Ἑλλάδος εἰς αὐτὸ τὸ πρυτανεῖον] En egregium documentum fastus ac superbiae sophistarum. Sophistas enim praedicat homo sapientia sua mirifice inflatus tanquam omnium Graecorum sapientissimos, ideoque se familiaresque suos dicit in hanc quasi sacram sedem artium ac doctrinarum, h. e. Athenas, convenisse atque in huius ipsius urbis florentissima beatissimaque domo commorari. Prytanea fuerunt aedificia Vestae sacra, in cuius honorem perpetuus ibi ignis fovebatur. Huiusmodi prytanea in omnibus Graeciae urbibus erant. v. Casaubon. ad Athen. XV. p. 700. D. Hoc loco cur Athenae dicantur totius Graeciae prytaneum, nemini obscurum esse postest. — καὶ αὐτῆς τῆς π., et huius ipsius urbis, quae est quasi sedes ac domicilium artium ac litterarum, florentissima et beatissima domus nos excepit. Itaque praefero vulgatam lectionem scripturae a Bekkero receptae καὶ αὖ τῆς πόλεως.

E. συμβῆναι ὑμᾶς — εἰς

ἀνθρώπων, πολλὰ παρὰ τὴν φύσιν βιάζεται. ἡμᾶς οὖν αἰσχρὸν τὴν μὲν φύσιν τῶν πραγμάτων εἰδέναι, σοφωτάτους δὲ ὄντας τῶν Ἑλλήνων, καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο νῦν συνεληλυθότας τῆς τε Ἑλλάδος εἰς αὐτὸ τὸ πρυτανεῖον τῆς σοφίας καὶ αὐτῆς τῆς πόλεως εἰς τὸν μέγιστον καὶ ὀλβιώτατον οἶκον τόνδε, μηδὲν τούτου τοῦ ἀξιώματος ἄξιον ἀποφήνασθαι, ἀλλ' ὥσπερ τοὺς φαυλοτάτους τῶν ἀνθρώπων διαφέρεσθαι E
ἀλλήλοις. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ δέομαι καὶ συμβουλεύω, ὦ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες, συμβῆναι ὑμᾶς ὥσπερ ὑπὸ διαιτητῶν ἡμῶν συμβιβαζόντων εἰς τὸ μέσον, καὶ μήτε σὲ τὸ ἀκριβὲς τοῦτο εἶδος τῶν δια- 338
λόγων ζητεῖν τὸ κατὰ βραχὺ λίαν, εἰ μὴ ἡδὺ Πρωταγόρᾳ, ἀλλ' ἐφεῖναι καὶ χαλάσαι τὰς ἡνίας τοῖς

D. καὶ αὐτῆς τῆς πόλεως] Bekkerus invitis libris omnibus dedit καὶ αὖ τῆς πόλεως. Non opus. v. annot.

τὸ μέσον] In his συμβῆναι εἰς τὸ μέσον idem est quod mox dicitur μέσον τι ἀμφοτέρους τεμεῖν. Vult enim eos ita conciliare, ut alter alteri aliquid concedat et media quaedam via in disputando ineatur. Quae interposita leguntur, ea sic accipienda sunt: ὑφ' ἡμῶν ὥσπερ ὑπὸ διαιτητῶν συμβιβαζόντων, nostra auctoritate, qui tanquam arbitri vos conciliare studemus. De Republ. VIII. p. 545. E: ὡς πρὸς παῖδας ἡμᾶς παιζούσας, i. e. πρὸς ἡμᾶς ὡς πρὸς παῖδας παιζούσας. Tim. p. 27. B: εἰσαγαγόντα αὐτοὺς ὡς εἰς δικαστὰς ἡμᾶς, i. e. εἰς ἡμᾶς ὡς εἰς δ. Ibid. p. 79. A: ῥεῖν ὥσπερ δι' αὐλῶνος τοῦ σώματος τὰ τῶν φλεβῶν ποιεῖ ῥεύματα. Plutarch. vit. Cicer. p. 216. in Wyttenbachii Eclog. Histor. ed. Lips.: καθάπερ εἰς πέλαγος ἀχανὲς τὴν πόλιν ἐμπεσών. Alia exempla huius constructionis congessit Dorvill. ad Charit. p. 188. 519. et Schaeferus Praefat. ad Iul. p. XIX. sq. De Latinis v. Terent. Adelph. III, 3, 61. Burmann. ad Petron. p. 414. Ceterum διαιτηταί nunc intelliguntur αἱρετοί, qui etiam διαλλακταί vocantur. v. Hudtwalker de Diaetetis p. 156 sq.

P. 338. ζητεῖν τὸ κατὰ βραχὺ λίαν] Ne quis λίαν traiectum putet, ut haec accipiantur sic: τὸ κατὰ λίαν βραχύ: referendum illud esse ad ζητεῖν docent proxima, ubi item de Protagora: μήτ' αὖ Πρωταγόραν πάντα κάλων ἐκτείναντα κ. τ. λ. Postposita est vocula cum vi et gravitate. Opponitur autem τὸ εἶδος τῶν διαλόγων τὸ κατὰ βραχύ deinceps τῷ ἐφεῖναι καὶ χαλάσαι τὰς ἡνίας τοῖς λόγοις κ. τ. λ., in quibus verbis habenae orationis exquisita metaphora dicuntur de modo orationem moderandi et tractandi. Loquendi genus acute

λόγοις, ἵνα μεγαλοπρεπέστεροι καὶ εὐσχημονέστεροι ἡμῖν φαίνωνται, μήτ' αὖ Πρωταγόραν πάντα κάλων ἐκτείναντα, οὐρίᾳ ἐφέντα, φεύγειν εἰς τὸ πέλαγος τῶν λόγων ἀποκρύψαντα γῆν, ἀλλὰ μέσον τι ἀμφοτέρους
B τεμεῖν. ὡς οὖν ποιήσετε, καὶ πείθεσθέ μοι ῥαβδοῦχον καὶ ἐπιστάτην καὶ πρύτανιν ἑλέσθαι, ὃς ὑμῖν φυλάξει τὸ μέτριον μῆκος τῶν λόγων ἑκατέρου.

Cap. XXV. Ταῦτα ἤρεσε τοῖς παροῦσι, καὶ πάντες ἐπῄνεσαν, καὶ ἐμέ τε ὁ Καλλίας οὐκ ἔφη ἀφή-

P. 338. εὐσχημονέστεροι ἡμῖν φαίνωνται] Codd. plerique ὑμῖν, quod recepit Bekkerus, et unice placet Winckelmanno ad Euthydem. p. 276. E. - Dein Bodl. πάντα κάλον.

ἀλλὰ μέσον τι ἀμφοτ.] V. μέσον τοι, quod ex codd. fere omnibus emendatum.

notavit I. Chr. Theoph. Ernesti Lexic. Technol. Graec. Rhetor. p. 153.

πάντα κάλων — γῆν] Metaphora petita est a re nautica, quod mirum nemini poterit videri, qui immensam orationis ubertatem atque copiam cum vasto pelago comparari solere meminerit. Parmenid. p. 137. A: πῶς χρὴ τηλικόνδε ὄντα διανεῦσαι τοιοῦτόν τε καὶ τοσοῦτον πέλαγος λόγων; De Republ. V. p. 453. D: οὐκοῦν καὶ ἡμῖν νευστέον καὶ πειρατέον σώζεσθαι ἐκ τοῦ λόγου; Plura dabit Ruhnken. ad Tim. p. 79. — πάντα κάλων ἐκτείνειν, κινεῖν, ἐξιέναι, est omnem funem contendere, omnes rudentes solvere. v. Abresch. Auctar. Diluc. Thucyd. p. 404. et Valcken. Diatr. in Eurip. Fragm. p. 234., qui huius loci non immemores fuerunt. Frustra Osannus in Welckeri et Naekii Mus. Rhen. I. 1. p. 60: ἐντείνειν coniecit, cui scilicet supra χαλάσαι opponeretur. — οὐρίᾳ ἐφέντα, in ventum secundum se immittentem, h. e. vento secundo vela dantem, accipientem ventum a tergo, ut loquitur Ovid. Metamorph. XII, 37. v. Valcken. l. c. Verbum ἐφιέναι intransitivo significatu positum attigimus annot. ad p. 336. A. Ante οὐρίᾳ ἐφ. ne quis καί interponendum cum Stephano suspicetur, v. Euthyphr. p. 4. C. Apolog. Socr. p. 27. A. ibique annot. — ἀποκρύπτειν γῆν, ut abscondere terram, dicuntur navigantes, qui tam longe in altum provecti sunt, ut terram non amplius possint conspicere. Virgil. Aen. III, 291: Phaeacûm abscondimus arces, ubi v. Heynius. conf. praeter Stephanum in Thes. L. G. s. v. ἀποκρύπτειν, quae notarunt intpp. ad Thucyd. V, 65. — μέσον τέμνειν dicuntur nautae, qui scopulis interclusi medium tenent cursum, ne in alterutrum impingant, ut bene interpretatur Stephanus l. c. T. III. p. 1398. F. Politic. p. 262. B: διὰ μέσων δὲ ἀσφαλέστερον ἰέναι τέμνοντας. Epist. VIII. p. 355. D. Hippias igitur eos vult μέσον τέμνειν ita, ut tum nimiam disserendi brevita-

σειν; καὶ ἑλέσθαι ἐδέοντο ἐπιστάτην. εἶπον οὖν ἐγὼ, ὅτι αἰσχρὸν εἴη βραβευτὴν ἑλέσθαι τῶν λόγων. εἴτε γὰρ χείρων ἔσται ἡμῶν ὁ αἱρεθεὶς, οὐκ ὀρθῶς ἂν ἔχοι τὸν χείρω τῶν βελτιόνων ἐπιστατεῖν, εἴτε ὅμοιος, οὐδ' οὕτως ὀρθῶς· ὁ γὰρ ὅμοιος ἡμῖν ὅμοια καὶ ποιήσει, ὥςτε ἐκ περιττοῦ ᾑρήσεται. ἀλλὰ δὴ βελτίονα C
ἡμῶν αἱρήσεσθε. τῇ μὲν ἀληθείᾳ, ὡς ἐγᾦμαι, ἀδύνατον ὑμῖν, ὥςτε Πρωταγόρου τοῦδε σοφώτερόν τινα ἑλέσθαι· εἰ δὲ αἱρήσεσθε μὲν μηδὲν βελτίω, φήσετε

Cap. XXV. B. βραβευτὴν ἑλέσθαι τῶν λόγων] Vett. editt. βρ. αἱρεῖσθαι τῷ λόγῳ, quod ex optimis plurimisque codd. mutatum.

ὥςτε ἐκ περιττοῦ ᾑρήσεται] Ald. Bas. εἱρήσεται, unde Stephanus effinxit αἱρεθήσεται. Veram lectionem servarunt Bodl. Vat. Venett. ΞΣ. al.

tem, tum prolixam et fusam orationem evitent.

ὡς οὖν ποιήσετε] Cave οὕτως οὖν ποιήσετε καὶ πείσεσθέ μοι cum Stephano scribendum putes. Nam ὡς est quomodo, h. e. ita igitur. Futurum autem ποιήσετε quum leniore quadam cohortandi vi praeditum sit, mirandum non est, quod statim subiungitur imperativus. Eodem modo Sophocl. Antigon. v. 876. ed. Herm.: οὐκ ἄξετε καὶ ἄφετε. De proximis Schol. ῥαβδοῦχοι· ἄνδρες τῆς τῶν θεάτρων εὐκοσμίας ἐπιμελούμενοι. Similia habet Schol. ad Aristoph. Pac. v. 735., qui tamen addit: ἢ ῥαβδούχους εἶπε τοὺς κριτὰς τοῦ ἀγῶνος, οὓς ὁ ποιητὴς Αἰσυμνήτας εἶπεν. Ac profecto de ludorum praesidibus hic cogitaverim, quos constat a scipione, quem gestabant, ita appellatos esse. v. Fabri Agonist. I, 19. ab Heindorfio laudatus. Nam ubi apparitores intellexeris, parum apte epistates et prytanis commemorari videantur necesse est, de quibus v. ad Apolog. p. 32. B.

Cap. XXV. B. καὶ ἐμέ τε ὁ Κ.] Recte habet τέ, Nam in mente habebat: καὶ ἐπιστάτην αἱρετέον εἶναι, quae tamen paullo aliter expressit. Sententia igitur haec est: nec me dimissurum se Callias dicebat et eligendum praesidem esse censebant. Heindorfius γέ scribendum arbitrabatur.

εἴτε γὰρ χείρων ἔσται] Transit ad rectam orationem. v. ad p. 322. C. — ὥςτε — ᾑρήσεται, so dass er überflüssig gewählt sein wird. v. Rost. Gr. §. 116. 12. De forma ᾑρήσομαι cf. quae disseruit Buttm. Gr. Ampl. Addend. ad §. 99. annot. 2. Vol. II. p. 423.

C. ἀλλὰ δὴ βελτίονα ἡμ. αἱρ.] At enim nobis meliorem eligetis. Nam ἀλλὰ δή ponitur, ubi quod ab altero possit obiici, id ab eo ipso, qui loquitur, statim commemoratur ac refellitur. v. ad Criton. p. 54. A. Deinde asyndeton hoc τῇ μὲν ἀληθείᾳ κ. τ. λ. in principio novae disputationis neminem morabitur. v. ad Phaedon. c. XLI. init. Mox quod ὥςτε post ἀδύνατον illatum est, ubi simplicem infinitivum exspectes, multis exemplis hunc usum illustrarunt Hein-

δέ, αἰσχρὸν καὶ τοῦτο τῷδε γίγνεται, ὥςπερ φαύλῳ ἀνθρώπῳ ἐπιστάτην αἱρεῖσθαι· ἐπεὶ τό γ' ἐμὸν οὐδέν μοι διαφέρει. ἀλλ' ούτωσὶ ἐθέλω ποιῆσαι, ἵν', ὃ προθυμεῖσθε, συνουσία τε καὶ διάλογοι ἡμῖν γίγνωνται· εἰ μὴ βούλεται Πρωταγόρας ἀποκρίνεσθαι, οὗ-
D τος μὲν ἐρωτάτω, ἐγὼ δὲ ἀποκρινοῦμαι, καὶ ἅμα πειράσομαι αὐτῷ δεῖξαι, ὡς ἐγώ φημι χρῆναι τὸν ἀποκρινόμενον ἀποκρίνεσθαι· ἐπειδὰν δὲ ἐγὼ ἀποκρίνωμαι ὁπόσ' ἂν οὗτος βούληται ἐρωτᾶν, πάλιν οὗτος ἐμοὶ λόγον ὑποσχέτω ὁμοίως. ἐὰν οὖν μὴ δοκῇ πρόθυμος εἶναι πρὸς αὐτὸ τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνεσθαι, καὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς κοινῇ δεησόμεθα αὐτοῦ ἅπερ ὑμεῖς ἐμοῦ, μὴ διαφθείρειν τὴν συνουσίαν. καὶ οὐδὲν δεῖ
E τούτου ἕνεκα ἕνα ἐπιστάτην γενέσθαι, ἀλλὰ πάντες κοινῇ ἐπιστατήσετε. Ἐδόκει πᾶσιν οὕτω ποιητέον εἶναι. καὶ ὁ Πρωταγόρας πάνυ μὲν οὐκ ἤθελεν, ὅμως

D. ὁπόσ' ἂν οὗτος β. ἐρ.] Sic Bodl. Vat. pro vulg. ὅπως ἄν, quod recte sprevit Bekkerus.

Cap. XXVI, P. 339. καὶ δὴ καὶ νῦν ἔσται τὸ ἐρώτημα] dorf. ad h. l. et ad Phaedr. p. 269. D. Ast. ad Legg. p. 461. Schaefer. ad Sophocl. Oed. Col. v. 1350. Matth. Gr. Amplior. p. 1037. sq. p. 1043.

ἐπεὶ τό γ' ἐμὸν —] nam quantum quidem ad me attinet. Deinde οὑτωσὶ ἐθέλω ποιῆσαι dilucidius explicatur verbis: εἰ μὴ βούλεται Πρωτ. κ. τ. λ.

D. πρὸς αὐτὸ τὸ ἐρωτ. ἀπ.] ad id ipsum, quod interrogatum fuerit, respondere, sed aliena immiscere atque δημηγορεῖν.

E. Ἐδόκει πᾶσιν] Asyndeton ad p. 317. D. illustravimus.

Cap. XXVI. παιδείας μέγιστον μέρος εἶναι] More sophistarum vulgari Protagoras haec statuit. Illi enim carminum recitandorum et interpretandorum arti plurimum tribuebant. v. de Republ. X. p. 606. E. Lysid. p. 214. A., ubi poëtae dicuntur ὥςπερ πατέρες τῆς σοφίας εἶναι καὶ ἡγεμόνες. Conf. Nitzsch. Prolegg. ad Plat. Ion. p. 4. sqq.

P. 339. καὶ ἐπίστασθαι διελεῖν] de iis via ac ratione disserere et explicare. v. Dorvill. ad Charit. p. 645.

λέγει γάρ που Σιμωνίδης] Carmen hoc Simonidis nuper tractavit Schneidewin. in Simonidis Carm. Reliquiis p. 15 sqq. Non sine causa Plato fecit Protagoram de Simonidis carminibus cum Socrate disputantem. Narrat enim Themistius Orat. XXIII. p. 289. ed. Hard. sophistam poemata Simo-

δὲ ἠναγκάσθη ὁμολογῆσαι ἐρωτήσειν, καὶ ἐπειδὰν ἱκανῶς ἐρωτήσῃ, πάλιν δώσειν λόγον κατὰ σμικρὸν ἀποκρινόμενος. ἤρξατο οὖν ἐρωτᾶν οὑτωσί πως.

Cap. XXVI. Ἡγοῦμαι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ
ἀνδρὶ παιδείας μέγιστον μέρος εἶναι περὶ ἐπῶν δεινὸν
εἶναι· ἔστι δὲ τοῦτο τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν λεγόμενα 339
οἷόν τ' εἶναι ξυνιέναι ἅ τε ὀρθῶς πεποίηται καὶ ἃ
μή, καὶ ἐπίστασθαι διελεῖν τε καὶ ἐρωτώμενον λόγον
δοῦναι. καὶ δὴ καὶ νῦν ἔσται τὸ ἐρώτημα περὶ τοῦ
αὐτοῦ μέν, περὶ οὗπερ ἐγώ τε καὶ σὺ νῦν διαλεγόμεθα, περὶ ἀρετῆς, μετενηνεγμένον δὲ εἰς ποίησιν·
τοσοῦτον μόνον διοίσει. λέγει γάρ που Σιμωνίδης πρὸς
Σκόπαν, τὸν Κρέοντος υἱὸν τοῦ Θετταλοῦ, ὅτι "Ἄνδρ' ἀγαθὸν μὲν ἀλαθέως γενέσθαι χαλε- B
πόν, χερσί τε καὶ ποσὶ καὶ νόῳ τετράγωνον, ἄνευ ψόγου τετυγμένον. τοῦτο ἐπίστασαι

Sic Bodl. et ex corr. Coisl. Venet. ΣΣ. Vett. editt. vel τῷ vel τῷ ἐρ.

σὺ νῦν διαλεγόμεθα] Vind. Vat. r. διαλεγόμεθα. Fortasse scribendum νῦν δὴ διαλεγόμεθα.

nidis merced[illegible]terpretatum esse. [illegible] apparet hoc loco f[illegible]tringi et rideri, specimine [illegible]pretationis sophisticae proposito. — De Scopadarum nobili et fortunata familia Thessalica v. Perizon. ad Aelian. V. H. XII, 1. et Goens. disp. de Simonide p. 95 sqq.

B. χερσί τε — τετράγωνον] Muretus ad Aristotel. Ethica I, 10., ubi haec laudantur, eumque secutus Gesnerus in Thesauro s. v. Quadratus, recte iudicarunt metaphoram ductam esse a corpore quadrato, ita formato, ut quomodocunque iaciatur, semper rectum permaneat; vel a quadrata figura, undique sui simili et aequali. Et fuit quadratum etiam Pythagoreis signum aequalitatis et perfectionis. Aristotel. Rhet. III, 11: τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα φάναι εἶναι τετράγωνον μεταφορά· ἄμφω γὰρ τέλεια. Sopater ap. Stob. Serm. 44, p. 311, ed. Gesn.: τίς οὖν οὕτω κατὰ τὸν Σιμωνίδου λόγον τετράγωνος, ὃς κατὰ πᾶσαν τύχην καὶ πραγμάτων μετάστασιν ἀσφαλῶς ἑστήξεται; quae verba, iam ab Zellio ad Arist. Ethic. p. 49. comparata, Horat. Serm. II, 7, 86: Sapiens — in se ipso totus teres atque rotundus. Add. Gataker. Opp. posth. p. 807. Rhodigin. Varr. Lectt. XVIII, 14. Etiam verba ἄνευ ψόγου τετυγμένον multum celebrata sunt. Iulian. Caes. p. 333. B: δοκεῖ γάρ εἶναί μοί πως ἀνὴρ κατὰ Σιμωνίδην τετράγωνος, ἄνευ ψόγου τετυγμένος. Plura v. in Gaisfordi Poetis

τὸ ᾆσμα, ἢ πᾶν σοι διεξέλθω; Καὶ ἐγὼ εἶπον, ὅτι Οὐδὲν δεῖ· ἐπίσταμαί τε γάρ, καὶ πάνυ μοι τυγχάνει μεμεληκὸς τοῦ ᾄσματος. Εὖ, ἔφη, λέγεις. πότερον οὖν καλῶς σοι δοκεῖ πεποιῆσθαι καὶ ὀρθῶς, ἢ οὔ; Πάνυ, ἔφην ἐγώ, καλῶς τε καὶ ὀρθῶς. Δοκεῖ δέ σοι καλῶς πεποιῆσθαι, εἰ ἐναντία λέγει αὐτὸς αὑτῷ ὁ ποιητής; Οὐ καλῶς, ἦν δ' ἐγώ. Ὅρα δή, ἔφη,
C βέλτιον. Ἀλλ', ὦ 'γαθέ, ἔσκεμμαι ἱκανῶς. Οἶσθα οὖν, ἔφη, ὅτι προϊόντος τοῦ ᾄσματος λέγει που· Οὐδέ μοι ἐμμελέως τὸ Πιττάκειον νέμεται, καίτοι σοφοῦ παρὰ φωτὸς εἰρημένον· χαλεπὸν φάτο ἐσθλὸν ἔμμεναι. ἐννοεῖς, ὅτι ὁ αὐτὸς οὗτος καὶ τάδε λέγει κἀκεῖνα τὰ ἔμπροσθεν; Οἶδα, ἦν δ' ἐγώ. Δοκεῖ οὖν σοι, ἔφη, ταῦτα ἐκείνοις ὁμολογεῖσθαι; Φαίνεταί ἔμοιγε. Καὶ ἅμα μέντοι ἐφοβούμην, μή τι λέγοι. Ἀτάρ, ἔφην ἐγώ, σοὶ

B. Πάνυ, ἔφην ἐγώ, καλῶς τε καὶ ὀρθῶς] Libri: ἔφην ἔγωγε, καὶ ὀρθῶς. Cod. Bodl. et Vat. ἐγώ τε. Hoc recepi cum Bekkero sic, ut ante τε inseruerim καλῶς.

C. μή τι λέγοι] Sic codd. plerique [illegible]ro vulg. λέγῃ.

D. ἀγαθὸν γίνεσθαι ἀληθείᾳ [illegible] εἰᾳ. At vero Minoribus T. III. p. 193 sqq. ed. Lips., ubi de toto hoc carmine Simonideo disputatur.

Πάνυ, ἔφην ἐγώ, καλῶς τε καὶ ὀρθῶς] Vett. editt. Πάνυ, ἔφην ἔγωγε, καὶ ὀρθῶς, quod codd. tuentur miro consensu. At enim in huiusmodi responsione ἔγωγε recte dici non potuit, sed aut ἔφην aut ἔφην ἐγώ dicendum fuit. Praeterea lectio vulgata etiam hoc habet incommodi, quod, quum praecedat καλῶς καὶ ὀρθῶς, nunc nihil nisi καὶ ὀρθῶς respondetur. Itaque Boeckhius Annal. Heidelberg. a. 1808. T. III. p. 108. verba καὶ ὀρθῶς in superioribus delenda censuit. Sed ut taceam illud ἔγωγε satis importunum, vereor ut haec responsio: Πάνυ — καὶ ὀρθῶς, cuiquam placeat, quandoquidem ita ad Πάνυ e superioribus intelligendum est: δοκεῖ ἐμοὶ καλῶς πεποιῆσθαι, itidemque ad καὶ ὀρθῶς repeti oportet δοκεῖ καλῶς πεποιῆσθαι. Quum libri omnes illud καὶ ὀρθῶς scriptum exhibeant, mihi quidem nihil videtur magis verisimile quam ante καὶ ὀρθῶς excidisse καὶ καλῶς. Ita sensit etiam Heusdius qui audaciore mutatione Πάνυ, ἔφην ἐγώ, ἔμοιγε καὶ καλῶς καὶ ὀρθῶς scribendum putabat. Secutus autem nunc sum cum Bekker. auctoritatem optimorum codicum, Bodl. et Vat., qui

οὐ φαίνεται; Πῶς γὰρ ἂν φαίνοιτο ὁμολογεῖν αὐτὸς D
ἑαυτῷ ὁ ταῦτα ἀμφότερα λέγων, ὅς γε τὸ μὲν πρῶτον αὐτὸς ὑπέθετο χαλεπὸν εἶναι ἄνδρα ἀγαθὸν γενέσθαι ἀληθείᾳ, ὀλίγον δὲ τοῦ ποιήματος εἰς τὸ πρόσθεν προελθὼν ἐπελάθετο, καὶ Πιττακὸν τὸν ταὐτὰ λέγοντα ἑαυτῷ, ὅτι χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, τοῦτον μέμφεταί τε καὶ οὔ φησιν ἀποδέχεσθαι αὐτοῦ τὰ αὐτὰ ἑαυτῷ λέγοντος. καίτοι ὁπότε τὸν ταὐτὰ λέγοντα αὑτῷ μέμφεται, δῆλον, ὅτι καὶ ἑαυτὸν μέμφεται, ὥςτε ἤτοι τὸ πρότερον ἢ ὕστερον οὐκ ὀρθῶς λέγει. Εἰπὼν οὖν ταῦτα πολλοῖς θόρυβον παρέσχε καὶ ἔπαινον τῶν ἀκουόντων. καὶ ἐγὼ τὸ μὲν πρῶ- E
τον, ὡςπερεὶ ὑπὸ ἀγαθοῦ πύκτου πληγείς, ἐσκοτώθην τε καὶ ἰλιγγίασα εἰπόντος αὐτοῦ ταῦτα καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθορυβησάντων· ἔπειτα, ὥς γε πρὸς σὲ εἰρῆσθαι τἀληθῆ, ἵνα μοι χρόνος ἐγγένηται τῇ σκέψει

non haec Simonidis verba sunt, sed Protagorae, qui Simonidea sua dialecto interpretatur. Itaque recte Bas. 2. Venet. Σ. Paris. E. et ex corr. Coisl. ἀληθείᾳ. v. p. 340. B., ubi codd. omnes ἀληθείᾳ tuentur.

E. ἵνα μοι [illegible]ς ἐγγένηται] Vulgo ἐκγένηται, iam ab Heindorfio emend[illegible] nunc e Vindob, et Var. r. mutatum est. Deinde τί λέγοι B[illegible]t. Vind. pro τί λέγει.

habent ἐγώ τε, et interposui καλῶς ante τε. Sic locus, opinor, persanatus.

C. Οὐδέ μοι ἐμμελέως —] Neque recte et convenienter quamvis a viro sapiente dictum iudicatur a me Pittaci illud etc., ut bene interpretatur Heindorfius; qui etiam verbum νέμειν a poetis iudicandi significatione usurpatum docte illustravit. Notum vero illud Pittaci: χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι. v. Suidas v. χαλεπόν. Zenob. Cent. VI. Prov. 38.

D. ὀλίγον δὲ τοῦ ποιήματος —] H. e. ὀλίγον δὲ προελθὼν εἰς τὸ πρόσθεν τοῦ ποιήματος. Mox in verbis τοῦτον μέμφεται pronomen cum vi et efficacia post Πιττακόν illatum, quod genus loquendi ad Gorgiam illustravimus. — ἀποδέχεσθαι αὐτοῦ — λέγοντος, eum probare, quamvis eadem dicentem. cf. p. 324. C. — In proximis τὸ πρότερον adverbialiter positum.

θόρυβον παρέσχε] θόρυβος omnino est clamor et tumultus multitudinis aliquid vel probantis vel improbantis. H. l. in bonam partem dicitur. v. Ast. ad Legg. p. 107.

E. ὡςπερεὶ — πληγείς] Πλήττεσθαι est verbum gladiatorium. Phileb. p. 22. E: ἔμοιγε δοκεῖ νῦν μὲν ἡδονή σοι πεπτω-

Cap. XXVII. Ὁ μὲν οὖν Πρόδικος ἀκούσας
ταῦτα ἐπῄνεσέ με· ὁ δὲ Πρωταγόρας, Τὸ ἐπανόρ-
θωμά σοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, μεῖζον ἁμάρτημα ἔχει
ἢ ὃ ἐπανορθοῖς. Καὶ ἐγὼ εἶπον, Κακὸν ἄρα μοι
E εἴργασται, ὡς ἔοικεν, ὦ Πρωταγόρα, καί εἰμί τις γε-
λοῖος ἰατρός· ἰώμενος μεῖζον τὸ νόσημα ποιῶ. Ἀλλ'
οὕτως ἔχει, ἔφη. Πῶς δή; ἦν δ' ἐγώ. Πολλὴ ἄν,
ἔφη, ἀμαθία εἴη τοῦ ποιητοῦ, εἰ οὕτω φαῦλόν τί
φησιν εἶναι τὴν ἀρετὴν ἐκτῆσθαι, ὃ ἔστι πάντων χα-
λεπώτατον, ὡς ἅπασι δοκεῖ ἀνθρώποις. Καὶ ἐγὼ
εἶπον, Νὴ τὸν Δία, εἰς καιρόν γε παρατετύχηκεν
ἡμῖν ἐν τοῖς λόγοις Πρόδικος ὅδε. κινδυνεύει γάρ τοι,
ὦ Πρωτάγόρα, ἡ Προδίκου σοφία θεία τις εἶναι
341 πάλαι, ἤτοι ἀπὸ Σιμωνίδου ἀρξαμένη, ἢ καὶ ἔτι πα-

Cap. XXVII. E. τὴν ἀρετὴν ἐκτῆσθαι] Flor. b. a. man. sec. et Barberin. κεκτῆσθαι hic et paullo ante.

Cap. XXVII. Τὸ ἐπανόρθωμα — ἢ ὃ ἐπανορθοῖς] Sententia haec est: Correctio tua maiore etiam premitur incommodo quam quod corrigis, i. e. quam sententia, quam corrigere studes et emendare.

καὶ εἰμί τις γελοῖος ἰατρός· ἰώμενος —] Ne mireris asyndeton, ista: ἰώμενος — ποιῶ, explicationis causa addita sunt. Praeterea conf. Phileb. p. 23. D: εἰμὶ δέ, ὡς ἔοικεν, ἐγὼ γελοῖός τις, ἱκανῶς κατ' εἴδη διιστάς. Euthyd. p. 291. B: ἦμεν πάνυ γελοῖοι. Theag. p. 122. C: μὴ — αἰσθώμεθα γελοῖοι ὄντες — μηδὲν τῶν αὐτῶν ἡγούμενοι. Lucian. Char. p. 63. ed. Lehm.: καίτοι γελοῖός εἰμί σοι λέγων ταῦτα. Id. Piscat. §. 51: καίτοι γελοῖός τέ εἰμι ἀναγκάζων ἰχθὺν λαλεῖν., ubi scribendum γελοῖός τίς εἰμι. Ceterum alluditur fortasse ad senarium illum apud Plutarch. II. p. 523. E. servatum: τὸ φάρμακόν σου τὴν νόσον μείζω ποιεῖ.

E. εἰ οὕτω φαῦλόν τί φησιν εἶναι] si *re vera* dicat, id quod tu quidem ais. v. ad p. 336. C. et Apolog. Socr. p. 25. B. Mox εἰς καιρόν est opportune, ut Xenoph. Cyrop. III, 1, 8. Alibi εἰς καλὸν dicitur, ut Symp. p. 174. E., ubi v. ann.

ἤτοι ἀπὸ Σιμ. —] Ridet Protagoram, qui in Simonidis carminibus explicandis plurimum studii collocaverat et fortasse inde magnam sapientiae partem repetendam iudicabat. Simul respicit ad p. 316. D., ubi sophista dixerat sophisticen iam a Simonide, Homero, aliis, esse factitatam. Itaque εἰρωνικῶς etiam Prodici artem verborum discrimina indagandi ad remotissima illa tempora refert.

P. 341. οὐχ ὥσπερ ἐγὼ ἔμπ.] Structuram verborum attigimus ad Sympos. p. 179. E. p. 189. D. Gorg. p. 522. A.

λαιοτέρα. σὺ δὲ ἄλλων πολλῶν ἔμπειρος ὢν ταύτης
ἄπειρος εἶναι φαίνει, οὐχ ὥςπερ ἐγὼ ἔμπειρος διὰ τὸ
μαθητὴς εἶναι Προδίκου τουτουί. καὶ νῦν μοι δοκεῖς
οὐ μανθάνειν, ὅτι καὶ τὸ χαλεπὸν τοῦτο ἴσως οὐχ
οὕτω Σιμωνίδης ὑπελάμβανεν, ὥςπερ σὺ ὑπολαμβά-
νεις, ἀλλ' ὥςπερ περὶ τοῦ δεινοῦ Πρόδικός με οὑ-
τοσὶ νουθετεῖ ἑκάστοτε, ὅταν ἐπαινῶν ἐγὼ ἢ σὲ ἢ
ἄλλον τινὰ λέγω, ὅτι Πρωταγόρας σοφὸς καὶ δεινός
ἐστιν ἀνήρ, ἐρωτᾷ, εἰ οὐκ αἰσχύνομαι τἀγαθὰ δεινὰ B
καλῶν — τὸ γὰρ δεινόν, φησί, κακόν ἐστιν· οὐδεὶς
γοῦν λέγει ἑκάστοτε, δεινοῦ πλούτου, οὐδὲ δεινῆς εἰ-
ρήνης, οὐδὲ δεινῆς ὑγιείας, ἀλλὰ δεινῆς νόσου καὶ
δεινοῦ πολέμου καὶ δεινῆς πενίας, ὡς τοῦ δεινοῦ κα-
κοῦ ὄντος — ἴσως οὖν καὶ τὸ χαλεπὸν αὖ οἱ Κεῖοι

P. 141. ὑπελάμβανεν, ὥςπερ σύ] Sic codd. fere omnes. Vulgo ὑπέλαβεν, quod retinuit Bekkerus.

Ceterum Prodici discipulum Socrates se etiam alibi profitetur, veluti Menon. p. 96. D. Cratyl. p. 384. C. Charmid. p. 163. D.

ὅτι καὶ τὸ χαλεπὸν τοῦτο] istuc verbum χαλεπόν.

ὅταν ἐπαινῶν — ἐρωτᾷ, εἰ οὐκ αἰσχύνομαι] Continent haec verba interpretationem praecedentium: ὥςπερ περὶ τοῦ δεινοῦ — νουθετεῖ ἑκάστοτε, ideoque de more addita sunt ἀσυνδέτως. Germanice haec ita reddas: Sondern so wie Prodikus mich immer schilt wegen des *Furchtbaren*, *nemlich* wenn ich dich oder einen anderen lobend sage, „Protagoras ist doch gar ein weiser und furchtbarer Mann", wie er dann fragt, ob ich etc.

Πρωτ. σοφὸς καὶ δεινός ἐστιν] Proprium hoc sophistis fuisse nomen multi loci testantur. Itaque δεινοὶ καὶ σοφοὶ passim iunguntur, velut Theaet. p. 154. D. p. 173. B. al. Ex quo apparet haec cum faceta irrisione dicta esse.

B. δεινοῦ πλούτου] Genitivus exclamandi non praefixa exclamandi vocula et omisso articulo. v. praeter Heindorfium ad h. l. Reisig. Coniect. in Aristoph. I. p. 266. sq. Matth. §. 371.

ἴσως οὖν καὶ τὸ χαλεπόν] Continent haec apodosin praecedentibus illis ὥςπερ περὶ τοῦ δεινοῦ κ. τ. λ. respondentem. Quae tamen propter longiorem parenthesin liberiore orationis conformatione annectitur. Nam severior ratio exigebat fere hanc structuram: οὕτως ἴσως καὶ τὸ χαλεπὸν οἱ Κεῖοι καὶ ὁ Σιμωνίδης ἢ κακὸν ὑπολ. κ. τ. λ. Ceterum οὖν etiam hoc loco post parenthesin ita illatum est, ut abruptum sermonis filum resumatur. v. ad Sympos. p. 201. D. — τὴν Σιμωνίδου φωνήν, i. e. dialectum. Phaedon. p.

καὶ ὁ Σιμωνίδης ἢ κακὸν ὑπολαμβάνουσιν ἢ ἄλλο τι, ὃ σὺ οὐ μανθάνεις. ἐρώμεθα οὖν Πρόδικον· δίκαιον γὰρ τὴν Σιμωνίδου φωνὴν τοῦτον ἐρωτᾶν. τί
C ἔλεγεν, ὦ Πρόδικε, τὸ χαλεπὸν Σιμωνίδης; Κακόν, ἔφη. Διὰ ταῦτ' ἄρα καὶ μέμφεται, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Πρόδικε, τὸν Πιττακὸν λέγοντα Χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, ὥςπερ ἂν εἰ ἤκουεν αὐτοῦ λέγοντος, ὅτι ἐστὶ κακὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι. Ἀλλὰ τί οἴει, ἔφη, λέγειν, ὦ Σώκρατες, Σιμωνίδην. ἄλλο ἢ τοῦτο, καὶ ὀνειδίζειν τῷ Πιττακῷ, ὅτι τὰ ὀνόματα οὐκ ἠπίστατο ὀρθῶς διαιρεῖν, ἅτε Λέσβιος ὢν καὶ ἐν φωνῇ βαρβάρῳ τεθραμμένος; Ἀκούεις δή, ἔφην ἐγώ, ὦ Πρωταγόρα,
D Προδίκου τοῦδε· ἔχεις τι πρὸς ταῦτα λέγειν; Καὶ ὁ Πρωταγόρας, Πολλοῦ γε δεῖ, ἔφη, οὕτως ἔχειν,

D. καὶ σοῦ δοκεῖν ἀποπειρᾶσθαι] Ald. Bas. 1. δοκεῖ. Recte ceteri libri. v. annot.

62. A: καὶ ὁ Κέβης—Ἴττω Ζεύς, ἔφη, τῇ αὐτοῦ φωνῇ εἰπών.

C. ὥςπερ ἂν εἰ ἤκουεν] H. e. ὥςπερ ἂν ἐμέμφετο, εἰ ἤκουεν κ. τ. λ. v. ad Apolog. Socr. p. 11. sq.

ἅτε Λέσβιος ὢν καὶ ἐν φ. β. τεθρ.] Loquitur, opinor, e mente Prodici, ridens hominis superbiam. Qui quum fortasse illarum regionum incolas barbare loqui iudicasset, quippe parum accurate vocabulorum significationes distinguentes, acerbe sane cum ironia superciliosum viri iudicium ipsi tribuit Simonidi, qui eandem, quam sophista, patriam habebat. Conf. p. 346. D. E.

D. οὐ τὸ κακόν, ἀλλ' ὃ ἂν —] Poterat etiam dicere καὶ οὐ τὸ κακόν. P. 337. C: μάλιστ' ἂν οὕτως εὐφραινοίμεθα, οὐχ ἡδοίμεθα, ubi paullo ante: μάλιστ' ἂν οὕτως — εὐδοκιμοῖτε καὶ οὐκ ἐπαινοῖσθε. Ceterum ἀλλά exiguo intervallo saepius repetitum, ut Phaedon. p. 63. E. Sympos. p. 211. E., ubi v. annot.

Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ οἶμαι —] Petulans propemodum haec sophistarum irrisio est. Qui quum in suis de verborum differentia disputationibus illa de vocabulo δεινοῦ, quae Socrates memorabat in superioribus, serio tradidisset, atque item χαλεπόν a Simonide κακόν dici ex animi sententia affirmasset, tamen lusisse nunc dicitur eamque sententiam nonnisi eo consilio proposuisse, ut videret, an Protagoras suam opinionem idoneis argumentis defendere posset. In verbis καὶ σοῦ δοκεῖν ἀποπειρᾶσθαι facile quempiam offenderit istud δοκεῖν post οἶμαι illatum. Sed similiter Phaedon. p. 60. C: ὥςπερ οὖν καὶ αὐτῷ μοι ἔοικεν —, ἥκειν δὴ φαίνεται, ubi v. annot. Phileb. p. 32. C: ἐν γὰρ τούτοις οἶμαι, κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν, εἰλικρινέσι τε ἑκατέροις γιγνομένοις, ὡς δοκεῖ, καὶ ἀμίκτοις — ἐμφανὴς

ὦ Πρόδικε· ἀλλ' ἐγὼ εὖ οἶδ', ὅτι καὶ Σιμωνίδης τὸ χαλεπὸν ἔλεγεν ὅπερ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, οὐ τὸ κακόν, ἀλλ' ὃ ἂν μὴ ῥᾴδιον ᾖ, ἀλλὰ διὰ πολλῶν πραγμάτων γίγνηται. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ οἶμαι, ἔφην, ὦ Πρωταγόρα, τοῦτο λέγειν Σιμωνίδην, καὶ Πρόδικόν γε τόνδε εἰδέναι, ἀλλὰ παίζειν καὶ σοῦ δοκεῖν ἀποπειρᾶσθαι, εἰ οἷός τ' ἔσει τῷ σαυτοῦ λόγῳ βοηθεῖν· ἐπεὶ ὅτι γε Σιμωνίδης οὐ λέγει τὸ χαλεπὸν κακόν, E μέγα τεκμήριόν ἐστιν εὐθὺς τὸ μετὰ τοῦτο ῥῆμα· λέγει γάρ, ὅτι θεὸς ἂν μόνος τοῦτο ἔχοι γέρας, οὐ δήπου τοῦτό γε λέγων, κακὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι· εἶτα τὸν θεόν φησι μόνον τοῦτο ἂν ἔχειν καὶ τῷ θεῷ τοῦτο γέρας ἀπένειμε μόνῳ· ἀκόλαστον γὰρ ἄν τινα λέγοι Σιμωνίδην ὁ Πρόδικος καὶ οὐδαμῶς Κεῖον.

E. τοῦτο ἔχοι γέρας] Vett. editt. ἔχοι τοῦτο γέρας, quod e Bodl. Vind. Vat. Paris. Ξ. Coisl. aliis, mutatum.
Σιμωνίδην ὁ Πρόδικος] ὁ om. Vat. Bodl.

ἔσεσθαι. Neque corruptum puto locum Lysiae Orat. XXX. in Nicomach. §. 9. ed. Bekk. p. 845. ed. Reisk.: ἔτι δέ, οἶμαι, θαυμαστὸν νομίζω Νικόμαχον ἑτέροις ἀδικοῦσι μνησικακεῖν ἀξιοῦν κ. τ. λ. Conf. Heindorf. ad Sophist. §. 23.

E. εἶτα τὸν θεόν φησι] In talibus locis εἶτα indicat id, quod secundo loco commemoretur, superioribus repugnare, ideoque per tamen reddendum est. Infra p. 343. C: εἰ βουλόμενος λέγειν, ὅτι ἄνδρα ἀγαθὸν γενέσθαι χαλεπόν, ἔπειτα ἐνέβαλε τὸ μέν. P. 319. D. Gorg. p. 527. D: αἰσχρὸν γὰρ ἔχοντάς γε ὡς νῦν φαινόμεθα ἔχειν, ἔπειτα νεανιεύεσθαι. Quanquam sunt etiam loci, in quibus vocula sic post participium illata nihil nisi plurium rerum successionem significare videatur. De qua re diximus ad Phaedon. p. 70. E.

καὶ τῷ θεῷ τοῦτο γέρας ἀπένειμε] In his τοῦτο subjecti partes sustinet, γέρας additum est per appositionem, ut frustra correxerit Heindorfius τοῦτο τὸ γέρας. Phileb. p. 16. C: οἱ μὲν παλαιοὶ — ταύτην φήμην παρέδοσαν, ubi qui nuper interponi articulum voluit, is re paullo diligentius considerata ipse suam nunc retractabit sententiam. De Rep. IX. p. 582. D. Apol. p. 18. A. p. 24. B. al. Conf. Rost. §. 98. ann. 8. Alia ratio est p. 344. C: ἀλλὰ θεὸς ἂν μόνος τοῦτο ἔχοι τὸ γέρας.

ἀκόλαστον γὰρ ἄν τινα — οὐδαμῶς Κεῖον] Ceorum civitatem claram fuisse ob morum probitatem, severitatem institutorum, reipublicae administrationem, docuit Boeckh. in Min. et Legg. p. 109. Conf. Plat. Legg. p. 638. E. Aristoph. Ran. v. 970. Fragm. Menandri p. 237. ed. Meinek. et quae nuper exposuit Broendsted. Reisen u. Untersuchungen in Griechenland. Erstes Buch. p. 66. coll. p. 97. Itaque Κεῖος recte opponi-

ἀλλ' ἅ μοι δοκεῖ διανοεῖσθαι Σιμωνίδης ἐν τούτῳ
342 τῷ ᾄσματι ἐθέλω σοι εἰπεῖν, εἰ βούλει λαβεῖν μου
πεῖραν ὅπως ἔχω, ὃ σὺ λέγεις τοῦτο, περὶ ἐπῶν· ἐὰν
δὲ βούλῃ, σοῦ ἀκούσομαι. Ὁ μὲν οὖν Πρωταγόρας
ἀκούσας μου ταῦτα λέγοντος, Εἰ σὺ βούλει, ἔφη, ὦ
Σώκρατες· ὁ δὲ Πρόδικός τε καὶ ὁ Ἱππίας ἐκελευέτην πάνυ, καὶ οἱ ἄλλοι.

Cap. XXVIII. Ἐγὼ τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ἅ γέ μοι δοκεῖ περὶ τοῦ ᾄσματος τούτου, πειράσομαι ὑμῖν διεξελθεῖν. Φιλοσοφία γάρ ἐστι παλαιοτάτη τε καὶ πλείστη τῶν Ἑλλήνων ἐν Κρήτῃ τε καὶ ἐν Λακεδαί-

P. 342. ὃ σὺ λέγεις τοῦτο, περὶ ἐπῶν] Vulgo distinguunt ὃ σὺ λέγεις, τοῦτο π. ἐπ. Recte dicitur ὅπως ἔχω περὶ ἐπῶν.

Cap. XXVIII. ἅ γε μοι δοκεῖ] V. ἅ γέ μοι δοκεῖ mutavit Bekkerus invitis libris omnibus in ἅ γ' ἐμοὶ δοκεῖ. Quod nollem factum. Neque enim pronomen in his τόνωσιν habet, fallunturque qui ubique ἐμοὶ δοκεῖ scribendum arbitrantur. v. Fritsch. Quaest.

tur nunc ἀκολάστῳ. Videtur autem simul notare effeminatam Prodici mollitiem.

P. 342. ὅπως ἔχω, ὃ σὺ λέγεις τοῦτο, περὶ ἐπῶν] quomodo me habeam περὶ ἐπῶν, *ut tu istuc appellas*. Respicit ad verba Protagorae p. 338. E: ἡγοῦμαι — ἐγὼ ἀνδρὶ παιδείας μέγιστον μέρος εἶναι περὶ ἐπῶν δεινὸν εἶναι.

Cap. XXVIII. Φιλοσοφία γάρ ἐστι παλαιοτάτη —] Contenderat Protagoras p. 316. D. sophisticen iam a Simonide, Homero, aliis veterum, esse factitatam, sed eos omnes, ut effugerent multitudinis invidiam, hanc artem suam callide aliis nominibus, quae magis viderentur honesta, praetexere solitos esse. Itaque Socrates, ut est callidus εἴρων, probata illa sophistae sententia, idem de Cretensibus et Lacedaemoniis iudicat, quos ait arte sophistica, iam antiquitus ab iis tractata, ceteris Graecis multum praestare, sed istam sollertiam suam sedulo occultare. Est autem haec irrisio tanto elegantior, quod Lacedaemonios inprimis a litterarum studiis alienissimos fuisse constat. Praeterea etiam observandum est salsa cum ironia acutam breviloquentiam tribui veteribus illis, quos Socrates vocat sophistis; ita enim notatur μακρολογία illa, quam Protagoras, Hippias, Prodicus, Gorgias, alii, studiose sectabantur, quo facilius audientium animos delinirent sibique conciliarent. — De genitivo τῶν Ἑλλήνων et γῆς cum πλείστη et πλεῖστοι connectendo v. Matth. §. 459. annot. — σχηματίζονται recte interpretatur Timaeus Gloss. p. 245. προσποιοῦνται, ubi v. Ruhnken.

B. ὥσπερ οὓς Πρωταγόρας ἔλεγε τοὺς σοφιστάς] Notetur attractio subiecti, quod pronomini relativo accommodatum est. Etenim vulgaris ratio exigebat: ὥσπερ οἱ σοφισταί (ἐξαρνοῦνται καὶ σχηματίζονται

μονι, καὶ σοφισταὶ πλεῖστοι γῆς ἐκεῖ εἰσιν. ἀλλ' ἐξαρνοῦνται καὶ σχηματίζονται ἀμαθεῖς εἶναι, ἵνα μὴ κατάδηλοι ὦσιν, ὅτι σοφίᾳ τῶν Ἑλλήνων περίεισιν, ὥςπερ οὓς Πρωταγόρας ἔλεγε τοὺς σοφιστάς, ἀλλὰ δοκῶσι τῷ μάχεσθαι καὶ ἀνδρείᾳ περιεῖναι, ἡγούμενοι, εἰ γνωσθεῖεν ᾧ περίεισι, πάντας τοῦτο ἀσκήσειν. νῦν δὲ ἀποκρυψάμενοι ἐκεῖνο ἐξηπατήκασι τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι λακωνίζοντας, καὶ οἱ μὲν ὦτά τε κατάγνυνται μιμούμενοι αὐτούς, καὶ ἱμάντας περιειλίττονται καὶ φιλογυμναστοῦσι καὶ βραχείας ἀναβολὰς φοροῦσιν, ὡς δὴ τούτοις κρατοῦντας τῶν Ἑλλήνων τοὺς Λα- B C

Luciann. p. 26 sq. et quae scripsi ad Apol. Socr. p. 19. E. Criton. p. 45. D. Cratyl. p. 417. D. 404. E. al.

B. γνωσθεῖεν ᾧ περίεισι] Certa haec est Heusdi emendatio. Vett. editt. ὅπερ εἰσί. Cod. Bodl. οι (sic) περίεισιν, unde vera lectio emergit. Dein Bodl. Vat. Θr. ἀσκήσειν τὴν σοφίαν νῦν —.

ἀμαθεῖς εἶναι), οὓς Πρωταγόρας ἔλεγε. Phaedon. p. 66. E: καὶ τότε — ἡμῖν ἔσται οὗ ἐπιθυμοῦμεν, — φρονήσεως. v. ad Apolog. p. 41. A. Perperam Stephanus τοὺς delendum putabat.

τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι λακ.] Insanum hoc studium mores Lacedaemoniorum imitandi notavit philosophus etiam Gorg. p. 515. E., ubi τοὺς τὰ ὦτα κατεαγότας memorat. V. ibi annot. et Heindorf. ad h. l., qui ad verba ὦτά τε κατάγνυνται apte contulit Theocrit. XXII, 45: σκληραῖσι τεθλαγμένος οὔατα πυγμαῖς. Praeterea nunc de his legendus Ottfr. Müller Histor. Gentium Graecar. T. II. P. II. p. 8 sqq. — ἱμάντας recte nuperus interpres intellexit caestus, h. e. lora bubula, quibus pugiles manus illigabant, quo vehementiores inferrent ictus. v. Schneideri Lexic. s. h. v.

βραχείας ἀναβολὰς φ.] De brevibus tunicis Lacedaemoniorum copiosius disputavit Meursius Miscell. Lacon. Lib. I. c. XV. p. 70. sqq. Eae dicuntur h. l. ἀναβολαί, quia ἀναβάλλεσθαι dicebatur de iis, qui pallium retrahebant et colligebant, ne nimis flueret aut traheretur. v. intpp. ad Thom. Magist. p. 65. Casaubon. ad Sueton. p. 278. ed. Boecl. ad Athen. I, 18. ad Tertull. de Pallio p. 113. Itaque ἀναβολή est amiculum, quod homines venustiores, Spartanorum videlicet morem imitantes, decora quadam ratione subducebant. v. Perizon. ad Aelian. V. H. VII, 9.

ὡς δὴ — κρατοῦντας —] Accusativus absolutus, qui ponitur propterea, quod in ὡς inest notio verbi ἡγούμενοι, νομίζοντες, οἰόμενοι. v. annot. ad Phaedon. p. 109. D. De Rep. I. p. 345. E. IV. 426. B. Theaet. p. 157. B. coll. Matth. §. 568. 3. Rost. §. 131. 4. — δή, scilicet, cum ironia dictum.

κεδαιμονίους· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπειδὰν βούλωνται ἀνέδην τοῖς παρ' αὐτοῖς ξυγγενέσθαι σοφισταῖς καὶ ἤδη ἄχθωνται λάθρᾳ ξυγγιγνόμενοι, ξενηλασίας ποιούμενοι τῶν τε λακωνιζόντων τούτων καὶ ἐάν τις ἄλλος ξένος ὢν ἐπιδημήσῃ, συγγίγνονται τοῖς σοφισταῖς λανθάνοντες τοὺς ξένους, καὶ αὐτοὶ οὐδένα
D ἐῶσι τῶν νέων εἰς τὰς ἄλλας πόλεις ἐξιέναι, ὥςπερ οὐδὲ Κρῆτες, ἵνα μὴ ἀπομανθάνωσιν ἃ αὐτοὶ διδάσκουσιν. εἰσὶ δὲ ἐν ταύταις ταῖς πόλεσιν οὐ μόνον ἄνδρες ἐπὶ παιδεύσει μέγα φρονοῦντες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. Γνοίητε δ' ἄν, ὅτι ἐγὼ ταῦτα ἀληθῆ λέγω, καὶ Λακεδαιμόνιοι πρὸς φιλοσοφίαν καὶ λόγους ἄριστα πεπαίδευνται, ὧδε. εἰ γὰρ ἐθέλει τις Λακεδαιμονίων τῷ φαυλοτάτῳ συγγενέσθαι, τὰ μὲν πολλὰ
E ἐν τοῖς λόγοις εὑρήσει αὐτὸν φαῦλόν τινα φαινόμε-

E. *ὅπου ἂν τύχῃ τ. λ.*] Sic codd. fere omnes pro vulg. *τύχοι*, quod nunc ineptum.

ἐπειδὰν βούλωνται ἀνέδην —] quando volunt *libere* cum sophistis suis versari. De v. *ἀνέδην*, quod etiam hic est sans gêne, sans façon, vid, ad Gorg. p. 494. E. De *ξενηλασίαις* Spartanorum v. Duker. ad Thucyd. I, 144. Perizon. ad Aelian. V. H. XIII, 16, 7.

καὶ αὐτοὶ οὐδένα ἐῶσι — ἐξιέναι] Plutarch. Lycurg. p. 56. C: *οὐδ' ἀποδημεῖν ἔδωκε (Λυκοῦργος) τοῖς βουλομένοις καὶ πλανᾶσθαι ξενικὰ συνάγοντας ἤθη καὶ μιμήματα βίων ἀπαιδεύτων καὶ πολιτευμάτων διαφοράν.* Plura dat Cragius de Republ. Laced. III, 3, 4. p. 214. intpp. ad Aristoph. Avv. v. 1012. et Heindorf. ad h. l. De eodem Cretensium instituto nihil memoriae traditum, quod sciamus.

D. *ἀλλὰ καὶ γυναῖκες*] Nam etiam mulieres Spartanae constantia et fortitudine animi excellebant; id quod testantur apophthegmata illa Lacaenarum. v. Cicero Tuscul. I, 43. et Plutarch. Moral. p. 1217 sqq.

εἰ γὰρ ἐθέλει τις] V. p. 324. A.

E. *ἐνέβαλε ῥῆμα ἄξιον λόγου*] Acutam illam Laconum breviloquentiam laudat Plato Legg. I. p. 642. E. Theaet. p. 130. C. Aliorum scriptorum locos exhibuit Meurs. Miscell. Lacon. III, 3. — Acute dicta apte cum telis comparantur: de quo usu loquendi v. ad Sympos. p. 219. B. — Tribuit vero Laconibus *τὸ βραχὺ καὶ συνεστραμμένον*, breve illud atque contortum verborum sententiarumque acumen notans, quod in Laconismis admiramur. Nam *συστρέφειν* apud rhetores Graecos rotunditati et brevitati elocutionis iisque virtutibus significandis, quae ex

νον, ἔπειτα, ὅπου ἂν τύχῃ τῶν λεγομένων, ἐνέβαλε ῥῆμα ἄξιον λόγου βραχὺ καὶ συνεστραμμένον, ὥςπερ δεινὸς ἀκοντιστής, ὥςτε φαίνεσθαι τὸν προςδιαλεγόμενον παιδὸς μηδὲν βελτίω. Τοῦτο οὖν αὐτὸ καὶ τῶν νῦν εἰσιν οἳ κατανενοήκασι καὶ τῶν πάλαι, ὅτι τὸ λακωνίζειν πολὺ μᾶλλόν ἐστι φιλοσοφεῖν ἢ φιλογυμναστεῖν, εἰδότες, ὅτι τοιαῦτα οἷόν τ' εἶναι ῥήματα φθέγγεσθαι τελέως πεπαιδευμένου ἐστὶν ἀνθρώπου. τούτων ἦν καὶ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, καὶ Πιττα- 343
κὸς ὁ Μυτιληναῖος, καὶ Βίας ὁ Πριηνεύς, καὶ Σόλων ὁ ἡμέτερος, καὶ Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος, καὶ Μύσων ὁ Χηνεύς, καὶ ἕβδομος ἐν τούτοις ἐλέγετο Λακεδαιμόνιος Χίλων. οὗτοι πάντες ζηλωταὶ καὶ ἐρασταὶ καὶ μαθηταὶ ἦσαν τῆς Λακεδαιμονίων παιδείας, καὶ καταμάθοι ἂν τις αὐτῶν τὴν σοφίαν τοιαύτην

P. 343. *Πιττακὸς ὁ Μυτιληναῖος*] Sic Bodl. Vat. Vindob. tum hic, tum in proximis. Vulgo scribebatur *Μιτυληναῖος*. v. intpp. ad Liv. XXVII, 21.

utraque oriuntur, inservire docta disputatione demonstravit I. Chr. Theoph. Ernesti Lexic. Technolog. Graec. Rhetor. p. 335. — Egregie porro utitur aoristo *ἐνέβαλε*, ut promptam paratamque responsionem significet, quae veluti telum aliquod e vestigio emittitur. Quoniam enim hoc tempus actionem ipsam et per se spectatam significat, factum est, ut saepenumero poneretur de re cito et veluti uno temporis puncto peracta. v. ad Phaedon. p. 84. D. Cum proximis apte contulit Heindorfius Theaet. §. 87: *ἡ ῥητορικὴ ἐκείνων πάντως ἀπομαραίνεται, ὥςτε παίδων μηδὲν δοκεῖν διαφέρειν.*

P. 343. *τούτων ἦν καὶ Θαλῆς* —] De dictis illustrioribus septem Graeciae sapientum scripsit librum peculiarem I. Fr. Buddeus. Hal. Sax. 1699. 4. v. etiam Menag. ad Diog. Laert. I, 41. In numerum eorum refertur vulgo Periander Corinthius, cuius loco hic commemoratur Myson *ὁ Χηνεύς*. Diog. Laert. I, 106: *Μύσων Στρύμονος, ὥς φησι Σωσικράτης Ἕρμιππον παρατιθέμενος, τὸ γένος Χηνεύς, ἀπὸ κώμης τινὸς Οἰταϊκῆς ἢ Λακωνικῆς, σὺν τοῖς ἑπτὰ καταριθμεῖται.* Ibid. §. 108: *μέμνηται αὐτοῦ καὶ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ ἀντὶ Περιάνδρου θεὶς αὐτόν.* Patria hominis incerta. v. intpp. ad Diog. l. c. et Heindorf. ad h. l. Illud tamen apparet, a Platone quidem eum non habitum esse Lacedaemonium: alioquin parum commode adderentur haec: *καὶ ἕβδομος ἐν τούτοις ἐλέγετο Λακεδαιμόνιος Χίλων.* Ceterum quod Heindorfius ante *Λακεδαιμόνιος* desiderabat *ὁ* articulum, equidem illo facile careo.

οὖσαν, ῥήματα βραχέα ἀξιομνημόνευτα ἑκάστῳ εἰρη-
B μένα. οὗτοι καὶ κοινῇ ξυνελθόντες ἀπαρχὴν τῆς σοφίας ἀνέθεσαν τῷ Ἀπόλλωνι, εἰς τὸν νεὼν τὸν ἐν Δελφοῖς, γράψαντες ταῦτα, ἃ δὴ πάντες ὑμνοῦσι, γνῶθι σαυτόν, καὶ μηδὲν ἄγαν.

Τοῦ δὴ ἕνεκα ταῦτα λέγω; Ὅτι οὗτος ὁ τρόπος ἦν τῶν παλαιῶν τῆς φιλοσοφίας, βραχυλογία τις Λακωνική. καὶ δὴ καὶ τοῦ Πιττακοῦ ἰδίᾳ περιεφέ-

C. αὐτὸς εὐδοκιμήσει ἐν τοῖς τ.] Vulgo εὐδοκιμήσειε

ῥήματα βραχέα — εἰρημένα] Haec explicationis gratia adiecta sunt verbis τὴν σοφίαν τοιαύτην οὖσαν.

B. οὗτοι καὶ κοινῇ ξυνελθόντες —] Hi etiam communiter convenerunt et primitias sapientiae consecrarunt Apollini etc. Male nonnemo in his γάρ desideravit. Ἀνατιθέναι dici constat de donariis, quae e parietibus templorum suspenduntur: cuiusmodi donaria dicuntur ἀναθήματα. v. Thom. M. s. v. ἀναθεῖναι. Illud γνῶθι σαυτόν Delphico templo inscriptum fuit. v. Phileb. p. 48. C. Phaedr. p. 229. E. Charmid. p. 164. D. Xenoph. Mem. IV, 2, 24. Cicero Legg. I, 22. Tuscul. I, 22. De dicto illo pervulgato, item Delphico templo inscripto, μηδὲν ἄγαν, quod ab aliis ad alios auctores refertur, consulendi sunt intpp. ad Diog. Laert. I, 40, 44. Cicer. de Fin. III, 22. Valcken. ad Eurip. Hippolyt. v. 264.

Τοῦ δὴ — λέγω;] Saepenumero apud Platonem huiusmodi interrogationes orationis animandae gratia inferri docebunt quae diximus ad Gorg. p. 453. C.

τῶν παλαιῶν τῆς φιλοσοφίας] Observes ordinem verborum. Opponit enim εἰρωνικῶς veterum sapientiam, quae cum breviloquentia erat coniuncta, sophistarum rationi, qui solebant δημηγορεῖν καὶ μακρολογεῖν, ideoque τῶν παλαιῶν primo loco collocavit. Neque enim in talibus perinde est, hoc an alio modo verba collocentur. De qua re hac occasione oblata paucis explicare iuvat. Itaque quadruplex esse potest istius generis nominum substantivorum coniunctio, quae magnopere cavendum est, ne vi et usu suo nihil discrepare putetur. Ac primum quidem dici potest: ἡ τῶν παλαιῶν σοφία. Quo modo Graeci loqui solent, quum utriusque nominis ea est coniunctio, ut neutrum vi sua prae altero emineat, sed alterum cum altero in unam quasi coeat notionem. Unde fit, ut lingua Germanica saepenumero compositis utatur nominibus, quum istiusmodi verborum comprehensio diligenter exprimenda est. Veluti ἡ τοῦ πολέμου τύχη Germanice reddas: das Kriegsgeschick; ἡ τῶν πολεμίων γῆ, das Feindesland etc. Prorsus alia ratio est, quum dicitur ἡ σοφία τῶν παλαιῶν. Hoc enim modo qui loquitur, is priorem verborum partem sono acuit atque sapientiam veterum distinguit ab alia quadam re, quam non vult cum illa confundi aut permutari. Contraria huic ratio

ρετο τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐγκωμιαζόμενον ὑπὸ τῶν σοφῶν, τὸ χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι. ὁ οὖν Σιμωνίδης, C ἅτε φιλότιμος ὢν ἐπὶ σοφίᾳ, ἔγνω, ὅτι, εἰ καθέλοι τοῦτο τὸ ῥῆμα ὥςπερ εὐδοκιμοῦντα ἀθλητὴν καὶ περιγένοιτο αὐτοῦ, αὐτὸς εὐδοκιμήσει ἐν τοῖς τότε ἀνθρώποις. εἰς τοῦτο οὖν τὸ ῥῆμα καὶ τούτου ἕνεκα τούτῳ ἐπιβουλεύων κολοῦσαι αὐτὸ ἅπαν τὸ ᾆσμα πεποίηκεν, ὥς μοι φαίνεται.

τοῖς τ. ἀνθρ. Soloece. Correxit Heindorfius, cuius rationem firmarunt codd. Bodl. et Vat.

est, quum dicitur τῶν παλαιῶν ἡ σοφία. Nam ita τοῖς παλαιοῖς opponimus alios, quorum sapientia sit alia, ideoque priori parti verborum inter se iunctorum maiorem vim tribuimus quam posteriori. Denique articulo iterato dicitur: ἡ σοφία ἡ τῶν παλαιῶν, quod fit, quum nomen nomini per appositionem adiicitur. Atque haec quidem verborum coniunctio constans est et legitima; quanquam fieri interdum potest, ut secunda atque tertia ratio propter rhetoricam aliquam verborum collocationem immutetur. Nos de grammatica ratione haec intelligi volumus, qualis obtinet, quum nulla extrinsecus accedit causa inversi vel invertendi simplicis verborum ordinis. Et hoc quidem loco manifestum est nullam in reliquorum verborum iunctura et ordine causam cerni, propter quam τῶν παλαιῶν priorem locum obtineat. Quare valet hic unice lex illa grammatica, ex qua propter soni vim et gravitatem, qua τῶν παλαιῶν praeditum est, ἡ σοφία non potuit priorem locum occupare, firmaturque hac pusilla observatione quod diximus in superioribus, Socratem εἰρωνικῶς Lacedaemoniorum et Cretensium breviloquentiam opponere longis sophistarum orationibus, quibus audientium animos mulcere ac delinire studebant.

C. εἰ καθέλοι τοῦτο τὸ ῥῆμα] si prostravisset hoc dictum. Nam καθαιρεῖν est violenter deiicere, humi prosternere. Aeschyl. Agam. v. 389: λιτᾶν δ' ἀκούει μὲν οὔτις θεῶν· τὸν δ' ἐπίστροφον τούτων φῶτ' ἄδικον καθαιρεῖ. Similiter p. 344. C: τίνα οὖν ἀμήχανος συμφορὰ καθαιρεῖ; Ibid. D. E.

αὐτὸς εὐδοκιμήσει ἐν τοῖς τ. ἀνθρ.] Futurum post optativum illatum. v. Matth. §. 524. 3. Haec constructionis ratio quum fugisset librarios, corruptelae ansam dedit. — καὶ τούτου ἕνεκα, ut sapientiae famam consequeretur refutato Pittaci dicto. — ἐπιβουλεύων κολοῦσαι αὐτό, insidiose studens illud perdere. Verbum ἐπιβουλεύειν hoc significatu cum infinitivo iunctum legitur etiam Sympos. p. 203. B: ἡ οὖν Πενία ἐπιβουλεύουσα — παιδίον ποιήσασθαι. Lys. accus. Agorat. §. 12. p. 97. ed. Bremi: ἐπιβουλεύοντες καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν. Idem adv. Sim. §. 42. p. 199. Isaeus de Cleonym. her. §. 12. Demosth. adv. Mid. §. 16. §. 88. adv. Lacrit. §. 27. Xenoph. Sympos. IV, 52: αἰσθάνομαι γάρ τινας ἐπιβουλεύον-

Cap. XXIX. Ἐπισκεψώμεθα δὴ αὐτὸ κοινῇ
ἅπαντες, εἰ ἄρα ἐγὼ ἀληθῆ λέγω. Εὐθὺς γὰρ τὸ
πρῶτον τοῦ ᾄσματος μανικὸν ἂν φανείη, εἰ βουλό-
D μενος λέγειν, ὅτι ἄνδρα ἀγαθὸν γενέσθαι χαλεπόν,
ἔπειτα ἐνέβαλε τὸ μέν, τοῦτο γὰρ οὐδὲ πρὸς ἕνα
λόγον φαίνεται ἐμβεβλῆσθαι, ἐὰν μή τις ὑπολάβῃ
πρὸς τὸ τοῦ Πιττακοῦ ῥῆμα ὥςπερ ἐρίζοντα λέγειν
τὸν Σιμωνίδην· λέγοντος τοῦ Πιττακοῦ, ὅτι Χαλε-
πὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, ἀμφιςβητοῦντα εἰπεῖν, ὅτι Οὔκ,
ἀλλὰ γενέσθαι μὲν χαλεπὸν ἄνδρα ἀγαθόν ἐστιν, ὦ
Πιττακέ, ὡς ἀληθῶς, — οὐκ ἀληθείᾳ ἀγαθόν, οὐκ
E ἐπὶ τούτῳ λέγει τὴν ἀλήθειαν, ὡς ἄρα ὄντων τινῶν

Cap. XXIX. C. αὐτὸ κοινῇ ἅπαντες] V. πάντες, contra fidem librorum fere omnium. Heindorf. coni. ἐπισκεψώμεθα δέ, quo non opus.

D. ὦ Πιττακέ, ὡς ἀληθῶς] V. ὦ Π. καὶ ὡς ἀληθῶς. Recte Bodl. Vind. Vat. Venet. Θ. et r. Coisl. καί om.

τας διαφθεῖραι αὐτόν. Laudavit praeterea Heindorfius Xenoph. Anabas. V, 6, 29: αὐτὸς ἐπεβούλευε διαβάλλειν με. Sed non tam rara esse huius constructionis exempla, quam vulgo opinantur, demonstrabunt quae collegerunt Hemsterhus. ad Lucian. Dial. Deor. XXI, 1. Iacobs. ad Achill. Tat. II, 13. Fritsch. Quaest. Luciann. p. 107. Krüger. ad Anabas. p. 285. — κολούειν, quod proprie est mutilare, amputare, significat etiam impedire, quominus quid perficiatur, pessumdare, perdere, ut h. l. Verbi usum docta disputatione explicarunt Arnald. Animadverss. p. 60 sq. Lectt. p. 87. Pierson. Verisimil. p. 37 sq. Pronomen τούτῳ Astius expungendum censet. Iniuria. Nam huic τούτῳ, sc. τῷ καθελεῖν αὐτό, per epexegesin addita sunt verba κολοῦσαι αὐτό. Pendet autem hic dativus item ex ἐπιβουλεύων. Gorg. p. 473. B: τυραννίδι ἐπιβουλεύων. Menex. p. 242. A: ἐπιβουλεύειν φθορᾷ. Pro eo igitur, quod dici poterat: τούτου φθορᾷ ἐπιβουλεύων, posuit τούτῳ ἐπιβουλεύων κολοῦσαι αὐτό.

Cap. XXIX. D. ἔπειτα ἐνέβαλε τὸ μέν] P. 339. B: ἄνδρα ἀγαθὸν μὲν ἀλαθέως γενέσθαι χαλεπόν. — οὐδὲ πρὸς ἕνα λόγον. Fortius hoc dictum quam πρὸς οὐδένα λόγον, ut significet prorsus inepte. De οὐδὲ εἷς v. Indic. s. v. οὐδέ. Dictionem illustrabunt haec. Phileb. p. 33. B: τοῦτο μὲν ἔτι εἰςαῦθις ἐπισκεψώμεθα, ἐὰν πρὸς λόγον τι ᾖ. Ibid. p. 42. E: οὐδὲν πρὸς λόγον, ὦ Πρώταρχε, ὃ σὺ νῦν ἤρου τὸ ἐρώτημα. Ibid. p. 18. D: τί πρὸς ἔπος αὖ ταῦτ᾽ ἔστι; Protagor. p. 344. A: οὕτω φαίνεται πρὸς λόγον τὸ μὲν ἐμβεβλημένον, ubi hic locus respicitur. P. 351. E: ἐὰν μὲν πρὸς λόγον δοκῇ εἶναι τὸ σκέμμα. Alcib. II. p. 147. B. al.

λέγοντος τοῦ Π. — ἀμ-

τῶν μὲν ὡς ἀληθῶς ἀγαθῶν, τῶν δὲ ἀγαθῶν μέν,
οὐ μέντοι ἀληθῶς· εὔηθες γάρ τοῦτό γε φανείη ἂν
καὶ οὐ Σιμωνίδου· ἀλλ' ὑπερβατὸν δεῖ θεῖναι ἐν τῷ
ᾄσματι τὸ ἀλαθέως, οὑτωσί πως ὑπειπόντα τὸ
τοῦ Πιττακοῦ, ὥςπερ ἂν εἰ θείημεν αὐτὸν λέγοντα
τὸν Πιττακὸν καὶ Σιμωνίδην ἀποκρινόμενον, εἰπόντα·
Ὦ ἄνθρωποι, χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, τὸν δὲ ἀπο-
κρινόμενον, ὅτι Ὦ Πιττακέ, οὐκ ἀληθῆ λέγεις· οὐ 344
γὰρ εἶναι, ἀλλὰ γενέσθαι μέν ἐστιν ἄνδρα ἀγαθὸν
χερσί τε καὶ ποσὶ καὶ νόῳ τετράγωνον, ἄνευ ψόγου
τετυγμένον, χαλεπὸν ἀλαθέως. οὕτω φαίνεται [τὸ]
πρὸς λόγον τὸ μὲν ἐμβεβλημένον καὶ τὸ ἀλαθέως

E. ἐν τῷ ᾄσματι τὸ ἀλαθέως] Vett. editt. perperam ἀληθέως, quod ex codd. optimis mutatum. Idem error in proximis erat.

P. 344. οὕτω φαίνεται [τὸ] πρὸς λόγον] Istud τό aut delendum est aut in τοι vel μοι mutandum.

φιςβητοῦντα εἰπεῖν] Ante λέγοντος ne quis cum Cornario καί inserendum opinetur, vere observavit Heindorfius haec per epexegesin addi verbis ἐρίζοντα λέγειν, comparans illa p. 348. A: τοὺς τοιούτους μοι δοκεῖ χρῆναι μᾶλλον μιμεῖσθαι ἐμέ τε καὶ σέ, καταθεμένους — τοὺς λόγους ποιεῖσθαι. Conf. praeterea ad p. 330. A. p. 352. A. et quae alibi de hac enuntiatorum appositione diximus. Mox ad οὐκ intelligendum esse liquet ἐσθλὸν ἔμμεναι χαλεπόν. Gorg. p. 477. A: κακίαν ἄλλην τινὰ ἐνορᾷς ἢ πενίαν; Pol. Οὔκ, ἀλλὰ πενίαν. Ibid. p. 448. D: ἀλλὰ σύ εἰ βούλει, ἐροῦ αὐτόν. Socr. Οὔκ. — ἀλλὰ πολὺ ἂν ἥδιον σέ. Theaet. p. 149. E: τῆς αὐτῆς ἢ ἄλλης οἴει τέχνης εἶναι —; Theaet. Οὔκ, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς. De Rep. III. p. 405. C, Parm. p. 128. A. Lach. p. 195. A. Phaed. p. 236. D. Xenoph. Mem. II, 6, 12: ἄλλας δέ τινας οἶσθα ἐπῳδάς; Οὔκ, ἀλλ' ἤκουσα κ. τ. λ. al. Proximum ὡς ἀληθῶς Socrates censet non cum ἀγαθόν esse connectendum, sed cum χαλεπόν, ideoque per ὑπερβατόν, s. verbi transgressionem ut Quintil. VIII, 6, 62. vocat, in postremum locum reiectum esse dicit. Itaque haec: οὐκ ἐπὶ τούτῳ λέγει τὴν ἀλήθειαν, sic accipienda: non cum hoc verbo illud ὡς ἀληθῶς coniungi voluit; non ad ἀγαθόν addit istud ὡς ἀληθῶς.

E. οὑτωσί πως ὑπειπόντα] sic fere illud Pittaci apud animum intelligentem, quasi ipse loquatur Pittacus, Simonides respondeat: quemadmodum haec recte interpretatur Heindorfius, laudans ille de hoc usu verbi ὑπειπεῖν Reiskii Indic. Demosth. s. v. — Mox ante εἰπόντα intelligendum τὸν μέν, non cum Stephano infarciendum. v. ad p. 330. A.

ὀρθῶς ἐπ' ἐσχάτῳ κείμενον. καὶ τὰ ἐπιόντα πάντα τούτῳ μαρτυρεῖ, ὅτι οὕτως εἴρηται. πολλὰ μὲν γάρ ἔστι καὶ περὶ ἑκάστου τῶν ἐν τῷ ᾄσματι εἰρημένων B ἀποδεῖξαι, ὡς εὖ πεποίηται· πάνυ γὰρ χαριέντως καὶ μεμελημένως ἔχει· ἀλλὰ μακρὸν ἂν εἴη αὐτὸ οὕτω διελθεῖν. ἀλλὰ τὸν τύπον αὐτοῦ τὸν ὅλον διεξέλθωμεν καὶ τὴν βούλησιν, ὅτι παντὸς μᾶλλον ἔλεγχός ἐστι τοῦ Πιττακείου ῥήματος διὰ παντὸς τοῦ ᾄσματος.

Cap. XXX. Λέγει γὰρ μετὰ τοῦτο ὀλίγα διελθών, ὡς ἂν εἰ λέγοι λόγον, ὅτι γενέσθαι μὲν ἄνδρα ἀγαθὸν χαλεπὸν ἀλαθέως, οἷόν τε μέντοι ἐπί γε χρόνον τινά· γενόμενον δὲ διαμένειν ἐν ταύτῃ τῇ ἕξει C καὶ εἶναι ἄνδρα ἀγαθόν, ὡς σὺ λέγεις, ὦ Πιττακέ, ἀδύνατον καὶ οὐκ ἀνθρώπειον, ἀλλὰ θεὸς ἂν μόνος τοῦτο ἔχοι τὸ γέρας, ἄνδρα δὲ οὐκ ἔστι μὴ οὐ κακὸν ἔμμεναι, ὃν ἂν ἀμήχανος συμφορὰ καθέλῃ. τίνα οὖν ἀμήχανος συμφορὰ καθαιρεῖ ἐν

Cap. XXX. E. μὴ οὐ κακὸν ἔμμεναι] Sic codd. plerique interpretatione non diutius morari.

P. 344. καὶ τὰ ἐπιόντα πάντα] P. 345. C: καὶ τὰ ἐπιόντα γε τοῦ ᾄσματος ἔτι μᾶλλον δηλοῖ.

B. ἀλλὰ τὸν τύπον αὐτοῦ τὸν ὅλον κ. τ. λ. βούλησιν] Τύπος quum proprie dicatur de adumbratione imaginum, a philosophis usurpatur saepenumero de universa descriptione ac definitione orationis, disputationis, carminis alicuius, quae singulorum verborum et argumentorum subtilius examen aspernatur, et eorum summam paucis complectitur. Plat. De Rep. VI. p. 491. C. ubi v. ann. Aristotel. Ethic. Nicom. I, 11: καθ' ὅλον δὲ καὶ τύπῳ λεχθὲν τάχ' ἂν ἴσως ἔχοι. Platonica dedi ad Phileb. p. 202. Itaque vult summam et consilium totius carminis Simonidei breviter indicare, in singulorum verborum

Cap. XXX. ὅτι γενέσθαι μὲν — καὶ οὐκ ἀνθρώπειον Sunt haec verba Socratis, quibus denuo carminis Simonidei initium explicat: quae deinceps sequuntur ἄνδρα δὲ οὐκ ἔστι κ. τ. λ., ea ipsius Simonidis orationem continuant. Unde Boeckhius hic ἀμάχανος reponendum iudicavit. Intelligenda autem sunt hoc modo: vir autem fieri non potest quin malus sit, si inexpugnabilis eum calamitas prostraverit. Nam ita nunc quoque καθαιρεῖν accipiendum esse vel hoc docet, quod paullo post utitur verbo καταβάλλειν, de statu deiicere. De v. ἰδιώτης dictum est ad p. 322. C.

D. τὸν δὲ κείμενον οὖ] Ne quis haec temere inculcata opinetur, quum praecedat ὥσπερ

πλοίου ἀρχῇ; δῆλον ὅτι οὐ τὸν ἰδιώτην· ὁ μὲν γὰρ ἰδιώτης ἀεὶ καθήρηται. ὥςπερ οὖν οὐ τὸν κείμενόν τις ἂν καταβάλοι, ἀλλὰ τὸν μὲν ἑστῶτά ποτε καταβάλοι ἄν τις, ὥςτε κείμενον ποιῆσαι, τὸν δὲ κείμενον οὔ, οὕτω καὶ τὸν εὐμήχανον ὄντα ποτὲ ἀμήχανος ἂν συμφορὰ καθέλοι, τὸν δὲ ἀεὶ ἀμήχανον ὄντα οὔ· καὶ τὸν κυβερνήτην μέγας χειμὼν ἐπιπεσὼν ἀμήχανον ἂν ποιήσειε, καὶ γεωργὸν χαλεπὴ ὥρα ἐπελθοῦσα ἀμήχανον ἂν θείη, καὶ ἰατρὸν ταὐτὰ ταῦτα. τῷ μὲν γὰρ ἐσθλῷ ἐγχωρεῖ κακῷ γενέσθαι, ὥςπερ καὶ παρ' ἄλλου ποιητοῦ μαρτυρεῖται τοῦ εἰπόντος· D

αὐτὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς τοτὲ μὲν κακός, ἄλλοτε δ' ἐσθλός·

τῷ δὲ κακῷ οὐκ ἐγχωρεῖ γενέσθαι, ἀλλ' ἀεὶ εἶναι ἀνάγκη. ὥςτε τὸν μὲν εὐμήχανον καὶ σοφὸν καὶ ἀγαθὸν ἐπειδὰν ἀμήχανος συμφορὰ καθέλῃ, οὐκ ἔστι μὴ οὐ κακὸν ἔμμεναι· σὺ δὲ φῄς, ὦ Πιττακέ, χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι· τὸ δ' ἔστι γενέσθαι μὲν χαλεπόν, δυνατὸν E

pro vulg. εἶναι.

οὐ τὸν κείμενόν τις ἂν καταβάλοι, eodem modo Gorg. p. 521. D. E: οὐ πρὸς χάριν λέγων τοὺς λόγους οὓς λέγω ἑκάστοτε, ἀλλὰ πρὸς τὸ βέλτιστον, οὐ πρὸς τὸ ἥδιστον. Quod οὔ pro οὐκ in clausula positum est, de eo v. Dorvill. ad Charit. p. 639.

χαλεπὴ ὥρα ἐπελθοῦσα —] Ἐπέρχεσθαι, ἐπιπίπτειν et ἐπιπέμπεσθαι dicuntur de malis et calamitatibus, quae subito incidunt vel immittuntur. — ἀμήχανον ἂν θείη, i. e. ποιήσειε. Supra p. 326. A. Xenoph. Cyrop. IV, 6, 2: ὥςπερ ἂν εὐδαίμονα πατέρα παῖς τιμῶν τιθείη. Imprimis ab Homero ceterisque poetis hic usus verbi frequentatus. Unde Athenaeus XI. p. 501. C: τὸ ποιῆσαι θεῖναι πρὸς τῶν ἀρχαίων ἐλέγετο. — καὶ ἰατρὸν ταὐτὰ ταῦτα, pariterque medicum. v. ad Sympos. p. 178. E.

παρ' ἄλλου ποιητοῦ] Versus incerti gnomici, qui una cum Theognideis laudatur etiam Xenoph. Mem. I, 2, 20., ex quo loco eum alius potius poetae quam Theognidis esse apparere censet Hermannus ad Sophocl. Antigon. v. 364. Mox ἄλλοτε δ' post τοτὲ μέν illatum usu haud infrequenti. v. Viger. p. 792.

τῷ δὲ κακῷ οὐκ ἐγχωρεῖ γενέσθαι] Intelligendum κακῷ, non inferendum, quod volebat Stephanus. Menon. p. 89. A: εἰ φύσει οἱ ἀγαθοὶ ἐγίγνοντο, sc. ἀγαθοί. Eurip. Hecub. v. 781: νόμῳ γὰρ τοὺς θεοὺς ἡγούμεθα, sc. θεούς. Nam ita haec recte nobis videmur explicasse ad Euthyphron. p. 3. B.

E. τὸ δ' ἔστι γενέσθαι μὲν χ.] Verba ita cohaerent: τὸ δὲ χαλεπὸν μέν ἐστι γενέσθαι ἐσθλόν, δυνατὸν δέ (sc. γενέ-

δὲ ἐσθλόν ἔμμεναι δὲ ἀδύνατον. πράξας μὲν γὰρ εὖ πᾶς ἀνὴρ ἀγαθός, κακὸς δ' εἰ κακῶς.
345 τίς οὖν εἰς γράμματα ἀγαθὴ πρᾶξίς ἐστι, καὶ τίς ἄνδρα ἀγαθὸν ποιεῖ εἰς γράμματα; δῆλον ὅτι ἡ τούτων μάθησις. τίς δὲ εὐπραγία ἀγαθὸν ἰατρὸν ποιεῖ; δῆλον ὅτι ἡ τῶν καμνόντων τῆς θεραπείας μάθησις. κακὸς δὲ κακῶς. τίς οὖν ἂν κακὸς ἰατρὸς γένοιτο; δῆλον ὅτι ᾧ πρῶτον μὲν ὑπάρχει ἰατρῷ εἶναι, ἔπειτα ἀγαθῷ ἰατρῷ. οὗτος γὰρ ἂν καὶ κακὸς γένοιτο, ἡμεῖς δὲ οἱ ἰατρικῆς ἰδιῶται οὐκ ἄν ποτε γενοίμεθα κακῶς πράξαντες οὔτε ἰατροὶ οὔτε τέκτονες οὔτε ἄλλο οὐδὲν
B. τῶν τοιούτων· ὅστις δὲ μὴ ἰατρὸς ἂν γένοιτο κακῶς πράξας, δῆλον ὅτι οὐδὲ κακὸς ἰατρός. οὕτω καὶ ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ γένοιτ' ἄν ποτε καὶ κακὸς ἢ ὑπὸ χρόνου ἢ ὑπὸ πόνου ἢ ὑπὸ νόσου ἢ ὑπὸ ἄλλου τι-

τὸ δ' ἐστὶ γενέσθαι μ. —] Sic Bodl. Vind. Coisl. Vulgo: *τὸ δ' ἐστὶ γενέσθαι μὲν χαλεπόν, δυνατὸν δέ· ἐσθλὸν δ' ἔμμεναι ἀδύνατον*, sensu fere eodem.

σθαι ἐσθλόν)· *ἀδύνατον δὲ ἔμμεναι* (*ἐσθλόν*), quum revera, licet difficile sit, fieri tamen certe possit, ut quis probus evadat; fieri autem nequeat, ut siet, i. e. semper maneat. De *τὸ δέ*, quod quum tamen, quum tamen revera significat, dictum est ad Apolog. Socr. p. 28. A. Sympos. p. 198. D. al.

πράξας μὲν γὰρ εὖ — εἰ κακῶς] Haec quoque Simonidea esse primus docuit Schleiermacherus. Quippe si essent Socratis verba, proxima disputatio non haberet quorsum commode referretur. Accedit quod mox haec inferuntur: *ὥστε καὶ τοῦτο τοῦ ᾄσματος πρὸς τοῦτο τείνει, ὅτι εἶναι μὲν ἄνδρα ἀγαθὸν οὐχ οἷόν τε διατελοῦντα ἀγαθόν κ. τ. λ.*, quae omnem de hac causa tollunt dubitationem. Vocula *εἰ* ante *κακῶς* interponitur ac si praecessisset *εἰ μὲν γὰρ ἔπραξε*, quae structurae insolentia in lyrico sermone utcunque ferenda. Et ipsum hoc *εἰ* cum participio iunctum illustravit Dissen. ad Pindar. p. 83. Neque necesse est, ut in proximis, ubi Socrates haec suo more, h. e. oratione pedestri, iterat, *εἰ* ante *κακῶς* intrudatur, quod qui voluit, is hic non minus erravit quam in superioribus, ubi in Simonideis p. 341. E. censuit scribendum esse *τοῦτο τὸ γέρας ἀπένειμε*, quoniam Socrates p. 344. C. interposito articulo dicit *τοῦτο ἔχοι τὸ γέρας*. Multo minus autem probandum est Cornarii commentum, qui, ut vitaretur scilicet orationis hiatus, Ficino duce legendum censuit: *θεραπεύει γὰρ ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς καλῶς, κακὸς δὲ κακῶς*. Nimirum iste non vidit alteram partem sententiae Simonideae a Socrate breviter afferri, ut deinceps similiter de

νὸς περιπτώματος — αὕτη γὰρ μόνη ἐστὶ κακὴ πρᾶξις, ἐπιστήμης στερηθῆναι —, ὁ δὲ κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἄν ποτε γένοιτο κακός· ἔστι γὰρ ἀεί· ἀλλ᾽ εἰ μέλλει κακὸς γενέσθαι, δεῖ αὐτὸν πρότερον ἀγαθὸν γενέσθαι. ὥστε καὶ τοῦτο τοῦ ᾄσματος πρὸς τοῦτο τείνει, ὅτι εἶναι μὲν ἄνδρα ἀγαθὸν οὐχ οἷόν τε διατελοῦντα ἀγαθόν, γενέσθαι δὲ ἀγαθὸν οἷόν τε, καὶ κακόν γε τὸν αὐτὸν τοῦτον· ἐπὶ πλεῖστον δὲ καὶ ἄριστοί εἰσιν οὓς ἂν οἱ θεοὶ φιλῶσι. C

Cap. XXXI. Ταῦτά τε οὖν πάντα πρὸς τὸν Πιττακὸν εἴρηται, καὶ τὰ ἐπιόντα γε τοῦ ᾄσματος ἔτι μᾶλλον δηλοῖ. φησὶ γάρ· Τοὔνεκεν οὔ ποτ᾽ ἐγὼ τὸ μὴ γενέσθαι δυνατὸν διζήμενος κενεὰν ἐς ἄπρακτον ἐλπίδα μοῖραν αἰῶνος βαλέω, πανάμωμον ἄνθρωπον, εὐρυεδοῦς

Cap. XXXI. P. 345. C. κενεὰν ἐς ἄπρ.] V. εἰς, quod ex plurimis optimisque libris emendatum. Deinde vulg. εὐρυέδους e Bodl. Vat. mutavimus, ut iam Stephanus voluit.

ea commentetur, atque de priore fecerat. Ceterum pro Simonideo πράξας Boeckhius requirebat πράξαις.

P. 345. οὔτε ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων] H. e. neque in ulla alia huiusmodi arte. Proxima sic intelligas: quod si vero quis non potest ut medicus κακῶς πράττειν, nec malus medicus fieri potest.

B. ἐπιστήμης στερηθῆναι] Eadem constructio est Apol. Socr. p. 37. D: καλὸς οὖν ἄν μοι ὁ βίος εἴη, — ἐξελαυνομένῳ ζῆν. conf. Matth. §. 535. — πρὸς τοῦτο τείνει, ad hoc probandum et demonstrandum refertur; eo spectat, ut doceatur. Unde fit ut deinde addi possit ὅτι — οὐχ οἷόν τε κ. τ. λ.

C. ἐπὶ πλεῖστον δὲ —] Nec haec dubitari potest quin Simonidi tribuenda sint: adeo referunt lyricae dictionis speciem. Quum vero δὲ καί ab ipso Platone additum videatur, ἐπὶ πλεῖστον apparet cum ἄριστοι connecti oportere, ut sententia haec sit: diutissime vero etiam optimi sunt, quos dii amant. Nam ita ἐπὶ πλεῖστον nunc cum Heindorfio capiendum propter praecedentia illa: εἶναι — οὐχ οἷόν τε διατελοῦντα ἀγαθόν, quemadmodum ἐπὶ πολύ saepe significat diu. v. Lambert. Bos. p. 104. ed. Schaef. Nisi quis malit ἐπὶ πλεῖστον ἄριστοι interpretari longe optimi, quemadmodum ἐπὶ πλέον, ἐπὶ μεῖζον, ἐπὶ μέγα, dicitur, de quo v. ad Gorg. p. 453. A.

Cap. XXXI. Τοὔνεκεν οὔ ποτ᾽ ἐγὼ τ. μ. γ. —] Quocirca nunquam ego, id quod fieri non potest quaerens, frustra in irritam spem aevi partem pro-

ὅσοι καρπὸν αἰνύμεθα χθονός· ἔπειθ' ὑμῖν
D εὑρὼν ἀπαγγελέω, φησίν. οὕτω σφόδρα καὶ δι' ὅλου τοῦ ᾄσματος ἐπεξέρχεται τῷ τοῦ Πιττακοῦ ῥήματι. πάντας δὲ ἐπαίνημι καὶ φιλέω ἑκὼν ὅςτις ἕρδῃ μηδὲν αἰσχρόν· ἀνάγκῃ δ' οὐδὲ θεοὶ μάχονται, καὶ τοῦτ' ἐστὶ πρὸς τὸ αὐτὸ τοῦτο εἰρημένον. οὐ γὰρ οὕτως ἀπαίδευτος ἦν Σιμωνίδης, ὥςτε τούτους φάναι ἐπαινεῖν, ὃς ἂν ἑκὼν μηδὲν κακὸν ποιῇ, ὡς ὄντων τινῶν, οἳ ἑκόντες κακὰ ποιοῦσιν. ἐγὼ γὰρ σχεδόν τι οἶμαι τοῦτο, ὅτι οὐδεὶς τῶν σοφῶν ἀνδρῶν ἡγεῖται οὐδένα ἀνθρώπων ἑκόντα
E ἐξαμαρτάνειν, οὐδὲ αἰσχρά τε καὶ κακὰ ἑκόντα ἐργάζεσθαι, ἀλλ' εὖ ἴσασιν, ὅτι πάντες οἱ τὰ αἰσχρὰ καὶ

D. πάντας δὲ ἐπαίνημι] V. ἐπαινοῖμι, Bodl. Vat. ἐπαίνημιν., Alii ἐπαινῆμιν. Venet. Σ. ἐπαίνημι, quod jam Stephanus restituendum vidit.

E. τούτων φησὶν ἐπαιν.] Sic Bodl. Vat. Venet. Σ. Pariss. B. C. E. Flor. a, b. c. o. Ambr. Angel. Barberin. Palat. et a pr. m. Coisl., a sec. man. Venet. Ξ. Vulgat. τούτου servavit Bekke-

iiciam, *quaerens* virum plane integrum inter nos, latae quicunque frugibus vescimur terrae: tum vobis, quum invenero, indicabo. Voc. κενεάν pertinet ad μοῖραν αἰῶνος, et dictum est per prolepsin, ut sit: ὥςτε κενεὰν εἶναι, h. e. frustra. De hac prolepsi v. ad Tim. p. 72. D. et supra ad p. 327. C. Istud παναμώμον ἄνθρωπον per appositionem additum est illis: τὸ μὴ γενέσθαι δυνατόν. — Verba εὐρυεδοῦς ὅσοι καρπὸν αἰνύμεθα χθονός ob oculos habuit Horat. Od. II, 14, 10: Quicunque terrae munere vescimur, iudice Valckenario ad Eurip. Hippolyt. v. 131., qui plura in hanc sententiam collegit. — ἔπειτα sic participio praemissum illustravit Hermann. ad Aristoph. Nubb. v. 857.

D. ἐπεξέρχεται — ῥήματι] dictum — persequitur et quasi hostiliter aggreditur.

πάντας δὲ ἐπαίνημι — ὅςτις ἕρδῃ] Sic ὅςτις et ὅς ἂν saepe ad pluralem numerum referuntur. Mox: ὥςτε τούτους φάναι ἐπαινεῖν, ὃς ἂν ἑκὼν μηδὲν κακὸν ποιῇ, ubi Heusdius perperam ὅςτις ἂν requirebat. P. 345. E: οὐχ ὃς ἂν μὴ κακὰ ποιῇ ἑκών, τούτων φησὶν ἐπαινέτης εἶναι, ubi vulgo τούτου edebatur. De Republ. VIII. p. 566. D: ἀσπάζεται πάντας, ᾧ ἂν περιτυγχάνῃ. Ibid. IV. p. 426. B. Sed plurima huius generis exempla congesserunt praeter Heindorfium ad h. l. Astius ad Legg. p. 63. Monk. ad Eurip. Hippolyt. v. 78. Jacobs. Add. in Athen. p. 212. Matth. §. 475. — ὅςτις ἕρδῃ dictum pro vulg. ὅςτις ἂν ἕρδῃ. Solent enim relativa apud poetas cum

κακὰ ποιοῦντες ἄκοντες ποιοῦσι. καὶ δὴ καὶ ὁ Σιμωνίδης οὐχ ὃς ἂν μὴ κακὰ ποιῇ ἑκών, τούτων φησὶν ἐπαινέτης εἶναι, ἀλλὰ περὶ ἑαυτοῦ λέγει τοῦτο τὸ ἑκών. ἡγεῖτο γὰρ ἄνδρα καλὸν κἀγαθὸν πολλάκις αὐτὸν ἐπαναγκάζειν φίλον τινὶ γίγνεσθαι καὶ ἐπαινέτην 346
[φιλεῖν καὶ ἐπαινεῖν], οἷον ἀνδρὶ πολλάκις συμβῆναι μητέρα ἢ πατέρα ἀλλόκοτον ἢ πατρίδα ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων. τοὺς μὲν οὖν πονηρούς, ὅταν τοιοῦτόν τι αὐτοῖς συμβῇ, ὥςπερ ἀσμένους ὁρᾶν καὶ ψέγοντας ἐπιδεικνύναι καὶ κατηγορεῖν τὴν πονηρίαν τῶν γονέων ἢ πατρίδος, ἵνα αὐτοῖς ἀμελοῦσιν αὐτῶν μὴ ἐγκαλῶσιν οἱ ἄνθρωποι, μηδ' ὀνειδίζωσιν, ὅτι ἀμελοῦσιν, ὥςτε ἔτι μᾶλλον ψέγειν τε αὐτοὺς καὶ ἔχθρας ἑκου- B

rus. Paullo ante vett. editt. ὃς ἂν μὴ τὰ κακά. Articulum Venet. ΞΣ. recte omittunt.

P. 346. *φιλεῖν καὶ ἐπαινεῖν*] Haec inepte interposita iure delevit Heindorfius. Nos propter codd. consensum uncinis secludere maluimus.

ὅταν τοιοῦτόν τι αὐτ.] V. τι τοιοῦτον. Illud Bodl. Vat. Vind. exhibent.

coniunctivo construi omissa ἄν particula. v. ad Gorg. p. 484. E.

ἀνάγκῃ δ' οὐδὲ θεοὶ μάχονται] Simonidis hoc dictum, quod ab Diogene Laert. I, 77. Pittaco tribuitur, in proverbium abiit. v. Legg. V. p. 741. A. VII. p. 818. C. D. Rittershus. ad Oppian. Cyneget. p. 223. Spanhem. ad Callim. Hymn. in Del. v. 122. Stanlei. ad Aeschyl. Prom. 105. A. Meineke ad Menandr. et Philem. Fragm. p. 367. Zenob. 1, 85. Schol. Ruhnken. p. 230.

οὐδένα ἀνθρώπων ἑκόντα —] Celebratissima haec Platonis sententia est, neminem sua sponte esse malum. Quam in rem Heusdius Specim. Crit. p. 72. sq. laudavit Legg. V. p. 731. C. p. 734. B. IX. p. 860. D. Tim. p. 86. D. Rep. IX. p. 589. C. Hipp. Mai. p. 296. C. Gataker. ad M. Antonin. IV, 3, 6. VII, 63. VIII, 14. X, 30. XI, 18. Upton. ad Epictet. Diss. I, 28. II, 22.

P. 346. *ἢ πατέρα ἀλλόκοτον*] Ἀλλόκοτος Phrynich. apud Ruhnken. ad Tim. Gloss. p. 24. ab ἄλλος et κότος i. e. τρόπος, ἦθος, ὀργή, derivat, ideoque proprie eum significare dicit, qui est alius indolis, quam quae natura ei vel inest vel inesse debet. Verissime autem addit: κυρίως μὲν οὖν οἱ τὸν νοῦν βεβλαμμένοι καὶ ἔμπληκτοι ἀλλόκοτοι καλοῦνται. Hoc loco significat saevum, ferocem. — *καὶ ψέγοντας ἐπιδεικνύναι*, vituperando rem reddere manifestam. — *ὥςτε ἔτι μᾶλλον ψ.*, ita ut magis etiam, quam par sit, eos vituperent et praeter necessarias inimicitias etiam voluntarias suscipiant.

σίους πρὸς ταῖς ἀναγκαίαις προςτίθεσθαι· τοὺς δ' ἀγαθοὺς ἐπικρύπτεσθαί τε καὶ ἐπαινεῖν ἀναγκάζεσθαι, καὶ ἐάν τι ὀργισθῶσι τοῖς γονεῦσιν ἢ πατρίδι ἀδικηθέντες, αὐτοὺς ἑαυτοὺς παραμυθεῖσθαι καὶ διαλλάττεσθαι προςαναγκάζοντας ἑαυτοὺς φιλεῖν τοὺς ἑαυτῶν καὶ ἐπαινεῖν. πολλάκις δέ, οἶμαι, καὶ Σιμωνίδης ἡγήσατο καὶ αὐτὸς ἢ τύραννον ἢ ἄλλον τινὰ τῶν τοιούτων ἐπαινέσαι καὶ ἐγκωμιάσαι οὐχ ἑκών, ἀλλ'
C ἀναγκαζόμενος. ταῦτα δὴ καὶ τῷ Πιττακῷ λέγει, ὅτι Ἐγώ, ὦ Πιττακέ, οὐ διὰ ταῦτά σε ψέγω, ὅτι εἰμὶ φιλόψογος· ἐπεὶ ἔμοιγε ἐξαρκεῖ ὃς ἂν μὴ κακὸς ᾖ μηδ' ἄγαν ἀπάλαμνος, εἰδώς τ' ὀνησίπολιν δίκαν ὑγιὴς ἀνήρ· οὔ μιν ἐγὼ μωμήσομαι. οὐ γάρ εἰμι φιλόμωμος· τῶν γὰρ ἠλιθίων ἀπείρων γενέθλα, ὥςτ' εἴ τις χαίρει ψέγων, ἐμπλησθείη ἂν ἐκείνους μεμφόμενος. πάντα τοι καλά, τοῖσί τ' αἰσχρὰ μὴ μέμικται. οὐ
D τοῦτο λέγει, ὥςπερ ἂν εἰ ἔλεγε, πάντα τοι λευκά, οἷς

B. πρὸς ταῖς ἀναγκαίαις πρόςτ.] Codd. omnes ἀνάγκαις, quod de coniectura Heusdi mutavimus cum Schleiermachero, Heindorfio, Bekkero.

C. εἰδώς τ' ὀνησίπολιν δίκαν] Sic scripsimus de praeclara Hermanni coniectura. Libri: εἰδώς γε ὀνήσει πόλιν δίκαν. Dein Schleiermacheri rationem secuti dedimus οὔ μιν ἐγὼ μ. Nam

B. ἑαυτοὺς παραμυθεῖσθαι] H. e. affectus suos sedare ac tranquillos reddere. v. ad Phaedon. p. 70. B.

ἡγήσατο—ἐπαινέσαι] iudicavit laudare se oportere. v. ad Phaedon. p. 95. B. Hermann. ad Viger. p. 743. n. 158. et Heindorf. ad h. l., qui recte arbitratur in talibus locis non δεῖν omissum esse, sed verba ἡγεῖσθαι, λογίζεσθαι, νομίζειν, al. significare aequum s. opus iudicare.

C. ὅτι Ἐγώ, ὦ Π. — εἰμὶ φιλόψογος] Haec Platonis sunt, non Simonidis, cuius verba deinde demum adduntur: ἔμοιγε ἐξαρκεῖ — οὔ μιν ἐγω μωμήσομαι· οὐ γάρ εἰμι φιλόμωμος. In his loco vulg. lectionis: εἰδώς γε ὀνήσει πόλιν δίκαν ὑγιὴς ἀνήρ, praeclaram recepi emendationem Hermanni, etiam ab I. Bekkero in ordinem verborum restitutam, εἰδώς τ' ὀνησίπολιν δίκαν ὑγιὴς ἀνήρ, i. e. gnarus iustitiae urbium adiutricis integer vir. — Ἀπάλαμνος est Hesychio interprete ἀμήχανος, inops consilii, ignavus, iners. — τῶν γὰρ ἠλ. ἀπ. γενέθλα, h. e. innumera enim stultorum natio. Sed ἀπείρων per enallagen ad ἠλιθίων

μέλανα μὴ μέμικται· γελοῖον γὰρ ἂν εἴη πολλαχῇ·
ἀλλ' ὅτι αὐτὸς καὶ τὰ μέσα ἀποδέχεται, ὥςτε μὴ
ψέγειν. καὶ οὐ ζητῶ, ἔφη, πανάμωμον ἄνθρωπον,
εὐρυεδοῦς ὅσοι καρπὸν αἰνύμεθα χθονός· ἐπειθ' ὑμῖν
εὑρὼν ἀπαγγελέω. ὥςτε τούτου γ' ἕνεκα οὐδένα ἐπαι-
νέσομαι, ἀλλά μοι ἐξαρκεῖ, ἂν ᾖ μέσος καὶ μηδὲν κα-
κὸν ποιῇ, ὡς ἐγὼ πάντας φιλέω καὶ ἐπαίνημι — καὶ
τῇ φωνῇ ἐνταῦθα κέχρηται τῇ τῶν Μυτιληναίων, ὡς
πρὸς Πιττακὸν λέγων τὸ πάντας δὲ ἐπαίνημι καὶ φι- E
λέω ἑκὼν (ἐνταῦθα δεῖ ἐν τῷ ἑκὼν διαλαβεῖν λέγον-
τα) ὅςτις ἔρδῃ μηδὲν αἰσχρόν, ἄκων δ' ἔστιν οὓς
ἐγὼ ἐπαινῶ καὶ φιλῶ. σὲ οὖν, καὶ εἰ μέσως ἔλεγες
ἐπιεικῆ καὶ ἀληθῆ, ὦ Πιττακέ, οὐκ ἄν ποτε ἔψεγον· 347
νῦν δέ — σφόδρα γὰρ καὶ περὶ τῶν μεγίστων ψευ-
δόμενος δοκεῖς ἀληθῆ λέγειν, διὰ ταῦτά σε ἐγὼ ψέγω.

Ταῦτά μοι δοκεῖ, ὦ Πρόδικε καὶ Πρωταγόρα, ἦν δ' ἐγώ, Σιμωνίδης διανοούμενος πεποιηκέναι τοῦτο τὸ ᾆσμα.

codd. cum vett. editt. οὐ μὴν ἐγ.

ἠλιθίων ἀπείρων γενέθλα] Sic codd. omnes. Vett. editt. ἠλιθίων ἄπειρα γένεθλα.

D. εὐρυεδοῦς ὅσοι] Sic Bodl. Vat. pro εὐρυέδους. Mox vett. editt. rursus bis ἐπαινοῖμι, quod ex codd. antea memoratis mutatum.

refertur. Male vulgo γένεθλα, pravo accentu.

πάντα τοι — μέμικται] Omnia, inquit Simonides, pulcra, quibus turpia non sunt mixta. Quae quoniam communis sententiae speciem habent, de more illatum est τοι, cuius usum ad h. l. Heindorfius, nos ad Sympos. p. 219. A. exemplis illustravimus.

D. καὶ οὐ ζητῶ —] Ex hoc loco recte, opinor, Schleiermacherus coniecit in carmine Simonideo haec verba subiecta fuisse illis Πάντα τοι καλὰ κ. τ. λ. De totius carminis ordine metricaque descriptione v. Hermannum ap. Heindorf. p. 598.

καὶ ἐπαίνημι] V. Maittaire De dialectis p. 313. ed. Sturz.

E. ἐνταῦθα δεῖ — λέγοντα] Hic oportet post ἑκὼν pronuntiando interstinguere. — ἔστιν οὕς, i. e. ἐνίους. cf. Buttmann. §. 137. Matth. §. 482.

P. 347. νῦν δέ — σφόδρα γὰρ καὶ π.] Post νῦν δέ intelligas οὐχ οὕτως ἔχει. vid. ad Apolog. Socrat. T. I. p. 84., ubi hanc aposiopesin illustravimus. Plene Iliad. XII, v. 326 sqq.

Cap. XXXII. *Καὶ ὁ Ἱππίας, Εὖ μέν μοι δοκεῖς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ σὺ περὶ τοῦ ᾄσματος διεληλυθέναι· ἔστι μέντοι, ἔφη, καὶ ἐμοὶ λόγος περὶ αὐτοῦ εὖ ἔχων, ὃν ὑμῖν ἐπιδείξω, ἂν βούλησθε. Καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, Ναί, ἔφη, ὦ Ἱππία, αὖθίς γε· νῦν δὲ δίκαιόν ἐστιν ἃ ὡμολογησάτην πρὸς ἀλλήλω Πρωταγόρας καὶ Σωκράτης, Πρωταγόρας μὲν εἰ ἔτι βούλεται ἐρωτᾶν, ἀποκρίνεσθαι Σωκράτη, εἰ δὲ δὴ βούλεται Σωκράτει ἀποκρίνεσθαι, ἐρωτᾶν τὸν ἕτερον. Καὶ ἐγὼ εἶπον· Ἐπιτρέπω μὲν ἔγωγε Πρωταγόρᾳ ὁπότερον αὐτῷ ἥδιον· εἰ δὲ βούλεται, περὶ μὲν ᾀσμάτων τε καὶ ἐπῶν ἐάσωμεν, περὶ δὲ ὧν τὸ πρῶτον ἐγώ σε ἠρώτησα, ὦ Πρωταγόρα, ἡδέως ἂν ἐπὶ τέλος ἔλθοιμι μετὰ σοῦ σκοπούμενος. καὶ γὰρ δοκεῖ μοι τὸ περὶ ποιήσεως διαλέγεσθαι ὁμοιότατον εἶναι τοῖς συμποσίοις τοῖς τῶν φαύλων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων. καὶ γὰρ οὗτοι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις δι' ἑαυτῶν συνεῖναι ἐν τῷ πότῳ, μηδὲ διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς καὶ τῶν λόγων τῶν ἑαυτῶν ὑπὸ ἀπαιδευσίας τιμίας ποιοῦσι τὰς αὐλητρίδας, πολλοῦ μισθούμενοι ἀλλοτρίαν*

B (margin, at line 3) — C (margin, at αὐτῷ ἥδιον) — D (margin, at οὖσι τὰς αὐλητρίδας)

Cap. XXXII. P. 347. C. *καὶ γὰρ δοκεῖ μοι*] Laudat haec Athenaeus III. p. 97. A.

D. *συμπόται καὶ πεπαιζ.*] Bodl. Vat. r. om. *καί* male.

Cap. XXXII. *καὶ σὺ περὶ τοῦ ᾄσμ.*] Hoc *καί* referas ad proxima: *ἔστι μέντοι καὶ ἐμοὶ λόγος*. Dicit autem haec non sine suae sapientiae iactantia.

περὶ — ἐπῶν ἐάσωμεν] sc. *λέγειν*. v. ad Alcibiad. I. p. 113. D.

καὶ γὰρ δοκεῖ μοι—] Acerbam haec tota oratio continet irrisionem sophistarum, imprimis Protagorae, qui, quum ipsi carerent ingenii doctrinaeque opibus, quibus convivarum animos exhilararent ditarentque, recitandis et interpretandis poetarum carminibus tempus transigebant, mirifice aucupantes sapientiae laudem. Itaque salse eos comparat cum hominibus eruditionis liberalioris expertibus, qui, quum neque familiariter inter se colloqui, neque canere aut saltare didicerint, tibicinas et saltatrices conviviis adhibeant, istarum artibus scilicet sese gnaviter delectaturi. Totus locus quum dubitari non possit, quin ad irridendos sophistas sit comparatus, ab multis etiam ad Xenophonteum Symposium ridendum exagitandumque pertinere iudicatus est. — *ἀγοραῖοι* sunt Hesychio interprete *οἱ ἐν ἀγορᾷ ἀναστρεφόμενοι*. Horat. A. P. v. 245. vocat forenses. H. l. intelliguntur homines rudes

φωνὴν τὴν τῶν αὐλῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκείνων φωνῆς ἀλλήλοις σύνεισιν. ὅπου δὲ καλοὶ κἀγαθοὶ συμπόται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσίν, οὐκ ἂν ἴδοις οὔτ' αὐλητρίδας οὔτε ὀρχηστρίδας οὔτε ψαλτρίας, ἀλλ' αὐτοὺς αὑτοῖς ἱκανοὺς ὄντας συνεῖναι ἄνευ τῶν λήρων τε καὶ παιδιῶν τούτων διὰ τῆς αὑτῶν φωνῆς, λέγοντάς τε καὶ ἀκούοντας ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως, κἂν πάνυ πολὺν E
οἶνον πίωσιν. οὕτω δὲ καὶ αἱ τοιαίδε συνουσίαι, ἐὰν μὲν λάβωνται ἀνδρῶν οἷοίπερ ἡμῶν οἱ πολλοί φασιν εἶναι, οὐδὲν δέονται ἀλλοτρίας φωνῆς, οὐδὲ ποιητῶν, οὓς οὔτε ἀνερέσθαι οἷόν τ' ἐστὶ περὶ ὧν λέγουσιν, ἐπαγόμενοί τε αὐτοὺς οἱ πολλοὶ ἐν τοῖς λόγοις οἱ μὲν ταῦτά φασι τὸν ποιητὴν νοεῖν, οἱ δ' ἕτερα, περὶ πράγματος διαλεγόμενοι, ὃ ἀδυνατοῦσιν ἐξελέγξαι· ἀλλὰ τὰς μὲν τοιαύτας συνουσίας ἐῶσι χαίρειν, αὐτοὶ δ' ἑαυτοῖς σύνεισι δι' ἑαυτῶν, ἐν τοῖς ἑαυτῶν λόγοις 348
πεῖραν ἀλλήλων λαμβάνοντες καὶ διδόντες. τοὺς τοιούτους μοι δοκεῖ χρῆναι μᾶλλον μιμεῖσθαι ἐμέ τε καὶ σέ, καταθεμένους τοὺς ποιητὰς αὐτοὺς δι' ἡμῶν αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους τοὺς λόγους ποιεῖσθαι, τῆς ἀλη-

E. *διαλεγόμενοι, ὃ ἀδυν. ἐξελ.*] Sic Vind. In Ven. Σ. a rec. m. οὗ ἀδ. probante Bekkero. Vulgo *διαλεγόμενοι ἀδυνατοῦσιν ἐξελέγξαι· ἀλλὰ κ. τ. λ.*

et illiberales. — *δι' ἑαυτῶν συνεῖναι.* Mox §. D. dicitur *αὐτοὺς αὑτοῖς ἱκανοὺς ὄντας συνεῖναι.* De dicendi hoc genere cf. Legg. I. p. 640. B: *ἔστι δέ γε ἡ τοιαύτη συνουσία, εἴπερ ἔσται διὰ μέθης, οὐκ ἀθόρυβος.* Sympos. p. 176. D: *μὴ διὰ μέθης ποιήσασθαι — τὴν συνουσίαν.* Ibid. E: *διὰ λόγων ἀλλήλοις συνεῖναι.* — *τιμίας ποιοῦσι* recte interpretatur Heindorf. „tibicinarum pretia amplificant," comparans Xenoph. Rat. Red. p. 926. A: *τὸ δ' ἀργύριον τιμιώτερον ποιεῖ.* Pertinet huc illud in Euthydem. p. 304. B: *τὸ γὰρ σπάνιον τίμιον.*

E. *οὕτω δὲ καὶ αἱ τ. σ.*] Ne quis *οὕτω δή* corrigendum putet, conf. p. 351. A: *οὕτω δὲ κἀκεῖ οὐ ταὐτὸν εἶναι.* Phaed. p. 72. C. Republ. I. p. 345. D. Plura dabit Heindorf. ad Phaedon. p. 73. Schaefer. Melett. p. 59. Bornemann. ad Xenoph. Sympos. II, 26. — *ἐὰν μὲν λάβωνται ἀνδρῶν*, si nactae sint viros s. compotes virorum factae sint. cf. Matthiae §. 330.

P. 348. *καταθεμένους — λόγους ποιεῖσθαι*] Haec per epexegesin addita sunt. v. p. 343. D.

θείας καὶ ἡμῶν αὐτῶν πεῖραν λαμβάνοντας. κἂν μὲν βούλῃ ἔτι ἐρωτᾶν, ἕτοιμός εἰμί σοι παρέχειν ἀποκρινόμενος· ἐὰν δὲ βούλῃ, σὺ ἐμοὶ πάρασχε, περὶ ὧν μεταξὺ ἐπαυσάμεθα διεξιόντες, τούτοις τέλος ἐπιθεῖναι.

B Λέγοντος οὖν ἐμοῦ ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἄλλα, οὐδὲν ἀπεσάφει ὁ Πρωταγόρας, ὁπότερα ποιήσοι. εἶπεν οὖν ὁ Ἀλκιβιάδης πρὸς τὸν Καλλίαν βλέψας, Ὦ Καλλία, δοκεῖ σοι, ἔφη, καὶ νῦν καλῶς Πρωταγόρας ποιεῖν, οὐκ ἐθέλων εἴτε δώσει λόγον εἴτε μὴ διασαφεῖν; ἐμοὶ γὰρ οὐ δοκεῖ. ἀλλ' ἤτοι διαλεγέσθω, ἢ εἰπέτω, ὅτι οὐκ ἐθέλει διαλέγεσθαι, ἵνα τούτῳ μὲν ταῦτα συνειδῶμεν, Σωκράτης δὲ ἄλλῳ τῳ διαλέγηται, ἢ ἄλλος
C ὅςτις ἂν βούληται ἄλλῳ. Καὶ ὁ Πρωταγόρας αἰσχυνθείς, ὥς γέ μοι ἔδοξε, τοῦ τε Ἀλκιβιάδου ταῦτα λέγοντος καὶ τοῦ Καλλίου δεομένου καὶ τῶν ἄλλων σχε-

P. 348. *σὺ ἐμοὶ πάρασχε*] Tenui hanc lectionem etiam in codd. Bodl. Venet. Ξ. Paris. E. conspicuam. Ceteri libri παράσχες.
C. *ὥς γέ μοι ἔδοξε*] Libri plurimi pro vulg. ὥς γ' ἐμοὶ ἔδ.

ἕτοιμός εἰμί σοι παρέχειν] Dictum intransitive pro ἐμὲ παρέχειν, usu satis frequenti, de quo v. ad Gorg. p. 475. E. Respondet fere Germanicum herhalten, ut, quum dicimus: ich bin bereit herzuhalten, h. e. mich herzugeben. — *ἐὰν δὲ βούλῃ*. Ne quis ἐὰν δὲ μὴ βούλῃ scribendum opinetur, conf. Matth. §. 617. Deinde formam πάρασχε cum optimis codd. servandam duxi, licet plurimi libri παράσχες exhibeant. v. Porson. ad Eurip. Hecub. v. 830. Hermann. ibid. p. 149. Iacobs. ad Achill. Tat. p. 729. sq., qui alteram formam non temere damnandam esse docuerunt.

B. *ἵνα τούτῳ μὲν ταῦτα συνειδῶμεν*] ut de eo hoc sciamus. v. Phaedon. p. 92. D. Sympos. p. 193. E. ibique annot.

C. *καὶ τῶν ἄλλων σχεδόν τι τ. π.*] Recte iudicavit Heindorfius σχεδόν τι connectendum esse cum τῶν ἄλλων, in eo tamen falsus, quod πάντων ad σχεδόν τι supplendum arbitratur. Demosthen. de Coron. p. 310. 8. ed. Reisk.: τοὺς πρώτους χρόνους καθ' ἑκάστην σχεδόν τι ἡμέραν ἐκρινόμην ἐγώ, ubi σχεδόν τι item cum ἑκάστην connectendum. Plat. Parmenid. p. 128. B: ὥςτε μηδὲν τῶν αὐτῶν εἰρηκέναι δοκεῖν σχεδόν τι λέγοντας ταὐτά, ubi coniungas σχεδόν τι ταὐτά. Xenoph. de Rep. Lac. V, 1: ἃ μὲν οὖν — ἐνομοθέτησεν —, σχεδὸν εἴρηται, ubi noli ad σχεδόν intelligere πάντα. Cicer. de N. D. I, 16: exposui *fere* non philosophorum iudicia, sed delirantium somnia. Horat. Satir. I, 3, 96: quis paria esse *fere* placuit peccata, laborant, ubi recte Doeringius fere iungit cum

δόν τι τῶν παρόντων, μόγις προὐτρέπετο εἰς τὸ διαλέγεσθαι καὶ ἐκέλευεν ἐρωτᾶν αὐτὸν ὡς ἀποκρινούμενος.

Cap. XXXIII. Εἶπον δὴ ἐγώ, Ὦ Πρωταγόρα, μὴ οἴου διαλέγεσθαί μέ σοι ἄλλο τι βουλόμενον ἢ ἃ αὐτὸς ἀπορῶ ἑκάστοτε, ταῦτα διασκέψασθαι. ἡγοῦμαι γὰρ πάνυ λέγειν τι τὸν Ὅμηρον τὸ σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν. εὐπορώτεροι γάρ πως ἅπαντές ἐσμεν οἱ ἄνθρωποι πρὸς ἅπαν ἔργον καὶ λόγον καὶ διανόημα· μοῦνος δ' εἴπερ τε νοήσῃ, αὐτίκα περιιὼν ζητεῖ ὅτῳ ἐπιδείξηται καὶ μεθ' ὅτου βεβαιώσηται, ἕως ἂν ἐντύχῃ. ὥςπερ καὶ ἐγὼ ἕνεκα τούτου σοὶ ἡδέως διαλέγομαι μᾶλλον ἢ ἄλλῳ τινί, ἡγούμενός σὲ βέλτιστ' ἂν ἐπισκέψασθαι καὶ περὶ τῶν ἄλλων, περὶ ὧν εἰκὸς σκοπεῖ- D E

Bodl. et Vat. ὥςτε μοι, quo firmatur vulgata. conf. ad p. 342. A. μόγις προὐτρέπετο] Bodl. Vat. προὐτράπετο.

Cap. XXXIII. D. ἕως ἂν ἐντύχῃ] Vulgat. ἐντύχοι ex plurimis optimisque libris emendatum est.

paria; Baxterus parum recte refert ad laborant. — μόγις προὐτρέπετο, aegre impulsus est ad colloquium, h. e. vix *tandem aliquando*. Xenoph. Cyrop. I, 8, 4: πλανώμενοι μόλις ἀφικνεῖσθε. Supra p. 314. E: μόγις ποτέ dicebatur. conf. Euthydem. p. 294. B. Charm. p. 155. E. Apolog. p. 27. C. De Rep. VI. p. 502. C. Theaet. p. 160. E.

Cap. XXXIII. D. σύν τε δύ' ἐρχ.] Iliad. κ', 224: σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὃ τοῦ (i. e. ἕτερος πρὸ ἑτέρου) ἐνόησεν, ὅππως κέρδος ἔῃ· μοῦνος δ' εἴπερ τε νοήσῃ, ἀλλά τέ οἱ βράσσων τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις, de quibus dictum est ad Sympos. p. 174. D. Deinde quod Heindorfius ante πως excidisse suspicatus est οὕτως, id ego facile apud animum intelligi posse arbitror, quum versiculus Homeri proxime praecedat, et subsequatur, μοῦνος δ' εἴπερ τε νοήσῃ. — εὐπορώτεροι γάρ κ. τ. λ. Sic Phaedon. p. 86. D: εἰ οὖν τις εὐπορώτερος ἐμοῦ, τί οὐκ ἀπεκρίνατο; Ibid. p. 84. C: εἰ ἀπορεῖτον, μηδὲν ἀποκνήσητε — καὶ ἐμὲ ξυμπαραλαβεῖν, εἴ τι μᾶλλον οἴεσθε μετ' ἐμοῦ εὐπορήσειν. De coniunctivo deliberativo ἐπιδείξηται et βεβαιώσηται v. ad Phaedon. p. 115. C. Matthiae Gr. §. 515. 2. Buttmann. Gr. §. 126. 2. Male codd. quidam ἐπιδείξεται et βεβαιώσεται.

ἡγούμενος σὲ βέλτιστ' ἂν] Participio illud ἕνεκα τούτου explicatur. Phaed. p. 102. D: λέγω δὲ τοῦδ' ἕνεκα, βουλόμενος δόξαι σοι ὅπερ ἐμοί, ubi plura dedit Heindorf. Neque neglexit hunc usum loquendi Matth. §. 568. 2. Alia similia

σθαι τὸν ἐπιεικῆ, καὶ δὴ καὶ περὶ ἀρετῆς. τίνα γὰρ ἄλλον ἢ σέ; ὅς γε οὐ μόνον αὐτὸς οἴει καλὸς κἀγαθὸς εἶναι, ὥςπερ τινὲς ἄλλοι αὐτοὶ μὲν ἐπιεικεῖς εἰσιν, ἄλλους δὲ οὐ δύνανται ποιεῖν· σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἀγαθὸς εἶ καὶ ἄλλους οἷός τ' εἶ ποιεῖν ἀγαθούς, καὶ οὕτω πεπίστευκας σαυτῷ, ὥςτε καὶ ἄλλων ταύτην τὴν τέχνην ἀποκρυπτομένων σύ γ' ἀναφανδὸν σεαυτὸν

349 ὑποκηρυξάμενος εἰς πάντας τοὺς Ἕλληνας, σοφιστὴν ἐπονομάσας, σεαυτὸν ἀπέφηνας παιδεύσεως καὶ ἀρετῆς διδάσκαλον, πρῶτος τούτου μισθὸν ἀξιώσας ἄρνυσθαι. πῶς οὖν οὐ σὲ χρῆν παρακαλεῖν ἐπὶ τὴν τούτων σκέψιν καὶ ἐρωτᾶν καὶ ἀνακοινοῦσθαι; οὐκ ἔσθ' ὅπως οὔ. καὶ νῦν δὴ ἐγὼ ἐκεῖνα, ἅπερ τὸ πρῶτον ἠρώτων περὶ τούτων, πάλιν ἐπιθυμῶ ἐξ ἀρχῆς τὰ μὲν ἀναμνησθῆναι παρὰ σοῦ, τὰ δὲ συνδιασκέψασθαι. ἦν

B δέ, ὡς ἐγῷμαι, τὸ ἐρώτημα τόδε· σοφία καὶ σωφροσύνη καὶ ἀνδρεία καὶ δικαιοσύνη καὶ ὁσιότης, πότερον ταῦτα, πέντε ὄντα ὀνόματα, ἐπὶ ἑνὶ πράγματί

P. 349. πῶς οὖν οὐ σὲ χρῆν] Sic Bodl. Vat. Vind. pro vulg. χρή.

οὐκ ἔσθ' ὅπως οὔ. καὶ νῦν δὴ ἐγὼ] Vett. editt. οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ καὶ νῦν δή· ἐγὼ ἐκ. Veram distinctionem debemus Heusdio.

notavimus Ind. T. I. s. v. Particip.

E. ὅς γε οὐ μόνον —] Oratio ita debebat procedere: ὅς γε οὐ μόνον αὐτὸς οἴει καλὸς κἀγαθὸς εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἄλλους οἷός τ' εἶ ποιεῖν, οὐχ ὥςπερ τινὲς ἄλλοι αὐτοὶ μὲν ἐπιεικεῖς εἰσιν, ἄλλους δὲ οὐ δύνανται ποιεῖν. Sed quoniam his: ὅς γε — οἴει καλὸς κἀγαθὸς εἶναι, statim subiecit: ὥςπερ τινὲς ἄλλοι — δύνανται ποιεῖν, relicta inchoatae orationis constructione superiora denuo repetens pergit σὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἀγ. κ. τ. λ. atque per anacoluthon sententiam absolvit. Ceterum ad ἄλλους δὲ οὐ δύνανται ποιεῖν apparet denuo intelligi oportere ἐπιεικεῖς. P. 312. E: τί δή ἐστι τοῦτο, περὶ οὗ αὐτός τε ἐπιστήμων ἐστὶν ὁ σοφιστὴς καὶ τὸν μαθητὴν ποιεῖ; Gorg. p. 449. A: οὐκοῦν καὶ ἄλλους σε φῶμεν δυνατὸν εἶναι ποιεῖν; sc. ῥήτορας. Plene deinceps καὶ ἄλλους — ποιεῖν ἀγαθούς.

P. 349. πρῶτος — ἄρνυσθαι] P. 328. B: ἀξίως τοῦ μισθοῦ ὃν πράττομαι, καὶ ἔτι πλείονος. Diog. Laert. IX, 52: οὗτος πρῶτος μισθὸν εἰςεπράξατο μνᾶς ἑκατόν, ubi v. Menag. Conf. Men. p. 91. D. Theaet. p. 161. D. al. Ceterum illudit sophistae magniloquentiam poetico hoc dicendi genere μισθὸν ἄρνυσθαι. — ἀναφ. σ.

ἐστιν, ᾗ ἑκάστῳ τῶν ὀνομάτων τούτων ὑπόκειταί τις ἴδιος οὐσία καὶ πρᾶγμα ἔχον ἑαυτοῦ δύναμιν ἕκαστον, οὐκ ὂν οἷον τὸ ἕτερον αὐτῶν τὸ ἕτερον; ἔφησθα οὖν σὺ οὐκ ὀνόματα ἐπὶ ἑνὶ εἶναι, ἀλλὰ ἕκαστον ἰδίῳ πράγματι τῶν ὀνομάτων τούτων ἐπικεῖσθαι, πάντα C
δὲ ταῦτα μόρια εἶναι ἀρετῆς, οὐχ ὡς τὰ τοῦ χρυσοῦ μόρια ὅμοιά ἐστιν ἀλλήλοις καὶ τῷ ὅλῳ, οὗ μόριά ἐστιν, ἀλλ' ὡς τὰ τοῦ προςώπου μόρια καὶ τῷ ὅλῳ, οὗ μόριά ἐστιν, καὶ ἀλλήλοις ἀνόμοια, ἰδίαν ἕκαστα δύναμιν ἔχοντα. ταῦτα εἰ μέν σοι δοκεῖ ἔτι ὥςπερ τότε, φάθι· εἰ δὲ ἄλλως πως, τοῦτο διόρισαι, ὡς ἔγωγε οὐδέν σοι ὑπόλογον τίθεμαι, ἐάν πῃ ἄλλῃ νῦν φήσῃς· οὐ γὰρ ἂν θαυμάζοιμι, εἰ τότε ἀποπειρώμενός μου ταῦτά πως ἔλεγες. D

Cap. XXXIV. Ἀλλ' ἐγώ σοι, ἔφη, λέγω, ὦ Σώκρατες, ὅτι ταῦτα πάντα μόρια μέν ἐστιν ἀρετῆς, καὶ τὰ μὲν τέτταρα αὐτῶν ἐπιεικῶς παραπλήσια ἀλλήλοις ἐστίν, ἡ δὲ ἀνδρεία πάνυ πολὺ διαφέρον πάν-

C. *ὑπόλογον τίθεμαι*] Vett. editt. *ὑπὸ λόγον τ.* Bodl. Vind. *ὑπὸ λόγων.* Recte Stephanus vidit scribendum esse *ὑπόλογον τ.*

ταῦτά πως ἔλεγες] *πως* e solo Coisl. addidi cum Bekkero.

ὑποκηρυξάμενος, publico te ipse praeconio venditans. De v. *ὑποκηρύττεσθαι* v. Bremi ad Lys. p. 303.

B. *ἴδιος οὐσία — δύναμιν ἕκαστον*] H. e. an unoquoque horum nominum significetur aliquid, quod suam naturam suamque vim propriam sibi habeat neque cum aliis communem. P. 329. C: *ταῦτ' οὖν αὐτὰ διελθέ μοι ἀκριβῶς τῷ λόγῳ, πότερον ἕν μέν τί ἐστιν ἡ ἀρετή, μόρια δὲ αὐτῆς ἐστιν ἡ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ ὁσιότης, ἢ ταῦτ' ἐστὶν ἃ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον πάντα ὀνόματα τοῦ αὐτοῦ ἑνὸς ὄντος.* Constructionem verborum *οὐκ ὂν — τὸ ἕτερον* attigimus ad Criton. c. V: *οἷόν τ' ὂν καὶ δυνατόν.* cf. Matth. §. 564.

C. *ὡς ἔγωγε — φήσῃς*] neque enim a te rationem exigo, si quid aliter dixeris: denn *ich* rechne dir es nicht an, wenn du etc. h. e. neque enim mea refert; ego enim nihil curo, si quid aliter dixeris. Vere Marklandus Lectt. Lysiac. p. 442: „*ὑπόλογον ποιεῖσθαι τοῦτο* est huius rei rationem habere, fere cum significatione excusationis vel absolutionis.“ conf. Hermann. ad Lucian. De Hist. conscr. p. 318.

των τούτων. ὧδε δὲ γνώσει, ὅτι ἐγὼ ἀληθῆ λέγω·
εὑρήσεις γὰρ πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀδικωτάτους
μὲν ὄντας καὶ ἀνοσιωτάτους καὶ ἀκολαστοτάτους καὶ
ἀμαθεστάτους, ἀνδρειοτάτους δὲ διαφερόντως. Ἔχε
E δή, ἔφην ἐγώ· ἄξιον γάρ τοι ἐπισκέψασθαι ὃ λέγεις·
πότερον τοὺς ἀνδρείους θαῤῥαλέους λέγεις, ἢ ἄλλο
τι; Καὶ ἴτας γε, ἔφη, ἐφ' ἃ οἱ πολλοὶ φοβοῦνται
ἰέναι. Φέρε δή, τὴν ἀρετὴν καλόν τι φῂς εἶναι, καὶ
ὡς καλοῦ ὄντος αὐτοῦ σὺ διδάσκαλον σαυτὸν παρέ-
χεις; Κάλλιστον μὲν οὖν, ἔφη, εἰ μὴ μαίνομαί γε.
Πότερον οὖν, ἦν δ' ἐγώ, τὸ μέν τι αὐτοῦ αἰσχρόν,
τὸ δέ τι καλόν, ἢ ὅλον καλόν; Ὅλον που καλὸν ὡς
οἷόν τε μάλιστα. Οἶσθα οὖν, τίνες εἰς τὰ φρέατα
350 κολυμβῶσι θαῤῥαλέως; Ἔγωγε, ὅτι οἱ κολυμβηταί.
Πότερον διότι ἐπίστανται, ἢ δι' ἄλλο τι; Ὅτι ἐπί-
στανται. Τίνες δὲ ἀπὸ τῶν ἵππων πολεμεῖν θαῤῥα-
λέοι εἰσί; πότερον οἱ ἱππικοί, ἢ οἱ ἄφιπποι; Οἱ ἱπ-
πικοί. Τίνες δὲ πέλτας ἔχοντες; οἱ πελταστικοί, ἢ

Cap. XXXIV. D. εὑρήσεις γὰρ πολλοὺς] In talibus γάρ habet vim explicandi. Germanice dicas: du wirst *nemlich* finden etc. Phaedon. p. 91. A: ἐγώ μοι δοκῶ τοσοῦτον μόνον ἐκείνων διοίσειν· οὐ γὰρ — προθυμήσομαι κ. τ. λ. Neque tantum post voces demonstrativas hic usus invaluit, cuius generis exempla larga manu suppeditabit Matthiae Gr. Ampl. p. 1243. sq., sed etiam in aliis locis. P. 328. B: ἐπειδὰν γάρ τις παρ' ἐμοῦ μάθῃ κ. τ. λ. Menon. p. 72. E: οὐκοῦν — τῇ αὐτῇ ἰσχύϊ ἰσχυρὰ ἔσται; τὸ γὰρ τῇ αὐτῇ τοῦτο λέγω. Mox p. 351. C: ἐγὼ γὰρ λέγω, καθ' ὃ ἡδέα ἐστίν, ubi voculae vis a librariis neglecta turbas dedit. — Formulam ἔχε δή illustravit Hermann. ad Viger. p. 754.

E. Καὶ ἴτας γε] Hesychius: ἴτης· ἰταμός, θρασύς. v. Sympos. p. 203. D. Respici ad vocis etymon in propatulo est, unde structura ἴτας ἐφ' ἃ explicanda. Argumentatur Socrates hoc modo. Virtus, inquit, ex tua ipsius sententia res est longe pulcherrima. Fortitudinem autem ais confidentiam quandam esse et audaciam. Iam quum confidentia cum scientia coniuncta esse debeat, quoniam alioquin temeritas et insania foret: sequitur ut confidentia, quae scientia careat, non sit pro virtute habenda, eaque demum fortitudo virtutis nomine digna videatur, quae scientia sit. Ex his vero deinde colligit fortitudinem scientia et sapientia contineri, ideoque ceteris virtutibus non esse contrariam. Vix est quod moneam, quam captiose haec et argute conclusa sint, ut dubitare non liceat ea ad so-

οἱ μή; Οἱ πελταστικοί. καὶ τἆλλά γε πάντα, εἰ τοῦτο ζητεῖς, ἔφη, οἱ ἐπιστήμονες τῶν μὴ ἐπισταμένων θαῤῥαλεώτεροί εἰσι, καὶ αὐτοὶ ἑαυτῶν, ἐπειδὰν μάθωσιν, B
ἢ πρὶν μαθεῖν. Ἤδη δέ τινας ἑώρακας, ἔφην, πάντων τούτων ἀνεπιστήμονας ὄντας, θαῤῥοῦντας δὲ πρὸς ἕκαστα τούτων; Ἔγωγε, ἦ δ' ὅς, καὶ λίαν γε θαῤῥοῦντας. Οὐκοῦν οἱ θαῤῥαλέοι οὗτοι καὶ ἀνδρεῖοί εἰσιν; Αἰσχρὸν μέντ' ἄν, ἔφη, εἴη ἡ ἀνδρεία· ἐπεὶ οὗτοί γε μαινόμενοί εἰσι. Πῶς οὖν, ἔφην ἐγώ, λέγεις τοὺς ἀνδρείους; οὐχὶ τοὺς θαῤῥαλέους εἶναι; Καὶ νῦν γ', ἔφη. Οὐκοῦν οὗτοι, ἦν δ' ἐγώ, οἱ οὕτω θαῤῥαλέοι ὄντες οὐκ ἀνδρεῖοι, C
ἀλλὰ μαινόμενοι φαίνονται; καὶ ἐκεῖ αὖ οἱ σοφώτατοι οὗτοι καὶ θαῤῥαλεώτατοί εἰσι, θαῤῥαλεώτατοι δὲ ὄντες ἀνδρειότατοι; καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἡ σοφία ἂν ἀνδρεία εἴη; Οὐ καλῶς, ἔφη, μνημονεύεις, ὦ Σώκρατες, ἃ ἔλεγόν τε καὶ ἀπεκρινόμην σοι. ἔγωγε ἐρωτηθεὶς ὑπὸ σοῦ, εἰ οἱ ἀνδρεῖοι θαῤῥα-

phistam ludendum et perturbandum comparata esse. — *εἰ μὴ μαίνομαί γε*, si quidem sanus sum; nisi insaniam.

τὸ μέν τι — τὸ δέ τι κτλ.] Phileb. p. 13. C: *τὰς μὲν εἶναί τινας ἡδονὰς ἀγαθάς, τὰς δέ τινας — κακάς*. Euthyphr. p. 12. A: *ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτοῦ ὅσιον, τὸ δέ τι ἄλλο*; ubi v. ann. Male igitur Ald. Bass. alii *τὸ μέν τοι*. — *εἰς τὰ φρέατα κολυμβῶσι*, qui in puteos urinentur.

P. 350. *καὶ αὐτοὶ ἑαυτῶν — ἢ πρὶν μαθεῖν*] Extrema haec adduntur, ut *ἑαυτῶν* clarius illustretur: quae ratio etiam p. 350. E. observanda. Legg. I. p. 649. A: *αὐτὸν αὑτοῦ ποιεῖ πρῶτον ἵλεων εὐθὺς μᾶλλον ἢ πρότερον*. v. Matth. §. 452.

B. *Καὶ νῦν γ', ἔφη*] Etiam nunc, inquit, ita statuo.

C. *οἱ οὕτω θαῤῥαλέοι*] sic, ut scientia et peritia careant. Proxima sic interpretamur: et tamen ex iis, quae dicebamus antea (*ἐκεῖ*), sapientissimi quique etiam maxima utuntur fiducia, et hac ipsa de causa sunt fortissimi? Post *οἱ σοφώτατοι* in legendo vox inhibenda est paullulum, ut *οὗτοι* cum sequentibus verbis coniungatur.

Οὐ καλῶς, ἔφη, μνημ.] Respondet Protagoras ex sua sententia fortitudinem quidem audaciam sibi adiunctam habere, neque tamen eum, qui audax sit, semper esse fortem.

λέοι εἰσίν, ὡμολόγησα· εἰ δὲ καὶ οἱ θαῤῥαλέοι ἀνδρεῖοι, οὐκ ἠρωτήθην· εἰ γάρ με τότε ἤρου, εἶπον ἄν,
D ὅτι οὐ πάντες. τοὺς δὲ ἀνδρείους ὡς οὐ θαῤῥαλέοι εἰσί, τὸ ἐμὸν ὁμολόγημα, οὐδαμοῦ ἐπέδειξας, ὡς οὐκ ὀρθῶς ὡμολόγησα. ἔπειτα τοὺς ἐπισταμένους αὐτοὺς ἑαυτῶν θαῤῥαλεωτέρους ὄντας ἀποφαίνεις καὶ μὴ ἐπισταμένων ἄλλων, καὶ ἐν τούτῳ οἴει τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν σοφίαν ταὐτὸν εἶναι. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ μετιὼν καὶ τὴν ἰσχὺν οἰηθείης ἂν εἶναι σοφίαν. πρῶτον μὲν γὰρ εἰ οὕτω μετιὼν ἔροιό με, εἰ οἱ ἰσχυροὶ
E δυνατοί εἰσι, φαίην ἄν· ἔπειτα, εἰ οἱ ἐπιστάμενοι παλαίειν δυνατώτεροί εἰσι τῶν μὴ ἐπισταμένων παλαίειν καὶ αὐτοὶ αὑτῶν, ἐπειδὰν μάθωσιν, ἢ πρὶν μαθεῖν, φαίην ἄν· ταῦτα δὲ ἐμοῦ ὁμολογήσαντος, ἐξείη ἄν σοι χρωμένῳ τοῖς αὐτοῖς τεκμηρίοις τούτοις λέγειν, ὡς κατὰ τὴν ἐμὴν ὁμολογίαν ἡ σοφία ἐστὶν ἰσχύς. ἐγὼ δὲ οὐδαμοῦ οὐδ' ἐνταῦθα ὁμολογῶ τοὺς δυνα-

Cap. XXXIV. P. 350. C. *εἰ γάρ με τότε ἤρου*] Vulg. *τοῦτο ἤρου* ex codd. tantum non omnibus mutatum.

P. 351. *καὶ ἀπὸ μανίας τε κ.*] Vat. Θ. Vindob. Angel. al. *γε.* Sed iidem mox cum ceteris *καὶ ἀπὸ θυμοῦ τε καὶ μανίας.*

ὥςτε συμβαίνει] Sic codd. praeter Paris. B. unanimi consensu. V. *συμβαίνειν.*

D. *τοὺς δὲ ἀνδρείους — οὐκ ὀρθῶς ὡμολόγησα*] de fortibus autem, eos audaces esse, id quod ego concessi, nullo modo ostendisti me non recte concessisse. Hanc esse sententiam verborum totius disputationis seriem perspicientibus non potest obscurum esse. Sed dubia est ratio grammatica. Heindorfius *οὐ* ante *θαῤῥαλέοι εἰσί* illatum censet eodem modo, quo post verba negandi, dubitandi, impediendi, retinendi, alia, ex Graeci sermonis proprietate inseritur. At enim vero haec loquendi ratio prorsus alius generis est, nec quidquam valet ad huius loci interpretationem. Itaque Matth. Gramm. Ampl. p. 1047. §. 534, negantem voculam delendam censuit, quippe ex sequentibus temere huc invectam. Quod ego probarem, nisi id, quod in codicibus perscriptum exstat, alio modo explicari posset. Confusae sunt enim duae constructiones. Quippe orationem sic ordiens: *τοὺς δὲ ἀνδρείους ὡς οὐ θαῤῥαλέοι εἰσί*, sola verba *οὐδαμοῦ ἐπέδειξας* in animo habebat. Sed his quum praemisisset *τὸ ἐμὸν ὁμολόγημα*, superiora veluti negligens deinceps addidit haec: *ὡς οὐκ ὀρθῶς ὡμολόγησα.* Itaque post *τὸ ἐμὸν ὁμο-*

τοὺς ἰσχυροὺς εἶναι, τοὺς μέντοι ἰσχυροὺς δυνατούς·
οὐ γὰρ ταὐτὸν εἶναι δύναμίν τε καὶ ἰσχύν, ἀλλὰ τὸ 351
μὲν καὶ ἀπὸ ἐπιστήμης γίγνεσθαι, τὴν δύναμιν, καὶ ἀπὸ μανίας τε καὶ ἀπὸ θυμοῦ, ἰσχὺν δὲ ἀπὸ φύσεως καὶ εὐτροφίας τῶν σωμάτων. οὕτω δὲ κἀκεῖ οὐ ταὐτὸν εἶναι θάρσος τε καὶ ἀνδρείαν. ὥςτε συμβαίνει τοὺς μὲν ἀνδρείους θαῤῥαλέους εἶναι, μὴ μέντοι τούς γε θαῤῥαλέους ἀνδρείους πάντας· θάρσος μὲν γὰρ
καὶ ἀπὸ τέχνης γίγνεται ἀνθρώποις καὶ ἀπὸ θυμοῦ B
τε καὶ ἀπὸ μανίας, ὥςπερ ἡ δύναμις, ἀνδρεία δὲ ἀπὸ φύσεως καὶ εὐτροφίας τῶν ψυχῶν γίγνεται.

Cap. XXXV. *Λέγεις δέ τινας, ἔφην, ὦ Πρωταγόρα, τῶν ἀνθρώπων εὖ ζῆν, τοὺς δὲ κακῶς; Ἔφη. Ἆρ' οὖν δοκεῖ σοι ἄνθρωπος ἂν εὖ ζῆν, εἰ ἀνιώμενός τε καὶ ὀδυνώμενος ζῴη; Οὐκ ἔφη. Τί δ', εἰ ἡδέως βιοὺς τὸν βίον τελευτήσειεν, οὐκ εὖ ἂν σοι δοκοῖ οὕτως βεβιωκέναι; Ἔμοιγ', ἔφη. Τὸ μὲν*

Cap. XXXV. B. *οὐκ εὖ ἂν σοι δοκοῖ* —] Sic Bodl. Vat. Ven. Ξ. Paris. B. C. Ambr. Vat. r. Male vulgo δοκῇ, quod Heindorfius mutabat in δοκεῖ, ut est in Flor. a. c. o. Ven. Σ. Angel. Deinde servavi vet. lect. οὕτως βεβιωκέναι. Nam οὕτως ubi habet τόνωσιν, ne ante consonam quidem ς abiicere passim notavimus, v. Indic. s. v. Aliquot libri οὗτος. Bekkerus οὕτω βεβ. sine codd. suffragiis.

λόγημα praeeunte Astio ὑποστιγμὴν posuimus. Germanice haec imitatione exprimas sic: dass aber die Tapferen nicht dreist sind, was mein Zugeständniss war (dass die Tapferen dreist sind), das hast du keineswegs gezeigt, dass ich *nemlich* dieses nicht richtig zugestanden habe. — *ἔπειτα τοὺς ἐπ.* Loquitur quasi praecessisset πρῶτον μέν, observante Heindorfio.

E. *τοῖς αὐτοῖς τεκμηρίοις τούτοις*] Pendet τούτοις a τοῖς αὐτοῖς.

P. 351. *ἀλλὰ τὸ μὲν — τὴν δύναμιν*] V. ad p. 328. B. — *οὕτω δέ*, v. p. 347. E.

Cap. XXXV. B. *Λέγεις δέ τινας* —] Proxima disputatio eo pertinet, ut refutetur Protagoras, qui statuerat fortitudinem propterea, quod saepenumero ab imperitis, iniustis et petulantibus hominibus exerceretur, a ceteris virtutibus plurimum differre. Docet enim Socrates neminem sua sponte terribilia aut periculosa appetere ac suscipere, ideoque fortitudinem cum scientia coniunctam esse; ignaviam rerum cognitione carere. Ex qua re quum intelligi arbitretur fortitudinem scientia rerum ac sapientia contineri, mirandum non est,

C ἄρα ἡδέως ζῆν ἀγαθόν, τὸ δ' ἀηδῶς κακόν. Εἴπερ τοῖς καλοῖς γ', ἔφη, ζῴη ἡδόμενος. Τί δή, ὦ Πρωταγόρα; μὴ καὶ σύ, ὥςπερ οἱ πολλοί, ἡδέα ἄττα καλεῖς κακὰ καὶ ἀνιαρὰ ἀγαθά; ἐγὼ γὰρ λέγω, καθ' ὃ ἡδέα ἐστίν, ἆρα κατὰ τοῦτο οὐκ ἀγαθά, εἰ μή τι ἀπ' αὐτῶν ἀποβήσεται ἄλλο; καὶ αὖθις αὖ τὰ ἀνιαρὰ ὡςαύτως οὕτως· οὐ καθ' ὅσον ἀνιαρά, κακά; Οὐκ οἶδα, ὦ Σώκρατες, ἔφη, ἁπλῶς οὕτως, ὡς σὺ
D ἐρωτᾷς, εἰ ἐμοὶ ἀποκριτέον ἐστίν, ὡς τὰ ἡδέα τε ἀγαθά ἐστιν ἅπαντα καὶ τὰ ἀνιαρὰ κακά· ἀλλά μοι δοκεῖ οὐ μόνον πρὸς τὴν νῦν ἀπόκρισιν ἐμοὶ ἀσφαλέστερον εἶναι ἀποκρίνασθαι, ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντα τὸν ἄλλον βίον τὸν ἐμόν, ὅτι ἔστι μὲν ἃ τῶν ἡδέων οὐκ ἔστιν ἀγαθά, ἔστι δ' αὖ καὶ ἃ τῶν ἀνιαρῶν οὐκ ἔστι κακά, ἔστι δ' ἃ ἔστι, καὶ τρίτον ἃ οὐδέτερα, οὔτε κακὰ οὔτ' ἀγαθά. Ἡδέα δὲ καλεῖς, ἦν δ' ἐγώ, οὐ
E τὰ ἡδονῆς μετέχοντα ἢ ποιοῦντα ἡδονήν; Πάνυ γ',

C. ἐγὼ γὰρ λέγω, καθ' ὃ —] Vulgo legebatur: ἀνιαρὰ ἀγαθά; Ἔγωγε. Οἷον λέγεις· καθ' ὃ κ. τ. λ. v. annot. Deinde pro εἰ μή τι Bodl. Vat. Ven. Σ. Paris. B. Vind. Flor. b. o. μὴ εἴ τι ἀπ' αὐτῶν, quod olim cum Bekkero probavi, nunc improbo. Neque enim video, cur μή primo loco sit collocatum, quum vi et pondere non emineat,

quod eorum improbat iudicium, qui imperitissimos quosque etiam fortissimos esse opinabantur.

C. καὶ ἀνιαρὰ ἀγαθά;] i, e. καὶ ἀνιαρὰ ἄττα ἀγαθά. Proxima, quae in edit. Ald. et Steph. sic scribebantur: Ἔγωγε. Οἷον λέγεις· καθ' ὃ ἡδέα ἐστίν, ἆρα κατὰ ταῦτα κ. τ. λ., olim cum Bekkero hoc modo exhibuimus: Ἐγὼ γὰρ λέγω. Καθ' ὃ ἡδέα ἐστίν, κ. τ. λ. Nollem factum. Nam Ἐγὼ γὰρ λέγω parum recte Protagorae tribui docent proxima eius verba Οὐκ οἶδα κ. τ. λ. Itaque unice verum quod cum ed. Bas. 2. codex Bodl. aliique libri praestantissimi tuentur, iudice etiam Schleiermachero. Quam vim nunc habeat γάρ, significavimus ad p. 349. D. Totam ῥῆσιν hoc modo interpretamur: videlicet hoc dico s. hoc mihi volo: quatenus iucunda sunt, num eatenus non sunt bona, nisi quid aliud ab iis eveniat, h. e. nisi praeter iucunditatem aliud quid habeant, quo bona evadant? et pariter acerba non, quatenus acerba, mala? Ceterum falli puto Heindorfium haec ita corrigentem: καθ' ὃ ἡδέα τὰ ἡδέα ἐστίν, ἆρα κ. τ. λ. Loquitur enim Socrates paullo obscurius, licet e superioribus ἡδέα ἄττα intelligendum videatur. Qua-

ἔφη. Τοῦτο τοίνυν λέγω, καθ' ὅσον ἡδέα ἐστὶν, εἰ οὐκ ἀγαθά, τὴν ἡδονὴν αὐτὴν ἐρωτῶν εἰ οὐκ ἀγαθόν ἐστιν. Ὥςπερ σὺ λέγεις, ἔφη, ἑκάστοτε, ὦ Σώκρατες, σκοπώμεθα αὐτό, καὶ ἐὰν μὲν πρὸς λόγον δοκῇ εἶναι τὸ σκέμμα καὶ τὸ αὐτὸ φαίνηται ἡδύ τε καὶ ἀγαθόν, συγχωρησόμεθα· εἰ δὲ μή, τότε ἤδη ἀμφισβητήσομεν. Πότερον οὖν, ἦν δ' ἐγώ, σὺ βούλει ἡγεμονεύειν τῆς σκέψεως, ἢ ἐγὼ ἡγῶμαι; Δίκαιος, ἔφη, σὺ ἡγεῖσθαι· σὺ γὰρ καὶ κατάρχεις τοῦ λόγου. Ἆρ' οὖν, ἦν δ' ἐγώ, τῇδέ πῃ καταφανὲς ἂν ἡμῖν γένοιτο; 352
ὥςπερ εἴ τις ἄνθρωπον σκοπῶν ἐκ τοῦ εἴδους ἢ πρὸς ὑγίειαν ἢ πρὸς ἄλλο τι τῶν τοῦ σώματος ἔργων, ἰδὼν τὸ πρόςωπον καὶ τὰς χεῖρας ἄκρας εἴποι, Ἴθι δή μοι ἀποκαλύψας καὶ τὰ στήθη καὶ τὸ μετάφρενον ἐπίδειξον, ἵνα ἐπισκέψωμαι σαφέστερον· καὶ ἐγὼ τοιοῦτόν τι ποθῶ πρὸς τὴν σκέψιν· θεασάμενος, ὅτι οὕτως ἔχεις πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἡδύ, ὡς φῄς, δέο-

D. ἀσφαλέστερον — ἀποκρίνασθαι] Sic codd. plurimi atque optimi. V. ἀποκρίνεσθαι.

οὐκ ἔστι κακά, ἔστι δ' ἃ ἔστι, καὶ] Vett. editt. οὐκ ἔστι κακά· ἔστι δὲ ἃ ἔστι καὶ τρίτον, sine sensu, quem mutata interpunctione restituit Schleiermacherus.

E. Δίκαιος, ἔφη, σὺ ἡγεῖσθαι] Ven. Σ. Paris. B. C. Flor. a. b. c. o. Ambros. Angel. Barb. Pal. δίκαιος εἶ, ἔφη.

propter deinde Protagoras cum dubitatione: εἰ ἐμοὶ ἀποκριτέον ἐστίν, ὡς τὰ ἡδέα — ἀγαθά ἐστιν ἅπαντα.

D. ἔστι δ' ἃ ἔστι] H. e. ἔστι δὲ ἡδέα, ἅ ἐστιν ἀγαθά, καὶ ἀνιαρά, ἃ ἔστι κακά.

E. Ὥςπερ σὺ λέγεις —] Facete risurus Socratem se dat satis turpiter. Dicere enim debebat: σκοπώμεθα αὐτό, ἐὰν πρὸς λόγον δοκῇ εἶναι τὸ σκέμμα· καὶ ἐὰν μὲν τὸ αὐτὸ φαίνηται ἡδύ τε καὶ ἀγαθόν, συγχ., ut acute monuit Heindorfius. Nunc misere hallucinatur. Ceterum v. ad p. 343. D.

σὺ γὰρ — λόγου] tu enim hunc de rebus iucundis suscepisti sermonem; tu huius disputationis auctor es. Ad δίκαιος σύ int. εἶ, de qua ellipsi v. ad Gorg. p. 487. D.

ἡμῖν γένοιτο] Sc. αὐτό, s. τὸ πρᾶγμα v. ad p. 330. B. et 312. A.

P. 352. καὶ ἐγὼ τοιοῦτόν τι ποθῶ —· θεασάμενος κ. τ. λ.] Rursus haec: θεασάμενος κ. τ. λ., per epexegesin addita sunt. v. p. 343. D. ibique annot. — ὅτι οὕτως ἔχεις πρὸς τ., te ita sentire de bono et iucundo. Dictionem exemplis illustravit Heindorf. ad h. l.

μαι τοιοῦτόν τι εἰπεῖν, Ἴθι δή μοι, ὦ Πρωταγόρα,
B καὶ τόδε τῆς διανοίας ἀποκάλυψον, πῶς ἔχεις πρὸς ἐπιστήμην; πότερον καὶ τοῦτό σοι δοκεῖ ὥςπερ τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἄλλως; δοκεῖ δὲ τοῖς πολλοῖς περὶ ἐπιστήμης τοιοῦτόν τι, οὐκ ἰσχυρόν, οὐδ' ἡγεμονικόν, οὐδ' ἀρχικὸν εἶναι· οὐδὲ ὡς περὶ τοιούτου αὐτοῦ ὄντος διανοοῦνται, ἀλλ' ἐνούσης πολλάκις ἀνθρώπῳ ἐπιστήμης, οὐ τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ ἄρχειν, ἀλλ' ἄλλο τι, τοτὲ μὲν θυμόν, τοτὲ δὲ ἡδονήν, τοτὲ δὲ λύπην, ἐνίοτε δὲ ἔρωτα, πολλάκις δὲ φόβον, ἀτε-
C χνῶς διανοούμενοι περὶ τῆς ἐπιστήμης, ὥςπερ περὶ ἀνδραπόδου, περιελκομένης ὑπὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἆρ' οὖν καὶ σοὶ τοιοῦτόν τι περὶ αὐτῆς δοκεῖ, ἢ καλόν τε εἶναι ἡ ἐπιστήμη καὶ οἷον ἄρχειν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐάνπερ γιγνώσκῃ τις τἀγαθὰ καὶ τὰ κακά, μὴ ἂν κρατηθῆναι ὑπὸ μηδενός, ὥςτε ἄλλ' ἄττα πράττειν ἢ ἃ ἂν ἡ ἐπιστήμη κελεύῃ, ἀλλ' ἱκανὴν εἶναι τὴν φρόνησιν βοηθεῖν τῷ ἀνθρώπῳ; Καὶ δοκεῖ, ἔφη, ὥςπερ σὺ λέγεις, ὦ Σώκρατες, καὶ ἅμα, εἴπερ
D τῳ ἄλλῳ, αἰσχρόν ἐστι καὶ ἐμοὶ σοφίαν καὶ ἐπιστήμην μὴ οὐχὶ πάντων κράτιστον φάναι εἶναι τῶν ἀν-

P. 352. B. οὐδὲ ὡς περὶ τοιούτου] V. οὐδὲ ὥςπερ τοιούτου, quod emendavit Boeckh. in Min. et Legg. p. 120. consen-

B. πότερον καὶ τοῦτό σοι δοκεῖ] H. e. πότερον καὶ περὶ τούτου (περὶ ἐπιστήμης) σοι δοκεῖ. Respicit ad p. 351. C: μὴ καὶ σύ, ὥςπερ οἱ πολλοί, ἡδέα ἄττα καλεῖς κ. τ. λ. Constructio eadem est Phaedr. p. 234. C: τί σοι φαίνεται — ὁ λόγος; i. e. περὶ τοῦ λόγου. Menon. p. 82. E. Phileb. p. 22. A., ubi v. annot. Aliter locum intellexit Matth. Gr. Ampl. p. 1287., qui ὥςπερ cum καὶ τοῦτο connectit. Neutrum τοῦτο ad femininum relatum, ut infr. p. 357. C. Theaet. p. 145. D. Phaed. p. 88. A. De Republ. VIII. p. 562. B. al.

D. Καλῶς γε — σὺ λέγων] Frequens respondendi ratio. v. ad Gorg. p. 44. huius edit. Addendum vero e superioribus: σοφίαν φῂς κράτιστον εἶναι τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων. Quod καλῶς — καὶ ἀληθῆ coniunctum legitur, eodem modo Phaedon. p. 79. D. Jon. p. 538. E.

ὑπὸ ἡδονῆς φασιν] Hiatum saepius obvium nolui tollere libris invitis. Euthyphr. p. 10. C: φιλεῖται ὑπὸ ὧν φιλεῖται. Legg. XI. p. 920. D: ὑπὸ ἀδίκου. Ibid. p. 929. A: μὴ ὑπὸ ἑνὸς πατρός. al. Sic etiam supra p. 349. B:

θρωπείων πραγμάτων. Καλῶς γε, ἔφην ἐγώ, σὺ λέγων καὶ ἀληθῆ. οἶσθα οὖν, ὅτι οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐμοί τε καὶ σοὶ οὐ πείθονται, ἀλλὰ πολλούς φασι γιγνώσκοντας τὰ βέλτιστα οὐκ ἐθέλειν πράττειν, ἐξὸν αὐτοῖς, ἀλλὰ ἄλλα πράττειν. καὶ ὅσους δὴ ἐγὼ ἠρόμην, ὅ τι ποτὲ αἴτιόν ἐστι τούτου, ὑπὸ ἡδονῆς φασιν ἡττωμένους ἢ λύπης ἢ ὧν νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον, E
ὑπό τινος τούτων κρατουμένους ταῦτα ποιεῖν τοὺς ποιοῦντας. Πολλὰ γὰρ οἶμαι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ ἄλλα οὐκ ὀρθῶς λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι. Ἴθι δὴ μετ' ἐμοῦ ἐπιχείρησον πείθειν τοὺς ἀνθρώπους καὶ διδάσκειν ὅ ἐστιν αὐτοῖς τοῦτο τὸ πάθος, ὅ φασιν ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἡττᾶσθαι καὶ οὐ πράττειν διὰ ταῦτα τὰ 358
βέλτιστα, ἐπεὶ γιγνώσκειν γε αὐτά. ἴσως γὰρ ἄν, λεγόντων ἡμῶν, ὅτι Οὐκ ὀρθῶς λέγετε, ὦ ἄνθρωποι, ἀλλὰ ψεύδεσθε, ἔροιντ' ἂν ἡμᾶς· Ὦ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες, εἰ μὴ ἔστι τοῦτο τὸ πάθημα ἡδονῆς ἡττᾶσθαι, ἀλλὰ τί ποτ' ἐστί, καὶ τί ὑμεῖς αὐτό φατε εἶναι; εἴπατον ἡμῖν. Τί δέ, ὦ Σώκρατες, δεῖ ἡμᾶς σκοπεῖσθαι τὴν τῶν πολλῶν δόξαν ἀνθρώπων, οἳ ὅ τι ἂν τύχωσι, τοῦτο λέγουσιν; Οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, εἶναί B

tientibus libris Bodl. Vat. Venet. Σ. Vindob. Verba cohaerent sic: *οὐδὲ περὶ αὐτοῦ ὡς ὄντος τοιούτου διανοοῦνται.*

ἐπὶ ἑνὶ πράγματι. Ibid.: *ἐπὶ ἑνὶ εἶναι.* p. 358. C: *ἐπὶ ἃ οἴεται.*

P. 358. *ἐπεὶ γιγνώσκειν γε αὐτά*] Adduntur haec ex persona hominum, qui de hac re iudicare dicuntur, eamque ob causam *ἐπεὶ* cum infinitivo construitur. v. Phaedon. p. 109. E. Rost. §. 121. annot. 4.

εἰ μὴ ἔστι τοῦτο τὸ πάθημα κ. τ. λ.] si hoc non est voluptati succumbere, at quidnam tandem est? De *ἀλλά* post *εἰ μή* illato v. Gorg. p. 470. D. ibique annot.

οἳ ὅ τι ἂν τύχωσιν, —] qui quidquid in buccam venit, id temere loquuntur. Ad *τύχωσιν* intell. *λέγοντες.* Crit. p. 45. D: *ὅ τι ἂν τύχωσι, τοῦτο πράξουσι.* Ibid. p. 44. E: *ποιοῦσι δὲ τοῦτο, ὅ τι ἂν τύχωσι.* Symp. p. 181. B: *ἐξεργάζεται ὅ τι ἂν τύχῃ.*

Οἶμαι, ἦν δ' ἐγώ, εἶναί τι —] H. e. *οἶμαι τοῦτο* (*τὸ σκοπεῖσθαι τὴν τῶν πολλῶν δόξαν*) *εἶναί τι ἡμῖν πρὸς τὸ ἐξευρεῖν περὶ ἀνδρείας, πῶς ποτ' ἔχει πρὸς τἆλλα μόρια τὰ τῆς ἀρετῆς.*

τι ἡμῖν τοῦτο πρὸς τὸ ἐξευρεῖν περὶ ἀνδρείας, πρὸς τἆλλα μόρια τὰ τῆς ἀρετῆς πῶς ποτ' ἔχει. εἰ οὖν σοι δοκεῖ ἐμμένειν οἷς ἄρτι ἔδοξεν ἡμῖν, ἐμὲ ἡγήσασθαι, ᾗ οἶμαι ἂν ἔγωγε κάλλιστα φανερὸν γενέσθαι, ἕπου· εἰ δὲ μὴ βούλει, εἴ σοι φίλον, ἐῶ χαίρειν. Ἀλλ', ἔφη, ὀρθῶς λέγεις· καὶ πέραινε, ὥςπερ ἤρξω.

Cap. XXXVI. Πάλιν τοίνυν, ἔφην ἐγώ, εἰ
C ἔροιντο ἡμᾶς, Τί οὖν φατε τοῦτο εἶναι, ὃ ἡμεῖς ἥττω εἶναι τῶν ἡδονῶν ἐλέγομεν; εἴποιμ' ἂν ἔγωγε πρὸς αὐτοὺς ὡδί· Ἀκούετε δή· πειρασόμεθα γὰρ ὑμῖν ἐγώ τε καὶ Πρωταγόρας φράσαι. ἄλλο τι γάρ, ὦ ἄνθρωποι, φατὲ ὑμῖν τοῦτο γίγνεσθαι ἐν τοῖςδε; οἷον πολλάκις ὑπὸ σίτων καὶ ποτῶν καὶ ἀφροδισίων κρατούμενοι ἡδέων ὄντων, γιγνώσκοντες, ὅτι πονηρά ἐστιν, ὅμως αὐτὰ πράττειν; Φαῖεν ἄν. Οὐκοῦν ἐροίμεθ' ἂν αὐτοὺς ἐγώ τε καὶ σὺ πάλιν, Πονηρὰ δὲ αὐτὰ πῇ
D φατε εἶναι; πότερον ὅτι τὴν ἡδονὴν ταύτην ἐν τῷ παραχρῆμα παρέχει καὶ ἡδύ ἐστιν ἕκαστον αὐτῶν, ἢ ὅτι εἰς τὸν ὕστερον χρόνον νόσους τε ποιεῖ καὶ πενίας

C. *Τί οὖν φατε τ.*] Pro τί Bodl. Vat. Par. BCE. alii habent ἔτι, errore manifesto.

Cap. XXXVI. P. 353. D. *ἢ κἂν εἴ τι τούτων κ. τ. λ.*] Stephan. cum Bas. 2. dedit: ἢ κἂν εἴ τι τούτων εἰς τὸ ὕστερον μηδὲν παρασκευάζῃ, χαίρειν δ' ὅμως μόνον Bas. 2. ποιεῖ; τὸ δ' ἁμαρ-

B. *εἰ οὖν σοι δοκεῖ —*] Quodsi igitur tibi placet in iis stare s. ea tenere, quae paullo ante nobis visa sunt, videlicet ut ego praeeam etc. Criton. p. 50. A: καὶ ἐμμένομεν οἷς ὡμολογήσαμεν δικαίοις οὖσιν; De Rep. I. 345. B.

Cap. XXXVI. C. *φατὲ ὑμῖν τοῦτο γίγν.*] Sc. τὸ ἥττω τῶν ἡδονῶν γίγνεσθαι. — *ὅμως αὐτὰ πράττειν*, int. φατέ.

D. *καὶ ἡδύ ἐστιν ἕκαστον αὐτῶν*] Etiam ad haec ἐν τῷ παραχρῆμα intelligendum.

ἢ κἂν εἴ τι τούτων — καὶ ὁπῃοῦν] an, etiamsi nihil tale in posterum afferant, tamen mala sunt, quia scientem faciunt gaudere quacunque ratione? Ita haec intelligenda, si quidem vitio carent, quod mihi secus videtur. Nam mirum accidit istud μαθόντα. Vide igitur, an scribendum sit ὅτι παθόντα χαίρειν ποιεῖ καὶ ὁπῃοῦν; h. e. quia faciunt, ut quis quomodocunque affectus gaudeat; i. e. quia faciunt, ut qui gaudeat, is afficiatur sensibus quibuslibet, etiam turpibus et parum honestis. Ita ad παθόν-

καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ παρασκευάζει; ἢ κἂν εἴ τι τούτων εἰς τὸ ὕστερον μηδὲν παρασκευάζει, χαίρειν δὲ μόνον ποιεῖ, ὅμως δ' ἂν κακὰ ἦν, ὅτι μαθόντα χαίρειν ποιεῖ καὶ ὁπῃοῦν; ἆρ' οἰόμεθα ἂν αὐτούς, ὦ Πρωταγόρα, ἄλλο τι ἀποκρίνασθαι, ἢ ὅτι οὐ κατὰ τὴν αὐτῆς τῆς ἡδονῆς τῆς παραχρῆμα ἐργασίαν κακά ἐστιν, ἀλλὰ διὰ τὰ ὕστερον γιγνόμενα, νόσους E
τε καὶ τἆλλα; Ἐγὼ μὲν οἶμαι, ἔφη ὁ Πρωταγόρας, τοὺς πολλοὺς ἂν ταῦτα ἀποκρίνασθαι. Οὐκοῦν νόσους ποιοῦντα ἀνίας ποιεῖ, καὶ πενίας ποιοῦντα ἀνίας ποιεῖ; — ὁμολογοῖεν ἄν, ὡς ἐγῷμαι. Συνέφη ὁ Πρωταγόρας. Οὐκοῦν φαίνεται, ὦ ἄνθρωποι, ὑμῖν, ὥς φαμεν ἐγώ τε καὶ Πρωταγόρας, δι' οὐδὲν ἄλλο ταῦτα κακὰ ὄντα ἢ διότι εἰς ἀνίας τε ἀποτελευτᾷ καὶ ἄλλων ἡδονῶν ἀποστερεῖ; — ὁμολογοῖεν ἄν. Συνε- 354
δόκει ἡμῖν ἀμφοῖν. Οὐκοῦν πάλιν ἂν αὐτοὺς τὸ ἐναντίον εἰ ἐροίμεθα, Ὦ ἄνθρωποι, οἱ λέγοντες αὖ ἀγαθὰ ἀνιαρὰ εἶναι, ἆρα οὐ τὰ τοιάδε λέγετε, οἷον τά τε γυμνάσια καὶ τὰς στρατείας καὶ τὰς ὑπὸ τῶν

τόντα χαίρειν τοῦ κακοῦ ποιηὴ εἴη ἄν; Aldus dedit: ἢ κἂν εἴ τι τούτων εἰς τὸ ὕστερον μηδὲν παρασκευάζῃ, χαίρειν δὲ μόνον ποιῇ, ὅμως δ' ἂν κακὰ ᾖ, ὅτι μαθόντα χαίρειν ποιεῖ καὶ ὅπῃ οὖν; Quod nos dedimus, id scriptum exstat in codd. Bodl. Vat. Venet. ΣΞ. Par. B. C. E. Ambr. Ang. Barberin. Flor. a. b. c. o. al. Quanquam locus nondum persanatus est. v. infra.

τα intelligi potest τινά, de quo genere loquendi dictum est ad Criton. p. 43. B. Phaed. p. 59. A. p. 61. E. p. 63. D. Illud καὶ ὁπῃοῦν autem pertinet ad παθόντα. Vix attinet monere hoc modo argumentationem deinceps optime procedere. Defendit nuper παθόντα Astius, sed defendit sic, ut nobis non persuaserit. Interpretatur enim verba hunc in modum, quod scientem (h. e. γιγνώσκοντα, ὅτι πονηρόν ἐστι τὸ χαίρειν et tamen iis se dedentem) afficiunt voluptate.

ὅτι οὐ κατὰ τ. — κακά ἐστιν] ea non propter ipsam, quae in praesenti percipitur, voluptatem mala esse.

P. 354. Ὦ ἄνθρωποι, οἱ λέγοντες] o vos, qui dicitis rursus bona esse acerba. P. 337. C: ὦ ἄνδρες οἱ παρόντες. v. Voigtlaender. ad Lucian. Diall. Mort. p. 42. sq.

τὰς ὑπὸ τῶν ἰατρῶν θεραπείας] Xenoph. Cyrop. III, 3, 2: ἥδεσθαι τῇ ὑπὸ πάντων τιμῇ. Plat. Politic. p. 291. D: τὴν ὑπὸ τῶν ὀλίγων δυναστείαν. Xenoph. Hier. X, 3: ὁ ἀπὸ τῶν δορυφόρων φόβος. — λι-

ἰατρῶν θεραπείας τὰς διὰ καύσεών τε καὶ τομῶν καὶ
φαρμακειῶν καὶ λιμοκτονιῶν γιγνομένας, ὅτι ταῦτα
ἀγαθὰ μέν ἐστιν, ἀνιαρὰ δέ; — φαῖεν ἄν. Συνε-
B δόκει. Πότερον οὖν κατὰ τόδε ἀγαθὰ αὐτὰ καλεῖτε,
ὅτι ἐν τῷ παραχρῆμα ὀδύνας τὰς ἐσχάτας παρέχει
καὶ ἀλγηδόνας, ἢ ὅτι εἰς τὸν ὕστερον χρόνον ὑγίειαί
τε ἀπ' αὐτῶν γίγνονται καὶ εὐεξίαι τῶν σωμάτων καὶ
τῶν πόλεων σωτηρίαι καὶ ἄλλων ἀρχαὶ καὶ πλοῦτοι; —
φαῖεν ἄν, ὡς ἐγῷμαι. Συνεδόκει. Ταῦτα δὲ ἀγαθά
ἐστι δι' ἄλλο τι ἢ ὅτι εἰς ἡδονὰς ἀποτελευτᾷ καὶ
λυπῶν ἀπαλλαγάς τε καὶ ἀποτροπάς; ἢ ἔχετέ τι ἄλλο
C τέλος λέγειν, εἰς ὃ ἀποβλέψαντες αὐτὰ ἀγαθὰ κα-
λεῖτε, ἀλλ' * ἢ * ἡδονάς τε καὶ λύπας; — οὐκ ἂν
φαῖεν, ὡς ἐγῷμαι. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ, ἔφη ὁ Πρωτα-
γόρας. Οὐκοῦν τὴν μὲν ἡδονὴν διώκετε ὡς ἀγαθὸν
ὄν, τὴν δὲ λύπην φεύγετε ὡς κακόν; Συνεδόκει.
Τοῦτ' ἄρα ἡγεῖσθ' εἶναι κακόν, τὴν λύπην, καὶ ἀγα-
θὸν τὴν ἡδονήν, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ χαίρειν τότε λέ-
γετε κακὸν εἶναι, ὅταν μειζόνων ἡδονῶν ἀποστερῇ ἢ
ὅσας αὐτὸ ἔχει, ἢ λύπας μείζους παρασκευάζῃ τῶν ἐν

P. 354. τὰς διὰ καύσεών τε καὶ τομῶν] V. τὰς διὰ τῶν κ. Sed τῶν om. codd. fere omnes.

B. ὑγίειαί τε ἀπ' αὐτῶν] V. ὑγεῖαί τε, contra usum Atticorum. v. Porson. ad Eurip. Orest. v. 229. Mox τῶν πόλεων σωτηρίαι codd. plurimi atque optimi pro τ. π. σωτηρία. Dein Flor. b. καὶ τῶν ἄλλων ἀρχαί. Heindorfius aut ἄλλων deleri aut ἄλλαι scribi voluit.

C. ἀλλ' * ἢ * ἡδονάς τε] ἢ accessit de Stephani coniectura.

φεύγετε ὡς κακόν; Συνεδ.] Post κακόν Cornarius iudicabat inserendum esse φαῖεν ἄν, ut in superioribus factum. Et expressit

μοκτονία est quod nos dicimus die Hungerkur. v. Foesius in Oecon. Hippocr. p. 386.

B. καὶ ἄλλων ἀρχαί] Genitivus ἄλλων additus videtur concinnitatis causa. Praecedit enim καὶ εὐεξίαι τῶν σωμάτων καὶ τῶν πόλεων σωτηρίαι. Male coniecit Heindorfius καὶ ἄλλαι ἀρχαί.

C. ἀλλ' * ἢ * ἡδονάς τε καὶ λ.] V. ad Apol. Socr. p. 34. C. ad Phaedon. p. 81. B.

ὡς ἀγαθὸν ὄν;] Participium ὄν praedicato accommodatum est. Debebat enim proprie esse οὖσαν. De Republ. I. p. 354. C: τὸ δίκαιον μὴ οἶδα —, εἴτε ἀρετή τις οὖσα τυγχάνει. Gorg. p. 463. E: εἰ δὲ (ἡ ῥητορικὴ) μὴ τυγχάνει ὂν τοῦτο, ubi v. annot. Infra p.

αὐτῷ ἡδονῶν· ἐπεὶ εἰ κατ' ἄλλο τι αὐτὸ τὸ χαίρειν D
κακὸν καλεῖτε καὶ εἰς ἄλλο τι τέλος ἀποβλέψαντες, ἔχοιτε ἂν καὶ ἡμῖν εἰπεῖν. ἀλλ' οὐχ ἕξετε. Οὐδ' ἐμοὶ δοκοῦσιν, ἔφη ὁ Πρωταγόρας. Ἄλλο τι οὖν πάλιν καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ λυπεῖσθαι ὁ αὐτὸς τρόπος; τότε καλεῖτε αὐτὸ τὸ λυπεῖσθαι ἀγαθόν, ὅταν ἢ μείζους λύπας τῶν ἐν αὐτῷ οὐσῶν ἀπαλλάττῃ ἢ μείζους ἡδονὰς τῶν λυπῶν παρασκευάζῃ; ἐπεὶ εἰ πρὸς ἄλλο τι τέλος ἀποβλέπετε, ὅταν καλῆτε αὐτὸ τὸ λυπεῖσθαι ἀγαθόν, ἢ πρὸς ὃ ἐγὼ λέγω, ἔχετε ἡμῖν εἰπεῖν. ἀλλ' E
οὐχ ἕξετε. Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὁ Πρωταγόρας. Πάλιν τοίνυν, ἔφην ἐγώ, εἴ με ἀνέροισθε, ὦ ἄνθρωποι, Τίνος οὖν δήποτε ἕνεκα πολλὰ περὶ τούτου λέγεις καὶ πολλαχῇ; συγγιγνώσκετέ μοι, φαίην ἂν ἔγωγε. πρῶτον μὲν γὰρ οὐ ῥᾴδιον ἀποδεῖξαι, τί ἔστι ποτὲ τοῦτο, ὃ ὑμεῖς καλεῖτε τῶν ἡδονῶν ἥττω εἶναι· ἔπειτα ἐν τούτῳ εἰσὶ πᾶσαι αἱ ἀποδείξεις. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἀναθέσθαι ἔξεστιν, εἴ πῃ ἔχετε ἄλλο τι φάναι εἶναι τὸ 355
ἀγαθὸν ἢ τὴν ἡδονήν, ἢ τὸ κακὸν ἄλλο τι ἢ τὴν ἀνίαν, ἢ ἀρκεῖ ὑμῖν τὸ ἡδέως καταβιῶναι τὸν βίον

illud Ficinus etiam hoc loco. Sed quum ille interdum liberius in Platone interpretando versatus sit, neque ulla necessitas cogat ad faciendam mutationem, in tanta librorum consensione vulgatam lectionem servandam censemus.

τότε λέγετε κακὸν εἶναι] V. λέγεται. Illud exhibuerunt Vindob. Coisl. Venet. ΞΣ. Vat. r.

D. Οὐδ' ἐμοὶ δοκοῦσιν] Sic Coisl. Venet. ΞΣ. pro vulg. οὐδέ μοι δ.

P. 355. ἢ τὸ κακὸν ἄλλο τι ἢ τὴν ἀν.] Codices fere omnes: ἢ τὸ κακὸν ἢ ἄλλο τι, ἢ τ. ἀν. manifesto errore.

359. D: ἐπειδὴ τὸ ἥττω εἶναι ἑαυτοῦ εὑρέθη ἀμαθία οὖσα. Men. p. 79. E: τίνος ὄντος ἀρετῆς λέγεις ἃ λέγεις; al.

D. ἐπεὶ εἰ — κακὸν καλεῖτε —, ἔχοιτε ἂν] V. ad Apolog. Socr. p. 25. C.

Ἄλλο τι οὖν πάλιν — τρόπος] Nonne igitur eadem ratio est etiam eius, quod *dolere* vocamus?

E. ἐν τούτῳ εἰσὶ πᾶσαι —] in hac re omnis posita est vis nostrorum argumentorum, s. in hac re totius disputationis nostrae cardo versatur. — ἀναθέσθαι ἔξεστιν, etiam nunc sententiam vestram licet retractare. v. ad Phaedon. p. 87. A.

ἄνευ λυπῶν; εἰ δὲ ἀρκεῖ, καὶ μὴ ἔχετε μηδὲν ἄλλο φάναι εἶναι ἀγαθὸν ἢ κακόν, ὃ μὴ εἰς ταῦτα τελευτᾷ, τὸ μετὰ τοῦτο ἀκούετε. φημὶ γὰρ ὑμῖν τούτου οὕτως ἔχοντος γελοῖον τὸν λόγον γίγνεσθαι, ὅταν λέγητε, ὅτι πολλάκις γιγνώσκων τὰ κακὰ ἄνθρωπος ὅτι κακά ἐστιν, ὅμως πράττει αὐτά, ἐξὸν μὴ πράττειν,
B ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἀγόμενος καὶ ἐκπληττόμενος· καὶ αὖθις αὖ λέγετε, ὅτι γιγνώσκων ὁ ἄνθρωπος τἀγαθὰ πράττειν οὐκ ἐθέλει διὰ τὰς παραχρῆμα ἡδονάς, ὑπὸ τούτων ἡττώμενος.

Cap. XXXVII. Ὡς δὲ ταῦτα γελοῖά ἐστι, κατάδηλον ἔσται, ἐὰν μὴ πολλοῖς ὀνόμασι χρώμεθα ἄρα, ἡδεῖ τε καὶ ἀνιαρῷ καὶ ἀγαθῷ καὶ κακῷ, ἀλλ' ἐπειδὴ δύο ἐφάνη ταῦτα, δυοῖν καὶ ὀνόμασι προσαγορεύωμεν αὐτά, πρῶτον μὲν ἀγαθῷ καὶ κακῷ, ἔπειτ' αὖθις ἡδεῖ τε καὶ ἀνιαρῷ. θέμενοι δὴ οὕτω λέγωμεν,

γιγνώσκων τὰ κακὰ ἄνθρωπος] Bekkerus sine librorum suffragio scripsit ὁ ἄνθρωπος, propterea, ut videtur, quod in proximis articulus nomini praemittitur. Sed est hoc nomen in numero eorum, quae, quando non de certo quodam atque uno, sed de genere in universum dicuntur, articulo carere recte possunt. v. ad Criton. p. 51. A. Ita p. 321. D: σοφίαν ἄνθρωπος ταύτῃ ἔσχε, ubi quominus ἄνθρωπος scribas, prohibent proxima seet. E: τὴν τῆς Ἀθηνᾶς δίδωσιν ἀνθρώπῳ, ubi nemo τῷ intruserit, quanquam p. 322. A. legimus: ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας. Ibid. p. 322. C: δοίη δίκην καὶ αἰδῶ ἀνθρώποις, ubi paullo post δίκην δὴ καὶ αἰδῶ οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις. P. 355. E: λέγωμεν, ὅτι ἄνθρωπος πράττει. P. 356. E., ubi v. annot. De Rep. X. p. 603. C. 619. B. Apol. p. 39. C. Symp. p. 206. A. Politic. p. 271. E. al.

P. 355. A. καὶ μὴ ἔχετε μηδὲν ἄλλο] Demosth. De Cor. p. 319: οὐκ ἀδικήματος οὐδενὸς λαβεῖν τιμωρίαν. Xenoph. Anabas. II, 3, 10: εἰ μὴ ἄλλο μηδὲν ἔχοιμι, ubi v. Bornemann.

B. καὶ αὖθις αὖ λέγετε —] Adduntur haec superioribus per anacoluthon, quod excusationem habet ab oratione concitatiore. Alioquin scribi debebat λέγητε, quod placuit Heindorfio, et unice probatur Astio.

Cap. XXXVII. ἐὰν μὴ — χρώμεθα ἄρα] Observes ἄρα ita postpositum, cuius exempla congessit Heindorf. ad h. l. ad Gorg. p. 519. B. Iacob. ad Lucian. Toxar. p. 63.

C. ἡττώμενος φήσομεν] H. e. ὅτι ἡττᾶται.

καὶ λέγωμεν, ὅτι ἡττώμενος] Solum ἡττώμενος iterum ponit propterea, quod perspicue

ὅτι γιγνώσκων ὁ ἄνθρωπος τὰ κακὰ ὅτι κακά ἐστιν, C ὅμως αὐτὰ ποιεῖ. ἐὰν οὖν τις ἡμᾶς ἔρηται διὰ τί, ἡττώμενος φήσομεν. Ὑπὸ τοῦ; ἐκεῖνος ἐρήσεται ἡμᾶς· ἡμῖν δὲ ὑπὸ μὲν ἡδονῆς οὐκέτι ἔξεστιν εἰπεῖν· ἄλλο γὰρ ὄνομα μετείληφεν ἀντὶ τῆς ἡδονῆς τὸ ἀγαθόν. ἐκείνῳ δὴ ἀποκρινώμεθα καὶ λέγωμεν, ὅτι ἡττώμενος — Ὑπὸ τίνος; φήσει. τοῦ ἀγαθοῦ, φήσομεν νὴ Δία. ἂν οὖν τύχῃ ὁ ἐρόμενος ἡμᾶς ὑβριστὴς ὤν, γελάσεται καὶ ἐρεῖ· Ἦ γελοῖον λέγετε πρᾶγμα, εἰ πράττει D τις κακὰ γιγνώσκων, ὅτι κακά ἐστιν, οὐ δέον αὐτὰ πράττειν, ἡττώμενος ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν. ἆρα, φήσει, οὐκ ἀξίων ὄντων νικᾶν ἐν ὑμῖν τῶν ἀγαθῶν τὰ κακά, ἢ ἀξίων; φήσομεν δῆλον ὅτι ἀποκρινόμενοι, ὅτι οὐκ ἀξίων ὄντων· οὐ γὰρ ἂν ἐξημάρτανεν ὅν φαμεν ἥττω εἶναι τῶν ἡδονῶν. Κατὰ τί δέ, φήσει ἴσως, ἀνάξιά ἐστι τἀγαθὰ τῶν κακῶν, ἢ τὰ κακὰ τῶν

B. *καὶ αὖθις αὖ λέγετε*] Heindorfius correxit *λέγητε*, quod Bekkerus invitis libris recepit. v. annot.

Cap. XXXVII. *ὀνόμασι προςαγορεύωμεν αὐτά*] Permulti codd. cum Ald. et Bass. *προςαγορεύομεν*, et mox *λέγομεν*. Veram lectionem iam Stephanus restituit.

C. *ἐκείνῳ δὴ ἀποκρινώμεθα —*] Heindorfius, cui displicebat praecedentium verborum repetitio, scriptum maluit: *ἐκείνῳ δὴ ἀποκρινώμεθα καὶ λέγωμεν, ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ. Ἂν οὖν τύχῃ —*. Nihil mutandum. v. annot.

Ὑπὸ τίνος; φήσει] Libri *τινός φησι* praeter Ven. Σ. corr.

οὐ δέον αὐτὰ πράττειν] *αὐτὸν* Bodl. Vat. Coisl. Par. BCE. male.

vult docere parum recte responsum iri *ἡττώμενος ὑφ᾽ ἡδονῆς*. Mox ante *τοῦ ἀγαθοῦ* e superioribus repetendum *ὑπό*. Omissionem hanc nihil habere insolentiae docebunt quae annotavimus ad Gorg. p. 449. E. — *οὐ δέον αὐτὰ πρ.*, quum ea facere non oporteat. v. Matth. §. 564. Rost. §. 131. 5.

D. *ἆρα — οὐκ ἀξίων ὄντων —*] Num, quia non tanta est dignitas et praestantia bonorum, ut in vobis mala superent, an vero haec est eorum dignitas et praestantia? — *οὐ γὰρ ἂν ἐξημάρτανεν*, sc. *εἰ ἄξια ἦν*.

ἀνάξιά ἐστι τἀγαθὰ τῶν κακῶν] H. e. malis pretio et dignitate cedunt. Mox plene dicendum erat: *ἢ τὰ μὲν πλείω*. Ellipsin tetigi ad p. 330. A.

ἀγαθῶν; ἢ κατ' ἄλλο τι ἢ ὅταν τὰ μὲν μείζω, τὰ
E δὲ σμικρότερα ᾖ; ἢ πλείω, τὰ δὲ ἐλάττω ᾖ; — οὐχ ἕξομεν εἰπεῖν ἄλλο ἢ τοῦτο. Δῆλον ἄρα, φήσει, ὅτι τὸ ἡττᾶσθαι τοῦτο λέγετε, ἀντὶ ἐλαττόνων ἀγαθῶν μείζω κακὰ λαμβάνειν. — Ταῦτα μὲν οὖν οὕτω. μεταλάβωμεν δὴ τὰ ὀνόματα πάλιν τὸ ἡδύ τε καὶ ἀνιαρὸν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς τούτοις, καὶ λέγωμεν, ὅτι ἄνθρωπος πράττει, τότε μὲν ἐλέγομεν τὰ κακά, νῦν δὲ λέγωμεν τὰ ἀνιαρὰ γιγνώσκων, ὅτι ἀνιαρά ἐστιν, ἡτ-
356 τώμενος ὑπὸ τῶν ἡδέων, δῆλον ὅτι ἀναξίων ὄντων νικᾶν. καὶ τίς ἄλλη ἀξία ἡδονῇ πρὸς λύπην ἐστὶν ἀλλ' ἢ ὑπερβολὴ ἀλλήλων καὶ ἔλλειψις; ταῦτα δ' ἐστὶ μείζω τε καὶ σμικρότερα γιγνόμενα ἀλλήλων καὶ πλείω καὶ ἐλάττω καὶ μᾶλλον καὶ ἧττον. εἰ γάρ τις

D. τὰ δὲ σμ. ᾖ; ἢ πλ. κ. τ. λ.] Vett. editt. ἢ πλείω, τὰ δὲ ἐλάττω; ἢ οὐχ ἕξομεν. Vitium sustulit Schleiermacherus, cuius rationem aliquot codd. confirmant.

E. τὸ ἡττᾶσθαι τοῦτο λέγετε] V. λέγεται, quod recte mutavit Bekkerus ex Coislin., qui ex corr. sic scriptum exhibet.

P. 356. τίς ἄλλη ἀξία] Libri: τίς ἄλλη ἀναξία ἡδονὴ πρὸς λύπ. Heindorfius aut ἄλλη deleri aut cum Schleiermachero ἀπαξία scribi voluit. Sed ipse Schleiermacherus quum intellexisset istud ἀπαξία Stoicorum scholam decere, non Platonicam, postea mutata

E. μεταλάβωμεν δὴ τὰ ὀνόματα —] Permutemus iam nomina vicissimque dicamus *iucundum* et *acerbum* de iisdem rebus. Μεταλαμβάνειν τὰ ὀνόματα ἐπὶ τούτοις dictum ut ἐπί τινι τι εἰπεῖν, nomen in aliqua re adhibere, de qua dictione vid. Heindorf. ad Sophist. p. 237. D. Mox dici poterat: καὶ ὥσπερ τότε ἐλέγομεν, ὅτι ἄνθρωπος πράττει τὰ κακά, οὕτω νῦν λέγωμεν, ὅτι πράττει τὰ ἀνιαρά. Sed quum abrupto sermonis filo interposuerit haec: τότε μὲν ἐλέγομεν τὰ κακά, ratione eorum habita, quae per parenthesin interiecta sunt, deinde repetito verbo primario pergit νῦν δὲ λέγωμεν.

P. 356. καὶ τίς ἄλλη ἀξία ἡδονῇ — ἔλλειψις;] Recepi egregiam Schleiermacheri emendationem: quae, etsi destituitur codicum auctoritate, tamen per se est certissima. Nam ἀναξία neque dici recte potuit per linguae leges, et unde ortum sit, facile est ad perspiciendum. Neque huic rationi obstat, quod Cicero ap. Priscian. VI. p. 693. ed. Putsch. hunc locum sic interpretatur: Quae igitur potest esse indignitas voluptatis ad molestiam nisi in magnitudine aut longitudine alterius utrius posita? Etenim hic aut iam legit in codice suo lectionem corruptam, aut generalioris notionis vocabulum perspicuitatis caussa expressit eo modo, quem disputationis ratio exigere vide-

λέγοι, ὅτι Ἀλλὰ πολὺ διαφέρει, ὦ Σώκρατες, τὸ παραχρῆμα ἡδὺ τοῦ εἰς τὸν ὕστερον χρόνον καὶ ἡδέος καὶ λυπηροῦ, μῶν ἄλλῳ τῳ, φαίην ἂν ἔγωγε, ἢ ἡδονῇ καὶ λύπῃ; οὐ γάρ ἐσθ' ὅτῳ ἄλλῳ. ἀλλ' ὥςπερ B ἀγαθὸς ἱστάναι ἄνθρωπος, συνθεὶς τὰ ἡδέα καὶ συνθεὶς τὰ λυπηρά, καὶ τὸ ἐγγὺς καὶ τὸ πόῤῥω στήσας ἐν τῷ ζυγῷ, εἰπὲ, πότερα πλείω ἐστίν. ἐὰν μὲν γὰρ ἡδέα πρὸς ἡδέα ἱστῇς, τὰ μείζω ἀεὶ καὶ πλείω ληπτέα· ἐὰν δὲ λυπηρὰ πρὸς λυπηρά, τὰ ἐλάττω καὶ σμικρότερα. ἐὰν δὲ ἡδέα πρὸς λυπηρά, ἐὰν μὲν τὰ ἀνιαρὰ ὑπερβάλληται ὑπὸ τῶν ἡδέων, ἐάν τε τὰ ἐγγὺς ὑπὸ τῶν πόῤῥω ἐάν τε τὰ πόῤῥω ὑπὸ τῶν ἐγγύς, ταύτην τὴν πρᾶξιν πρακτέον, ἐν ᾗ ἂν ταῦτ' ἐνῇ· ἐὰν δὲ τὰ C ἡδέα ὑπὸ τῶν ἀνιαρῶν, οὐ πρακτέα. μή πῃ ἄλλῃ ἔχει,

sententia ἀξία scribendum iudicavit. Quod nobis quidem unice probatur. v. annot. De usu nominis substantivi ἀξία v. Hermann. ad Lucian. De histor. conscr. p. 203. Ceterum dativum ἡδονῇ in aliquot codd. reperit Bekkerus.

B. εἰπὲ, πότερα πλ.] Vulgatum εἶπε emendavit Schleiermacherus, cuius rationem confirmat cod. Coisl., in quo ex corr. εἰπὲ scriptum. Mox vett. editt. ἵστης pro ἱστῇς.

C. μή πῃ ἄλλῃ ἔχει, φαίην ἄν, τ.] Accessit ἂν e Bodl. Vind. Vat. Coisl.

retur. Sententia haec est: et quodnam aliud sit pretium voluptatis ad dolorem aut doloris ad voluptatem comparati, nisi quod in eo cernatur, ut alterutrius maior vel exsuperantia sit vel defectio? Proxima recte iudicavit Heindorfius sic intelligenda esse: τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ μείζω τε καὶ σμικρότερα γίγνεσθαι ἀλλήλων κ. τ. λ. Adverbia μᾶλλον καὶ ἧττον significant im höhern u. niedern Grade; eademque ratione crebro cum adiectivis copulantur, ut Phileb. p. 41. C. Hipp. mai. p. 299. D. Phaedon. p. 93. B., ubi vide ann.

P. 356. τὸ παραχρῆμα ἡδὺ τοῦ —] Heusdius post ἡδὺ excidisse putat καὶ λυπηρόν. Sed recte Heindorfius de veritate huius emendationis dubitavit. Neque enim hoc loco iucunda tantum molestis aut molesta molestis comparantur, sed praecipue iucunda conferuntur cum molestis. Ceterum apte contulit Heusdius locum de Republ. IX. p. 583 sqq.

B. ὥςπερ ἀγαθὸς ἱστάναι —] sed sicuti homo ponderandi peritus, iis quae iucunda sunt compositis, itemque illis, quae molesta, tum propinquo tum longinquo per libram examinato, nobis dicas, utra plura sint.

ἐὰν δὲ ἡδέα πρὸς λυπηρά, ἐὰν μὲν κ. τ. λ.] si vero iucunda cum molestis, quando iniucunda a iu-

φαίην ἄν, ταῦτα, ὦ ἄνθρωποι; οἶδ', ὅτι οὐκ ἂν ἔχοιεν ἄλλως λέγειν. Συνεδόκει καὶ ἐκείνῳ. Ὅτε δὴ τοῦτο οὕτως ἔχει, τόδε μοι ἀποκρίνασθε, φήσω. φαίνεται ὑμῖν τῇ ὄψει τὰ αὐτὰ μεγέθη ἐγγύθεν μὲν μείζω, πόῤῥωθεν δὲ ἐλάττω· ἢ οὔ; Φήσουσι. Καὶ τὰ παχέα καὶ τὰ πολλὰ ὡσαύτως; καὶ αἱ φωναὶ * αἱ * ἴσαι ἐγγύθεν μὲν μείζους, πόῤῥωθεν δὲ σμικρότεραι;
D Φαῖεν ἄν. Εἰ οὖν ἐν τούτῳ ἡμῖν ἦν τὸ εὖ πράττειν, ἐν τῷ τὰ μὲν μεγάλα μήκη καὶ πράττειν καὶ λαμβάνειν, τὰ δὲ σμικρὰ καὶ φεύγειν καὶ μὴ πράττειν, τίς ἂν ἡμῖν σωτηρία ἐφάνη τοῦ βίου; ἆρα ἡ μετρητικὴ τέχνη, ἢ ἡ τοῦ φαινομένου δύναμις; ἢ αὕτη μὲν ἡμᾶς ἐπλάνα καὶ ἐποίει ἄνω τε καὶ κάτω πολλάκις μεταλαμβάνειν ταὐτὰ καὶ μεταμέλειν καὶ ἐν ταῖς πράξεσι καὶ ἐν ταῖς αἱρέσεσι τῶν μεγάλων τε καὶ σμικρῶν,
E ἡ δὲ μετρητικὴ ἄκυρον μὲν ἂν ἐποίησε τοῦτο τὸ φάν-

αἱ φωναὶ * αἱ * ἴσαι] Alterum αἱ de Heindorfi sententia additum. Libri illo carent.

D. ἢ αὕτη μὲν ἡμᾶς ἐπλ.] Venet. Σ. a. m. rec. ἢ αὕτη μὲν ἂν ἡμ. v. annot.

cundis superantur, sive propinqua a remotis, sive remota a propinquis, hoc ipsum faciendum est, in quo id insit, videl. plus iucunditatis.

C. Ὅτε δὴ τοῦτο —] Quoniam igitur hoc ita habet. Nam ὅτε, ut Lat. quando, causam indicat. v. ad Gorg. p. 30. Phaedon. p. 84. E. Deinde μεγέθη, prorsus ut nostrum Groessen, intelligitur de rebus aliquem magnitudinis modum habentibus. Phileb. p. 41. E: ἐν μὲν ὄψει τὸ πόῤῥωθεν καὶ ἐγγύθεν ὁρᾶν τὰ μεγέθη τὴν ἀλήθειαν ἀφανίζει.

D. Εἰ οὖν ἐν τούτῳ ἡμῖν ἦν —] Quodsi igitur in eo posita nobis esset vitae felicitas. Mox p. 356. E: εἰ ἐν τῇ τοῦ περιττοῦ — αἱρέσει ἡμῖν ἦν ἡ σωτηρία τοῦ βίου. P. 357. A: ἐπειδὴ — ἐν ὀρθῇ τῇ αἱρέσει ἐφάνη ἡμῖν ἡ σωτηρία τοῦ βίου οὖσα. v. p. 310. D. ibique annot. Praepositionem in hac appositione iteratam mox legimus p. 358. B: αἱ ἐπὶ τούτου πράξεις ἅπασαι, ἐπὶ τοῦ ἀλύπως ζῆν. Plura si quis desideret, is praeter Heindorfium ad h. l. adeat annot. nostr. ad Gorg. p. 494. B. Apol. Socr. p. 35. C. Phaedon. p. 81. B. p. 110. E.

ἢ ἡ τοῦ φαινομένου δύναμις;] an vis et natura rei, quae sensibus percipitur? v. ad Gorg. p. 447. C. Remp. V. p. 477. B. Phaedr. p. 237. C. In proximis ad ἐπλάνα καὶ ἐποίει e superioribus ἂν intelligendum. v. Krüger. ad Xe-

τασμα, δηλώσασα δὲ τὸ ἀληθὲς ἡσυχίαν ἂν ἐποίησεν ἔχειν τὴν ψυχὴν μένουσαν ἐπὶ τῷ ἀληθεῖ καὶ ἔσωσεν ἂν τὸν βίον; — ἆρ' ἂν ὁμολογοῖεν ἄνθρωποι πρὸς ταῦτα ἡμᾶς τὴν μετρητικὴν σώζειν ἂν τέχνην, ἢ ἄλλην; Τὴν μετρητικήν, ὡμολόγει. Τί δ', εἰ ἐν τῇ τοῦ περιττοῦ καὶ ἀρτίου αἱρέσει ἡμῖν ἦν ἡ σωτηρία τοῦ βίου, ὁπότε τὸ πλέον ὀρθῶς ἔδει ἑλέσθαι καὶ ὁπότε τὸ ἔλαττον, ἢ αὐτὸ πρὸς ἑαυτὸ ἢ τὸ ἕτερον πρὸς τὸ ἕτερον, εἴτ' ἐγγὺς εἴτε πόῤῥω εἴη, τί ἂν ἔσωζεν ἡμῖν τὸν βίον; ἆρ' ἂν οὐκ ἐπιστήμη; καὶ ἆρ' ἂν οὐ με- 357
τρητική τις, ἐπειδήπερ ὑπερβολῆς τε καὶ ἐνδείας ἐστὶν ἡ τέχνη; ἐπειδὴ δὲ περιττοῦ τε καὶ ἀρτίου, ἆρα ἄλλη τις ἢ ἀριθμητική; — ὁμολογοῖεν ἂν ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι· ἢ οὔ; Ἐδόκουν ἂν καὶ τῷ Πρωταγόρᾳ ὁμολογεῖν. Εἶεν, ὦ ἄνθρωποι. ἐπειδὴ δὲ ἡδονῆς τε καὶ λύπης ἐν ὀρθῇ τῇ αἱρέσει ἐφάνη ἡμῖν ἡ σωτηρία τοῦ

E. ὁμολογοῖεν ἄνθρωποι πρὸς τ.] Venet. Σ. et Coisl. ex corr. et Vat. r. ὁμολογοῖεν οἱ ἄνθρωποι, quod recepit Bekkerus. Mox post Τὴν μετρητικήν vulgo deest interpunctio. Veram rationem iam iniit Stephanus, qui mente repetendum vidit: ὁμολογεῖν ἂν ἀνθρώπους σώζειν ἡμᾶς.

---

noph. Anab. I, 6, 2. coll. Hermann. ad Viger. p. 944 sq. Formula ἄνω καὶ κάτω etiam hic indicat consilii inopiam et animi dubitationem, ut saepe. Nam sententia haec est: an ista quidem in fraudem nos induceret efficeretque, ut eadem saepius permutaremus, modo hoc, modo illud eligentes.

ἄκυρον μὲν ἂν ἐποίησε] H. e. efficeret, ut ne visum istud in errorem nos induceret. Nam ἄκυρον est proprie, quod vi et auctoritate sua privatum est.

E. μένουσαν ἐπὶ τῷ ἀληθεῖ] in vero perseverantem; id, quod verum est, firmiter tenentem neque temere fluctuantem.

P. 357. Ἐδόκουν ἂν — ὁμολογεῖν] Refer ἂν ad infinitivum ὁμολογεῖν.

ἐπειδὴ δὲ ἡδονῆς τε καὶ λ.] quoniam in voluptatibus et doloribus recte eligendis vitae salus nobis visa est versari, hoc est in eligendis pluribus et paucioribus, maioribus et minoribus, longinquioribus et propinquioribus etc. Nam ita haec intelligenda sunt. Itaque frustra Stephanus καὶ τοῦ ποῤῥωτέρω καὶ τοῦ ἐγγ. scribendum iudicavit. Seidlero ad Eurip. Electr. v. 429. ex nexu loci ante ποῤῥωτέρω καὶ ἐγγυτέρω non τοῦ, sed τό intelligi oportere iudicanti, equidem non assentior. De articulo in eiusmodi enumeratione primis tantum nominibus praemisso, ante cetera

βίου οὖσα, τοῦ τε πλέονος καὶ ἐλάττονος καὶ μείζο-
B νος καὶ σμικροτέρου καὶ πόῤῥωτέρω καὶ ἐγγυτέρω, ἆρα πρῶτον μὲν οὐ μετρητικὴ φαίνεται, ὑπερβολῆς τε καὶ ἐνδείας οὖσα καὶ ἰσότητος πρὸς ἀλλήλας σκέψις; Ἀλλ' ἀνάγκη. Ἐπεὶ δὲ μετρητική, ἀνάγκη δήπου τέχνη καὶ ἐπιστήμη. Συμφήσουσιν. Ἥτις μὲν τοίνυν τέχνη καὶ ἐπιστήμη ἐστὶν αὕτη, εἰςαῦθις σκεψόμεθα· ὅτι δὲ ἐπιστήμη ἐστί, τοσοῦτον ἐξαρκεῖ πρὸς τὴν ἀπόδειξιν, ἣν ἐμὲ δεῖ καὶ Πρωταγόραν ἀποδεῖξαι περὶ ὧν ἤρεσθ'
C ἡμᾶς. ἤρεσθε δέ, εἰ μέμνησθε, ἡνίκα ἡμεῖς ἀλλήλοις ὡμολογοῦμεν ἐπιστήμης μηδὲν εἶναι κρεῖττον, ἀλλὰ τοῦτο ἀεὶ κρατεῖν, ὅπου ἂν ἐνῇ, καὶ ἡδονῆς καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων· ὑμεῖς δὲ δὴ ἔφατε τὴν ἡδονὴν πολλάκις κρατεῖν καὶ τοῦ εἰδότος ἀνθρώπου, ἐπειδὴ δὲ ὑμῖν οὐχ ὡμολογοῦμεν, μετὰ τοῦτο ἤρεσθε ἡμᾶς Ὦ Πρωταγόρα τε καὶ Σώκρατες, εἰ μὴ ἔστι τοῦτο τὸ πάθημα ἡδονῆς ἡττᾶσθαι, ἀλλὰ τί ποτ' ἐστὶ καὶ τί
D ὑμεῖς αὐτό φατε εἶναι; εἴπετε ἡμῖν, εἰ μὲν οὖν τότε εὐθὺς ὑμῖν εἴπομεν, ὅτι ἀμαθία, κατεγελᾶτε ἂν ἡμῶν· νῦν δὲ ἂν ἡμῶν καταγελᾶτε, καὶ ὑμῶν αὐτῶν καταγελάσεσθε. καὶ γὰρ ὑμεῖς ὡμολογήκατε ἐπιστήμης ἐνδείᾳ ἐξαμαρτάνειν περὶ τὴν τῶν ἡδονῶν αἵρεσιν καὶ λυπῶν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας· ταῦτα δὲ ἐστιν ἀγαθά

P. 357. B. καὶ πόῤῥωτέρω καὶ ἐγγ.] Stephano corrigenti καὶ τοῦ π. καὶ τοῦ ἐγγ. recte adversatus est Heindorfius. v. annot.

non item repetito v. ad Criton. p. 47. C. Alcibiad. p. 117. A. Euthyphr. p. 7. C.

B. καὶ ἰσότητος πρὸς ἀλλήλας σκέψις;] Videl. ἡδονῆς τε πρὸς λύπην καὶ λύπης αὖ πρὸς ἡδονήν. — εἰςαῦθις σκεψόμεθα, alias s. posthac videbimus, ut Phaed. p. 115. A. Apolog. p. 24. B. Republ. V. p. 466. A. Gorg. p. 447. B. C. Ibid. p. 449. C. D. al.

C. ἀλλὰ τοῦτο ἀεὶ κρατεῖν] sc. τὴν ἐπιστήμην. v. ad p. 352. C.

D. εἰ μὲν οὖν — ὑμῖν εἴπομεν, — κατεγελᾶτε ἂν ἡμῶν] Imperfectum post aoristum positum hac sententia: Quodsi antea statim vobis dixissemus esse inscientiam, nos risissetis et etiam nunc rideretis, quippe non edocti meliora. Apolog. Socrat. p. 32. E: ἆρ' οὖν ἄν με οἴεσθε τοσάδε ἔτη διαγενέσθαι, εἰ ἔπραττον τὰ δη-

τε καὶ κακά. καὶ οὐ μόνον ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πρόσθεν ἔτι ὡμολογήκατε, ὅτι μετρητικῆς. ἡ δὲ ἐξαμαρτανομένη πρᾶξις ἄνευ ἐπιστήμης ἴστε που E
καὶ αὐτοὶ ὅτι ἀμαθίᾳ πράττεται. ὥςτε τοῦτ' ἐστὶ τὸ ἡδονῆς ἥττω εἶναι, ἀμαθία ἡ μεγίστη· ἧς Πρωταγόρας ὅδε φησὶν ἰατρὸς εἶναι καὶ Πρόδικος καὶ Ἱππίας· ὑμεῖς δὲ διὰ τὸ οἴεσθαι ἄλλο τι ἢ ἀμαθίαν εἶναι οὔτε αὐτοὶ οὔτε τοὺς ὑμετέρους παῖδας παρὰ τοὺς τούτων διδασκάλους τούςδε τοὺς σοφιστὰς πέμπετε, ὡς οὐ διδακτοῦ ὄντος, ἀλλὰ κηδόμενοι τοῦ ἀργυρίου καὶ οὐ διδόντες τούτοις κακῶς πράττετε καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ.

Cap. XXXVIII. Ταῦτα μὲν τοῖς πολλοῖς ἀποκεκριμένοι ἂν ἦμεν. ὑμᾶς δὲ δὴ μετὰ Πρωταγόρου 358
ἐρωτῶ, Ἱππία τε καὶ Πρόδικε — κοινὸς γὰρ δὴ ἔστω ὑμῖν ὁ λόγος —, πότερον δοκῶ ὑμῖν ἀληθῆ λέγειν, ἢ ψεύδεσθαι. Ὑπερφυῶς ἐδόκει ἅπασιν ἀληθῆ εἶναι τὰ εἰρημένα. Ὁμολογεῖτε ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, τὸ μὲν ἡδὺ ἀγαθὸν εἶναι, τὸ δὲ ἀνιαρὸν κακόν. τὴν δὲ Προδίκου τοῦδε διαίρεσιν τῶν ὀνομάτων παραιτοῦμαι· εἴτε γὰρ ἡδὺ εἴτε τερπνὸν λέγεις εἴτε χαρτόν, εἴτε ὁπόθεν καὶ ὅπως χαίρεις τὰ τοιαῦτα ὀνομάζων, ὦ βέλτιστε B
Πρόδικε, τοῦτό μοι πρὸς ὃ βούλομαι ἀπόκριναι. Γε-

καὶ ἐπιστήμη ἐστὶν αὕτη] Ald. Bas. 1. 2. et codd. plerique ἡ αὐτή. Stephan. ἐστὶν αὐτή. Veram lectionem, etiam in Venet. Σ. ex correct. restitutam, primus exhibuit Heindorfius.

μόσια. Gorg. p. 471. A. Alia, partim alio explicanda modo, suppeditabit Matth. §. 508. a.

καὶ οὐ μόνον ἐπιστήμης] Intell. ἐνδείᾳ.

E. ὥςτε τοῦτ' ἐστί] Pronomini τοῦτο per appositionem additum ἀμαθία ἡ μεγίστη. Proxima in propatulo est dicta esse εἰρωνικῶς.

οὔτε αὐτοὶ οὔτε τοὺς ὑμ.] Post οὔτε αὐτοί per zeugma intelligendum προςέρχεσθε, quae ratio paullo durior. Nimirum dicere volebat: οὔτε αὐτοὶ οὔτε οἱ παῖδες προςέρχονται. Dein παρὰ τοὺς τούτων διδασκάλους est: ad *harum rerum* magistros.

Cap. XXXVIII. P. 358. τὴν δὲ Προδίκου τοῦδε διαίρεσιν] Rursus Prodici artem traducit. v. ad p. 337. A.

εἴτε ὁπόθεν καὶ ὅπως χαίρεις — όν.] Sympos. p. 212. C: τοῦτον οὖν τὸν λόγον, ὦ Φαῖδρε, εἰ μὲν βούλει, ὡς ἐγκώμιον εἰς Ἔρωτα νόμισον εἰρῆ-

λάσας οὖν ὁ Πρόδικος συνωμολόγησε, καὶ οἱ ἄλλοι. Τί δὲ δή, ὦ ἄνδρες, ἔφην ἐγώ, τὸ τοιόνδε; αἱ ἐπὶ τούτου πράξεις ἅπασαι, ἐπὶ τοῦ ἀλύπως ζῆν καὶ ἡδέως, ἆρ' οὐ καλαί [καὶ ὠφέλιμοι]; καὶ τὸ καλὸν ἔργον ἀγαθόν τε καὶ ὠφέλιμον; Συνεδόκει. Εἰ ἄρα, ἔφην ἐγώ, τὸ ἡδὺ ἀγαθόν ἐστιν, οὐδεὶς οὔτε εἰδὼς οὔτε οἰόμενος
C ἄλλα βελτίω εἶναι ἢ ἃ ποιεῖ καὶ δυνατά, ἔπειτα ποιεῖ ταῦτα, ἐξὸν τὰ βελτίω· οὐδὲ τὸ ἥττω εἶναι αὑτοῦ ἄλλο τι τοῦτ' ἐστὶν ἢ ἀμαθία, οὐδὲ κρείττω ἑαυτοῦ ἄλλο τι ἢ σοφία. Συνεδόκει πᾶσι. Τί δὲ δή; ἀμαθίαν ἄρα τὸ τοιόνδε λέγετε, τὸ ψευδῆ ἔχειν δόξαν

Cap. XXXVIII. P. 358. B. ἆρ' οὐ καλαί [καὶ ὠφέλιμοι]] Verba καὶ ὠφέλιμοι esse insititia primus vidit Schleiermacherus. Heindorfius ante καλαί voculam καί interpositam volebat. Non opus.
ἢ ἃ ποιεῖ καὶ δυνατά] Etsi libri omnes scriptum exhibent: ἢ ἃ ἐποίει καὶ δύναται, tamen disputationis tenor requirit quod de sententia Schleiermacheri in ordinem verborum recepimus. Sauppius coni. ποιεῖ ἃ καὶ δύναται.

σθαι· εἰ δέ, ὅ τι καὶ ὅπῃ χαίρεις ὀνομάζων, τοῦτο ὀνόμαζε. Legg. I. p. 633. A. Criton. p. 50. A. Hipp. min. p. 369. A. Parmenid. p. 133. D. Phaedr. p. 273. C. Euthydem. p. 288. A. Genus loquendi copiose illustravit Wyttenbach. ad Phaedon. p. 265. = p. 100. D. — τοῦτο ἀπόκριναι, hoc vocabulo utere respondens ad id, quod volo.

B. αἱ ἐπὶ τούτου πράξεις —] quaecunque agimus eo tendentes, ut vivamus sine dolore ac iucunde. Appositionis genus ad p. 356. C. attigimus. Genitivi usum rariorem Heindorfius bene explicavit comparatis eiusmodi locis, in quibus ἐπί de motu intelligi oportet. v. Matth. §. 584. β. Mox verba καὶ ὠφέλιμοι merito in glossematis suspicionem vocavit Schleiermacherus. Nam ex eo, quod honestae sint actiones nostrae, in proximis demum colligitur easdem esse etiam utiles atque bonas. Rem conficiunt quae leguntur p. 359. E., ubi ad hunc locum respicitur.

ἢ ἃ ποιεῖ καὶ δυνατά] Sententia verborum haec est: Quodsi igitur, inquam ego, iucundum bonum est, nemo qui vel sciat vel opinetur alia esse meliora quam quae facit, eaque esse talia, quae possint fieri, nihilo secius haec, quae facit s. facere solet, tractat, quum liceat agere meliora. Ad ἐξὸν τὰ βελτίω int. ποιεῖν. Sic mox p. 358. D: οὐδεὶς τὸ μεῖζον αἱρήσεται, ἐξὸν τὸ ἔλαττον, sc. αἱρεῖσθαι. Ibid. E: ἆρα τις ἀνθρώπων ἐθελήσει ἐπὶ ταῦτα ἰέναι, ἃ δέδοικεν, ἐξὸν ἐπὶ ἃ μή; sc. ἰέναι.

C. οὐδ' ἔστι τοῦτο — ἐν ἀνθρώπου φύσει] neque hoc naturae hominis insitum est: undes liegt nicht in der menschlichen Natur.

καὶ ἐψεῦσθαι περὶ τῶν πραγμάτων τῶν πολλοῦ ἀξίων; Καὶ τοῦτο πᾶσι συνεδόκει. Ἄλλο τι οὖν, ἔφην ἐγώ, ἐπί γε τὰ κακὰ οὐδεὶς ἑκὼν ἔρχεται, οὐδὲ ἐπὶ ἃ οἴεται κακὰ εἶναι, οὐδ' ἔστι τοῦτο, ὡς ἔοικεν, ἐν ἀνθρώπου φύσει, ἐπὶ ἃ οἴεται κακὰ εἶναι ἐθέλειν ἰέναι D ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν· ὅταν τε ἀναγκασθῇ δυοῖν κακοῖν τὸ ἕτερον αἱρεῖσθαι, οὐδεὶς τὸ μεῖζον αἱρήσεται, ἐξὸν τὸ ἔλαττον; Ἅπαντα ταῦτα συνεδόκει ἅπασιν ἡμῖν. Τί οὖν; ἔφην ἐγώ, καλεῖτέ τι δέος καὶ φόβον; καὶ ἄρα ὅπερ ἐγώ (πρὸς σὲ λέγω, ὦ Πρόδικε); προςδοκίαν τινὰ λέγω κακοῦ τοῦτο, εἴτε φόβον εἴτε δέος κα-

C. τῶν πολλοῦ ἀξίων] Steph. τοῦ πολλοῦ ἀξίων, contra fidem codicum. Nam soli Flor. b. o. Paris. E. τοῦ scriptum exhibent.

D. Ἅπαντα ταῦτα συνεδόκει] Sic Bas. 2. codd. Vind. et Vat. r. Vulgo συνδοκεῖ.

καλεῖτέ τι δέος καὶ φόβον] Addidi τι de coniectura Heindorfi, praeeunte Bekkero. v. annot.

D. ἐθέλειν ἰέναι ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν] Breviter hoc dictum pro ἀντὶ τοῦ ἰέναι ἐπὶ τὰ ἀγαθά. „Solent enim scriptores Graeci Latinique in comparationibus sollemni compendio dicendi rem ponere pro eius attributo, seu comparatur ipsa, sive aliud quid cum ea comparatur.“ Sunt verba viri egregii, Schaeferi, ad Apollon. Rhod. T. II. p. 164., quae mihi videor etiam ad hoc dicendi genus recte traducere posse. Nam latius patet haec loquendi ratio, quam vulgo putant. Phileb. p. 34. C: ἵνα πῃ τὴν ψυχῆς ἡδονὴν χωρὶς σώματος ὅ τι μάλιστα καὶ ἐναργέστατα λάβοιμεν, i. e. χωρὶς τῆς τοῦ σώματος. Ibid. p. 41. C: οὐκοῦν τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν ἦν ἡ ψυχὴ τῶν τοῦ σώματος ἐναντίων ἕξεων, i. e. τῶν ἐναντίων τῶν τοῦ σώματος ἕξεων. Symp. p. 218. E. De Rep. VIII. p. 554. D. Lucian. Diall. Deor. XXII, 1: εἶτα τί παθοῦσα ἐκείνη ἀντ' ἐμοῦ τράγῳ σε ὅμοιον ἔτεκεν; i. e. ἀντὶ τοῦ ἐμοὶ ὅμοιόν σε τίκτειν, quem locum nuper docte illustravit Fritschius Quaest. Luciann. p. 108. conf. Schaefer. Melett. p. 57. et 134. Eiusdem generis est locus Gorg. p. 455. E., ubi v. ann. ad Lamb. Bos. p. 8. Heusinger. ad Cic. De Offic. I, 22, 7. Wyttenbach. Biblioth. Critic. IV, 4. p. 62. Iacobs ad Anthol. Gr. T. III. P. 3. p. 134.

καλεῖτέ τι δέος καὶ φόβον;] Sic p. 332. A: ἀφροσύνην τι καλεῖς; Menon. p. 76. A: τί δέ; ἐπίπεδον καλεῖς τι, καὶ ἕτερον αὖ στερεόν; Ibid. p. 75. E: ἀλλὰ σύ γέ που καλεῖς πεπεράνθαι τι καὶ τετελευτηκέναι; Ibid. p. 88. A: σωφροσύνην τι καλεῖς καὶ δικαιοσύνην; Phaedon. p. 103. C. Cratyl. p. 399. D. 421. A. et centenis aliis locis. Deinde exspectes: προςδοκίαν γάρ τινα λέγω. Sed ἀσύνδετον hoc nihil habet offensionis. — εἴτε φόβον εἴτε δέος καλεῖτε. Ammonius s. v. Δέος· Δέος καὶ φό-

λεῖτε. Ἐδόκει Πρωταγόρᾳ μὲν καὶ Ἱππίᾳ δέος τε καὶ E φόβος εἶναι τοῦτο, Προδίκῳ δὲ δέος, φόβος δ' οὔ. Ἀλλ' οὐδέν, ἔφην ἐγώ, Πρόδικε, διαφέρει· ἀλλὰ τόδε· εἰ ἀληθῆ τὰ ἔμπροσθέν ἐστιν, ἆρά τις ἀνθρώπων ἐθελήσει ἐπὶ ταῦτα ἰέναι, ἃ δέδοικεν, ἐξὸν ἐπὶ ἃ μή; ἢ ἀδύνατον ἐκ τῶν ὡμολογημένων, ἃ γὰρ δέδοικεν, ὡμολόγηται ἡγεῖσθαι κακὰ εἶναι· ἃ δὲ ἡγεῖται κακά, οὐδένα οὔτε ἰέναι ἐπὶ ταῦτα οὔτε λαμβάνειν ἑκόντα. 359. Ἐδόκει καὶ ταῦτα πᾶσιν.

Cap. XXXIX. Οὕτω δὴ τούτων ὑποκειμένων, ἦν δ' ἐγώ, Πρόδικέ τε καὶ Ἱππία, ἀπολογείσθω ἡμῖν Πρωταγόρας ὅδε, ἃ τὸ πρῶτον ἀπεκρίνατο πῶς ὀρθῶς ἔχει, μὴ ἃ τὸ πρῶτον παντάπασι· τότε μὲν γὰρ δὴ πέντε ὄντων μορίων τῆς ἀρετῆς οὐδὲν ἔφη εἶναι τὸ ἕτερον οἷον τὸ ἕτερον, ἰδίαν δὲ αὐτοῦ ἕκαστον ἔχειν δύναμιν· ἀλλ' οὐ ταῦτα λέγω, ἀλλ' ἃ τὸ ὕστερον εἶπε. τὸ γὰρ ὕστερον ἔφη τὰ μὲν τέτταρα ἐπιεικῶς παραπλήσια ἀλλήλοις εἶναι, τὸ δὲ ἓν πάνυ πολὺ B διαφέρειν τῶν ἄλλων, τὴν ἀνδρείαν, γνώσεσθαι δέ μ' ἔφη τεκμηρίῳ τῷδε. εὑρήσεις γάρ, ὦ Σώκρατες, ἀνθρώπους ἀνοσιωτάτους μὲν ὄντας καὶ ἀδικωτάτους

E. ἔφην ἐγώ, Πρόδικε, διαφέρει] Bekkerus de suo dedit ἐγώ, ὦ Πρ. Proxima in vett. editt. sic scripta exhibentur: ἀλλὰ τόδε, εἰ ἀληθῆ τὰ ἔμπροσθέν ἐστιν. Ἄρά τις ἀνθρώπων ἐθελ. Correxit Bekkerus.

Cap. XXXIX. P. 359. ἀλλ' ἃ τὸ ὕστερον] Sic Bodl. Vat. pro vulg. ἀλλ' ὅ τ. ὕστ. Deinde πάνυ πολὺ διαφέρειν Bodl. Vat. Θ. et r. Vulgo πολύ deerat.

βος διαφέρει. Δέος μὲν γάρ ἐστι πολυχρόνιος κακοῦ ὑπόνοια· φόβος δὲ ἡ παραυτίκα πτόησις, διόπερ Ἡρόδοτος ἐν τῇ τετάρτῃ (c. 115.), Ἡμέας ἔχει φόβος τε καὶ δέος. Sed hoc discrimen saepe negligitur. Legg. V. p. 746. E; οὐδ' ἐκεῖνα φοβητέα, δείσαντα τὴν δόξασαν — σμικρολογίαν. Ibid. VII. p. 819. A: φοβοῦμαι μὲν καὶ ταῦτα —, μᾶλλον δ' ἔτι δέδοικα τοὺς ἡμμένους κ. τ. λ. Xenoph. Mem. III, 5, 6. al.

Prodicus quod haec discernit, nemini mirum videbitur. v. p. 337. A.

E. ἀλλὰ τόδε] Intell. διαφέρει τι. Nihil, inquit, istuc interest, sed hoc quaeritur: si vera sunt quae antea diximus, num quisquam sua sponte appetet quae metuit, quum quae non metuit, possit appetere?

ὡμολόγηται ἡγεῖσθαι κα-

καὶ ἀκολαστοτάτους καὶ ἀμαθεστάτους, ἀνδρειοτάτους δέ· ᾧ γνώσει, ὅτι πολὺ διαφέρει ἡ ἀνδρεία τῶν ἄλλων μορίων τῆς ἀρετῆς. καὶ ἐγὼ εὐθὺς τότε πάνυ ἐθαύμασα τὴν ἀπόκρισιν, καὶ ἔτι μᾶλλον, ἐπειδὴ ταῦτα μεθ' ὑμῶν διεξῆλθον. ἠρόμην δ' οὖν τοῦτον, εἰ τοὺς ἀνδρείους λέγοι θαῤῥαλέους. ὁ δὲ Καὶ ἴτας γ', ἔφη. μέμνησαι, ἦν δ' ἐγώ, ὦ Πρωταγόρα, ταῦτα ἀποκρινόμενος; Ὡμολόγει. Ἴθι δή, ἔφην ἐγώ, εἰπὲ ἡμῖν, ἐπὶ τίνα λέγεις ἴτας εἶναι τοὺς ἀνδρείους; ἦ ἐφ' ἅπερ οἱ δειλοί; Οὐκ ἔφη. Οὐκοῦν ἐφ' ἕτερα. Ναί, ἦ δ' ὅς. Πότερον οἱ μὲν δειλοὶ ἐπὶ τὰ θαῤῥαλέα ἔρχονται, οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐπὶ τὰ δεινά; Λέγεται δή, ὦ Σώκρατες, οὕτως ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἀληθῆ, ἔφην ἐγώ, λέγεις· ἀλλ' οὐ τοῦτο ἐρωτῶ, ἀλλὰ σὺ ἐπὶ τί φῂς ἴτας εἶναι τοὺς ἀνδρείους; ἆρ' ἐπὶ τὰ δεινά, ἡγουμένους δεινὰ εἶναι, ἢ ἐπὶ τὰ μή; Ἀλλὰ τοῦτό γ', ἔφη, ἐν οἷς σὺ ἔλεγες τοῖς λόγοις ἀπεδείχθη ἄρτι, ὅτι ἀδύνατον. Καὶ τοῦτο, ἔφην ἐγώ, ἀληθὲς λέγεις. ὥστ' εἰ τοῦτο ὀρθῶς ἀπεδείχθη, ἐπὶ μὲν ἃ δεινὰ ἡγεῖται εἶναι οὐδεὶς ἔρχεται, ἐπειδὴ τὸ ἥττω εἶναι ἑαυτοῦ εὑρέθη ἀμαθία οὖσα. Ὡμολόγει. Ἀλλὰ μὴν C D

B. εἰ τοὺς ἀνδρείους λέγοι θαῤῥαλ.] Sic codd. plurimi atque optimi pro vulg. λέγει.

C. ἐπὶ τίνα λέγεις ἴτας] Vulgo ἐπὶ τί. Recte Vat. τίνα, quod in Bodl. superscriptum. Deinde cum Heindorfio ἦ dedi pro ἤ, quod nemo defendat.

ἀνδρεῖοι ἐπὶ τὰ δεινά] Bodl. Coisl. Ven. Ξ. al. δειλά. male.

κὰ εἶναι] Nam quae quis metuit, ea concessum est illum pro malis habere.

Cap. XXXIX. P. 359. μὴ ἃ τὸ πρῶτον] P. 329. D sqq. — τὸ γὰρ ὕστερον, v. p. 349. B. C. D.

D. ἐν οἷς σὺ ἔλεγες τοῖς λόγοις] H. e. ἐν τοῖς λόγοις, οὓς σὺ ἔλεγες. Verba ἀλλὰ τοῦτό γ' referuntur ad priorem partem interrogationis: ἆρ' ἐπὶ τὰ δεινά, ἡγουμένους δεινὰ εἶναι.

εὑρέθη ἀμαθία οὖσα] Participium praedicato accommodatum. v. ad p. 354. C. Astius totum hoc: ἐπειδὴ τὸ ἥττ. — οὖσα, pro alieno eoque inepto additamento habet. Verum defendi verba utique poterunt.

Ἀλλὰ μὴν ἐπὶ ἅ.γε θαῤῥοῦσι] Repetito superioris disputationis argumento, quid porro inde consequatur, explicare pergit. Et primo quidem ex eo,

ἐπὶ ἅ γε θαῤῥοῦσι πάντες αὖ ἔρχονται, καὶ δειλοὶ
E καὶ ἀνδρεῖοι, καὶ ταύτῃ γε ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἔρχονται οἱ δειλοί τε καὶ οἱ ἀνδρεῖοι. Ἀλλὰ μέντοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, πᾶν γε τοὐναντίον ἐστὶ ἐπὶ ἃ οἵ τε δειλοὶ ἔρχονται καὶ οἱ ἀνδρεῖοι. αὐτίκα εἰς τὸν πόλεμον οἱ μὲν ἐθέλουσιν ἰέναι, οἱ δὲ οὐκ ἐθέλουσι. Πότερον, ἔφην ἐγώ, καλὸν ὂν ἰέναι, ἢ αἰσχρόν; Καλόν, ἔφη. Οὐκοῦν εἴπερ καλόν, καὶ ἀγαθὸν ὡμολογήσαμεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν; τὰς γὰρ καλὰς πράξεις ἁπάσας ἀγαθὰς ὡμολογήσαμεν. Ἀληθῆ λέγεις, καὶ ἀεὶ ἔμοιγε δο-
360 κεῖ οὕτως. Ὀρθῶς γε, ἔφην ἐγώ. ἀλλὰ ποτέρους φῂς εἰς τὸν πόλεμον οὐκ ἐθέλειν ἰέναι, καλὸν ὂν καὶ ἀγαθόν; Τοὺς δειλούς, ἦ δ' ὅς. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, εἴπερ καλὸν καὶ ἀγαθόν, καὶ ἡδύ; Ὡμολόγηται γοῦν, ἔφη. Ἆρ' οὖν γιγνώσκοντες οἱ δειλοὶ οὐκ ἐθέλουσιν ἰέναι ἐπὶ τὸ κάλλιόν τε καὶ ἄμεινον καὶ ἥδιον; Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐὰν ὁμολογῶμεν, ἔφη, διαφθεροῦμεν τὰς ἔμπροσθεν ὁμολογίας. Τί δ' ὁ ἀνδρεῖος; οὐκ ἐπὶ τὸ κάλλιόν τε καὶ ἄμεινον καὶ ἥδιον ἔρχεται; Ἀνάγκη,
B ἔφη, ὁμολογεῖν. Οὐκοῦν ὅλως οἱ ἀνδρεῖοι οὐκ αἰσχροὺς φόβους φοβοῦνται, ὅταν φοβῶνται, οὐδὲ αἰσχρὰ θάῤῥη θαῤῥοῦσιν; Ἀληθῆ, ἔφη. Εἰ δὲ μὴ αἰσχρά, ἆρ' οὐ καλά; Ὡμολόγει. Εἰ δὲ καλά, καὶ

E. οἱ δειλοί τε καὶ οἱ ἀνδρεῖοι] Vett. editt. οἱ δειλοί τε καὶ ἄνανδροι, vitio manifesto, quod Cornarius tollere conatus est scribendo οἱ δειλοί τε καὶ ἀνδρεῖοι. Sed ita debebat esse οἵ τε δειλοὶ καὶ ἀνδρεῖοι. Recte igitur Beckius edidit οἱ δειλοί τε καὶ οἱ ἀνδρεῖοι, quam coniecturam confirmarunt codd. optimi, Bodl. Vindob. et (ex corr.) Venet. Σ.

P. 360. ἐπὶ τὸ κάλλιόν τε καὶ ἄμεινον] Ald. Bas. 1. 2.

quod concessum erat quum fortes tum ignavos audacter ad ea accedere, ad quae accedant, argute concludit hac ratione effici, ut utrique ad eadem prorsus accedere indicandi sint.

E. αὐτίκα εἰς τὸν π.] veluti, ne longe hinc abeam; exempli causa. Mox καλὸν ὂν est: quum pulcrum sit. v. Matth. §. 564.

καὶ ἀγαθὸν ὡμολογ.] P. 358. B.

P. 360. Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, — καὶ ἡδύ;] Nonne, inquam, si pulcrum et bo-

ἀγαθά; Ναί. Οὐκοῦν καὶ οἱ δειλοὶ καὶ οἱ θρα-
σεῖς καὶ οἱ μαινόμενοι τοὐναντίον αἰσχρούς τε φό-
βους φοβοῦνται καὶ αἰσχρὰ θάῤῥη θαῤῥοῦσιν; Ὡμο-
λόγει. Θαῤῥοῦσι δὲ τὰ αἰσχρὰ καὶ κακὰ δι' ἄλλο
τι ἢ δι' ἄγνοιαν καὶ ἀμαθίαν; Οὕτως ἔχει, ἔφη. Τί C
οὖν; τοῦτο, δι' ὃ δειλοί εἰσιν οἱ δειλοί, δειλίαν ἢ
ἀνδρείαν καλεῖς; Δειλίαν ἔγωγ', ἔφη. Δειλοὶ δὲ οὐ
διὰ τὴν τῶν δεινῶν ἀμαθίαν ἐφάνησαν ὄντες; Πά-
νυ γ', ἔφη. Διὰ ταύτην ἄρα τὴν ἀμαθίαν δειλοί
εἰσιν; Ὡμολόγει. Δι' ὃ δὲ δειλοί εἰσι, δειλία ὁμο-
λογεῖται παρὰ σοῦ; Συνέφη. Οὐκοῦν ἡ τῶν δεινῶν
καὶ μὴ δεινῶν ἀμαθία δειλία ἂν εἴη; Ἐπένευσεν.
Ἀλλὰ μήν, ἦν δ' ἐγώ, ἐναντίον ἀνδρεία δειλίᾳ. Ἔφη. D
Οὐκοῦν ἡ τῶν δεινῶν καὶ μὴ δεινῶν σοφία ἐναν-
τία τῇ τούτων ἀμαθίᾳ ἐστί; Καὶ ἐνταῦθα ἔτι ἐπέ-
νευσεν. Ἡ δὲ τούτων ἀμαθία δειλία; Πάνυ μόγις
ἐνταῦθα ἐπένευσεν. Ἡ σοφία ἄρα τῶν δεινῶν καὶ μὴ
δεινῶν ἀνδρεία ἐστίν, ἐναντία οὖσα τῇ τούτων ἀμα-
θίᾳ; Οὐκέτι ἐνταῦθα οὔτ' ἐπινεῦσαι ἠθέλησεν ἐσίγα
τε. Καὶ ἐγὼ εἶπον· Τί δή, ὦ Πρωταγόρα, οὔτε σὺ
φῂς ἃ ἐρωτῶ οὔτε ἀπόφῃς; Αὐτός, ἔφη, πέρανον.
Ἕν γ', ἔφην ἐγώ, μόνον ἐρόμενος ἔτι σέ, εἴ σοι ὥς- E
περ τὸ πρῶτον ἔτι δοκοῦσιν εἶναί τινες ἄνθρωποι ἀμα-

cum codd. omnibus ἐπὶ τὸ καλόν τε. Recte, opinor, Stephanus comparativum dedit. v. ad Criton. p. 54. C. Phaedon. p. 98. E.

B. Οὐκοῦν ὅλως οἱ ἀνδρεῖοι οὐκ αἰσχρ.] Vulgo Οὔκουν. Recte Flor. a. b. c. o. οὐκοῦν.

αἰσχρούς τε φόβους φ.] Sic codd. optimi atque plurimi. V. αἰσχρούς γε φ.

C. ὄντες. Πάνυ γ', ἔφη] V. Καὶ πάνυ γ', quod ex optimis libris mutatum.

num est, etiam iucundum erit?

B. Οὐκοῦν ὅλως — θαῤῥοῦσιν;] Igitur fortes non turpi occupantur timore, si quando timeant, neque turpi confidentia repleti sunt? Eodem modo οὐκ post οὐκοῦν infertur Phileb. p. 48. C: οὐκοῦν οὐκ ἂν εἴη τὸ μὴ λυπεῖσθαί ποτε ταὐτὸν τῷ χαίρειν; Prot. Πῶς γὰρ ἄν;

D. οὔτ' ἐπινεῦσαι — ἐσίγα τε] Sic τε post οὔτε illatum p. 347. E. p. 351. A. p. 361. E. al.

θέστατοι μέν, ἀνδρειότατοι δέ. Φιλονεικεῖν μοι, ἔφη, δοκεῖς, ὦ Σώκρατες, τὸ ἐμὲ εἶναι τὸν ἀποκρινόμενον. χαριοῦμαι οὖν σοι, καὶ λέγω, ὅτι ἐκ τῶν ὡμολογημένων ἀδύνατόν μοι δοκεῖ εἶναι.

Cap. XL. Οὔτοι, ἦν δ' ἐγώ, ἄλλου ἕνεκα ἐρωτῶ πάντα ταῦτα ἢ σκέψασθαι βουλόμενος, πῶς ποτ' ἔχει τὰ περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τί ποτ' ἐστὶν αὐτό, ἡ
361 ἀρετή. οἶδα γὰρ ὅτι, τούτου φανεροῦ γενομένου, μάλιστα ἂν κατάδηλον γένοιτο ἐκεῖνο, περὶ οὗ ἐγώ τε καὶ σὺ μακρὸν λόγον ἑκάτερος ἀπετείναμεν, ἐγὼ μὲν λέγων, ὡς οὐ διδακτὸν ἀρετή, σὺ δ', ὡς διδακτόν. καί μοι δοκεῖ ἡμῶν ἡ ἄρτι ἔξοδος τῶν λόγων ὥσπερ ἄνθρωπος κατηγορεῖν τε καὶ καταγελᾶν, καὶ εἰ φωνὴν λάβοι, εἰπεῖν ἄν, ὅτι Ἄτοποί γ' ἐστέ, ὦ Σώκρατές τε καὶ Πρωταγόρα. σὺ μὲν λέγων, ὅτι οὐ διδακτόν ἐστιν ἀρετὴ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, νῦν σεαυτῷ τἀναντία σπεύ-
B δεις, ἐπιχειρῶν ἀποδεῖξαι, ὡς πάντα χρήματα ἐστὶν ἐπιστήμη, καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία, ᾧ τρόπῳ μάλιστ' ἂν διδακτὸν φανείη ἡ ἀρετή. εἰ μὲν γὰρ ἄλλο τι ἦν ἢ ἐπιστήμη ἡ ἀρετή, ὥς-

E. *Φιλονεικεῖν μοι, ἔφη, δοκεῖς*] Sic Bodl. Vat. Vindob. Vat. r. pro vulg. *Φιλ. μοι ἔτι δ.*

Cap. XL. P. 361. *ὅτι οὐ διδακτόν ἐστιν ἀρετή*] Sic Bodl. Vind. Vat. Θ. r. pro vulg. *ἐστιν ἡ ἀρετή.* v. ad p. 320. B., ubi ante *ἀρετή* de genere virtutis dictum saepenumero articulum omitti docuimus.

B. *εἰ φανήσεται ἐπιστήμη ὅλον*] Pro vulg. *ὂν* codd.

E. *Φιλονεικεῖν μοι, ἔφη, δοκεῖς, — τὸ ἐμὲ εἶναι*] Notabis *φιλονεικεῖν* cum accusativo constructum. Alias *πρός* additum reperias. v. ad Phileb. p. 19. Eodem tamen modo Thucyd. V, 111., quem locum comparavit Heindorf.

Cap. XL. *τί ποτ' ἐστὶν αὐτό, ἡ ἀρετή*] Loquendi genus illustravit Matth. §. 472. 2. e.

P. 361. *μακρὸν λόγον — ἀπετείναμεν*] V. p. 335. C. p. 336. C.

νῦν σεαυτῷ τἀναντία σπεύδεις] Criton. p. 45. C: *καὶ τοιαῦτα σπεύδεις περὶ σεαυτὸν γενέσθαι, ἅπερ ἂν καὶ οἱ ἐχθροί σου σπεύσαιεν τε καὶ ἔσπευσαν.* Gorg. p. 455. C: *καὶ τὸ σὸν σπεύδειν.*

B. *νῦν τοὐναντίον ἔοικε σπεύδοντι*] nunc contrarium videtur contendere. De Republ. III. p. 414. C: *ὡς ἔοικας, ἔφη, ὀκνοῦντι λέγειν.* Phaedon. p. 87. E: *ἔοικεν ἀπτομένῳ.* Apol. Socr. p. 27. A: *ἔοικε γὰρ ὥσπερ αἴνιγμα ξυντιθέντι.*

περ Πρωταγόρας ἐπεχείρει λέγειν, σαφῶς οὐκ ἂν ἦν διδακτόν· νῦν δὲ εἰ φανήσεται ἐπιστήμη ὅλον, ὡς σὺ σπεύδεις, ὦ Σώκρατες, θαυμάσιον ἔσται μὴ διδακτὸν ὄν. Πρωταγόρας δ' αὖ διδακτὸν τότε ὑποθέμενος, νῦν τοὐναντίον ἔοικε σπεύδοντι, ὀλίγου πάντα μᾶλλον C
φανῆναι αὐτὸ ἢ ἐπιστήμην· καὶ οὕτως ἂν ἥκιστα εἴη διδακτόν. ἐγὼ οὖν, ὦ Πρωταγόρα, πάντα ταῦτα καθορῶν ἄνω κάτω ταραττόμενα δεινῶς, πᾶσαν προθυμίαν ἔχω καταφανῆ αὐτὰ γενέσθαι, καὶ βουλοίμην ἂν ταῦτα διεξελθόντας ἡμᾶς ἐξελθεῖν καὶ ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ὅ τι ἔστι, καὶ πάλιν ἐπισκέψασθαι περὶ αὐτοῦ, εἴτε διδακτὸν εἴτε μὴ διδακτόν, μὴ πολλάκις ἡμᾶς ὁ Ἐπιμηθεὺς ἐκεῖνος καὶ ἐν τῇ σκέψει σφήλῃ ἐξαπατή- D
σας, ὥςπερ καὶ ἐν τῇ διανομῇ ἠμέλησεν ἡμῶν, ὡς φῂς σύ. ἤρεσεν οὖν μοι καὶ ἐν τῷ μύθῳ ὁ Προμηθεὺς μᾶλλον τοῦ Ἐπιμηθέως· ᾧ χρώμενος ἐγὼ καὶ προμηθούμενος ὑπὲρ τοῦ βίου τοῦ ἐμαυτοῦ παντός, πάντα ταῦτα πραγματεύομαι, καὶ εἰ σὺ ἐθέλοις, ὅπερ καὶ κατ' ἀρχὰς ἔλεγον, μετὰ σοῦ ἂν ἥδιστα ταῦτα συνδιασκοποίην. Καὶ ὁ Πρωταγόρας, Ἐγὼ μέν; ἔφη, ὦ

omnes cum ed. Bas. 2. *ὅλον*. Id nunc dedi. v. Menon. p. 81. D., ubi *ὅλον* eodem modo dicitur.

C. *φανῆναι αὐτὸ ἢ ἐπιστήμην*] Ald. et Steph. *ἐπιστήμη*.

ἐξελθεῖν καὶ ἐπὶ τὴν ἀρετήν] Vat. *καί* omittit. Et abiecit illud Bekkerus. Male. Nam Socrates, praeterquam quod illa, de quibus erat disputatum, vult dilucidius explicari, **etiam** vim et naturam virtutis in illustriore luce ponendam arbitratur.

Menon. p. 80. D: *νῦν μέντοι ὅμοιος εἶ οὐκ εἰδότι.*

μὴ πολλάκις ἡμᾶς ὁ Ἐπιμ.] ne *forte* Epimetheus ille etc. De Republ. IV. p. 424. C: *μὴ πολλάκις τὸν ποιητήν τις οἴηται λέγειν*. Ibid. IX. p. 584. B: *ἵνα μὴ πολλάκις οἰηθῇς*. Crit. p. 113. A: *μὴ πολλάκις ἀκούοντες — θαυμάσητε*. Dictionem iam Abreschius Diluc. Thucyd. p. 174. illustravit: nuper Heusdius Specim. Crit. p. 125. aliis locis confirmavit. Dein notabis *καί* in comparatione repetitum: *μὴ — καὶ ἐν τῇ σκέψει σφήλῃ —, ὥςπερ καὶ ἐν τῇ διανομῇ*. Phaedon. p. 76. E: *ὥςπερ καὶ ταῦτα ἔστιν, οὕτως καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν εἶναι.* Sed plura dedi ad Gorg. p. 457. E. Ceterum respicitur ad p. 321. C. D.

D. *ᾧ χρώμενος ἐγὼ καὶ προμ.*] illoque utens ego et toti vitae meae prospiciens, haec omnia ago.

ὅπερ καὶ κατ' ἀρχὰς ἔλεγον] P. 348. C. D.

Σώκρατες, ἐπαινῶ σου τὴν προθυμίαν καὶ τὴν διέξο-
E *δον τῶν λόγων. καὶ γὰρ οὔτε τἄλλα οἶμαι κακὸς εἶναι ἄνθρωπος, φθονερός τε ἥκιστ' ἀνθρώπων· ἐπεὶ καὶ περὶ σοῦ πρὸς πολλοὺς δὴ εἴρηκα, ὅτι ὧν ἐντυγχάνω πολὺ μάλιστα ἄγαμαι σέ, τῶν μὲν τηλικούτων καὶ πάνυ· καὶ λέγω γε, ὅτι οὐκ ἂν θαυμάζοιμι, εἰ τῶν ἐλλογίμων γένοιο ἀνδρῶν ἐπὶ σοφίᾳ. καὶ περὶ τούτων δὲ εἰσαῦθις, ὅταν βούλῃ, διέξιμεν· νῦν δ' ὥρα ἤδη*
362 *καὶ ἐπ' ἄλλο τι τρέπεσθαι. Ἀλλ', ἦν δ' ἐγώ, οὕτω χρὴ ποιεῖν, εἴ σοι δοκεῖ. καὶ γὰρ ἐμοὶ οἷπερ ἔφην ἰέναι πάλαι ὥρα, ἀλλὰ Καλλίᾳ τῷ καλῷ χαριζόμενος παρέμεινα.*

Ταῦτ' εἰπόντες καὶ ἀκούσαντες ἀπῆμεν.

E. *ἥκιστ' ἀνθρώπων*] Sic codd. plerique omnes pro vulg. *ἥκιστ' ἂν ἀνθρώπων.*

τῶν μὲν τηλικούτων] Sic Bodl. Vind. Vat. Θ. Venet. ΞΣ. Coisl. Paris. B. E. Ambr. Angel. Vat. r. pro vulg. *τῶν μὴν τηλ.* v. annot.

νῦν δ' ὥρα ἤδη] Plurimi libri *ἤδη* omittunt; optimi, veluti Bodl. Vat. Venet. Ξ. Coisl., servant.

E. *πρὸς πολλοὺς δὴ εἴρηκα*] nam etiam de te multis *iam* professus sum. Phaed. p. 68. A: *πολλοὶ δὴ ἑκόντες ἠθέλησαν εἰς ᾅδου ἐλθεῖν.* Ibid. p. 108. D: *πολλὰ δὴ ἀκήκοα.* Xenoph. Cyrop. IV, 2, 25: *ὃ πολλοῖς δὴ συμβεβηκός.* — *τῶν μὲν τηλικούτων καὶ πάνυ.* Quod vulgo legebatur *τῶν μὴν τ.*, id etsi per se nihil habet offensionis, quum *μήν* saepissime etiam non praecedente *μέν* inferri perspicue docuerit Astius ad Legg. p. 148., tamen *μέν* multo est elegantius. Quis enim non videt sophista maxime dignam esse hanc sententiam: nam ego — te inter omnes, quos convenio, plurimi aestimo; inter eos *quidem*, qui isthac aetate sunt, admodum? Ceterum Socratem adhuc iuvenem in hoc libro loquentem induci apparet ex p. 314. B., ubi Socrates ad Hippocratem: *ταῦτα οὖν σκοπώμεθα καὶ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν· ἡμεῖς γὰρ ἔτι νέοι.*

νῦν δ' ὥρα — τρέπεσθαι] Theaet. p. 145. B: *ὥρα τοίνυν — σοὶ μὲν ἐπιδεικνύναι, ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι.* Phaed. p. 115. A. Phileb. p. 62. E. ibique annot.

P. 362. *οἷπερ ἔφην*] Respicitur ad verba p. 335. C: *νῦν δὲ — ἐλθεῖν γάρ ποί με δεῖ — εἶμι.* De *τῷ καλῷ* v. ad Hipp. mai. p. 281. A.

INDICES.

13 *

INDEX GRAECUS.

A.

B.

N.

Ξ.

O.

Π.

Ρ.

Σ.

T.

Υ.

Φ.

X.

Ψ.

Ω.

INDEX LATINUS.

A.

B.

C.

D.

E.

F.

G.

H.

I.

L.

M.

N.

O.

P.

X.

Z.